

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

FALNÂME-İ CA'FER SÂDİK
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-SÖZLÜK)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Umut KADİROĞULLARI

BURSA – 2016

T. C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TÜRK DİLİ BİLİM DALI

**FALNÂME-İ CA'FER SÂDİK
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-SÖZLÜK)**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Umut KADİROĞULLARI

Danışman:

Prof. Dr. Hatice ŞAHİN

BURSA – 2016

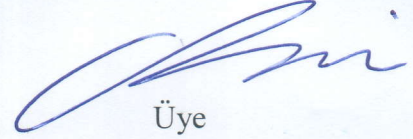
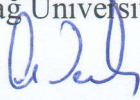
T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Türk Dili Bilim Dalı'nda 701141003 numaralı Umut Kadiroğulları'nın hazırladığı "Falnâme-i Ca'fer Sâdık (Giriş – İnceleme – Metin - Sözlük)" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 12/01/2016 günü 11.00 - 13.30 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının başarılı (başarılı/başarısız) olduğuna oybirliği (oybirliği/oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu

Başkanı)

Prof. Dr. Hatice ŞAHİN
(Uludağ Üniversitesi)

Üye

Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA
(Uludağ Üniversitesi)

Üye

Prof. Dr. Zikri Turan
(Sakarya Üniversitesi)

12/01/2016

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı : Umut Kadiroğulları
Üniversite : Uludağ Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Bilim Dalı : Türk Dili
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : XIV+270
Mezuniyet Tarihi : ... /.../ 2016
Tez Danışman (lar)ı : Prof. Dr. Hatice Şahin

Falnâme-i Ca'fer Sâdık (Giriş – İnceleme – Metin - Sözlük)

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmada Ca'fer Sâdık'a atfedilen Falnâme-i Ca'fer Sâdık adlı eser incelenmiştir. Çalışma giriş, inceleme, metin, sözlük bölümlerinden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde fal kavramı, falın Türk toplumu ve diğer toplumlardaki yeri, fal çeşitleri falnameler ve çalışmaya konu olan eser hakkında bilgiler verilmiş. Daha sonra çalışmanın konusu, önemi, amacı ve yöntemi anlatılmıştır.

İnceleme bölümü, İmlâ Özellikleri, Ses Bilgisi, Şekil Bilgisi alt başlıklarından oluşmaktadır. Bu bölümde Eski Anadolu Türkçesi dönemi dil özellikleri kısaca belirtilerek metin imlâ, ses bilgisi ve şekil bilgisi açısından incelenmiştir. Metnin döneme paralel ve farklı tarafları metinden örneklerle gösterilmiştir.

Metin bölümü Falnâme-i Ca'fer Sâdık adlı eserin transkripsiyonlu metninden oluşmaktadır. Bu bölümde eserin her sayfası ve satırı numaralandırılarak yazılmıştır.

Sözlük bölümününün madde başlarını eserdeki astronomi terimleri, Arapça ve Farsça sözcükler ve eserde geçen özel adlar oluşturmaktadır.

Anahtar Sözcükler:

Falnâme-i Ca'fer Sâdık, Falnâme, Eski Anadolu Türkçesi, Dil İncelemesi

ABSTRACT

Name and Surname : Umut Kadiroğulları
University : Uludağ Üniversitesi
Institution : Social Science Institution
Field : Turkish Language and Literature
Branch : Turkish Language
Degree Awarded : Master
Page Number : XIV+270
Degree Date : ... / ... / 2016
Supervisor (s) : Prof. Dr. Hatice Şahin

Falnâme-i Ca'fer Sâdık (Introduction – Analyzing – Text - Dictionary)

This master thesis is on Ca'fer Sâdık's book named *Falname-i Ca'fer Sâdık*. The thesis consists of introduction, analyzing, text and dictionary chapters.

Fortune telling concept, place of fortune telling in Turkish society and other societies, sorts of fortune telling, falnamas and given book of Ca'fer Sâdık's are clarified in introduction chapter. Additionally purpose, subject, importance, goal and method of the work are explained in the same chapter.

Analyzing chapter is composed of spelling characteristics, phonetic guide and morphology subtopics. This chapter includes brief information about language properties of Old Anatolian Turkish and examination of the given text in the terms of spelling, phonetic guide and morphology. Therewithal, book's resemblance and dissimilitude of its era are exemplified.

The Text chapter consists of the book Falnâme-i Ca'fer Sâdık's transcription. Every page of the book and every line of the pages are numerated in this section.

Astronomy terms, Arabic and Farsi words and proper nouns in the book are indicated as lexical entries in the Dictionary chapter.

Keywords:

Falnâme-i Ca'fer Sâdık, Falnama, Old Anatolian Turkish, Linguistic Examination

ÖN SÖZ

13. ve 15. yüzyıllar arasında Anadolu'da Oğuzcaya Türkçesine dayalı olarak kurulup gelişen yazı diline Eski Anadolu Türkçesi denir. Bir başka deyişle Oğuzcaya, ilk olarak Eski Anadolu Türkçesi olarak adlandırdığımız dönemde yazıya geçirilmiştir. Eski Anadolu Türkçesi Oğuzcaya dayalı ilk yazı dili olması sebebiyle Türk dili tarihinde önemli bir yer tutar.

Bu dönemde Oğuzcanın edebi bir dil haline gelmesiyle çeşitli türlerde eserler verilmeye başlanmıştır. Fahnâme de bu dönem Eski Anadolu Türkçesiyle yazılmış türlerden biridir. Bu çalışmada Fahnâme-i Ca'fer Sâdık adlı eser; giriş, inceleme, metin ve sözlük olmak üzere dört ana bölümde incelenmiştir.

Giriş kısmında; fal ve fal türleri, çalışmanın konusu, önemi, amacı, kapsamı ve çalışma oluşturulurken izlenen yöntem hakkında çeşitli bilgiler verilmiştir.

İnceleme kısmında ise eserin yazım özellikleri gösterilmiş, fonetik ve morfolojik değerlendirmeleri ortaya konulmuştur.

Metin kısmında eser çeviri yazı alfabesine aktarılmış ardından sözlük ve kaynakçası hazırlanmıştır. Tezin sonundaysa metnin tıpkıbasımı yer almaktadır.

Çalışmam süresince bilgi, deneyim, anlayış ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ilmi yönde bana yol gösterici olan tez danışmanım Prof. Dr. Hatice Şahin'e ve metnin okunma aşamasında yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. Saadettin Eğri'ye, bu yorucu süreçte her konuda bana yardımcı olan, manevi desteğini her zaman hissettiğim Gözde Tekin'e ve tüm eğitim hayatım boyunca maddi manevi desteklerini esirgemeyen, her zaman yanımda olan aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Bursa, 2016

Umut KADİROĞULLARI

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	xii
SİMGELER	xiii
ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ	xiv
GİRİŞ	1
1. Fal	1
2. Fal Kavramının Tarihi ve İslam Öncesi Toplumlarda Falın Yeri	2
3. Eski Türk İnanışlarında Fal	5
4. Günümüzde Kullanılan Fal Çeşitleri	11
5. Falnameler ve Çeşitleri	17
6. Eser Hakkında Bilgi	18
7. Eserin Müellifi Hakkında Bilgi	19
8. Çalışmanın Konusu	20
9. Çalışmanın Önemi	20
10. Çalışmanın Amacı	20
11. Çalışmanın Yöntemi	20

BİRİNCİ BÖLÜM İMLÂ ÖZELLİKLERİ

1. İMLA ÖZELLİKLERİ	22
1.1. Ünlülerin İmlâsı	22
1.1.1. a sesinin imlâsı	22
1.1.2. e sesinin imlâsı	24

1.1.3. i sesinin imlâsı.....	25
1.1.4. ı sesinin imlâsı.....	27
1.1.5. o, ö, u, ü, sesinin imlâsı.....	28
1.2. Ünsüzlerin İmlâsı.....	30
1.2.1. b ve p seslerinin imlâsı.....	30
1.2.2. c ve ç seslerinin imlâsı.....	30
1.2.3. g sesinin imlâsı.....	31
1.2.4. η sesinin imlâsı.....	32
1.3. Bazı Kelime ve Eklerin İmlâsı.....	32
1.3.1. ne kelimesinin imlâsı.....	32
1.3.2. kim kelimesinin imlâsı.....	33
1.3.3. ile kelimesinin imlâsı.....	33
1.3.4. için kelimesinin imlâsı.....	34
1.3.5. “î”- cevherî fiilinin imlâsı.....	34
1.3.6. dağı kelimesinin imlâsı.....	35
1.3.7. Şeddenin kullanılması.....	35

İKİNCİ BÖLÜM SES BİLGİSİ (FONETİK)

1. SES BİLGİSİ (FONETİK).....	36
1.1. Ünlüler.....	36
1.1.1. Ünlü türleri.....	36
1.1.2. e/i meselesi.....	36
1.1.3. Uzun ünlüler.....	37
1.1.4. Ünlü uyumu.....	37
1.1.4.1. Önlük-artlık uyumu.....	37
1.1.4.2. Dudak uyumu.....	38
1.1.4.2.1. Tabanlarda yuvarlaklık ve yuvarlaklaşma.....	38
1.1.4.2.2. Tabanlarda düzlük ve düzleşme.....	39
1.1.4.2.3. Ekleşmede düzlük ve yuvarlaklık uyumu.....	39
1.2. Ünsüzler.....	40
1.2.1. Ünsüz uyumu.....	40
1.3. Fonetik Hadiseler.....	40

1.3.1. Ötümlüleşme	40
1.3.2. Ötümsüzleşme	45
1.3.3. Sızıcılaşma	45
1.3.4. Erime	47
1.3.5. Yutulma.....	47
1.3.6. Düşme	48
1.3.6.1. Ünlü düşmesi.....	48
1.3.6.2. Ünsüz düşmesi	49
1.3.7. Türeme	49
1.3.7.1. Ünlü türemesi.....	49
1.3.7.2. Ünsüz türemesi.....	50
1.3.8. İkizleşme	50
1.3.9. Tekleşme	51
1.3.9.1. Hece tekleşmesi (haplologie/haploloji).....	51
1.3.10. Birleşme	51
1.3.11. Geçişme.....	52
1.3.12. Toplaşma.....	52
1.3.13. Konson Kaynaşması.....	52
1.3.14. Ulanma	53

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ŞEKİL BİLGİSİ (MORFOLOJİ)

1. ŞEKİL BİLGİSİ (MORFOLOJİ).....	54
1.1. İsim	54
1.1.1. İsim işletme ekleri.....	54
1.1.1.1. Çokluk ekleri.....	54
1.1.1.2. İyelik ekleri	54
1.1.1.2.1. İyelik eki yığılması.....	56
1.1.1.3. Hal (durum) ekleri.....	56
1.1.3.3.1. Yalın hal : +Ø (eksiz).....	56
1.1.3.3.2. Belirtme hali : +(y)I	57
1.1.3.3.3. Yönelme hali: +(y)A	57
1.1.3.3.4. Bulunma hali: +dA.....	58

1.1.3.3.5. Ayrılma hali: +dAn	58
1.1.3.3.6. Vasıta hali: +(y)IIA	58
1.1.3.3.7. Eşitlik hali: +cA	58
1.1.3.3.8. Tamlama hali: +(n) Uḡ	59
1.1.3.3.9. Yön gösterme durumu.....	59
1.2. Fiil.....	60
1.2.1. Fiil işletme ekleri.....	60
1.2.1.1. Kişi ekleri.....	60
1.2.1.1.1. Zamir kaynaklı kişi ekleri	60
1.2.1.1.2. İyelik kaynaklı kişi ekleri.....	60
1.2.1.2. Zaman ekleri.....	61
1.2.1.2.1. Öğrenilen geçmiş zaman.....	61
1.2.1.2.2. Görülen geçmiş zaman.....	62
1.2.1.2.3. Geniş zaman.....	62
1.2.1.2.4. Gelecek zaman	63
1.2.1.2.5. Şimdiki zaman.....	64
1.2.1.3. Kip ekleri.....	64
1.2.1.3.1. İstek kipi.....	64
1.2.1.4. Fiil zaman ve kip çekiminde birleşik çekimler	67
1.2.1.4.1. Hikaye çekimi	67
1.2.1.4.2. Şart çekimi	67
1.2.1.5. i- cevherî fiil (ek eylem).....	67
1.2.1.5.1. Geniş zaman.....	68
1.2.1.5.2. Öğrenilen geçmiş zaman.....	68
1.2.1.5.3. Görülen geçmiş zaman.....	68
1.2.1.5.4. Şart kipi.....	68
1.2.1.6. Birleşik fiiller	69
1.2.1.6.1. İsim+fiil dizilişinde olanlar	69
1.2.1.6.1. Fiil+fiil dizilişinde olanlar	70
1.2.1.7. Fiillerde olumsuzluk	71
1.2.1.8. Çatı ekleri.....	71
1.2.1.8.1. Geçişli-ettirgenlik (transitive-causative).....	71
1.2.1.8.2. Edilgen (meçhul, passif).....	72

1.2.1.8.3. Dönüştürme (mutavaat, reflechi).....	72
1.2.1.8.4. İşteşlik (müşareket, reciprocal, cooperative)	73
1.3. Tür/görev değiştirici ekler.....	73
1.3.1. Fiillere eklenen tür/görev değiştirici ekler	73
1.3.1.1. Fiilimsiler	73
1.3.1.1.1. İsim-fiil ekleri (mastar ekleri)	73
1.3.1.1.2. Sıfat-fiil ekleri (partisip)	74
1.3.1.1.3. Zarf fiil ekleri (bağ-fiil, gerindium)	75
1.4. Türetme ekleri.....	77
1.4.1. İsimden isim türeten ekler	77
1.4.2. İsimden fiil türeten ekler	77
1.4.3. Fiilden isim türeten ekler	78
1.4.4. Fiilden fiil türeten ekler.....	78
1.5. Zamirler.....	78
1.5.1. Kişi zamirleri.....	78
1.5.2. İşaret zamirleri	79
1.5.3. Dönüştürme zamirleri.....	79
1.5.4. Belirsizlik zamirleri.....	79
1.5.5. Soru zamirleri.....	80
1.6. Zarflar	80
1.6.1. Zaman zarfları	80
1.6.2. Yer zarfları	80
1.6.3. Miktar zarfları	81
1.6.4. Hal zarfları	81
1.6.5. Soru zarfları.....	81
1.7. Sıfatlar.....	81
1.7.1. Niteleme sıfatları.....	81
1.7.2. Belirtme sıfatları.....	82
1.7.2.1. Sayı sıfatları	82
1.7.2.2. İşaret sıfatları.....	82
1.7.2.3. Belirsizlik sıfatları.....	82
1.7.2.4. Soru sıfatları	82
1.8. Edat	83

1.8.1. Bağlama edatları.....	83
1.8.1.1. Sıralama edatları.....	83
1.8.1.2. Denkleştirme edatları	83
1.8.1.3. Karşılaştırma edatları	83
1.8.1.4. Cümle başı edatları.....	83
1.8.2. Son çekim edatları.....	84
1.8.3. Berkitme edatları.....	84
1.8.4. Ünleme edatları	84

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

METİN

1. METİN	86
----------------	----

BEŞİNCİ BÖLÜM

SÖZLÜK

1. SÖZLÜK	191
-----------------	-----

SONUÇ.....	211
------------	-----

KAYNAKLAR.....	213
----------------	-----

TIPKIBASIM	216
------------------	-----

ÖZGEÇMİŞ.....	270
---------------	-----

KISALTMALAR

Kısaltma	Bibliyografik Bilgi
a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
Ar.	Arapça
bkz.	Bakınız
C.	Cilt
Far.	Farsça
haz.	Hazırlayan
MÖ	Milattan önce
OTAM	Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi
s.	Sayfa
S.	Sayı
T.	Türkçe
TDAY	Türk Dilleri Araştırmaları Yıllığı
TDK	Türk Dil Kurumu
TTK	Türk Tarih Kurumu
Üni.	Üniversitesi
vb.	Ve benzeri

SİMGELER

A :	a, e
C :	c, ç
G :	g, ğ
I :	ı, i
K :	k, k
U :	u, ü
V :	vokal
- :	Fiile bağlanmayı gösterir.
+ :	İsme bağlanmayı gösterir.
(?) :	Okunuşundan ve anlamından şüphe edilen kelimeleri gösterir.
> :	Okun içi ilk biçimi gösterir.
>> :	Birden çok ses olayını gösterir.
≠ :	Harften önce ise kelime başı sesini, harften sonra ise kelime sonu sesini gösterir.
1b/1 :	/ işaretinden önceki bölüm sayfa numarasını, sonraki kısım ise satır numarasını gösterir.
K/ :	Kök heceyi gösterir.
[] :	Derkenarları gösterir.
... :	Okunamamış harf ve kelimeleri gösterir.
≠t : ≠t :	Sesin değişmediğini gösterir.
≠p ~ ≠b :	Ses nöbetleşmesini gösterir.
Ø :	Biçimce olmayan ancak fonksiyon olarak kelimedede bulunan ekleri gösterir; ses olaylarında düşme, erime ve yutulma hadiselerini gösterir.

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

آ : a, ā	ض : d, z
ا : a, e, ı, i, u, ü	ط : t
ب : b, p	ظ : z
پ : p	ع : ʿ
ت : t	غ : ğ
ث : s	ف : f
ج : c, ç	ق : k
چ : ç	ك : k, g, ŋ
ح : h	ڭ : g
خ : h	ل : l
د : d	م : m
ذ : z	ن : n
ر : r	و : v, u, ū, o, ö
ز : z	ه : h, a, e
ژ : j	لا : la, lā
س : s	ی : y, ı, i, ī
ش : ş	ء : ʿ
ص : ş	

GİRİŞ

1. Fal

Arapçada **fâl (fe'l)** “uğur ve uğurlu şeyleri gösteren simge” anlamına gelir. Batı dillerinde genellikle “gelecekte haber verme (kehanet)” anlamındaki Grekçe **manteia** (İngilizcede **mancy**, Fransızcada **mancie**) ekiyle yapılan ve fal türlerine göre değişen kelimeler kullanılmaktadır.¹

Fal kavramıyla ilgili genel çerçeveyi belirlemek açısından çeşitli sözlük, kitap ve ansiklopedilerdeki tanımlara değinmek yerinde olacaktır. Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanan Türkçe Sözlük'te fal kavramı, “*Geleceği öğrenmek, şans ve kısmeti anlamak amacıyla oyun kâğıdı, kahve telvesi, el ayası vb.ne bakarak anlam çıkarma, bakı*”² şeklinde tanımlanmıştır. Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat'te, “*Uğur; talih deneme; kahve fincanına, iskambile bakmak gibi bir takım garip usullerle insanın talihine âit şeyler söyleme.*”³ şeklinde tanımlanan fal kavramı, *Osmanlı'da Fal ve Falnameler* adlı eserde de şu şekilde açıklanmıştır: “*Başarısızlık, felaket ve yıkım korkusu, insanın, girişimleri için onaylayan ya da reddeden işaretler aramasına, rüzgârdan, kuşların uçuşundan, ötüşünden anlam çıkarmasına, kendi gövdesindeki istemsiz hareketleri (göz seğirmesi, kulak çınlaması, hıçkırık) iyiye ya da kötüye yormasına yol açmıştır. Bu tür yorumlar, genel olarak “fal” diye adlandırılır.*”⁴

İslamiyet'in mukaddes kitabı Kur'an-ı Kerim'de fal kelimesi geçmemekte, bu kavram yerine 'tyr' kökü geçmektedir. Bazı hadislerde *fal ve tıyara* kelimelerinin her ikisi de gelecekte olabilecek hadiselerle dair işaret manasında kullanılmış, daha sonraları kelimenin manası, geleceği hem iyi hem de kötü yönleriyle öğrenmek için bazı garip vasıtalarla müracaat sonunda elde edilen neticeleri de içine alacak şekilde genişletilmiştir.⁵

¹ Mehmet Aydın, “Fal”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 12, İstanbul, 1995, s.134.

² www.tdk.gov.tr

³ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2007, s.250.

⁴ Sennur Sezer, *Osmanlı'da Fal ve Falnameler*, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1998, s.9.

⁵ Ayşe Duvarcı, *Türkiye'de Falcılık Geleneği ve Bu Konuda İki Eser*, Ers Matbaası, Ankara, 1993, s.1.

Çeşitli kaynaklarda da belirtildiği gibi ‘fal’ merak unsurunu temel alan, insanların geleceği öğrenme arzusuyla ortaya çıkan bir uygulama olarak insanlığın var oluşundan bu yana çeşitli uygulamalarla günümüze dek ulaşmıştır.

2. Fal Kavramının Tarihi ve İslam Öncesi Toplumlarda Falın Yeri

Milattan önceki yıllardan bugüne falın çeşitli toplumlarda var olduğu bilinmektedir. MÖ 40. yüzyıllarda Mısır’da, Çin’de, Babil’de, Kalde’de falcılık ve kâhinlik yapıldığına dair bilgiler veren bazı belgeler mevcuttur. Falın kökeninin Mezopotamya toplumlari olduğu düşünülmektedir.

Gelecek hakkında kehanette bulunmaya yönelik pek çok teknik Akkadlar döneminde gelişmiş ve zamanla bütün Asya ve Akdeniz ülkelerine yayılmıştır. Akkadlar’ da en çok kullanılan fal tekniği iç organların incelenmesidir. Bu teknik, MÖ 20. yüzyıllarda, Sümerler döneminde, oldukça gelişme göstermiştir. Manas Destanı’nda karşımıza çıkan, ataların ruhuna kurban sunarak kurban etine göre fal bakma âdetinin benzer bir şekli olan bu fala, kurbanın akciğer, karaciğer, safra kesesi ve bağırsakları ile bakılmaktaydı. Bu dönemde kullanılan diğer bir fal şekli ise, suya bir miktar yağ dökülerek yağın ortaya çıkardığı şekilleri yorumlamaktır.

Mezopotamyalılara göre yıldızların insan hayatında oldukça önemli yeri vardır. Onlar yıldızları göğün yazıları olarak kabul ettikleri ve insanların kaderlerinin gökyüzünde yazılı olduklarına inandıkları için yıldızları yorumlama tekniğini geliştirmişlerdir. Meydana gelen önemli olaylarda yıldızların durumu incelenir, daha sonra meydana gelen benzeri olaylarda geçmişte yaşananların benzerinin meydana geleceğine inanılırdı. Bugünkü astrolojide burçlara başvurma yönteminin MÖ 7. yüzyılda ortaya çıktığı düşünülmektedir. Bir insanın doğumu esnasında yıldızlarının durumundan hareket ederek onun geleceğinin bilinebileceğine inanılırdı.

Hititler, toplumsal yaşayışlarında fala yer veren önemli bir toplumdur. Hititler bin tanrılı olduklarına ve kaderlerini bu tanrıların yönettiğine inanırlardı. Dolayısıyla Tanrıların isteklerini öğrenmek ve kendi isteklerine cevap alabilmek için fala başvurmuşlardır. Fal çeşitlerinden en çok astrolojik olanları benimseyip kullanmışlardır ve hayvan iç organlarından kendilerine has bir et falı geliştirmişlerdir. Hititlerde falın en çok kullanıldığı alanlardan biri savaşlardır. Ordunun takip edeceği yolu, konaklayacağı şehri, saldırıya geçeceği yeri ve zamanı fal aracılığı ile belirlemişlerdir. Yenilgi ile sonuçlanan savaşlarda nerede hata yapıldığını yine fal aracılığı

ile öğrenmişlerdir. Hititlerin kullandıkları başlıca fal çeşitleri talih falı, kuşların uçuş falı, et falı ve kızıl keklik falı idi.

Eski Yunan toplumunda fal dinî yönden büyük önem taşımakta idi. Rahiplerin yanında gelecekte haber vermektense ziyade gelecek ile ilgili öğütlerde bulunma ve tanrıların isteklerini öğrenme özellikleri bulunan “mantis” adını taşıyan kâhinler vardı. Mantisler tanrıların isteklerini öğrenebilmek için kuşların uçuş tarzını incelerlerdi. Mezopotamya’da görülen hayvanların bağırsak ve karaciğerlerini inceleyerek yorum yapmak âdeti Yunanistan’da da büyük ölçüde yaygındı. Tanrı Apollon Yunanlıların en büyük kehanet tanrısı idi. Apollon’un Defoi’de bir tapınağı vardı ve bu tapındaki Pitya adlı kâhin Yunanlılar arasında oldukça büyük üne sahip idi. Yunan mitolojisine göre Apollon, evlenmek istediği Kassandra’ya falcılık yeteneği vermiştir. Zar şansını ile ilgili falı da Hermes’e vermiş, böylece Hermes Yunanlılarda kumarbazların tanrısı olmuştur. Eski Roma’da toplumsal hayatta büyük öneme sahip bir rahip koleji vardı. Buradaki rahipler, kuşların uçuşunu izleyerek yorumlar yapar, dinî ve dünyevî konularda insanlara ne yapmaları gerektiğini söylerlerdi. Romalılar, iç organlar falına önem verirlerdi. Roma’da içine bazı şeyler atılan su yüzeyi ile aynanın da yansıttığı görüntülerle geleceğin öğrenilebileceğine inanılırdı. Şimşek, gök gürültüsü gibi olaylar falcılıkta yer alırdı.

Eski Çinlilerin toplumsal hayatında fal önemli bir yere ve uzun bir geçmişe sahiptir. MÖ yaklaşık 1765-1123 yıllarından yani Şang hanedanlığı zamanından itibaren Çinliler devlet işlerinde karar vermek için fala başvurmuşlardır. Koyun, öküz kemikleri, kaplumbağa kabukları ile tabiat ruhlarına ve atalara danışma şekilleri ile fala bakmışlardır. Özellikle kürek kemiği falı çok önemli bir yere sahiptir. Daha sonraları zamanla kaplumbağa kabuğu ve civan perçemi otunun sapları ile kura yoluyla bakılan bir fal şekli yaygınlık kazanmıştır. Çinliler aynı zamanda astrolojiye de büyük önem vermişlerdir. Çin kültürüne ait olduğu bilinen ve beş klasik arsında yer alan kitaplardan biri olan “I-Ching (Değişiklikler Kitabı)” en eski fal kitabı olarak bilinir. “Pa Kua” adı verilen ve kökü çok eskilere dayanan fal şekli, Çin felsefesinin ve kozmolojik spekülasyonlarının temelidir.

Hint astrolojisi Çin ve Orta Doğu sistemlerinin karma şekli idi. Bu çizgili fal şekli İslamiyet’te “remil” adı ile bilinen fal türüdür. Hindistan’da fal ve kehanet işlerini Atharva rahipleri yürütürdü. Ancak bunlardan daha önceleri dinî karakterleri olmayan falcılar da vardır. Pek çok fal çeşidinin bulunduğu Hindistan’da daha sonraları gelecek hakkında bilgi edinme konusunda rüya yorumu gelişmiştir. Hintliler arasında astronomi çok gelişmiş olmasına rağmen

Buda mürşit olduktan sonra bütün fal ve kehanet işleri yasaklanmıştır. Hindistan dışındaki Budistler fal geleneğini sadece tanımakla kalmamış, çeşitli toplumların hayatına sokmuşlardır.⁶

İslam'dan önce cahiliye Arapları açısından da falın büyük ve vazgeçilmez bir önemi vardır. Fal onlarda bir ilim mahiyetinde görülürdü. Bazı çeşitleri İslam'da haram sayılmış olmasına rağmen, bazıları Müslümanlar arasında yaşayıp gitmiş olduğu gibi bazı çeşitleri de İslami bir şekle bürünerek özel bir yer ve değer kazanmıştır.⁷

Araplar gaybı öğrenmek için çeşitli fallara başvurmuşlardır. Bunların arasında en bilinenleri “*hattü'r-reml, zecr, tayre, iyâfe, irafet, ihtilac, ketfe, tark(kehânet) ve firaset*”tir.

Hattü'r-reml: Kum üzerine bazı çizgiler çizerek bakılan bir fal çeşididir.⁸

Zecr, Tayre ve İyafet: Bunlar aşağı yukarı birbirinin aynı gibidir. Muhtelif kuşların titreyiş, uçuş ve haykırılarından bazı manalar çıkararak, bazı hadiselerin nasıl gerçekleşeceğine yönelik kehanetleri içerir.

Kehânet: Taş falıdır. Taşa benzer diğer şeylerle de hükmedenler vardır. Birkaç çeşidi olan bu falın biri yedi taşla olur. Bunlardan her birine bir nişan yapılır ve her birine isim konur. Sonra avuçta hareket ettirilerek bazı sözler söylenir ve avuç açılarak taşların vaz'ından ve şeklinden hayra veya şerre hükmolunur. Buna Tark da derler.

İrafet: Su ile dolu bir kaba veya parlak ve berrak şeylere bakarak, hükmetme esasına dayanır.

Kitfe: Özellikle koyun veya keçinin kürek kemiğine bakılarak yapılan falıdır. Bu uygulamada ya kürek kemiği etlerinden sıyrıldıktan sonra doğrudan ya da ateşe tutulduktan sonra kullanılır. Kürek kemiği üzerindeki çizgilerin şekline veya ateşle teması sonrası çizgilerin alacağı şekle göre verilen hükümleri içerir.

Firâset: İnsanın dış görüntüsünden veya bazı renklerden hareketle hüküm verme şeklinde olur.

İhtilac: İnsan vücudunda meydana gelen titremelerden geleceğe yönelik hükümler çıkarma esasını taşır.⁹

⁶ Mehmet Aydın, “Fal”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C. 12, İstanbul, 1995, s.135-136; Elif Dülger, **Evlîya Çelebi Seyahatnamesi'ndeki Büyü, Sihir ve Falın Halkbilimi Açısından Değerlendirilmesi**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya, 2006, s.61-62.

⁷ İ.Hikmet Ertaylan, **Falnâme**, Sucuoğlu Matbaası, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1951, s.1.

⁸ İlyas Çelebi, “İslâm'da Fal”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.12, İstanbul, 1995, s.138.

⁹ Ertaylan, a.g.e. , s.3-7.

3. Eski Türk İnanışlarında Fal

Türklerin Müslüman olmadan önceki dini törenlerinde ve günlük hayatlarında, falın önemli yeri vardır. Eski Türkçede fal kavramı , *ırk* kelimesiyle karşılanmıştır. Türkler’de fal anlamına gelen kelimelerden biri de *tölgedir*.¹⁰ Kaşgarlı Mahmud, *Dîvân-ü Lûgat’it -Türk’te ırk* kelimesini şu şekilde açıklamaktadır: *falcılık, kâhinlik, bir kimsenin gönlündekini bilmek*; yine bu eserde *ırkla-* fiilinin *kâhinlik etmek, fala bakmak* anlamlarına geldiğini görmekteyiz.¹¹

Türklerin İslamiyet’i kabulünden önceki dinî inanışlarının temelini oluşturan Şamanizm’de falın önemi büyüktür. Şamanizm’in din adamı şamanların en önemli görevlerinden biri de fal bakarak gelecekte haber vermektir.

Şamanlar fal bakarken kullandıkları nesnelere göre değişik isimler almışlardır. Fal bakarken hayvanın kürek kemiğini kullananlara “yağrancı”, koyun tezeğini kullananlara “kumalakçı”, bunların dışında çeşitli nesnelere kullanarak fal bakanlara ise “ırımçı” denir. İslamiyetten önceki Türklerde, sihir yapmak manasında kullanılan “’abramak” Moğollar’da “’arbahu” şeklinde görülmektedir. Bu kelime Anadolu sahasında “’arpa” haline gelmiştir. Bilhassa XV. yy.da yazılmış Türkçe kitaplarda “’gaipten söyleyiciler, arpacılar, suya bakıcılar ve münecimler” gibi sözlere rastlanmaktadır. Bu metinlerde “’arpacı kelimesi” falcı karşılığı olarak¹²”arpa salmak” deyiimi ise Anadolu’da fala bakmak manasında kullanılmaktadır.¹³

Oğuz Kağan Destanı’nda zikredilen bilge ve filozof kişinin adı “’İrkıl Hoca”dır. Yine İrgıl Hoca, Buryat ve Yakut/Saka’larda bir efsanevî kahin olarak görülmüştür. Ayrıca Şamanist Türklerde kamlardan başka “’ırımçı” denilen kimselerin olduğu, bunların sara nöbetleri geçirdikleri esnada gaipten haber verdikleri de bilinmektedir. Tüm bunlarla birlikte “’İrkıl” adının “’ırk” kelimesi ile ilgisi de düşünüldüğünde Türk kültüründe kehanet ve falın çok eskiye, destan dönemine kadar uzandığı görülecektir.¹⁴

Destan döneminden sonraki süreçte tahminen 930 yılında Köktürk işaretleriyle kaleme alınmış olan İrk Bitig (Fal Kitabı) Mani muhitinde yazılmış önemli bir metindir. İçinde dine ait unsurlar bulunmakla beraber dinî bir eser değildir; bir fal kitabıdır. Her biri ayrı fal olarak

¹⁰ Aydın, a.g.e. , s.136.

¹¹ Kaşgarlı Mahmud, *Dîvân-ü Lûgat’it –Türk*, Kabalcı Yayınları, İstanbul, 2007, s.281-282.

¹² Duvarcı, a.g.e., s.12-13.

¹³ Cem Dilçin, “arpa salmak”, *Yeni Tarama Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1983, s.13.

¹⁴ Abdulkadir İnan, *Tarihte ve Bugün Şamanizm*, TTK Yayınları, Ankara, 2006, s.151.

yorumlanan 65 paragraftan meydana gelmiştir.¹⁵ Bu eserin varlığı İslam öncesi Türk toplumunda falın önemini ve gelişim sürecini bizlere göstermektedir.

Daha önce de belirtildiği gibi şamanlar fal bakmak ve gelecekte haber vermek için çeşitli nesnelere faydalanmışlar ve bunun etrafında bir fal kültürü oluşturmuşlardır. Aşağıda bu uygulamaların neticesinde ortaya çıkan fal çeşitleri hakkında bilgiler verilecektir.

3.1. Kürek Kemiği Falı: Şamanistlerde, Müslüman Türklerden Kırgız-Kazaklarda ve Nogaylarda en ünlü faldır. Hayvanın kürek kemiğindeki çizgi ve noktalara bakılıp gelecekte haber verilir. Bu fala bakanlara “yağırınçı” adı verilir. Bu fal Şamanizm’in en eski kalıntılarından biridir.¹⁶

3.2. Aşık Kemiği Falı: Türkler arasında yaygın fal çeşitlerinden birisi de aşık kemiği falıdır. Bilindiği gibi aşık, büyükbaş veya küçükbaş hayvanların oyluk kemiğinde bulunan eklemlerin esnekliğini sağlayan, dikdörtgeni andıran, bir parmak büyüklüğündeki kemiktir. Kemiğin dört yüzü, alşı, şige, büge ve tayke olarak isimlendirilir. Falcı aşık kemiğini dikkatle yere yuvarlar veya havaya atar. Alşı tarafının gelmesi muradın olacağına işarettir. Eğer alşı gelmemişse fal tutmamış demektir.¹⁷

3.3. Köpük Falı: Kırgızlar atalarının ruhuna çeşitli kurbanlar sunarlar ve bunların etlerinin kazanda kaynarken çıkardığı köpüklere bakarak falcılık ederlerdi. Eğer bu köpükler beyazsa işler iyi, siyahsa işler kötü yönde gelişecek demektir.¹⁸

3.4. Kumalak Falı: Türk boyları arasında çok başvurulan fal çeşitlerinden birisi de kumalak falıdır. Bu iş için kırk bir kumalak adı verilen koyun tezeği, nohut, fasulye tanesi kullanılır. Bu tanelerin yere saçılmasından sonra aldıkları şekle göre hüküm verme esasına dayanır.¹⁹

3.5. Fincan Falı: Orta Asya Türklerinin Ülgen adına yapılan ayinlerde kurban edilecek atların hangilerinin Tanrı tarafından beğenildiğini anlamak için fincan falına müracaat ettikleri bilinmektedir. Tören yeri hazırlandıktan sonra ortaya birkaç ak boz at getirilir. İçlerinde kısrak varsa, kam fincanı bunun sütüyle yıkar ve şu efsunu okuyarak atın sırtına koyar: “İyi görüp kabul ediniz, fincan benden alşı düşürmek sizden, hayırlı bilgi veriniz.” der. Atın

¹⁵ Ahmet Bican Ercilasun, **Türk Dili Tarihi / Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla**, Akçağ Yayınları, Ankara,2004 s.232

¹⁶ İnan, a.g.e., s.152

¹⁷ Duvarcı, a.g.e., s.41.

¹⁸ Duvarcı, a.g.e., s.52.

¹⁹ İnan, a.g.e., s.157-158.

kımıldamasıyla fincan düşer; çukur tarafı gelirse “alışı düştü” denir ve Tanrı’nın hayvanı beğendiğine, aşağı gelirse beğenmediğine karar verilir.²⁰

3.6. Yay Falı: Altay şamanları arasında yayla fala bakıp, sonucunda yağmur yağdırmak, sık başvurulan bir fal usulüdür ve ‘ya-bıla kannadı’ deyimini ‘yay ile fala baktı, yağmur yağdırdı’ manasına gelir.²¹

3.7. Kaşık, Eldiven Falı: Yakutlarda görülen fallardan birisi budur. Yakut kendine yeni bir ev yaptırmak istediği zaman önce uğurlu bir arsa tespit eder. Şamanın da iştirakıyla burada bir tören yapılır. Ev kuracak olan kişi, doğuya dönüp; eldivenini çıkararak dua eder “Her şeyi bilen ağır fal kaşığım yalvarıyorum. Yer altının sahibi tanrılarını iştirakiniz! Her şeyi bilen gören kaşık falını armağan ediniz” dedikten sonra eldiveni yere atar. Eldiven, avuç içi yukarı gelecek biçimde düşmüşse fal uğurludur. Derhal oraya bir ateş yakılır. İçine yağ, yoğurt ve at kılı katılıp yakarlar. Şaman eline bir kaşık alıp ateşin daima yanması, neslin çoğalması, hayvanların bereketli olması için dua eder ve tanrıya her şeyi sorar. Sonunda kaşığı havaya fırlatır. Fal iyi gelirse ev sahibi kaşığı alıp yakasına takar. Orada yapılacak evin uğurlu olduğuna inanılır.²²

3.8. Ateş Falı: Ateşin çıkardığı renklerden ve yanma esnasında ortaya çıkan seslerden hareketle, yapılan bir fal türüdür. Eğer ateşin rengi sarı ise hastalık, kırmızı ise savaş, yeşil ise bolluk, siyah ise hükümdarın ölmesi veya kıtlık vb. sonuçlara hükmedilir. Gündüz yanan ateşin ısığa benzer sesler çıkarmasıyla uzaktan yolcu geleceğine, gece yanan ateşin ısıklık çalmasıyla şeytanın geleceğine inanılır ve hemen kutsal artış otundan ateşin içine atılır.²³

3.9. Yada Taşı Falı: Eski Türk kamlarının en önemli özelliklerinden biri de “yada-yede, cada-cede” gibi adlarla anılan yağmur taşı vasıtasıyla kahinlik edip hava durumunu değiştirme özelliğine sahip olmalarıdır. Bu taş vasıtasıyla kamların kar, yağmur, dolu yağdırıp, rüzgar estirmeleri, fırtına çıkartmaları mümkündür.²⁴

3.10. Ses veya Gırtlak Falı: Sıkılan gırtlaktan çıkan sese göre hüküm verme esasına dayanır. Göktürklerde kam, tahta yeni çıkan hakanın boğazını bir ipek mendille sıkar, onun çıkardığı hırıltılı sesin durumundan ne kadar süre ile hükümdarlık yapacağını bildirirdi.²⁵

²⁰ İnan, a.g.e. , s.103.

²¹ Bahaeddin Ögel, **Türk Mitolojisi**, TTK Yayınları, Ankara, 1971, s.323.

²² İnan, a.g.e. , s.158.

²³ Duvarcı, a.g.e. , s.53.

²⁴ Duvarcı, a.g.e. , s.51.

²⁵ Ahmet Caferoğlu, **Türk Dili Tarihi**, C.II, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1974, s. 109.

3.11. Umay Falı: Şamanist Türklerdeki Umay kültüne dayanır. Şamanist Türkler kadın doğum yaptıktan sonra kadının karnından çıkan son manasına gelen Umay ile tefe'ül ederlerdi. 'Umay'ka tapınsa oğul bolur'(birisi Umaya hizmet ederse çocuk doğar.) İnancı toplumda yaygın olarak kabul görürdü.²⁶

3.12.Yıldız Falı: İslamiyet öncesi, Türklerde şamanlar yıldızlara bakarak kahinlik etmişlerdir. Onların şekil ve duruşlarından yapılacak işler için uğurlu zamanları tespit etmişlerdir. ²⁷ Yıldızlar ilminin esasını yedi gezegen ve on iki burç oluşturur. Bu yedi gezegen içten dışa doğru şöyle sıralanmaktadır:

1. Ay
2. Utarit (Merkür)
3. Zühre (Venüs)
4. Güneş
5. Mirrih (Merih, Mars)
6. Müşteri (Jüpiter)
7. Zühal (Satürn)²⁸

Bu yedi gezegenin insanlar üzerinde bıraktıkları etkileri şöyle sıralayabiliriz:

Ay: Ay gezegenine mensup olan insanlar, sebatsız, ihmalkâr, kararsız, hayalci, endişeli, zayıf ve metanetsizdirler.

Utarit: Utarit'e mensup olan insanlar, anlayışlı, zeki, kurnazdırlar. Ayrıca, neşeli, hassas, çalışkan kişiler de be gezegenin etkisi altında olurlar.

Zühre: Zühre gezegenine mensup olan insanlar güzel, zarif, zevk sahibi, zeki, maharetli ve sanatkâr olurlar.

Merih: Merih gezegenine mensup olan insanlar kuvvetli, öfkeli, sert, cüretkâr, karanlık ve girişkenlik ile dolu fakat devamlı kavgacıdırlar.

Müşteri: Müşteri gezegenine mensup olan insanlar, terbiyeli, utangaç, iyi huylu, alçak gönüllü, cömert, düzgün ve güzel söz söyleyen insanlardır.

Zühal: Zühal gezegenine mensup olan insanlar ahmak, cahil, pinti, yalancıdırlar.²⁹

²⁶ Duvarcı, a.g.e. , s.54.

²⁷ Duvarcı, a.g.e. , s 44.

²⁸ İskender Pala, **Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, Kapı Yayınları, İstanbul, 2007, s.207.

²⁹ Pala, a.g.e. , s.46, 404, 427, 285, 303, 427.

Yıldız ilminde önemli yeri olan burçlar, insanların büyük bir kısmının inandığı bir gayb ilmidir. Bu ilim ile ilgilenenlere göre her insan bir yıldızın etkisi altındadır. Bu yıldız insanın doğduğu zamanda güneşin içinde bulunduğu burçtur. Her biri ayrı özellik arz eden yıldızlar insanların duygu, ahlak, huy ve sıhhatleri üzerinde etkili olurlar.³⁰ Burçlar sırası ile şunlardır:

1. Hamel (Koç) 21 Mart – 20 Nisan
2. Sevr (Boğa) 21 Nisan – 21 Mayıs
3. Cevzâ (İkizler) 22 Mayıs – 21 Haziran
4. Seretân (Yengeç) 22 Haziran – 23 Temmuz
5. Esed (Aslan) 24 Temmuz – 23 Ağustos
6. Sünbüle (Başak) 24 Ağustos – 23 Eylül
7. Mizân (Terazi) 24 Eylül – 23 Ekim
8. Akreb (Akrep) 24 Ekim – 22 Kasım
9. Kavs (Yay) 23 Kasım – 22 Aralık
10. Cedy (Oğlak) 23 Aralık – 20 Ocak
11. Delv (Kova) 21 Ocak – 19 Şubat
12. Hut (Balık) 20 Şubat – 20 Mart³¹

Türk kültür tarihi bakımından büyük önem taşıyan Kutadgu Bilig’de de yıldızlara ve burç isimlerine rastlamaktayız. Eserin müellifi Yusuf Has Hacip kitabın beşinci bâbını yıldızlara ve burçlara ayırmıştır:

“V.

YEDİ YILDIZI VE ON İKİ BURCU SÖYLER

148 Tanrı adı ile söze başladım; o yaratan, yetiştiren ve göçüren rabbimdir.

149 Bütün âlemi dilediği gibi yarattı; dünya için güneş ve ayı aydınlattı.

150 Bak feleği yarattı durmadan döner; onunla birlikte hayat da durmadan devreder.

151 Mâvî göğü ve üzerinde yıldızları yarattı; karanlık geceyi ve aydınlık gündüzü var etti.

152 Bu gökteki yıldızların bir kısmı süs, bir kısmı kılavuz, bir kısmı da öncüdür.

³⁰ Pala, a.g.e. , s.74.

³¹ Sezer, a.g.e. , s.75.

- 153 Bir kısmını halk için aydınlatmıştır; bir kısmı kılavuzdur, insan yolunu kaybederse, bunlarla bulur.
- 154 Bazıları daha yüksek, bazısı daha alçaktır; bazıları daha çok, bazısı daha az parlaktır.
- 155 Bunlardan en üstte **Zuhal** dolaşır; bir burçta iki yıl sekiz ay kalır.
- 156 Ondan sonra ikinci olarak **Müşteri** gelir; bir burçta on iki ay kalır.
- 157 Üçüncü olarak **Merih** gelir, gazapla dolaşır; nereye baksa yeşermiş olan kurur.
- 158 Dördüncüsü **Güneş**'tir, dünyayı aydınlatır; yaklaşanları, karşısına gelenleri ışığı ile aydınlatır.
- 159 Beşincisi **Zühre**'dir, sevimli yüzünü gösterir; sana severek bakarsa müsterih ol.
- 160 Bundan sonra **Utârit** gelir; ona kim yaklaşırsa dilek ve arzularına kavuşur.
- 161 Bunlardan en altta bu **Ay** dolaşır; Güneş ile karşı karşıya gelirse dolunay hâline gelir.
- 162 Bunlardan başka bir de on iki burç vardır; bunların bazıları iki evli, bazısı ise tek evlidir.
- 163 **Hamel** bahar yıldızıdır, sonra **Sevr** gelir; **Cevzâ** ile **Seretân** dürtüşerek yürür.
- 164 Bak **Esed**'in komşusu **Sünbüle**'dir; sonra **Akreb** ve **Kavs**'in arkadaşı **Mîzan** gelir.
- 165 Bundan sonra **Cedi**, **Delv** ve **Hût** gelir; bunlar doğunca, gökyüzü aydınlanır.
- 166 Bil ki, bunlardan üçü bahar yıldızı, üçü yaz, üçü son bahar ve üçü de kış yıldızıdır.
- 167 Bunların üçü ateş, üçü su, üçü yel ve üçü topraktır; bunlardan dünya ve memleketler meydana gelir.
- 168 Bunlar birbirlerine düşmandır; Tanrı düşmana karşı düşman gönderdi ve savaşı kesti.
- 169 Uyuşmaz olan düşmanlar kendi aralarında barıştılar; görünmez olan düşmanlar öçlerini ortadan kaldırdılar.
- 170 Her şeyi yoluna koyan Tanrım bunları da yola getirdi; tanzim etti, düzeltti ve birbirleri ile barıştırdı.

171 Bundan sonra imdi insandan bahsettım; onun değeri bilgi, akıl ve anlayıştır.”³²

4. Günümüzde Kullanılan Fal Çeşitleri

İnsanoğlu tarih boyunca gerek kendisiyle gerek çevresiyle ilgili bilinmezleri anlayıp, keşfetmeye geleceğin neler getireceğini önceden öğrenmeye ve böylece kendi kaderine hükmetmeye çalışmıştır. Şüphesiz bunda esrarengize ve bilinmeze karşı olan merak duygusunun da büyük payı vardır. Zaman içinde onun bu ihtiyacını karşılamak üzere bu işi meslek edinenler ortaya çıkmış ve toplumda büyük itibar görmüşlerdir. Kâhin, sihirbaz, büyücü, falcı, şifacı ve bakıcı gibi isimlerle anılan bu kişiler mistik sezgi gücüne dayanarak, görünmez varlıklarla temasa geçerek veya tabiattaki bazı varlık ve nesnelere durum ve davranışlarını yorumlayarak bu konuda söz sahibi olduklarını iddia etmişlerdir.

İnsanoğlunun bu geleceği öğrenme merakı neticesinde ortaya çıkan fal kavramı bazı alet ve vasıtalarla ya da bazı yöntemlerle tahminlerde bulunma içinde bulunulan zamanla ve gelecekle ilgili yorum yapma işidir. Falda çeşitli araçlar ve teknikler kullanılmış bununla birlikte değişik fal türleri ortaya çıkmıştır.³³ Tarihin çeşitli devirlerinde, çeşitli kültürlerde bilinen ve uygulanan başlıca fal çeşitlerini Giovanni Scognamillo ve Arif Arslan birlikte hazırladıkları “*Doğu ve Batı Kaynaklarına Göre Fal*” adlı eserlerinde şu şekilde açıklamışlardır:

Ağaç Falı: Ağaçların şekillerini, dallarını, yapraklarını ve köklerini yorumlayarak bakılan eski bir fal şeklidir.

At Falı: Eski Kelt ve Saxonlarda rastlanan ve atların kişnemelerine göre bakılan bir fal şeklidir. Beyaz bir atın kişnemesi iyiye, siyah bir atın kişnemesi kötüye yorumlanır-hatta ölüm işaretidir. Saxonlarda var olan bir fala göre, ahırdan sağ ayağını atarak çıkan bir at her zaman iyiye işarettir, bu atın renginin bir önemi yoktur.

Bakla Falı: Orta Çağ Avrupası’nda çok yaygın olan bir fal türüdür. Eski toplumlar baklayı büyüsel bir bitki olarak gördükleri için bu fal yaygınlık kazanmıştır. Orta Çağ’da, tekin olduğuna inanılan evlerdeki kötü ruhları kovmak için Avrupalı falcılar eve bakla taneleri atar ve bu baklalar ile fala bakarlardı. Günümüzde Türkiye’de de var olan bakla falının eski şeklidir.

³² R. Rahmeti Arat, **Kutadgu Bilig**, 2. b. , Kabalcı Yayınları, İstanbul, 2008, 622.

³³ Aydın, a.g.e. , s.135.

Balık Falı: Eski Yunanistan'da yaygın olarak kullanılmış bir fal türüdür. Balıkların bağırsakları veya hareketleri incelenerek bakılan bir faldır. Hem deniz, hem de tatlı su balıkları ile bakılırdı.

Balta Falı: Bir cinayetin failini ortaya çıkarmak için eski uygarlıklarda kullanılmış bir fal türüdür. Bu fala göre, balta bir taşın üzerine konulur, zanlı olarak görülen kişilerin adları taşın etrafında dönerek tekrarlanırdı. Balta yere düştüğü zaman kimin adı söylenmekte ise o kişi kâtil olarak kabul edilir idi.

Bağırsak Falı: Eski Etrüsklerde ve eski Yunanlarda kurban edilen koyunların bağırsakları ile bakılan bir fal çeşididir.

Bina Falı: Keldan, Asur, Yunanistan'da evlerin dış cephelerini inceleyerek bakılan bir fal çeşididir. Yunan felsefecisi Xenokrates'in bu konu ile ilgili bir kitabı vardır.

Buğday Falı: Avrupa'nın birçok kırsal bölgesinde hâlâ yaygın olan bir fal çeşididir. Fala göre, on iki tane buğday tanesi sıcak bir fırına yerleştirilir ve her bir buğdaya, bir ayın aylarını temsil etmesi amacı ile ay ismi verilir. Tümü yanan buğdayların temsil ettikleri aylarda buğdaya zam geleceği şeklinde yorumlanır.

Çakıl Falı: Su dolu bir kaba çakıl taşları atılır ve taşların çıkardıkları seslere göre yorumlar yapılır.

Defne Falı: Eski Roma'da var olduğu bilinen bir fal çeşididir. Defne yaprakları ateşe atılır, yanan yapraklar ses çıkarırsa iyiye, çıkarmazsa kötüye yorulurdu. Bazen defne yaprakları ile birlikte yumurta da yakılır, bu zaman da ateşin aldığı şekiller yorumlanır idi.

Duman Falı: Eski uygarlıklardan kalma bir fal çeşididir. Buna göre, yasemin yaprakları ateş atılır ve çıkan dumanın aldığı şekiller yorumlanır idi.

El Falı: En eski fal çeşitlerinden biridir ve günümüzde de hâlen bilinmektedir. Üç bin yıl öncesindeki Hint kaynaklarında, Vedalarda, yer alır, Orta Çağ'dan kalma el yazması eserlerde rastlanır. Avuç içinde görülen işaretlerin, çizgilerin yorumlanmasından ibarettir. Bütün kültürlerde bu çizgiler yaşamsal bir hiyeroglif sayılmış ve insanın kişiliğini, gidişatını, hayatının safhalarını anlatmak için kullanılmıştır.

Harf Falı: Bu fala göre, yere geniş daire çizilir ve kenarlara harfler yerleştirilir. Dairenin ortasında ise bir falcı bulunur ve bu falcı dönmeye başlar. Falcının dengesini kaybedip düştüğü noktalardaki harfler birleştirilir ve ortaya çıkan kelimeler yorumlanır.

Hava Falı: Eski İrānlılarda ve daha sonra da Romalılarda kullanılan bir fal çeşididir. Bulutlardan, rüzgârın yönünden, atmosfer olaylarından hareket edilerek geleceği yorumlama yöntemidir. Değişik çeşitleri de mevcuttur. İrān'da kaynar sudaki dalgalanmalara, kabarcıklara bakılarak uygulanır. Romalılarda ise, yüksek bir yere yerleştirilen geniş bir kaptaki suda, rüzgârı etkisi ile meydana gelen kabarcıklar yorumlanarak bakılır.

Karga Falı: Kargaların uçuş şekillerine, davranışlarına ve çıkardıkları seslere göre yorumlar yapılan bir fal çeşididir.

Keçi Falı: Antik Yunanistan'ın Delfos kentinde uygulanan ve bağırsak falına oldukça yakın olan bir fal çeşididir.

Kemik Falı: Yunanlılardan kalma bir fal çeşididir. Homeros'un İlyada Destanı'nda sözü geçer. Aslında tanrı Hermes'e bir çeşit sunuştur. Eski Yunan inanışlarına göre yere atılan kemiklerin durumundan tanrıların niyetlerini anlamak mümkündür.

Kristal Falı: Orta Çağ'dan kalma bir fal çeşididir. Yüzük gibi çeşitli ziynet eşyalarındaki kristal parçalarına bakarak ve trans hâline girerek bakılır. Çağdaş şekli ise, kristal küre ile bakılan faldır.

Kuş Falı: Antik Roma'da kuşların uçuşlarına göre bakılan bir fal çeşididir.

Lamba Falı: Lamba veya mum ışıklarındaki değişimlerin, hareketlendirmelerin ya da bunlardan oluşan gölgelerin, ışık oyunlarının incelenmesi sonucunda oluşan bir fal çeşididir.

Mum Falı: Eritilen bir mumun su dolu bir kaba akıtılması ve oluşan şekillerin yorumlanması sureti ile oluşan bir fal çeşididir. 19. yüzyıla Fransa'nın çeşitli bölgelerinde müstakbel kocalarının mesleklerini öğrenmek isteyen genç kızlar bu fala bakarlardı.

Ok Falı: Keldanilerde, eski İrānlılarda ve Germenlerde kullanılan bir fal çeşididir. Fırlatılan okun uçuş şekli, yere düşmesi veya bir yere saplanması yorumlanır. Bir başka şekline göre, bir dizi okun üzerine sorulan sorulara ait olumlu ve olumsuz cevaplar yazılır ve oklar karıştırılırdı. Çekilen oktaki cevabın tanrılar tarafından gönderildiğine inanılırdı.

Omuz Kemiği Falı: Japonların geleneksel bir falıdır. Bu fala göre, bir geyiğin omuz kemiği ateşe atılır ve kemiğin yanarken ortaya çıkardığı kırılmalar, yanmalar, parçalanmalar yorumlanır. Kaplumbağa falının bir başka çeşididir.

Rüzgâr Falı: Antik Yunan ve Roma'da yere dökülen veya hâlen dallarda kalan yapraklar üzerinde rüzgârın etkisine göre bakılan bir fal çeşididir. Ayrıca, rüzgârda sallanan çanların çıkardığı sesler ile de bakılır.

Saç Falı: Bir çocuğun saçlarının, buklelerinin rüzgârda nasıl hareket ettiklerine göre bakılan bir fal çeşididir.

Sayı Falı: Eski Yunanlılarda ve Yahudilerde görülen bu fal şekli, Orta Çağ'dan ve Rönesans'tan gelen çeşitli katkılar ile gizemcilikte evreni açıklamaya yönelik bir anahtar sayılırdı. Sayılardan oluşan tarihler, çeşitli birimlerden ve isimlerin sayısal değerlerinden yararlanılarak geleceği bilme işleminde sayılar kullanılır.

Soğan Falı: Almanların geleneksel bir fal şeklidir. Bir soğanı tek tek soymak sureti ile bakılır. Almanların bu geleneğine göre genç kızlar eş adaylarının adlarını soğanlara yazarlar ve Noel gecesinde bir kilisenin sunağına bırakırlar. İlk filiz veren soğan müstakbel eşin adını açıklardı.

Su Falı: Bakır levhalara sihirli sözlerin yazılması ve su dolu bir kaba yerleştirilmesi ve bakire bir kızın suyun içine bakıp gördüklerini anlatması sureti ile bakılır. Bir başka şekline göre, bir dolunay gecesinde gümüş bir vazoya su doldurulur ve bir mumun ışığı suya yansıtılır. Bir falcı sudaki ışığın yansımalarını yorumlar.

Tarot Falı: Dünyada oldukça yaygın bir fal çeşididir. Başlangıcının ne zaman olduğu tam olarak bilinemese de 14. yüzyıldan kalma tarot desteleri olduğu bilinmektedir. Gizemci geleneğe göre Mısır'dan gelmiştir ve bir kutsal kitabın, tanrı Toth'un kitabının özetlenmiş şeklidir. Tarot kartlarının bir fal aracı olarak kullanılması 18. yüzyıldan sonradır. Bugün en çok kullanılan desteleri yetmiş sekizlik destelerdir. Bu yetmiş sekizlik desteler, yirmi iki Büyük Giz, elli altı Küçük Giz'den oluşmaktadır. Bunların en önemlileri Büyük Gizlerdir ve her bir resimli kartın kendine has bir anlamı vardır. Bu kartlara göre anlamlar çıkarılarak fala bakılır.

Tuz Falı: Geçmiş yüzyıllarda ateşe atılan tuz tanelerinin yanarak çıkardığı sesler bir fal çeşidi olarak kullanılmaktaydı.

Un Falı: Eski Yunanlılardan kaldığı düşünülen ve daha çok Akdeniz ülkelerinde yaygın olan bir fal çeşididir. Buna göre, yere un serpilir ve ortaya çıkan şekiller yorumlanır. Başka bir çeşidine göre, ekme yapmak için yoğrulmuş hamurun aldığı şekiller yorumlanır.

Yaprak Falı: Bu fala göre, bir yaprağın üzerine kişinin adı ve sorduğu soru yazılır. Daha sonra yaprak açık bir yere bırakılır. Eğer rüzgâr yaprağı yerinden kımıldatmaz ise sorulan sorunun cevabının olumlu olduğu kabul edilir.

Yüz Falı: Bir kişinin yüz şekline göre kişiliğinin ve geleceğinin yorumlanması ile oluşan bir fal çeşididir.

Yüzük Falı: Antik Yunanistan’da uygulanan bir fal şekli idi. Bu fala göre, su dolu bir kabın etrafına alfabenin harfleri dizilir ve kabın üzerinde ipe bağlanmış yüzük sallandırılır. Yüzüğün sallanırken çarptığı harfler bir araya getirilir ve bu harfler birleştirilerek anlamlı sözcükler kurmaya çalışılır.

Zar Falı: Orta Çağ’dan kalma olduğuna inanılan bir fal çeşididir. Bu fala göre, bir daire çizilir ve dairenin içine üç tane zar atılır. Bu zarların gösterdiği sayılar toplanır ve buna göre yorum yapılır.³⁴

Bu eserde yer almayan ancak Ayşe Duvarcı’nın ‘‘Türkiye’de Falcılık Geleneği ve Bu Konuda İki Eser’’ adlı doktora tezinden tespit ettiğimiz diğer fal çeşitleri şunlardır:

Ayna Falı: Bu fala daha çok evlenmemiş kızların istikballerini anlamak maksadıyla bakılır. Üç beş günlük yeni ay, bir aynaya aksettirilir. Kısmeti çıkmayan kız ayın aynadaki haline devamlı olarak bakar. Kızın yanında abdestli olarak bulunan yaşlıca bir kadın da bu sırada bir buçuk yaş suresi okur. Eğer kızın kısmeti çıkacaksa aynadaki ayın yanından erkek yüzlü bir gölgenin geçtiği görülür. Böylece işin olacağına karar verilir. Şayet kız evlenmeyecekse o zaman da ayna da bir tabut ya da ölü görülür³⁵

Bakla Falı: Bakla falında çoğunlukla yirmi bir veya yirmi altı bakla tanesi kullanılır. Fal malzemesinin içinde küçük bir parça kömür, kaya tuzu, şeker, yüzük ve para da bulunur. Sonra bunlara çeşitli işaretler konarak yere serpiştirilir. Tanelerin şekillerine göre yorumlar yapılır.³⁶

Bulut Falı: Bulutların şekillerine bakarak geleceği anlamaya çalışma metodudur. Bu fal için önce niyet tutulur sonra bulutlara bakılır. Bulutların aldığı şekillere renklerine göre yorumlar yapılır.³⁷

Çay Falı: Çay, Doğu ülkelerinden batıya yayıldığı halde, çay falı bize batıdan gelmiştir. Bu fal için çay süzmeden ve beyaz porselen fincandan içilir. Aynen kahve falı gibi kapatılıp, soğuması beklenir. Çay tanelerinin şekli yorumlanır.³⁸

³⁴ Giovanni Scognamillo-Arif Arslan, **Doğu ve Batı Kaynaklarına Göre Fal**, Karizma Yayınları, İstanbul, 1999, s.30-51.

³⁵ Duvarcı, a.g.e. , s.73; Mehmet Halit Bayri, **İstanbul Folkloru**, İstanbul, 1972, s.244.

³⁶ Duvarcı, a.g.e. , s.66 ; Adil Özseven, ‘‘Büyü, Fal ve Rüya Tabirleri’’, Halk Bilgisi Haberleri Dergisi, C.8, S.93, İstanbul, 1939, s.188.

³⁷ Duvarcı, a.g.e. , s.80; Burç Dergisi, Fal Ansiklopedisi, Bulut Falı, Yıl 1, S.6, İstanbul, 1980 s.43-49.

³⁸ Duvarcı, a.g.e. , s.78; T. Türker, ‘‘Kadın, Fal ve Batıl İtikat’’, Yeni İstanbul, 1952.

Grafoloji(yazı falı):İnsanın el yazısını inceleyerek onun karakterini tanımlama esasına dayanır.³⁹

İskambil Falı: Bu fal için 52'lik bir deste oyun kâğıdına ihtiyaç vardır. Her kartın ayrı bir anlam taşıdığına inanılır. Fal bakan kişi değişik şekillerde desteyi açıp sıralamalar yapar. Bu sıraya göre kartları anlamlandırır.⁴⁰

Kahve Falı: Kahve içildikten sonra bir niyet tutulur bu arada “neyse halim çıksın falim” sözü söylenerek tabak fincanın üzerine kapatılır. Telvenin dağılması için fincana sağdan sola bir devir yaptırılır. Fincanın dibi iyice soğuyunca falcı fincanı eline alır, kuruyan telvenin şekillerine göre yorumlar yapar.⁴¹

Papatya Falı: Genellikle genç sevgililerin veya öğrencilerin ilgi gösterdiği bir fal çeşididir. Bu fal papatya çiçeğinin yapraklarını belli bir niyet doğrultusunda koparılmasıyla gerçekleştirilir. En son yaprak hangi niyetle koparılsa işin o yönde gelişeceğine inanılır. Buğday başağı veya herhangi bir çiçekle de bu fala bakmak mümkündür.⁴²

Yukarda bahsettiğimiz iki eserde yer alan fal çeşitlerine ek olarak Elif Dülger'in “*Evliya Çelebi Seyahatnamesi'ndeki Büyü, Sihir ve Falın Halkbilimi Açısından Değerlendirilmesi*” adlı yüksek lisans tezinde tespit ettiğimiz diğer fal çeşitleri şunlardır:

Billur Falı: Billurdan bir topa bakarak görülen hayalimsi şekilleri yorumlamaya dayanan bir fal çeşididir.

Fizyonomi Falı (Kıyafetname): İnsan bedenini esas alan bir fal şeklidir. İnsanların kaşları, gözleri, parmakları, ten, saç ve göz renkleri, boyları vb. ile onların fitratlarındaki özellikleri belirlenmeye çalışılır.

Sakız Falı: Günlük hayatta oldukça sık karşımıza çıkan bir fal çeşididir. Sakızların jelatinlerinin üzerinde yazılı olan manilere göre niyetin gerçekleşip gerçekleşmeyeceği öğrenilmeye çalışılır.

Tükürük Falı: Keçi, deve, at gibi hayvanlarının kaybeden insanlar hayvanlarını bulmak için tükürük falına başvururlar. Bu fala göre biri avucuna tükürür. Sonra diğer elinin bir

³⁹ Duvarcı, a.g.e. , s.80.

⁴⁰ Duvarcı, a.g.e. , s.69 ; “İskambil ile Keşf-i İstikbal”, İkbal Kütüphanesi Neşriyatı, İstanbul (Tarihsiz) No.6.

⁴¹ Duvarcı, a.g.e. , s.67; Enver Bolayır, **Modern Rüya Tabirleri**, İstanbul, 1974, s.487 ; “Gizli Kuvvetler Hazinesi”, **Rüya Yorumları Ansiklopedisi**, Geçit Kitabevi, İstanbul, 1979, s.341.

⁴² Duvarcı, a.g.e. , s.77.

parmağını tükürüğe yapıştırır. Bu sırada tükürük hangi yöne giderse kaybolan hayvanın o yöne gittiğine inanılır.⁴³

Tespîh Falı: Bu fal için öncelikle bir niyet edilerek tespihin püskülünden tutulur. Tespihi tutan kişi diz çökerek yere oturur ve tespih hangi elinde ise o elinin dirseğini dizine dayar. Hiç konuşmadan, hareket etmeden durur ve tespihi sallamaya başlar. Tespih eğer kıbleye doğru sallanır ve dönerse niyet edilen şeyin gerçekleşeceğine aksi hâlde gerçekleşmeyeceğine inanılır.⁴⁴

5. Falnameler ve Çeşitleri

Falın yaygınlaşması sonucu olarak nasıl fal bakılacağını öğreten, bu iş için kullanılacak metinlerin de yer aldığı fal kitaplarının hazırlanmasına ihtiyaç duyulmuş, fal bakmanın usul ve adabı ile çeşitli fal türlerini konu alan Arapça, Farsça, Türkçe manzum ve mensur birçok eser kaleme alınmıştır.

Fal bakmaya yarayan, mistik folklorun gereği olarak anlaşılması kolay bir dille yazılmış resimli ve resimsiz, tıbbî folklorla ait telkine dayalı kitaplar' şeklinde tanımlanan bu eserler, zamanla klasik Türk ve Fars edebiyatlarında '*falname*' adı verilen bir tür meydana getirmiştir.

Falnâmelerin başında, "Gaybı ancak Allah bilir" ifadesi kaydedilerek fal bakmadaki amacın yapılacak işin ve olayların hayra yormadan (tefe'ül) ibaret olduğu özellikle belirtilir. Falnâmelerde, tefe'ülde bulunmadan önce abdest almakla başlayan çeşitli dinî davranışların yerine getirilmesi tavsiye edilmiş, böylece falın câiz olmadığı konusundaki tereddütlerin ortadan kaldırılmasına çalışılmıştır.

Fal kitaplarına konularına göre "yıldıznâme, tefe'ülnâme, kıyâfetnâme, ihtilacnâme gibi isimler verilmektedir⁴⁵ Fal bakmak için kullanılan metinlere göre falnameleri üç gruba ayırmak mümkündür:

Kur'an Falnameleri: Kur'an'a dayalı olarak hazırlanan eserlerdir. Falnameler arasında en yaygın olan türdür. Kimi zaman yazma bir nüshanın sonunda kimi zaman ise müstakil olarak

⁴³ Elif Dülger, *Evliya Çelebi Seyahatnamesi'ndeki Büyü, Sihir ve Falın Halkbilimi Açısından Değerlendirilmesi*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya, 2006, s.48-49.

⁴⁴ Dülger, a.g.e, s.49; Adil Özseven, "Büyü, Fal ve Rüya Tabirleri", *Halk Bilgisi Haberleri Dergisi*, C.8, S.93, İstanbul,1939, s.188.

⁴⁵ Mustafa Uzun, "Falname", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C.12, İstanbul, 1995, s.141.

karşımıza çıkan bu falnameler “Fâlü'l-Kur’ân” adı ile anılırlar. Ayetlerin ya da harflerin yorumlarına göre bakılırlar.

Kura Falnameleri: Üzerinde rakam ya da harfler bulunan bir çeşit zarın atılması sureti ile bakılırlar. Bazen de kura cetvel şeklinde düzenlenmiş harfler, rakamlar, şekiller üzerine atılmaktadır.

Peygamber Adlarına Göre Düzenlenen Falnameler: “Fâl-i Nebî” veya “Fâl-i Esmâ-i Nebî” adı ile bilinen bu tür falnamelerde, peygamberlerin adları bir daire ya da şema şeklinde düzenlenmiş ve her bir peygamberin hayatı, mucizeleri ve tebliğlerine dayalı fallar verilmiştir.⁴⁶

Yukarıda belirttiğimiz fal kitaplarının en büyük kaynağı Câfer-i Sâdık’a ait olduğuna inanılan falnâmedir. “Risâle-i Falnâme-i Câfer-i Sâdık” adıyla anılan bu eserin birçok yazma nüshası vardır. “Hâzâ Fâl-ı Kur’ân” adıyla basılan bir başka kitap yanında İran’da basılan Kur’an’ların sonuna 10-15 sayfalık bir falnâme konulduğu bilinmektedir. Türkçe falnâmeler içinde yazarı belli olmayan “Fâl-ı Türkî-i Manzûm” adlı eser, Cem Sultan’ın kur’a falına dair “Fal-ı Reyhân-ı Sultan Cem”i ve Hamidî’nin Farsça’dan tercüme yoluyla yazdığı “Câm-ı Sühângûy”u ünlüdür. Edebî değer taşıyan yıldıznâmeler, kıyâfetnâmeler ve rüya tabirleri de birer falnâme olarak kabul edilebilir.⁴⁷

6. Eser Hakkında Bilgi

Eser kaynaklarda ‘*Falnâme-i Ca’fer Sâdık*’ adıyla geçmektedir. Bursa İnebey Yazma Eserler Kütüphanesinde, 5489 demirbaş numarasıyla kayıtlı olan bu eser 54 varaktır. Harekeli nesih ile yazılmış olan eserin varaklardaki satır sayıları değişiklik göstermektedir. Eseri ana hatları ile beş kısma ayırmak mümkündür. Birinci kısmı eserin kimin tarafından yazıldığı falın nasıl bakılacağını anlatan bilgiler vermektedir. İkinci kısımda mevsim ve yön adları bulunan daireler bulunmaktadır. Bu dairelerde ‘*ilm okısa müyesser ola mı? âkıbeti hayr ola mı?*’ gibi çeşitli sorular yer almaktadır. Bu soruların cevabını bulmak isteyen kimse, falda yer alan daireler üzerinden adeta bir bilmece çözer gibi talihini okumaya çalışır. Üçüncü kısımda fal tutan kişinin akıbetini belirlemek amacıyla burç ve yıldız isimleri başlığı altında ‘*hâlîfeler dâiresine var dağı seffâha sor*’ şeklinde yönlendirme yapan çeşitli tablolar bulunmaktadır. Dördüncü kısımda tablolarda bahsi geçen daireler bulunmaktadır. Bu daireler ‘*hâlîfeler dâiresi budur/bu dâirede otuz hâlîfe adı vardır*’ şeklinde açıklamalarla belirtilmiştir. Bu kısımda fal bakan kişinin

⁴⁶ Uzun, a.g.e. , s.142.

⁴⁷ Pala, a.g.e. , s.147.

akıbetinin ne olacağını öğrenmek için okuması gereken şiirler şu şekilde belirtilmektedir: “*‘ilm okumaktan şormuşsan ‘abbāsa var daḥı haber versün’*” Beşinci kısımda ise dördüncü kısımda bahsi geçen şiirler bulunmakta bu şiirlerde geçen “*‘iy ‘ilm okumak için özi fal iden cüvān / kim okumaḳda ḥayr ola mı bilesin ‘ayān/ bilkim saḡa müyesser olısar nice ‘ulūm / asān idiser aḡı saḡa ḥayy u müste‘ān*” şeklindeki dizelerle fal bakan kişinin yapacağı işin akıbetinin ne olacağı belirtilmektedir.

Yaptığımız taramalarda eserin Ankara Milli Kütüphanede A2146 demirbaş numarasıyla kayıtlı bir nüshasına, İstanbul Süleymaniye Kütüphanesinde 0000153 demirbaş numarasıyla kayıtlı başka nüshalarına da ulaşılmıştır. Çalışmada Bursa İnebey Yazma Eserler Kütüphanesindeki nüsha esas alınmıştır. Yine yapılan çalışmalarda nüshanın istinsah edildiği tarihe yahut eserin yazılış tarihi ile ilgili bir bilgiye rastlanmamıştır.

7. Eserin Müellifi Hakkında Bilgi

Ebu Abdillāh Ca'fer b. Muhammed el- Bakır b. Ali Zeynil'abidin(ö. 148/ 765)⁴⁸ soyu, baba tarafından Hz. Muhammed' e, anne tarafından Hz. Ebu Bekir'e dayanan ve Şii İmamiyye'nin VI. imamı olarak kabul edilen Cafer es-Sadık hilafetin Emeviler' den Abbasiler'e geçtiği hicri ikinci yüzyılın başlarında oluşan ilmi harekette meşhur bir sima olarak göze çarpmaktadır. Hadis, Tefsir, Fıkıh, Akaid, Cedel, Lugat ve Tarih gibi alanlarda yoğun faaliyetlerjn görüldüğü, değişik fikir ve görüşlerin firkalaşmaya başladığı hicri ikinci yüzyılda İslami konulardaki düşüncelerini daha toplayıcı bir tarzda ortaya koyan Cafer es-Sadık, dönemin gulat firkalarıyla da mücadele etmiştir.

Cafer es-Sadık'a nisbet edilen eserlerin, sayıları ve adları hakkında kaynaklarda farklı bilgiler mevcuttur. Bu kitaplar kesf, sihir, fal ve kimya ile ilgilidir. Cefr, havas, tılsım gibi bir takım gizli ilirlerin, gaybı ve geleceği bilme ile ilgili bazı olağanüstü yetenekler Cafer es-Sadık'a nisbet edilmiştir. Cafer es-Sadık'a nisbet edilen bu eserlerin aidiyeti şüphyle karşılanmıştır. Süleymaniye Kütüphanesi'nin muhtelif bölümlerinde Cafer es-Sadık'a nisbet edilen birçok eser ve risale mevcuttur. Çoğunluğu el yazması olan bu eserlerin bir kaç tanesi matbudur.⁴⁹

Çalışmanın Konusu

⁴⁸ Mustafa Öz, “Ca' fer es -Sadık”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C. 7, 1993, s. 1-3.

⁴⁹ Mehmet Atalan, “Cafer Es-Sadık'ın Eserleri”, **Dini Araştırmalar**, Eylül-Aralık 2001, C. 4, s. 11, s. 113-132.

Çalışma, Ca'fer Sâdık'ın ''*Falname-i Ca'fer Sâdık*'' adlı eserinin transkripsiyonlu metni, metnin imlâ özellikleri, fonetik hadiseleri, şekil bilgisi (morfoloji) özellikleriyle sözlük bölümünden oluşmaktadır.

Çalışmanın Önemi

Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait Arap harfli metinler üzerine birçok çalışma yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir. Bu çalışmalar dönemim dil özelliklerinin her yönüyle incelenmesi ve dönemin söz varlığına ışık tutması açısından büyük öneme sahiptir. Bu sebeplerle dönem metinlerinin transkripsiyonlu metne aktarılmasının; imlâ, ses, şekil özelliklerinin incelenmesinin söz varlığının ortaya konmasının önemli olduğunu düşünmekteyiz. Yaptığımız çalışmanın da bu çerçevede değerlendirildiğinde alana katkı sağlayacağı fikrindeyiz.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Eski Anadolu Türkçesi döneminde yazılmış olan ''*Falname-i Ca'fer Sâdık*'' adlı eseri transkripsiyonlu metne aktarmak; imlâ özellikleri, ses bilgisi, şekil bilgisi açısından incelemek ve sözlüğünü hazırlamaktır.

Çalışmanın Yöntemi

Çalışma; Giriş, İnceleme, Metin, Sözlük bölümlerinden oluşmaktadır. Giriş bölümünün başında fal kavramının tanımı, fal çeşitleri, Türk medeniyetinde dünya medeniyetlerinde falın yeri, edebiyatımızda bu türde verilmiş eserler hakkında bilgi verilmiş, giriş bölümünün sonunda ise eser ve eserin müellifi hakkında bilgi, çalışmanın konusu, önemi, amacı ve yöntemi hakkında bilgi verilmiştir.

Metin bölümünde eser transkripsiyon alfabesi kullanılarak Latin harflerine aktarılmıştır. Eserin her sayfası ve sayfadaki tüm satırları numaralandırılmıştır. Eserde yer alan daireleri transkripsiyonlu metne aktarırken orijinaline sadık kalmak amacıyla aslı şekilleriyle aktardık. Bunu bilgisayar ortamında yapmak mümkün olmadığı için dairelerin yer aldığı kısımlar elle yazılarak teze dâhil edilmiştir. Eserde okunmayan kelimeler ... ile gösterilmiştir.

İnceleme kısmı imlâ özellikleri, fonetik hadiseler, şekil bilgisi başlıklarından oluşmaktadır.

İmla özellikleri kısmında kelime başında, içinde ve sonunda ünlülerin imlaları tespit edilmiş. Eserde harekeli ve harekesiz kısımlardaki yazımları tespit edilmiştir. İmlâda farklılık gösteren ünsüz harfler de tespit edilmiştir. Bu bölümün sonunda birleşik veya ayrı yazılan ve bu konuda tutarlılık göstermeyen kelimeler ve eklerde incelenmiştir.

Fonetik hadiseler başlığı altında kelimelerin ve eklerin Eski Türkçe döneminden bu yana geçirdikleri ses olayları incelenmeye çalışılmıştır. Eski Türkçe ve metnin yazıldı dönem arasında mukayese yapılmıştır. İnceleme esnasında kelime başı sesi ve sonu (#) işaretiyle iki ünlü arasındaki ses (VkV) işaretiyle kök hecesi (/) işaretiyle, nöbetleşe kullanımlar (~) işaretiyle; düşme, erime, yutulma hadiseleri için (Ø) işareti kullanılmıştır. Ses değişikliklerinin yönü ise (>) işaretiyle ifade edilmiş, okun ucu kelimenin ses hadiseleri olduktan sonraki şeklini göstermektedir.

Şekil bilgisi başlığı altında dönemde kullanılan ekler ve kelime türleri tasnif edilmiştir. Ekler de fonetik hadiselerde olduğu gibi Eski Türkçeye karşılaştırılarak verilmiştir.

Sözlük kısmında eserde geçen yabancı kelimelere, yıldız, burç, şehir, canavar, kuş, ağaç, halife, kabile adlarına yer verilmiştir. Eser fal metni olduğu için birçok astronomi terimi kullanılmıştır⁵⁰. Şehirlerin ve bölgelerin o dönemki isimlerine yer verilmiştir. Yapılan kaynak taramalarında anlamını bulamadığımız kelimeler eserde hangi başlık altında verilmişse o anlam çerçevesinde değerlendirilmiş ve (?) işareti ile gösterilmiştir.

⁵⁰ Yavuz Unat, “Eski Astronomi Metinlerinde Karşılaşılan Astronomi Terimlerine İlişkin Bir Sözlük Denemesi”, Ankara Üniversitesi, Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, OTAM, Sayı 11, Ankara 2001

BİRİNCİ BÖLÜM

1. İMLÂ ÖZELLİKLERİ

1.1. Ünlülerin İmlâsı

1.1.1. a sesinin imlâsı

Eserde a sesi kelime başında sıklıkla üstünlü elif (́) harekesiz kelimelerde ve kimi kelimelerde de medli elif (̇) ile gösterilmiştir.

kelime başında üstünlü elif (́) ile gösterilenler:

aŗa (1b/16)

altı (3a/2)

aŗup (3a/13)

harekeli kelimelerde kelime başında medli elif (̇) ile gösterilenler:

aŗık (3a /14)

anuŗ (31b/19)

at (52a /16)

adı (21b/32)

harekesiz kelimelerde kelime başında medli elif (̇) ile gösterilenler:

at (17a/2)

av (21a/29)

avla – (22b/30)

Aynı ses, kelime içinde üstün (̇) ile yahut elif (') ile ve harekesiz kelimelerde işaretsiz olarak gösterilmiştir.

kelime içinde üstün (̇) ile gösterilenler:

kanı (3a /4)

dahı (3b/13)

ağaçlar (6b/17)

kelime içinde elif (') ile gösterilenler:

bulmadı (1b/7)

var (8b/5)

yapmayan (26a/21)

kamu (29b/20)

harekesiz kelimelerde kelime içinde işaretsiz olarak gösterilenler:

kaçmış (17a/2)

oğlandan (17a/8)

almağdan (18a/14)

Kelime sonunda he (ھ) ile ve bazen de elif (') ile gösterilmiştir.

kelime sonunda he (ھ) ile gösterilenler:

varıncaya (3a/17)

olsa (53a/3)

boşama (53a/17)

kelime sonunda elif (') ile gösterilenler:

sağa (2a/19)

baña (38b/14)

aña (43a/ 12)

1.1.2. e sesinin imlâsı

Eserde e sesi kelime başında üstünlü elif (́) bazı kelimelerde medli elif (̇) ve harekesiz kelimelerde elif (ˆ) tercih edilmiştir.

kelime başında üstünlü elif ile (́) gösterilenler:

eylegil (25a/2)

evlenmek (33a/4)

erenler (13a/9)

elüme (24b/12)

kelime başında medli elif (̇) ile gösterilenler:

elüme (32a/2)

harekesiz kelimelerde kelime başında elif (ˆ) ile gösterilenler:

ekin (17b/30)

ekmekden (17b/ 30)

Eserde e sesi kelime içinde üstün (ˆ) ve bazı kelimelerde elif (ˆ) ile harekesiz kelimelerde ise işaretsiz olarak gösterilmiştir.

kelime içinde üstün (ˆ) ile gösterilenler:

eyleyen (40a/6)

beni (30b/14)

gerek (26b/12)

kelime içinde elif (ı) ile gösterilenler:

eyleyen (38b/4)

gelesin (38a/3)

dileyen (33a/14)

isteyen (25b/20)

harekesiz kelimelerde işaretli olarak gösterilenler:

deñize (21b/7)

kimseden (20a/18)

beslemekden (22a/19)

Eserde e sesi kelime sonunda he (ı) ile ve bazı kelimelerde de elif (ı) ile gösterilmiştir

kelime sonunda he (ı) ile gösterilenler:

bile (33a/18)

itmede (25b/19)

kimse (41a/9)

kelime sonunda elif (ı) ile gösterilenler:

gele mi (24b/14) (30a/14) (32a/4)

1.1.3. i sesinin imlâsı

Eserde i sesi kelime başında elif ve ye (ı) ile gösterilmiştir. Bazı kelimelerde ise esreli elif

(ı) ile gösterilmiştir.

kelime başında elif ve ye (ı) ile gösterilenler:

it- (3a/8)

iletsün (3a/12)

ilerü (3a/12)

içen (24b/2)

ilçi (34b/18)

iy (40b/18)

işit (27a/12)

kelime başında esreli elif (!) ile gösterilenler:

iste (3a/10)

iki (3a/12)

içmegi (25b/15)

Eserde e sesi kelime içinde esreli ye (ı) ve esre (ı) ile harekesiz metinlerde ise işaretsiz olarak gösterilmiştir.

kelime içinde esreli ye (ı) ile gösterilenler:

diler (2a/4)

gire (32a/2)

iriser (35b/2)

kelime içinde esre (ı) ile gösterilenler:

bilmedi (1b/10)

itmişdür (2a/7)

kişi (24b/2)

yigirmi (8a/1)

harekesiz kelimelerde işaretsiz olarak gösterilenler:

kimseden (18b/22)

gitmekden (17b/22)

deñize (16b/24)

Eserde i sesi kelime sonunda esreli ye (ı) ile ve esre (ı) ile gösterilmiştir.

kelime sonunda esreli ye (ı) ile gösterilenler:

bilmedi (1b/10)

itdi (25a/5)

imdi (28a/21)

gibi (29a/15)

esre (ı) ile gösterilenler:

sözi (1b/17)

1.1.4. ı sesinin imlâsı

Eserde ı sesi kelime başında elif ve ye (ı) ile gösterilmiştir.

kelime başında elif ve ye (ı) ile gösterilenler:

ıldızum (32a/6)

ırağ (37b/5)

Eserde kelime ortasında ı sesi esre (ı) ile kimi kelimelerde esreli ye (ı) ile harekesiz yerlerde ise herhangi bir işaret kullanılmamıştır.

kelime ortasında esre (ı) ile gösterilenler:

kılmışdur (1b/15)

bırağ (48a/12)

olısar (48b/6)

kelime ortasında esreli ye (ى) gösterilenler:

yıl (42a/3)

yapmaduğına (25b/5)

ķıl (26b18)

harekesiz yerlerde işaretsiz gösterilenler:

ortaklıķdan (17b/31)

ođlancıķdan (18b/29)

Eserde kelime sonunda esreli ye (ى) ile gösterilmiştir.

kelime sonunda esreli ye (ى) ile gösterilenler:

oldı (1b/7)

dağı (2a/11)

ķıldı (28b/6)

mı (29b/14)

1.1.5. o,ö,u,ü seslerinin imlâsı

Eserde o, ö, u, ü sesleri kelime başında elif vav ve ötre (ُ) ile gösterilmiş, harekesiz yerlerde ise elif ve vav (ِ) ile gösterilmiştir.

kelime başında elif vav ve ötre (ُ) ile gösterilenler:

olsun (1b/2)

oğlanı (36b/16)

özünji (33a/4)

öküş (38b/18)

uzun (38b/2)

urdu (30a/13)

üzerine (1b/21)

harekesiz yerlerde elif vav (و) ile gösterilenler:

ortaklıktan (21b/9)

oğlancıkdan (21a/7)

Eserde o, ö, u, ü sesleri kelime içinde ötreli vav (وُ) ve ötre (ُ) ile gösterilmiştir.

kelime içinde ötreli vav (وُ) ile gösterilenler:

olsun (1b/5)

uzun (38b/2)

olup (3a/14)

görse (2a/19)

diyüben (38b/18)

kelime içinde ötre (ُ) ile gösterilenler:

gönlüñi (39b/9)

vardurur (40a/16)

özünü (41a/9)

Eserde kelime u ve ü sesleri kelime sonunda ötreli vav (وُ) ile gösterilmiştir.

kelime sonunda ötreli vav (وُ) ile gösterilenler:

karşu (3b/3)

kamu (24b/8)

kendü (38a/7)

girü (31a/5)

1.2. Ünsüzlerin İmlâsı

1.2.1. b ve p seslerinin imlâsı

Eserde p (پ) ünsüzü birkaç kelime dışında kullanılmamıştır.

p (پ) herfinin kullanıldığı örnekler:

yapu (40a/17)

ıapuıa (39a/13)

ıapuıa (38a/7)

yapmaıa (29b/4)

Eserde –Up eki daima b (ب) harfiyle karşılanmıştır.

diyüp (28b/16)

alup (30b/12)

idüp (31a/17)

1.2.2. c ve  seslerinin imlâsı

Eserde c (ج) ve  (چ) seslerinin bazı kelimelerde düzenli bir kullanımı yoktur.

 (چ) ile yazılanlar:

niçe (24b/14)

ağaç (11a/17)

içre (27a/13)

i (27a/12)

çekiser (31b/21)

çün (37a/7)

üçünci (3a/15)

kaçan (37a/17)

c (ç) ile yazılanlar:

nice (3b/11)

üç (3a/14)

hiç (25a/4)

1.2.3. g sesinin imlâsı

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde Eski Türkçeden Orta Türkçeye geçiş ses olayı olarak kabul edilen #k>#g ötümlüleşmesi eserde (ك) ile gösterilmektedir.

gönül (1b/18)

görse (2a/19)

getürdük (2b/21)

gel (54a/3)

girmez (24b/16)

gibi (29a/15)

Eserde kelime içinde g sesi + Gil ekinde ve kimi yerlerde degül kelimesinde (ك) ile gösterilmektedir.

eylegil (29a/9)

görgil (3a/13)

içmegil (24b/5)

bilgöl (27b/8)

itgöl (27b/14)

degöl (26a/8)

1.2.4. ŋ sesinin imlâsı

Eserde ŋ sesi (↵) ile gösterilmiştir.

göŋöl (1b/18)

baŋa (26a/2)

saŋa (28b/2)

aŋa (26b/20)

özŋ (26b/9)

1.3. Bazı Kelime ve Eklerin İmlâsı

1.3.1. ne kelimesinin imlâsı

Eserde ne kelimesi kim kelimesi ile birleşik, diğerkelimerde ayrı yazılmıştır.

nekim (3b/13)

ne kadar (51b/9)

ne ise (3a/1)

her ne iş (24b/13)

her ne taleb (34b/17)

1.3.2. kim kelimesinin imlâsı

Eserde kim kelimesinin imlasında bir düzen bulunmamaktadır. Kimi kelimelerde birleşik kimi kelimelerde ayrı yazılmıştır. Bil kim kelimesi ikili imlâyaya sahiptir.

kim kelimesinin ayrı yazıldığı örnekler:

her nesne kim (42a/13)

şol nesne kim (45a/15)

kimesne kim (46b/11)

her kim (50a/14)

bilgil kim (33a/9)

kim kelimesinin birleşik yazıldığı örnekler:

nekim (25a/3)

çünkim (37b/11)

şolkim (44a/14)

eylekim (53b/15)

İkili imlâyaya sahip örnekler:

bilkim (24b/4)

bil kim (25a/12)

1.3.3. ile kelimesinin imlâsı

Eserde ile kelimesi diğer kelimelerle birleşik yazılmıştır.

gönjüle (26b/18)

cânıla (29a/4)

ayağıyla (38a/7)

fikrile (37b/8)

1.3.4. için kelimesinin imlâsı

Eserde için kelimesinin imlasında bir düzen bulunmamaktadır. Bazı kelimelerde ayrı, bazı kelimelerde birleşik yazılmıştır.

in kelimesinin ayrı yazıldığı örnekler:

rızk için (25a/4)

beslemek için (35a/2)

hidmet için (26b/12)

oğluğ için (31b/10)

in kelimesinin birleşik yazıldığı örnekler:

istemekiçün (25a/15)

irişmeçiçün (26a/15)

almağiçün (31a/18)

oğliçün (35a/12)

1.3.5. “i”- cevherî fiilinin imlâsı

Eserde i- cevherî fiili bazı kelimelerde ayrı bazı kelimelerde birleşik yazılmıştır. Birleşik yazılan kimi kelimelerde i- sesi düşmüştür.

i- cevherî fiilinin ayrı yazıldığı kelimeler:

hükme ne ise (3a/1)

dâirede ise (3a/4)

olmuş ise (3b/10)

i- cevherî fiilin birleşik yazıldığı kelimeler:

eyledünise (31a/14)

ideriseñ (35b/9)

dilirse (35a/13)

olursañ (35a/14)

1.3.6. dañı kelimesinin imlâsı

Eserde dañı kelimesi düzenli olarak ayrı yazılmıştır, ancak bazı kısımlarda değişik imla ile yazıldığı örnekler mevcuttur.

dañı (1b/11) kelimesi eserde üstün (◻) ile gösterilme eğilimindedir. Ancak bu örnekte dañı (27b/21) (◻) ile yazılmıştır.

1.3.7. Şeddenin kullanılması

Eserde şedde kullanımına sıklıkla rastlanır.

ñayy (44b/15)

ñakñ (30a/20)

şerr (30b/16)

evvel (3a/2)

ñacc (41b/20)

‘izz (29b/13)

ñazñ (35b/9)

İKİNCİ BÖLÜM

1. SES BİLGİSİ (FONETİK)

1.1. Ünlüler

1.1.1. Ünlü türleri

Falname-i Ca'fer Sâdık isimli eserin Bursa nüshasında imladan çıkarabildiğimiz ölçüde belirlenen ünlüler şunlardır: a, e, ı, i, o, ö, u, ü. Ünlülerin yazımında, harekeli kısımlarda hareke ile kimi yerlerde harf ve hareke ile gösterildikleri tespit edilmiştir.

1.1.2. e/i meselesi

Yukarda tespit edilen ünlülerin dışında bir de kapalı e' nin varlığından söz edilse de varlığı kabul edilen bu ünlünün imla nedeniyle tespiti mümkün değildir.¹ Ta Eski Türkçe'den beri i/e (bir-/ber- ver-) e>i (ked- >>giy-) biçimindeki ikili gelişmeler yer aldığı ve ilk hecelerde aynı kelimenin hem i'li hem de e'li şekilleri görüldüğü için kapalı e konusu V.Thomsen'den başlayarak birçok araştırmacıyı meşgul etmiştir. Ne var ki, Türkçenin bütünü için her iki yöndeki değişime temel olan ortak ve asli bir kapalı e'nin varlığı konusu daha kesin bir sonuca bağlanabilmiş değildir.² Eserde kök hecesindeki e sesinin imlasında ikilik bulunmamaktadır. Eserde bu ses i ile karşılanmıştır.

iy (33a/2)

itgil (27b/14)

¹ Hatice Şahin, *Eski Anadolu Türkçesi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2009, s.41

² Zeynep Korkmaz, "Eski Osmanlıca Kaynaklarının Yayımında Transkripsiyonla İlgili Değerlendirmeler", *Türk Dili Üzerine Araştırmalar Birinci Cilt*, s.484, Ankara 1995

irmege (30a/18)

ilçi (34b/4)

didilerise (44b/7)

yidinci (3a/22)

1.1.3. Uzun ünlüler

Eski Türkçe’de aslî ünlülerin bulunduğu kesin olarak ispatlanmıştır ve kabul görmüştür.³ Bu uzunluklar sistemli olarak yaşayan şive ve lehçelerimizin Yakutça, Halaçça ve Türkmencede devam etmektedir. Aradaki devreyi temsil eden Eski Anadolu Türkçesinde de bu uzunlukların bazılarının korunduğu tespit edilmiştir.⁴ Söz konusu uzunlukları tespit ederken en itibar edilen ölçü, ünlülerin harf ile gösterilmiş olmasıdır. Ancak bu kullanım her metinde farklılık gösterebilmekte hatta aynı metinde bile değişik imlalarla verilebilmektedir.⁵

1.1.4. Ünlü uyumu

1.1.4.1. Önlük-artlık uyumu

Türkçenin temel ses uyumu olan damak uyumu, EAT’de en geniş şekliyle uygulanır.⁶ Eserde de önlük-artlık uyumu tamdır.

şatarısaŋ (47b/7)

anuŋıla (50b/17)

³ Osman Nedim Tuna, “Köktürk Yazılı Belgelerinde ve Uygurca’da Uzun Vokaller”, **TDAY Belleten** 1960, s. 213-282.

⁴ Zikri Turan, **Teshil’in İmla Tezahürleri Işığında Eski Anadolu Türkçesinde Ünlü Uzunlukları**, Açıksöz Yayınları, Malatya 1993.

⁵ Hatice Şahin, **Eski Anadolu Türkçesi**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2009 s.41-42.

⁶ Gürer Gülsevin, Erdoğan Boz, **Eski Anadolu Türkçesi**, Gazi Kitabevi, Ankara 2004, s.93

almakdan (18a/ 14)

ekmege (51a/18)

Önlük artlık uyumunun bozulduğu örnekler:

geliyorur (31b/9)

1.1.4.2. Dudak uyumu

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde dudak uyumu, damak uyumu kadar sağlam değildir. Bunun temel sebeplerinden birisi eklerin eklendikleri kelimelerin düzlük-yuvarlaklık durumuna göre değişiklik göstermemeleridir. Ekler her durumda kendi ünlülerini muhafaza etmektedirler. Bunun dışında Eski Türkçe döneminden beri yuvarlak olup Eski Anadolu Türkçesinde de bu özelliğini koruyan kelimelerin bulunmasıdır.⁷

Dudak uyumunun bulunmadığı örneklerden bazıları:

olmuş (51a/12)

bulısardurur (52a/19)

sözi (47a/9)

1.1.4.2.1. Tabanlarda yuvarlaklık ve yuvarlaklaşma

Eski Türkçeden beri devam eden ikinci hece yuvarlaklığı:

getür- (2b/21)

kendü (54a/10)

girü (31a/5)

eyü (28b/21)

⁷ Hatice Şahin, **a.g.e.**, s.42-43-44.

altun (43b/11)

ilerü (47a/18)

Eski Anadolu Türkçesinde meydana gelmiş yuvarlaklaşmalar:

Kelime sonundaki G, kendinden önceki ünlünün açıklığında sızıcılaşarak erir ve ünlüyü uzatarak yuvarlaklaştırır.

tapuḡa (39a/13) < ṭapıḡ

ḡapuḡa (48a/9) < ḡapıḡ

Bunun yanında düzlüğünü koruyan ve dudak uyumuna uyan örneḡe de eserde rastlanmaktadır.

aṣṣı (53a/8) << aṣıḡ

1.1.4.2.2. Tabanlarda düzlük ve düzleşme

Eski Türkçeden beri devam eden ikinci hece düzlüğü olan örneḡe eserde rastlanmaktadır.

oḡısaḡ (50b/7)

1.1.4.2.3. Ekleşmede düzlük ve yuvarlaklık uyumu

Eski Anadolu Türkçesinde eklerin bazıları sürekli düz bazıları da sürekli yuvarlak ünlülerle kullanılır. Eklerin bu şekildeki kullanımını düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozar. Eserde sürekli yuvarlak ünlülü eklerin kullanıldığı örnekler: *ḡılduḡ* (3a/17), *iṣitdüḡi ḡaberinden* (33a/18), *ḡılduḡ* (31b/4), *boṣaduḡ* (30a/3), *ḡanḡıсындаdur* (3a/4), *ḡaçdur* (3a/14), *yandura* (31a/11), *aldurup* (34b/12), *barmaḡlarınuḡ* (3a/12), *alup* (35a/4), *sıḡınup* (37b/13).

Eserde sürekli düz ünlülü eklerin kullanıldığı örnekler: *ilḡi* (34b/4), *oldı* (34a/12), *ṣordı* (35b/2), *ḡoḡıl* (25a/21), *bilḡil* (24b/20), *altıncı* (3a/21), *ikinci* (3a/5), *ḡöḡlindeki* (50a/20), *olmuşdur* (2a/8), *ḡılmışdur* (1b/15), *ḡamel evine* (3a/9), *ḡalifeler dairesine* (3b/2), *ḡöresin*

(3b/2), *bulasın* (24b/9), *başı* (37b/8), *fâlı* (37b/4), *olıcak* (32a/16), *görince* (51a/11), *varınca* (3a/11), *yırtıcı* (8b/16).

1.2. Ünsüzler

1.2.1. Ünsüz uyumu

Eski Türkçede ötümlülük-ötümsüzlük bakımından ünsüzler arasında bir uyum yoktur. Aynı uyumsuzluk Eski Anadolu Türkçesinde de devam etmektedir. Ötümlü şekilleriyle kalıplaşmış olan ekler kelimenin kök veya tabanı ötümsüz bir ünsüzle de bitse her zaman ötümlü olarak kullanılırlar.⁸

Eserde sürekli ötümlü ünsüzlerin kullanıldığı örnekler: *avlamakda* (48b/12), *işde* (26b/18), *sağlıkdan* (48b/9), *tarafdan* (46b/3), *tutdı* (44a/12), *itdi* (1b/20), *irişdi* (25a/16), *kaçdur* (3a/14), *yokdur* (28b/19), *tutduñ* (26b/12), *yakduñ* (36a/5)

1.3. Fonetik Hadiseler

1.3.1. Ötümlüleşme

Oğuzcayı diğer Orta Türkçe şivelerinden ayıran en önemli fonetik özelliklerden biri kelime başında ünsüzlerin ötümlüleşmesidir. Ötümlüleşme olayı t-d, ç-c, p-b ünsüzleri arasında görülmektedir. Kelime başında, ortasında ve sonunda ötümlüleşme gerçekleşebilir.⁹

⁸Şahin, age., s.45

⁹Şahin, age., s.47

İnce ünlülü kelimelerde:

#t > #d

tükeli > dükeli (50b/13)

ti- > di- (44b/7)

tile- > dile- (44a/12)

türlüg >> dürlü (36b/11)

tört > dört (7a/1)

Kalın ünlülü kelimelerde:

#t > #d

taķı >> daķı (3b/2)

toğrı > doğrı (33b/7)

Bazı örneklerde ötümlüleşmenin gerçekleşmediği de görülür. Bu durum daha çok kalın ünlülerin yanındaki t sesinde görülse de ince ünsüzlerin yanındaki t seslerinde de gözlemlenir.

#t : #t

türk (3a/21)

tengri (42b/19)

#t̄ : #t̄

tokuzuncı (3a/22)

toğısardurur (40b/9)

tağ (7b/16)

#t̄ ~ #d

t̄ut- (27a/2)

dut- (36b/2)

İnce ünlü kelimelerde:

VtV > VdV

kit- > gider (51b/4)

it- > ider (25a/14)

yiti > yidi (11a/1)

VtV : VtV

Kelimelerin aslında bulunan aslî uzunluktan dolayı bu örneklerde ötümlüleşme gerçekleşmemiştir.

otı (24b/5)

atı (42a/4)

İnce ünlü kelimelerde:

#k > #g

kel- > gelse (3b/1)

kit- > giden (33b/4)

kör- > gördüm (30a/8)

kir- > gire (33a/6)

kipi >> gibi (29a/15)

köz > göz (50b/19)

kergek >> gerek (30b/9)

keltür- >> getürdük (2b/21)

#k : #k

kim (30b/5)

kendü (38a/7)

VkV: VkV

iki (30b/15)

ekin (37a/11)

sekizinci (3a/22)

Kalın ünlülü kelimelerde:

#k : # k

koş (41a/21)

kamu (46b/11)

kanķı (50b/10)

komadı (31b/7)

VkV : VkV

okısaņ (50b/7)

Kelime sonunda bulunan ön ve art damak k sesleri ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında ötümlüleşerek g sesine dönüşme eğilimindedir.

İnce ünlülü kelimelerde:

VkV> VgV

irmek+e > irmege (26a/3)

dilek+e > dilege (29a/12)

itmek+e > itmege (29b/9)

Kalın ünlülü kelimelerde:

VķV > VgV

avlamak+a > avlamaġa (51b/8)

koşmak+a > koşmağa (52b/18)

almak+a > almağa (53a/17)

İnce ünlülü kelimelerde:

#ç : #ç

çekme (31b/2)

Kalın ünlülü kelimelerde:

#ç: #ç

çok (51b/7)

İnce ünlülü kelimelerde:

VçV > VcV

niçe > nice (3b/11)

kiçe > gice (31b/20)

ekinç > ikinci (3a/5)

üçünç > üçüncü (3a/15)

VçV : VçV

niçe (25a/7)

içen (24b/2)

içinde (25b/3)

İnce ünlülü kelimelerde:

VpV > VbV

kipi >> gibi (29a/15)

Kalın ünlülü kelimelerde:

VpV : VpV

tapu (28b/6)

yapu (25b/6)

1.3.2. Ötümsüzleşme

Ötümsüzleşme Oğuzca için karakteristik bir özellik değildir. Bu yüzden Eski Anadolu Türkçesinde örnekleri ötümlüleşmeye göre daha azdır.¹⁰

İnce ünlülü kelimelerde:

d# > t#

işid- > işit (25b/9)

1.3.3. Sızıcılaşma

Sızıcı olan ünlüler yanlarındaki patlayıcı ünsüzleri sızıcılaştırma eğilimindedirler. Bu değişiklik Eski Anadolu Türkçesi için karakteristik bir özelliktir.

#b > #v

bar- > var- (3a/10)

bar > var (35b/6)

ber- ~bir- > virdi (25a/9)

b/ > v/

Bu durumdaki sızıcılaşma Eski Anadolu Türkçesinde değil Uygur Türkçesi döneminde ortaya çıkan bir ses olayıdır.

¹⁰ Şahin, age., s.47

seb- > sevdüğüne (45b/15)

eb > eve (3b/5)

ab > ava (38a/2)

d/ >> y/ geçişmesi

Orta Türkçe döneminin en karakteristik özelliği olarak karşımıza çıkar. Çağatay Türkçesi d/ >> y/ geçişmesinin ilk tamamlandığı Orta Türkçe şivesidir. Eski Anadolu Türkçesinde de bu durum gerçekteşmektedir. Eserde de bu hadisenin gerçekteştiği kelimeler görölmektedir.

d/ >> y/

bedük >> büyük (3a/9)

adrığ >> ayruğ (54a/10)

adağ >> ayağıyla (38a/7)

edgü >> eyü (39a/4)

udı- >> uyurısağ (49a/17)

kadđu >> kayđulu (24b/14)

Bu hadiselerin dışında patlayıcı đ sesinin sızıcılaşması Erken Azerî Türkçesi için karakteristik bir özellik olmasına rağmen Eski Anadolu Türkçesinde de görölen bir değişiklidir.¹¹ Eserde de bu sızıcılaşma hadisesi görölmektedir.

k/ > h/

tağı >> dağı (3b/2)

yoksa > yoğsa (2a/3)

¹¹ şahin, age., s.47

1.3.4. Erime

Kelime içinde ünlüden sonra gelen bir ünsüzün ünlüyü uzatarak kaybolmasıdır. Bu hadise Eski Anadolu Türkçesinde çoğunlukla g sesinin erimesi sonucunda meydana gelir.¹²

g# > Ø

tapıg >> tapuņa (39a/13)

kapıg >> kapuņa (48a/9)

tarıg >> daru (24b/8)

kamıg ~kamağ >> kamu (25a/6)

+IIG >> +II

türlüg >> dürlü (24b/2)

yüklüg >> yüklü (40b/8)

evlig >> evlü (29b/17)

korçuluğ >> korçulu (43a/20)

1.3.5. Yutulma

Hece başındaki G sesleri sızıcılaştıktan sonra, hiçbir iz bırakmadan kaybolur.

g/ > Ø

kergek >> gerek (26a/7)

edgü >> eyü (28b/21)

yalğan >> yalan (43a/20)

-Gan >> -(y)An

¹² Osman Nedim Tuna, Türk Dilbilgisi (Fonetik-Morfoloji) İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü, **Ders Notları 3**, Malatya 1986, s.41-42

kelgen >> gelen (32a/14)

bolğan >> olan (25a/8)

körgeŋ >> gören (35b/4)

-Gınça >> -(y)IncA

körgeŋce >> görince (51a/11)

bermegeŋce >> virmeyince (37b/17)

bargeŋca >> varınca (3a/11)

1.3.6. Düşme

1.3.6.1. Ünlü düşmesi

#u > Ø

uş + şöyle > şöyle (49b/3)

uş + ol > şol (49a/9)

Kelime içinde vurgusuz orta hece ünlüsünün düştüğü görülür.¹³

göŋülindeki > göŋlindeki (50a/20)

oğluŋda > oğluŋda (30b/9)

boyununa > boynuna (42a/15)

1.3.6.2. Ünsüz düşmesi

#b > Ø

Oğuz grubu ŝivelerinde tek bir örnekte tespit edilmektedir.

¹³ Lan-ya Tseng, **Türkiye Türkçesinde Orta Hece Düşmesi**, TDK, Ankara 2002, s.248

bol- > ola (35a/2)

olmaya (35b/16)

olunca (52a/21)

#y > Ø

Kelime başı y sesinin aslî olup olmadığı konusunda farklı görüşler bulunmaktadır. Buna göre y sesi ile ilgili örnekler kimi zaman türeme kimi zaman da düşme başlığı altında gösterilmektedir. Çalışmada örnekleri seçerken Eski Türkçedeki durumları aslî kabul edilerek değerlendirme yapılmıştır.

yıldız > ılduzum (32a/6)

yıraq > ırağ (37b/5)

yığaç > ağaç (6b/17)

l > Ø

(lt > l)

keltür- >> getürdük (2b/21)

oltur- > otur (41b/5)

1.3.7. Türeme

1.3.7.1. Ünlü türemesi

Yabancı kelimeleri Türkçenin ses ve hece yapısına uydurmak amacıyla ünlü türemesi gerçekleşir. Ancak eserdeki yabancı kelimelerde ünlü türemesi gerçekleşmemiştir.

şabr (28b/6)

hayr (26a/4)

hüzñ (25b/11)

Ø > V

+(I)nç > (I)ncI

altınç > altıncı (3a/21)

ekinç > ikinci (3a/5)

üçünç > üçüncü (3a/15)

1.3.7.2. Ünsüz türemesi

+(y)IIA

ğuşşa ile >> ğuşşayla (39b/8)

şafā ile >> şafāyla (35a/11)

ayağ ile >> ayağıyla (38a/7)

-i cevherî fiili

diri idi > diriydi (1b/16)

1.3.8. İkizleşme

Eriyen G sesinin uzattığı ünlü, uzunluğunu kaybederken hecenin dengelenmesi için ünsüz ikizleşir.

aşığ > aşığ > aşı > aşşı (53a/8)

1.3.9. Tekleşme

Türkçe asıllı olmayan kelimelerde sonda yan yana bulunan çift ünsüzlerden biri Türkçeye uydurularak düşürülebilmektedir. Ancak eserde bu durum birkaç kelime dışında gözlenmemektedir.

şerr > şer (45a/2)

hakk > haq (29b/5)

1.3.9.1. Hece tekleşmesi (haplologie/ haploloji)

Sesçe birbirine benzeyen hecelerden birinde (genelde ikincisinde) bir vokal ve bir konunun söylenişten kalkmasıdır.¹⁴

turur > durur > -dur /-dür

yokdur (50b/9)

kaçdur (3a/14)

gerekdür (50b/17)

idipdür (52b/5)

1.3.10. Birleşme

İkisi daima bir arada kullanılan iki kelimenin, geçirdiği değişiklikten sonra yeni bir şekil alması ve tek kelime olmasıdır.¹⁵

uş + ol > şol (53a/15)

teg + ol > degül (51a/7)

ne + teg > nite (52a/3)

¹⁴ Tuna, age., s.44

¹⁵ Tuna, age., s.44

1.3.11. Geçişme

Her ikisi de daima birlikte kullanılan ve genel olarak biri vokalle bitip diğeri vokalle başlayan kelimelerin birleşmesidir.¹⁶

bu + ile > böyle (42b/11)

1.3.12. Toplaşma

Biri ünlüyle biten, biri vokalle başlayan ve yan yana bulunan iki heceden birindeki vokalin sürekli bir ünsüz haline gelerek korunan heceye bağlanmasıyla oluşan değışmedir.¹⁷

' > y

fā 'ide > fayda (47a/13)

kā 'im > kāyim (25b/10)

dā 'im > dāyim (1b/5)

1.3.13. Konson kaynaşması

İki ünsüzün birleşerek tek ünsüz hale gelmesidir. Bu hadise Eski Türkçede ekleşme sırasında n ve g ünsüzlerinin yan yana gelmesi durumunda gözlemlenir. Bu kaynaşma nedeniyle Eski Anadolu Türkçesinde ek başında düşen g sesi zamir çekiminde gizlendiğı için korunmuştur. Ünsüz kaynaşmasının bu örnekleri Eski Anadolu Türkçesinde değil, daha önceki dönemlerde gerçekleşmiştir.

ng > ŋ

anga > aŋa (35b/6)

¹⁶ Tuna, age., s.43

¹⁷ Tuna, age., s.43

benge > baňa (40b/20)

senge > saňa (24b/20)

1.3.14. Ulanma

Birinci kelimenin sonundaki ünsüzün, ikinci kelimenin başındaki ünlü dolayısıyla ötümlülüşmesi olayıdır.¹⁸

koşmak için > koşmağ için (41a/20)

¹⁸ Tuna, age., s.39

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1. ŞEKİL BİLGİSİ (MORFOLOJİ)

1.1. İsim

1.1.1. İsim işletme ekleri

1.1.1.1. Çokluk eki

İsim işletme eklerinden çokluk ekinin Eski Türkçede görülen değişik biçimleri Eski Anadolu Türkçesine işlek bir biçimde +IAr biçimiyle gelmiştir. Eski Türkçede kullanılan +An ve +z çokluk ekleri bu dönemde işlek değil donmuş bir ek olarak bir iki kelimedede kalıplaşmış biçimde kullanılır.¹⁹ göz (50b/19) , oğlan (53a/11) eren (18a/1) gibi kalıplaşmış örneklere eserde de rastlanmaktadır.

ağaç+lar (22a/1)

beg+ler (15b/1)

‘avrat+lar (18b/1)

türk+ler (19b/1)

1.1.1.2. İyelik ekleri

Eski Anadolu Türkçesindeki iyelik ekleri, eserde de görülebildiği gibi Türkiye Türkçesindeki şekillerden sadece bazı küçük fonetik değişiklikler dolayısıyla ayrılırlar. Bu

¹⁹ Şahin, age.,s.49

da düzlük-yuvarlaklık uyumunun o dönemlerde henüz yerleşmemiş olmasından kaynaklanır.²⁰

I.tekil kişi: +(U)m

devletüm (29b/14)

ögüdüm (30a/7)

işüm (31b/12)

elüm (49b/4)

II.tekil kişi : +(U)ñ

faluñ (34a/5)

oğlun (36a/15)

umduğun (37a/20)

kapuña (38a/7)

III.tekil kişi: +(s)I(n)

hamel evine (3a/9)

devletün sitāresi (49b/5)

padişah meclisine (45a/10)

halifeler dairesine (3b/2)

Türkiye Türkçesinde de görüldüğü üzere Eski Anadolu Türkçesinde de 3. teklik kişi iyelik eki üzerine durum eki getirildiğinde ortaya bir ‘n’ çıkmaktadır. Bu ‘n’, “zamir n’si” olarak adlandırılır. Zamir n’si, 3. kişi iyelik eki üzerine herhangi bir durum eki getirildiğinde ortaya çıkar.²¹

²⁰ Gürer Gülsevin, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK yayınları, Ankara, 2007, s.12.

²¹ Gülsevin, age., s.12-14

I.çokluk kişi: +(U)mUz

Eserdeki kelimelerde bu ekle yapılan herhangi bir çekime rastlanmamıştır.

II.çokluk kişi: +(U)ñuz

Metinde tek örnekte tespit edilen II. çokluk kişi iyelik eki örneğinin baştaki ünlüsü düz kullanılmıştır.

eliñüz (3a/13)

III.çokluk kişi: +1ArI(n)

Eserde örneğine rastlanmamıştır.

1.1.1.2.1. İyelik eki yığılması

Türk dilinde bazen 3. tekil kişi iyelik eki almış kelimelerde bu ekin fonksiyonu kaybolur ve kelime kalıplaşarak taban haline gelir. Bu durumlarda, kelimenin üstüne tekrar bir 3. tekil kişi iyelik eki geldiği görülür. Eserde de aşağıdaki örneklerde tespit edilmiştir:

bir+i+s+i (48b/7)

1.1.1.3. Hal (durum) ekleri

1.1.1.3.1. Yalın hal : +Ø (eksiz)

Yalın durum, bir çekim biçimi, ad durumlarının bir çeşididir. Ad durumuna girip de durum eki almayan, yüzey yapıda bir ek taşımayan ada yalın ad denir. Türkçede yalın durum için herhangi bir ek yoktur.²²

²² Kerime Üstünova, “Yalın Durum Karmaşası”, **Dil Bilgisi Sorunları**, Kesit Yayınları, İstanbul, 2010, s.109

+Ø

iy ot içen kişi saña bilgil ki ot+Ø şifâ durur (24b/2)

ger daru içesin kamu derde devâ+Ø ola (24b/7)

ger sen+Ø benüm naşîhatüm işidürisen (29a/11)

1.1.1.3.2. Belirtme hali : +(y)I

ol ayı gâh hilâl idüp gâh bedr iden (45a/5)

ger bu yiri koyup dağı bir yire varasın (44a/7)

şabr eyle ol işi işleme kim istedi özün (26b/8)

Eski Anadolu Türkçesinde iyelik eki almış isimler belirtme hali ekini almaksızın nesne olabilirler.²³ Eserde iyelik eki almış kimi kelimelerde de bu durum tespit edilmiştir.

ger sen sözüm+Ø işidürseñ bulasın felâh (27a/15)

şabr eyle bir zaman öğüdüm+Ø tut sözüm+Ø işit (42b/17)

1.1.1.3.3. Yönelme hali: +(y)A

+GA > +(y)A

terk eylegil tutuya yakın olmağıl eger (41b/9)

dün ü gün du'āya özün i meşgul eyleyen (44b/3)

gelse üçüncü evinde gör tâ onuncı eve varıncaya degin (3a/15)

kim ava varasın ger eyü gelüriser fâil (38a/2)

²³ Gülsevin, age., s.34

1.1.1.3.4. Bulunma hali : +dA

Bulunma hali eki ünsüz uyumuna uymamaktadır.

*tā bilesin **yarışda** kimün̄ olısar sibāk* (42b/8)

*av **avlamakda** saḡa ḡayr yokdurur ‘āyān* (48b/12)

*ger ivesin bu **işde** çekesin nedameti* (26b/18)

1.1.1.3.5. Ayrılma hali : +dAn

Ayrılma hali eki ünsüz uyumuna uymamaktadır.

***sağlıkdan** aldı yarlıḡı ve **siḡhatden** aldı bāc* (48b/9)

*iy **ıldızından** gelüben şoran cüvān* (46b/4)

*kaçmış **kulından** iy gelüben şoran baḡa* (48a/20)

1.1.1.3.6. Vasıta hali : +(y)IIA

Eski Türkçedeki +(I)n araç durumu eki örneğine rastlanmamıştır. Bu işlevde ekleşmiş ile edatının kullanıldığı örnekler boldur.

*gel iy özini **ğuşşayla** eyleyen ḡazīn* (39b/8)

*iy **düşmanıla** cenk ideyin diyü fā1 iden* (45a/4)

*her **kimün̄ile** at kōşasın geçiser atun̄* (51b/3)

1.1.1.3.7. Eşitlik hali : +cA

Zamirlerle kullanımının dışında ekin bir tek örneğine rastlanmıştır.

*ger ideriseḡ iresin **anca** ḡasārete* (26b/14)

*bilkim bu işde **zerrece** yokdur saḡa zıyān* (40b/11)

1.1.1.3.8. Tamlama hali: +(n)Uŋ

hem ʔoĝan oĝ lnuŋ daĥı nice ola ĥāleti (36a/14)

anuŋ ĥaĥķında tā bilesin niĥe gele fā1 (40b/8)

bilgil ki ilĥinüŋ ĥaberi ĥayr olur saĝa (35a/17)

Birinci teklik ve çokluk zamirlerinde tamlama hali eki +Um'dur. Ancak bu eki ayrı bir ek olarak düşünmemek gerekir. Bu şekil; ben+iŋ > ben+im , biz+üŋ > bizüm biçiminde bir 'uzak-dudak benzetmesi'dir.²⁴

ger sen benüm naşihatüm işidürisen (29a/11)

1.1.1.3.9. Yön gösterme durumu

Eski Türkçeden bu yana gelen ve Türkiye Türkçesinde kalıplaşmış birkaç kelimedede kullanılan işlek bir durum eki görünümü vermeyen bu ekin Eski Türkçedeki +GARU biçimi, Eski Anadolu Türkçesinde g sesinin düşmesi sonucunda +ArU biçiminde kullanılmıştır. Bunun dışında +rU ve +rA biçimleri de bulunmaktadır.²⁵

Eserde geçen " *tā bile kim tā bile kim ilerü varısar mıdur işi* " (47a/18) ifadesinde bu ekin örneğini görmekteyiz

²⁴ Gülsevin, age., s.26

²⁵ Şahin, age.,s.54

1.2. Fiil

1.2.1. Fiil işletme ekleri

1.2.1.1. Kişi ekleri

Eski Anadolu Türkçesinde kip ve zaman eklerinin ardından eklenen ve kişi kavramı veren ekler genel olarak ikiye ayrılır. Bu eklerden bir kısmı zamir kaynaklı kişi ekleri, diğeri de iyelik kaynaklı kişi ekleridir. Emir çekiminde kendine has kişi ekleri kullanılır.²⁶

1.2.1.1.1. Zamir kaynaklı kişi ekleri:

I. Teklik Şahıs : **-Am, -vAn, -In** eyleyem (43b/21), ireyin (31a/3)

II. Teklik Şahıs : **-sIn** bilesin (39a/8)

III. Teklik Şahıs : **+Ø** ola+ **+Ø** (24b/5)

I Çokluk Şahıs: **-Uz, -vUz** -

II. Çokluk Şahıs: **-sIz** şanasız (43b/21)

III. Çokluk Şahıs: **-lAr** kıldılar (2a/20)

1.2.1.1.2. İyelik kaynaklı kişi ekleri:

I. Teklik Şahıs : **-m** gördüm (24b/15)

II. Teklik Şahıs : **-ñ** istediñ (25a/9)

III. Teklik Şahıs : **+Ø** bula (31b/4)

I Çokluk Şahıs: **-k** kılduğ (3a/17)

²⁶ Şahin age.,s.64

II. Çokluk Şahıs: -**ŋUz**

-

III. Çokluk Şahıs: -**lAr**

idiserler (31b/11)

1.2.1.2. Zaman ekleri

1.2.1.2.1. Öğrenilen geçmiş zaman

Geçmişte gerçekleşen bir olayın bizzat görülmediği, başkası tarafından nakledildiği durumlarda bu zaman kullanılır. İfadesinde rivayet anlamı bulunur. Asıl eki *-mİş'* tır ve daima 'düz-dar ünlü' ile kullanılır. Ekin başka bir görevi de önceden gerçekleşmiş, fakat söyleyen tarafından sonradan fark edilmiş ya da görülmüş bir oluş ve kılışı bildirmektir. Bu fonksiyon için *-(y)Up dur(ur)* eki de kullanılmaktadır.²⁷ Eserde bu iki ekin kullanımını da tespit edilmiştir

Ayrıca eserde ekin *-mİşdUr'* lu hali de tespit edilmiştir. *+dUr* eki ile yapılan genişletilmelerde fiilin zamanı değişmez.

-mİş :

şöyle işāret olunmuş (2b/19)

-(y)Up+dUr(ur) :

bu şekilde on iki burcuŋ dördi zıkr olupdur (6b/1)

bilgil ki saŋa yāri kılpdur o müste'ān (41a/20)

sa'y eylegil ki saŋa müyesser olupdurur (33b/9)

-mİş+dUr(ur):

bilkim o kimseye şöyle göŋül baŋ lamışdurur (49b/3)

bilkim saŋa müsā'id kılmışdurur zamān (38b/4)

²⁷ Gülsevin, age. s.84

1.2.1.2.2. Görülen geçmiş zaman

Geçmiş zamanda hareketi gerçekleştiren kişi tarafından onun bilgisi ve bilinci dahilinde yapılmış fiillerde kullanılır. Bu zaman için kullanılan ek *-dI* ekidir.²⁸ Bu ekin başındaki ünsüz daima ötümlüdür.

-dI :

ol kimse kim huşūmetiçün geldi tutdı fāI (44a/12)

şāğ lıķdan aldı yarlıĝı ve sıhhatden aldı bāc (48b/9)

bilkim kamu dilegün i eyledi haķ kabūI (50a/20)

1.2.1.2.3. Geniş zaman

Fiilin ifade ettiği hareketin her zaman yapıldığını anlatmak için *-(V)r* eki kullanılmıştır.

ben anı işlerem diyü i' lām eyleyen (53a/6)

bilmek diler ki hasta için nice ola hāI (48a/2)

iy şol kişi ki 'aķıbetin oĝ lınuĝ şorar (30b/8)

sa'ym 'abes ide ne meşakķat kalur hemān (40a/11)

Geniş zamanın olumsuzu *-mAz* ekiyle gerçekleştirilir.

-mAz:

bir maķsūd olsa daĝı ol maķsūd hāşıl olur mı ya olmaz mı bilmek dilese (2b/23)

ger şabr idüp ulaşmaz olursın zamāna sen (28a/4)

rızķ isteme bugün elün e girmez iy hāfI (24b/16)

²⁸ Şahin, age., s.65

1.2.1.2.4. Gelecek zaman

Fiilin ifade ettiği hareketin gelecek zaman dilimi içinde yapılacağını bildiren zamandır. Bu zaman için kullanılan değişik ekler mevcuttur. Eski Anadolu Türkçesinde çoğunlukla -(y)IsAr eki kullanılmaktadır. Türkiye Türkçesindeki gelecek zaman eki -(y)AcAk Eski Anadolu Türkçesinde çoğunlukla sıfat-fiil eki olarak zaman eki olarak kullanılmaya başlanmıştır. -(y)A eki de gelecek zaman eki olarak kullanılmaktadır.²⁹

Eserde de gelecek zaman için -(y)IsAr ve -(y)A eki tercih edilmiş, -(y)AcAk eki sıfat-fiil eki olarak kullanılmıştır.

-(y)IsAr:

*kim ol tarafından **olmayısar** vaktün'e melal* (46b/3)

*kim göresin ki sağa ne **gösteriser** bu fâl* (48a/6)

*her rencine şifû **iriser** derdine deva* (51a/3)

*kim bilesin ki haşma **bulısar** mısın zafer* (52b/6)

-(y)A:

*iy fâl iden ki kısmet **ola** mı bağa 'ulûm* (33b/18)

*iy fâl idüp esîr **bula** mı diyen amân* (34a/16)

*iy fâl iden ki **kurtula** mı hâpîsden esîr* (34b/6)

-(y)AcAk:

*gel sen dahı bir aşşı **olacakda** iş kııl* (51a/19)

*dahı ol maşşûda ne hüküm müterettib **olacakdur*** (2a/11)

²⁹ Şahin,age.,s.67

1.2.1.2.5. Şimdiki zaman

Eski Anadolu Türkçesinde şimdiki zaman için kullanılan müstakil bir ek yoktur. Anadolu Türkçesinde geniş zaman $-(V)r$ ve istek kipi $-(y)A$ ekleri şimdiki zaman görevinde kullanılmıştır.³⁰ $-(y)A$ yorur eki XV.yüzyıldan itibaren şimdiki zaman çekiminde kullanılmaya başlamıştır. Bunun yanında $-(y) V durur$ eki de nadiren kullanılmaktadır³¹

Eserde $-(V)r$ ve $-(y)A$ ekleri şimdiki zaman çekiminde kullanılmamıştır. Ancak $-(y)A yorur$ eki dar ünlü olarak $-(y)I yorur$ biçiminde bir örnekte kullanılmıştır. Yine $-(y) V durur$ eki ile yapılmış şimdiki zaman çekiminin de bir örneği bulunmaktadır.

*buldı necât uşda **geli yorur** iy emîr* (31b/9)

*her ne kadar ki av idesin o **gire dürür*** (51b/9)

1.2.1.3. Kip ekleri

1.2.1.3.1. İstek kipi

Eski Anadolu Türkçesinde “ Dilek-Şart Kipleri” başlığı altında verilen “Emir” , “Dilek-Şart” ve “Gereklilik” kiplerini işlevleri açısından birbirinde ayırmak ve gösterebilmek güçtür. Bunların işlevlerini ortaya koyabilmek için Gürer Gülsevin :

“Aynı ek, hem emir, hem istek, hem gereklilik vs. bildirebilmektedir. Bunların farklı fonksiyonları ifade edebilmesi ancak ;

1.cümledeki diğer kelimelere

2.kişiler arasındaki hissî ve hiyerarşik ilişkilere

3.vurgu ve tonlamaya

4.isteğin gerçekleşmesi için gereken zamana

³⁰ Şahin,age.,s.68

³¹ Gülsevin,age.,s.98

5. isteğin derecesine

6. isteğin gerçekleşmesi için müsamaha ve mecburiyete, göre değişmektedir.” der.³²

Eserde -(y)A eki dilek-istek, emir, gereklilik görevlerinde kullanılmıştır.

-(y)A

iy ‘avratum boşayayın mı diyen cüvân (44b/10)

geh şatayın diyen gehi şatmayayın diyen (41b/16)

iy hacca gideyin diyen kişi bellü bil (47a/10)

iy kân alup hacâmat ideyin diyen emîn (31b/16)

bir gice sen anuñıla ger şöhbet idesin (33b/11)

sen dahı ol haşardan idesin gerek hâzer (37b/11)

ol işde sen gerek olasın şâbit kadem (41a/18)

Eserde –sA eki asıl cümlenin yüklemi olmadığı durumlarda şart göreviyle –sA gerek biçimiyle gereklilik görevinde kullanılmıştır.

-sA , -sA gerek :

şabr itmeyüp ger içerisen bulasın elem (24b/9)

ger içerisen otı şifâ bulasın yaqın (27a/13)

görmedügi hayırları görse gerek gözün (29a/13)

hem kalmasa gerek saña bu işde hiç melâl (38b/21)

Eserde emir kipi çekiminde kullanılan eklerle kurulan yapılar çoğu kez emir değil de istek yoluyla duayı anlatmaktadır. –gII eki genel olarak ikinci tekil kişi emir eki olarak değerlendirilirken bu ekin üçüncü kişi için de kullanıldığını gösteren O. Fikri Sertkaya

³² Güner Gülsevin, Erdoğan Boz, *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Kitabevi, Ankara 2004, s.130-131

aslında –gII ekinin ikinci teklik kişi emir eki değil eksiz emir biçimini pekiştirmeye yarayan bir edat olduğunu ortaya koymuştur.³³

–gII:

terk eylegil bu işini sa‘y itmegil ‘abes (40a/11)

şabr eylegil тұrup dağı bir yire varmağıl (41a/3)

bilgil ki ne deñlü kim saña uzun ola hayāt (43a/2)

her nekim şatmak istersen sat üşenmegil (44b/21)

sen dağı anı bunda gele şanmağıl iy cān (49b/3)

Ø eksiz

Eserde emir, tavsiye, dilek-istek çekimleri *Ø eksiz* biçimde de tespit edilmiştir.

gel sende ciddile bu şehensāha hidmet it (50a/15)

yap evleri ve eyle müşeyyid ‘imāreti (25b/2)

gel yakın olma yapuya işit kelāmumu (25b/9)

sözü mi işidürisen ehlünj i boşama (41a/5)

gel şabr eyleyüp sefere varma bir zamān (47b/5)

Eserde –sUn eki emir ,dilek-istek görevlerinde kullanılmıştır.

–sUn

di tā ki iki elin kulaqlarına iletsün dağı filhāl ilerü getürsün (3a/12)

açup ba‘zın yumsun (3a/13)

saña beşāret olsun aya fāl iden halil (25a/18)

³³ O.Fikri Sertkaya, ‘‘Bolsun Tep Tediler’’, I. Uluslararası Türk Dili Kongresi, Türk Dil Kurumu, Eylül 1988, Ankara

ğāyib olup gidenden özün ummasun kūrūm (42b/20)

1.2.1.4. Fiil zaman ve kip çekiminde birleşik çekimler

Zaman ve kip ekinin üzerine i- cevheri fiilin getirilmesiyle oluşturulur. Eserde hikâye ve şart birleşik çekimli örnekler tespit edilmiştir. Rivayet çekimi kullanılmamıştır.

1.2.1.4.1. Hikaye çekimi

-sA(i-)di

kim eğleniben ol bize olmasadı melāl (34b/18)

hem havf idenki irseyidi aña zarar (35b/10)

1.2.1.4.2. Şart çekimi

-dİ (i-)sA

eger hamel evine karşı düşdiyse (3a/9)

her neñ ile gitdiyse alup şāhib olasin (26b/13)

ger itdiyse dahı ırak yirlere sefer (37b/5)

ger sözümi işitmeyüp ekin ekerisen (39b/5)

1.2.1.5. i- Cevherî fiil (ek eylem)

İsimlerin yüklem olarak çekimlenmesini sağlar. *er->>i-* şeklinde kullanılmıştır. Fiilin müstakil olarak bir anlamı olamamkla birlikte eklendiği kelimeye *ol-* fiiline yakın bir anlam katmaktadır.

1.2.1.5.1. Geniş zaman

Geniş zaman çekimi diğer zamanlara göre farklıdır. Bu zamanın ilk iki kişisi için müstakil kişi ekleri, 3. kişisi için ise ya eksiz kullanım ya da “*tur-*“ fiilinin geniş zamanından kalıplaşan *+dUr* ve *+dUrUr* eki kullanılır.³⁴

Eserde –i cevheri fiilinin III.kişi kullanımını tespit edilmiştir.

bilkim saña ve malıña hiç korku yokdurur (38b/15)

gel dost şanma anı ki düşmandurur saña (39a/17)

her kimün ile ortak olursan hañadurur (51a/21)

1.2.1.5.2. Öğrenilen geçmiş zaman

Eserde –i cevherî fiilinin bu çekimde kullanımını tespit edilememiştir.

1.2.1.5.3. Görülen geçmiş zaman

-i +dI:

her ne ki arzıñıdı irdün aña bugün (25b/13)

añı boşamağın gey ulu hayrıdı saña (31a/11)

1.2.1.5.4. Şart kipi

-i+sA:

bilgil ki ne mukadderise olsa gerek ol (41b/3)

ger esirikisen ayıl uyurısañ uyan (49a/17)

³⁴ Şahin, age.,s.70

her ne ki zaḥmetün varısa olası̄n emīn (50a/11)

i-Cevherî fiilinin olumsuzu “degül” kelimesi ile yapılmaktadır. Eserde de olumsuz şekli degül~degil şekliyle tespit edilmiştir.

şol dost şandugūñ bilkim degül şefik (29a/10)

bilgīl ki bu su’āle muvāfik degil bu fāl (38b/2)

1.2.1.6. Birleşik fiiller

Birleşik fiiller, bir isimle bir fiilin ya da asıl fiille bir yardımcı fiilin birleşerek meydana getirdikleri yapılardır. Türkçede iki şekilde bulunurlar.

1.2.1.6.1. İsim + fiil dizilişinde olanlar

Yardımcı fiiller kendi anlamlarını birleşik fiil yapısına aktarmadan özellikle ismin fiil gibi kullanılmasını sağlarlar. Eski Anadolu Türkçesinde “eyle-, it-, kıl-, ol-“ fiilleri asıl yardımcı fiillerdir.³⁵

eyle-

fāl eyleyem (43b/20)

şabr eyle (44a/5)

seyr eyle (44b/17)

sa’y eyle (42b/7)

nedāmet eyleyüben (45a/19)

cenk eylemekden (46b/14)

su’āl eyledi (51b/4)

³⁵ Şahin, age.,s.72

it-

tevaḳḳuf it (52a/7)

terk it (52b/3)

iḳdām it (53b/9)

teveccüh itdi (25a/5)

su'āl itdün (26a/2)

sa' y it (26b/2)

ol-

ḥayr olur (26b/10)

beṣāret olsun (26b/13)

sa' d oldu (27a/3)

ḡālib ola (27b/2)

müsā' id oldu (28b/2)

ṭālib ol (29a/4)

ḳıl-

baḥtiyār ḳıldı (28b/21)

'inayet ḳıla (29b/15)

te' cīl ḳılmaḡıl (30a/19)

sa' y ḳıl (36a/7)

ḥacc ḳıl (42b/7)

1.2.1.6.2. Fiil+fiil dizilişinde olanlar

Eserde fiil+fiil dizilişinde olan birleşik kelimelere rastlanmamıştır.

1.2.1.7. Fiillerde olumsuzluk

Eserde fiil çekimlerinde olumsuzluk –mA eki ile yapılmıştır.

-mA:

*gel bugün ot içmege sen **olmağıl** yakın* (25b/14)

***bulmazsın** aña vaşl görünce kıyāmeti* (26a/19)

*hiç bā b-ı rızkı kimseye **bağlamadı** hudā* (28b/16)

*zātında bunlaruñ **komadı** çün şeref hudā* (31b/7)

1.2.1.8. Çatı ekleri

Bu ekler, fiilin çatısını ettirgenlik, edilgenlik, dönüşlülük ve işteşlik bakımından değiştirirler.

Cümlede özne ve nesne belirlenmesinde ve değiştirilmesinde görev üstlenirler.³⁶

1.2.1.8.1. Geçişli-ettirgenlik (transitive-causative)

-t-: Eserde örneği bulunmamaktadır.

-It-: Eserde örneği bulunmamaktadır.

-Ar-:

*şabr eyle şabrıla ola kim **kurtara** anı* (34b/7)

-dUr-:

*iy fāl iden kişi baña **bildürdi** iş bu fāl* (41a/20)

***irişdüre** aña saña bī havf u bī hañar* (35b/7)

*her zaħmetünj i raħata **döndüre** ol ħakim* (35b/20)

³⁶ Gürer Gülsevin, Erdoğan Boz, **Eski Anadolu Türkçesi**, Gazi Kitabevi, Ankara 2004, s.115

-Ur-:

*bir kız **toğura** şöyle güzel ola kim o kız* (43b/21)

*pes her işi **bitürmege** sa' y eylegil iy cān* (53a/9)

-der- :

*her zāhmetini **dönderiser** rāhata ol haqq* (34a/13)

-GUr- :

*dirsin ki arzūyla **irgürem** aña el* (30a/8)

1.2.1.8.2. Edilgen (meçhul, passif)

-Il- :

***virildi** saña 'izz ü şeref şādī ü amān* (28a/7)

*şol resme kim **yazılmışdur*** (2b/23)

-(I)n- :

*şöyle işāret **olunmış** kim bu kitāb-ı şerif* (2b/19)

*her ne kadar ki varisa borcun **ödeniser*** (49a/11)

1.2.1.8.3. Dönüşülük (mutavaat, reflechi)

Asıl dönüşülük eki -(I)n- ekidir.

-(I)n- :

*her ne ki fālḡa **görünür** diyeyin işit* (52a/16)

*kim **egleniben** ol bize olmasadı melāl* (34b/18)

*ekgil ekinüñi **sıgınuş** haqqā şıdķıla* (37b/13)

-Il-:

Eserde örneği tespit edilememiştir.

-(İ)ş-:

Aslında “işteşlik” ekidir. Bazı örneklerde, bir işin, failin kendi kendisince yapıldığını gösterir.

her ne taleb ideriseñ irişesin aña (34b/17)

1.2.1.8.4. İşteşlik (müşareket, reciprocal, cooperative)

-(İ)ş-:

Eserde örneği tespit edilememiştir.

1.3. Tür/Görev Değiştirici Ekler

1.3.1. Fiillere eklenen tür/görev değiştirici ekler

1.3.1.1. Fiilimsiler

1.3.1.1.1. İsim-fiil ekleri (matar ekleri)

Matarlar fiillerin isim şekilleridir. Bu yüzden bir ismin gireceği bütün hallere girer ve isimlerin aldığı bütün ekleri alırlar.³⁷ Eserde *-mAK*, *-mAKLIK* ve *-mA* eklerinin kullanımı tespit edilmiştir.

-mAK:

şol kimsenün ki hizmetin itmek diler özün (29a/12)

şöyle gördüm özün i evlenmek ister ol (33a/4)

iy ‘ilm *okumağ* için özi fāl iden cüvān (39a/20)

her nekim şatmağ istersen şat üşenmegil (44b/21)

³⁷ Gürer Gülsevin, Erdoğan Boz, *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Kitabevi, Ankara 2004, s.146

-mAKLIK:

iy av avlamaklık için fāl iden yigit (48a/16)

tā hayr eyle hākime varmaklığı bugün (27b/19)

iy hacc eylemeklige kaçd iden eyü kul (41b/20)

ivmeklige bu işde nedāmetdür āhiri (29b/7)

-mA:

çün gelmesi muhakkak olunmaya şabr kııl (48a/21)

bilkim ol emrūn olmasi hergiz degül yesir (30a/14)

1.3.1.1.2. Sıfat-fiil ekleri (partisip)

Eserde sıfat fiil görevinde kullanılan *-mİş*, *-dUk*, *-(y)AsI*, *-(y)An*, *-mAz* ekleri tespit edilmiştir.

Eserde *-dUk* eki düz ünlülü olarak *-dIk* biçimiyle bir örnekte kullanılmıştır.

-mİş:

kaçmış kimesnesin iy gelüp eyleyen taleb (38a/6)

iy zayı' olmışını gelüp eyleyen taleb (38b/6)

ol gitmişün elüñe giriserdürür tamām (51a/8)

-dUk:

bilgil ki ol sen istedigün yokdurur yakın (49a/8)

evvel aña sor ki ol tutduğun zamir (3a/2)

ol dost şandugun saña düşmandurur iy yār (28a/8)

-(y)AsI:

bu yıl şabr kıluḡ gelesi yılda ḡacc kıḡ (47a/11)

bilḡil ki ol elüḡe ḡiresi degül senüḡ (37b/3)

saḡa müyesser olası degül o ḡacc bu yıl (48b/4)

-(y)An:

iy ol gelen haberde ḡayr ola mı diyen (32a/4)

iy ḡāyīb olan ademinden soran emīn (48b/18)

-mAz:

ger şabr idüp ulaşmaz olursın zamāna sen (28a/4)

tā ḡayr olmaz işden özün çekmeye ta‘ab (40a/19)

1.3.1.1.3. Zarf-fiil ekleri (baḡ-fiil, gerindium)

Eserde; *-dUḡınca*, *-(I)ncA*, *-(I)ken*, *-mAdAn*, *-mAdın*, *-(I)cAḡIz*, *-(y)IcAk*, *-(y)Up*, *-(y)UbAn*, *-(y)UbAnIn* ekleri zarf fiil olarak tespit edilmiştir.

-dUḡınca:

dirliḡün eyü ola diri olduḡunca sen (43b/13)

Ek yuvarlak ünlülü olarak kullanılmıştır.

-(I)ncA:

tā onuncı eve varınca eger kur‘a ḡazır olmasa ol fāl tutan kişiye (3a/11)

pes şabr eylegil saḡa irince ol ‘aḡā (25a/2)

tā virmeyince ḡaḡkını issine iy kerim (37b/17)

-(I)ken:

ḡitmiş iken girü gele mi diyen iy ‘aceb (38b/10)

şol kimsenüḡ ki sa‘d iken ılduzı naḡs ola (45b/10)

*maḥvola nūr-ı şavķıla **bedr iken** kamer* (53a/11)

-mAdAn:

*gel borcuḡı öde daḡı **istemedem** ġarīm* (37b/16)

-mAdın

*hiç kimse **olmadın** özünge mürşid ü delil* (50b/15)

*zāḡm-ı ecel irüp tenünġi **ķılmadın** ‘alīl* (51a/5)

-(I)cAgIz

*nevmid **oluncaġaz** geliser saḡa bī ta‘ab* (38b/11)

*şāyet ki şoḡra **şaticāġaz** idesin ziyān* (42b/5)

-(y)IcAk:

*aḡsuzda yüzini **göricek** ġurī sanasız* (43b/21)

-(y)Up:

*şanmā **yapup** bu evi ‘imāret ola saḡa* (25b/8)

*ger ḡākime **varup** bir işe tālib olasın* (26a/12)

*furşat **bulup** ġarīmünge sen ġālib olasın* (27b/10)

*ḡayr eyler almaġıla **boşayup** vebāl iden* (31a/5)

-(y)UbAn :

*pes sende anı terk **idüben** ġayrın it tāleb* (38a/5)

*ya **dönüben** ġiyānete mi olısar ķarīn* (32b/12)

*pes anı **ķoyuban** daḡı bir işe el ur bu dem* (34a/7)

*iy fāl **ķutuban** şoran işinde iden ġümān* (34a/18)

-(y)UbAnIn:

*iy **evlenübenin** ideyinmi diyen niķāḡ* (37a/16)

gelübenin iy kır'a şalıban fāl iden esir (40b/4)

luş eyleyübenin aşa ol şayy u zü'lcelāl (48a/13)

1.4. Türetme ekleri

1.4.1. İsimden isim türeten ekler

+An: Eski Türkçede çokluk eki olarak kullanılan bu ek, daha sonraki dönemlerde bu işlevini yitirmi, kalıplaşmış bir iki kelimedede kullanılmaya devam edilmiştir.

oğlan (53a/11) , *eren* (8a/9)

+CI: *savcı* (7b/14)

+CIL: *şavşancıl* (9a/20), *balıkçıl* (13a/20)

+In: *uz+un* (38b/2)

+IK: *eyü+lik* (28b/21) , *doğrı+lık* (33b/7)

+IU: İsimlerden sıfat görevli sözcükler yapan işlek bir ektir.

dür+lü (27b/17), *ev+lü* (29b/17), *görk+lü* (37a/13), *yük+lü* (40b/8), *řayđu+lu* (24b/14)

+rAk: *yig+rek* (31a/11)

+sUz: Bu ek yokluk bildiren sıfat görevli sözcükler türetir.

şayda+sız (51a/15)

1.4.2. İsimden fiil türeten ekler

+A: *boş+a-mağa* (54a/13), *dil+e-seş* (3a/1)

+DA-: *iz+de> iste* (3a/10)

+lA-: *iş+le-me* (35a/5) , *av+la-ma* (48b/13)

+lAn-: *ev+lən-mek* (33a/4)

1.4.3. Fiilden isim türeten ekler

-GU: *ğay-ğū+lu* (24b/14)

-I: *tak-ı >dağı* (53a/17), *şat-ı+da* (42b/3)

-In: *şat-un* (42b/4) , *ek-in* (49a/7)

-(A)k: *dil+e-k* (26b/8)

-(U)k: *es(i)ri-k* (49a/17), *büyü-k* (3a/9), *sovu-ğ* (26b/9)

-U: *ğut-u* (52a/2), *yap-u* (40a/17), *tap-u* (28b/6), *ğorğ-u* (32b/16)

-(y)İcİ: *yırt-ıcı* (8b/16)

1.4.4. Fiilden fiil türeten ekler

Eserde fiilden fiil türeten eklere sadece bir örnekte rastlanmıştır.

-y-: Kuvvetlendirme ekidir. Eski Türkçedeki d/ nin devamıdır.³⁸

ko-y-up (40b/12)

1.5. Zamirler

1.5.1. Kişi zamirleri

Eserde II. kişi çokluk zamiri kullanılmamıştır.

³⁸ Şahin, age., s.81

gelüp ıztırābıla **benden** su'āl iden (41a/4)

zirā ki oldurur **seni** ferhunde hāl iden (41a/5)

iy **ol** ki dirliginden özüme ider su'āl (43a/ 10)

anı ki tutuñ ücrete kılğıl **an**a nazar (26b/20)

kim egleniben **ol bize** olmasadı melāl (34b/18)

iy **ol** ki sorduñ oğul u kızdan bana su'āl/ terk eyle **anları** ki saña irmeye melāl (31b/6)

1.5.2. İşaret zamirler

bilgil ki saña **bunda** hayr vardurur yaķın (40a/16)

bilkim bu demde saña **şunu** gösteriser bu fāl (48b/10)

tā **şuna** degin saña 'ināyet kıla hudā (46b/7)

her ne oķısañ **anı** haķ āsān ide saña (50b/7)

bilkim var **anda** düşmanı qahr itmege zafer (33b/21)

terk eylemek **buları** zihī-i āhsen-i hişāl (31b/7)

1.5.3. Dönüşlülük zamirleri

Eserde dönüşlülük zamiri olarak ‘‘kendü’’ ve ‘‘öz’’ kelimeleri kullanılmıştır.

saña beşāret ola ki **kendü** ayağıyla (38a/7)

ger ide **kendözine** hasāret ide özün (25b/4)

iy işin işlemekte **özi** eyleyen gümān (34a/8)

1.5.4. Belirsizlik zamirleri

seyr eyle **her kim** dilesen seni ir güne (44b/17)

her kimse kim bir iş işlemek ister (2a/3)

hiç kimse olmadın özün e mürşid ü delil (50b/15)

iy habs olan kimesne bula mı diyen necāh (32a/20)

münkād olup dükeli aña virdiler göñül (1b/17)

her ne ki istesen elün e giriser kamu (35b/15)

1.5.5. Soru zamirleri

her neyi kim taleb iderisen irişesin (27b/11)

işüm neye irişe diyü isteyen beyān (38b/12)

vuşlat irişdi her dem kime kim istediñ vuşul (25b/12)

her ne ki arzıdı irdiñ aña bugün (25b/13)

1.6. Zarflar

1.6.1. Zaman zarfları

ger tañlacak boşadıñısa gice gine al (31b/20)

gel imdi sende itme tama' aña ki olmaya (33b/19)

terk it iy dost eyleme bugün hacāmatı (34a/2)

çünkü katıña gelse gerek yārın ol seniñ (48b/19)

sen her kaçan ekin eküben çift koşasın (49a/7)

1.6.2. Yer zarfları

büyük dāirenüñ kanķı evine karşı düşmüşdür (3a/9)

gel **girü** alma anı ki sen boşaduñ iy cān (31a/6)

tā bile kim tā bile kim **ilerü** varısar mıdur işi (47a/18)

1.6.3. Miktar zarfları

gör tā onuncı eve varıncaya degin ve eger ondan **artuk** gelse (3a/15)

bilgil ki bu şu 'ālün e **çok** yahşı geldi fāl (41a/14)

hiç kayğu eyleme yapu yapmağda sen dañı (25b/6)

bilkim bu demde saña **in en** yahşı geldi fāl (49a/10)

1.6.4. Hal zarfları

şükr eyle halikün e in en **yahşı** geldi fāl (27b/12)

bilkim bu demde **şöyle** düşüpdürür ittifağ (51b/2)

bilmeyesin ki **böyle** şahih olduğı neden (42b/11)

1.6.5. Soru zarfları

bilmeyesin ki böyle şahih olduğı **neden** (42b/11)

yüz sürüyüp **nite** olmayalar işiginde kul (1b/18)

her **kanda** varsañ avuñ öñ iserdürür senün (42a/11)

kanı senün gibi dañı geldi mi devre bir (1a/21)

1.7. Sıfatlar

1.7.1. Niteleme sıfatları

*şaldıñ bu dem göñüle niçe **ķaygulu** işi (24b/14)*

*iy fāl idüp nice ola diyen **yüklü** ‘avratı (36a/14)*

*borcum ödene mi diyüben **ğam çeken** emīn (39b/8)*

1.7.2. Belirtme sıfatları

1.7.2.1. Sayı sıfatları

*bilgil ki şabr iderise özün **bir iki** gün (30b/15)*

*dañı didükden soñra gör ol **iki** dāire ki şaħib-i fālun maķsūdı anlarun içinde bulundu (3a/7)*

***ikinci** evinde iste tā **onuncı** eve varınca eger kur‘a hazır olmasa ol fāl tutan kişiye (3a/11)*

1.7.2.2. İşaret sıfatları

*kim göresin müyesser olur mı saña **bu** yıl (42b/6)*

*işit **şol** öğüdi ki muħabbetden oldu ol (30b/7)*

*ħavf itmegil göñülile işlegil **ol** işi (36b/12)*

1.7.2.3. Belirsizlik sıfatları

*tā kim **dükeli** işün ola ħayrıla ħarīn (31b/17)*

*ger daru içesin **ķamu** derde devā ola (24b/7)*

***her** ħayr saña yüz tutup iķbāl idüpdürür (25b/21)*

1.7.2.4. Soru sıfatları

*ve dāire-i şimāldür. ħanķısında dur her **ķanķı** dāirede ise gör dañı didükden sonra (3a/4)*

her ne işün ki varısa hayr ola āhiri (40b/7)

1.8. Edat

1.8.1. Bağlama edatları

1.8.1.1. Sıralama edatları

iy niçe hayra iresin ve niçe devlete (26b/13)

şoñra özün çeke iy niçe guşşa vü melâl (41b/5)

1.8.1.2. Denkleştirme edatları

issi anuñ ya cenk ü cedel yâhud habs ola (45b/10)

1.8.1.3. Karşılaştırma edatları

hem ‘izz ü cāh-ı ni‘met hem şevket ü zafer (52b/9)

ya keremü’l emâşil-i ya eşrefü’l ‘ibād (47b/20)

1.8.1.4. Cümle başı edatları

lîkin tâ ni itgil ve te‘cil kılmağıl (27b/14)

ger dilek eylesen de olıcağ leyletü’l berāt u kıadr (33a/13)

gerçi o dostuñ a hañā zann ider özün (32a/9)

çün umduğun elün e giriser degüldürür (43b/9)

çünkü ma‘aş ü dirliğün eyü degüldürür (36b/9)

çünkim bu işde saḡa ḥaṭar vardurur ‘āzīm (37b/11)

bāri o düşmanumsa içindeyin dime (28b/9)

illā meger ki sa‘de döne gine ‘akis ola (45b/11)

tā şuna dek du‘āḡı kabūl eyleye mucīb (43a/5)

1.8.2. Son çekim edatları

ḥalk içre özi muḥterem ola ve mu‘teber (30b/5)

şayfıla vāḥid dāiresi gibi meşelā daḡı nażar it gör ki vāḥidüḡ şayfi ol ikinci (3a/8)

tā ḥaḡ liḡā müyesser idinceye dek saḡa (48a/21)

tā şuḡa degin saḡa ‘ināyet kıla ḥudā (46b/7)

irişe mürde cismiḡe ḥaḡdan girü ḥayāt (50a/11)

terk eylegil anuḡ gibi dildāri aḡmaḡıl (29a/15)

1.8.3. Berkitme edatları

ne vardurur emāneti ne ḥod diyāneti (33b/17)

bilkim ol emrūḡ olması hergiz degül yesİR (30a/14)

pes anı koyuban daḡı bir işe el ur bu dem (34a/7)

1.8.4. Ünleme edatları

iy fāl idüp şoran bana sultandan su 'āl (36a/2)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

(METİN)

(FALNÂME-İ CA'FER SÂDIK)

[1b]

bismillahirrahmanirrahim

(1) kâl ebû'l fazıl ca'feru's şâdiķ rahmetullah u biluṭf (2) ḥamd bî hadd-1 ḥallâk u berâyâya olsun ki nuķûş-1 'âlem eşgâl-i muhtelifede ve nufûs-1 (3) benî âdemi aḥsen-i şuretdede kemâl-i ḳudretile muḥteri' oldur şükr bi 'add 'allâm u ḥafâyâyâ (4) olsun ki serâyir-i gûyûbe ve zemâyir-i ḳulûbe muttali' oldur ve şenâ-yı bî 'add seḥḥâ-yı mezâyâyâ (5) olsun ki şaḥâyı-i devâir-i semâvât-1 eşi' a-yı kevâķib-1 münirâtıla münevvir ve muraşşa' ḳıldı

şî'r

6 ol şâni' ḥakîm ebed dâyim ezel	ḥayy u 'alîm ü ḳâdir ü lam yezel
7 bilmedi günü zâtın denk oldu 'aḳlı ḥoş	bulmadı hem ḥaḳîḳatine cüz ü gül maḥal
8 'allâm-1 sırr ü cümle fûâd hâdî-i 'ibâd	ma'bûd u ḥaḳḳ u maḳşad-1 maḳşûd her'amel
9 sultân oldurur bu ḳamu salṭanat ânuḡ	ḳavlinde yoḳ teḥallûf ve fi'linde yoḳ ḥalel
10 ḳudretlerine 'âciz olup irmedi 'ukûl	ḥikmetlerini ġâfil olup bilmedi milal

(11) daḫı şalavât-1 kâmile ol seyyid-i kevyneyn ve resûl u şaḳaleyn ve mehr-i ḳâb-1 ḳavseyn muḥḥammed (12) muşṭafa şalliallah u te'alâ 'aleyhi vessellem üzerine olsun ki şems-i şeri' at-1 aḳtâr-1 'âlem sa'âdetile (13) münevver ḳılmışdur ve taḥḫiyât şâmile ol ma'den-i risâlet ve

maḳarri sa'ādet-i ḥabīble üzerene (14) olsun ki ṣa'ṣa'-yı iṣrākātı hudāya ṣa'ṣa'-yı kuduratı zalāletden efide-i ḥulāṣa'-yı (15) beriyye-yi muṭahhar kılmıṣdur

ṣi'r

16 ol ḥātīm nübüvvet ve ser çeṣme-i rusul	kim rām olupdurur aṅa cānıyla 'aḳıl-ı gül
17 burhān sözi ṣıḥḥatidür kim yürüdi ṣer'	tābān yüzi ṭāl' atidür kim diriydi gül
18 ehl-i semā rikābına iriṣdi bir keret	münḳād olup dükeli aṅa virdiler göñül
19 ehl-i zāmīn ḥod zātına maḥkumdur ḳamu	yüz sürüyüp nite olmayalar iṣiginde ḳul
20 oldurur ḥabīb ḥaḳḳ u hem oldur ṭabīb-i ḥalḳ	ol itdi hem bu ḥalḳa beyān-ı eyser-i subul

(21) daḥı ol ve aṣḥābı ve enṣārı ve āḥbābı üzerene olsun ki i'lā'-yı kelimetillāh

[2a]

(1) ve icrā'-yı ṣerī'atullah için meydān-ı hidāyetde ḳasabı sebaḳı maḳām-ı ḥaḳḳa yitiṣdürmüşlerdür (2) ba' de ma'lūm ola kim bu 'ilm-i fāl ki maḫhar-ı münāsib-i ḥāldür. fenni i'acīb ve 'ilm-i ḡarībdür (3) Her kimse kim bir iṣ iṣlemek ister daḥı ol iṣ ḥaṭa mıdur yoḥsa ṣavāb mıdur (4) bilmek diler ol iṣüñ ḥaṭası ṣavābı bu 'ilm sebebile zāhir olur daḥı bu 'ilmde (5) ol 'ālīm fāzıl-ı fāik ve imām-ı kāmīl ḥazıḳ ebu'l fazıl-ı ca'fer-i ṣādıḳ bir kitāb (6) düzmiṣdür ki celilü'l ḳavā'id ve cezilü'l fevā'iddür. daḥı ol kitābdan nice eṣḡāl-i (7) 'acibe devāyir-i ḡarībe vaḳ' itmiṣdür ki uḳūl u uḳalā derkinde ve fuḫūl u fuḫalā fikrinde (8) sergerdān olmiṣdur. fā'ide ḳaçan bir kiṣi göñlinde bir maḳṣūd ṭutsa daḥı ol maḳṣūd (9) ḥayırila ḥāṣıl olur mı ya olmaz mı bilmek dilese ṣol kimseler ki bu fenni bilmiṣdür (10) daḥı ol evḫa'yı ḳavā'idi zaḫt itmiṣdür. ol kiṣinüñ göñlindeki zāmīrin dimedin bilür (11) daḥı ol maḳṣūda ne ḥükm müterettib olacaktur beyān kıılır eyle olsa pādīṣah-i zāmīn ü (12) zāmān ṣehenṣāh-ı ins ü cān muḫriḫ-i memāliki'd ddünyā muzḫir-i kelimātillāhi'l 'ulyā mu'inü'l islām (13) ve'l müslimīn ḳahirü'l bi'ād ve'l mu'ayeddīn ṣems-i semā-ı sa'ādet ve'l ikbāl mālīk-i ezimmeti'l (14) eyimmet'i'l ve'l aḳbāl bāsīt-i bisātü'l 'adl-i ve'l insāf. kāmıṭ ü ḳimāṭü'l bid' ve'l 'itisāf (15) el fāiz-i fiddīn ve'd dūnyā bienvā'-i sa'ādet-i ve'l muzaffer-i fil aḫirete ve'l ula biḫnā eznaü'l

keramāt-ı (16) mālīk-i mülūku'l memālik münekkizi'l ḥalāyīk-ı 'aynū'l mehālik-i hāfız-ı
bilād'illaḥ-i nāşır-ı ibādillahi İskender zamān ...

şî'r

17 yā maṭlaü's sa'âdeti yā mazḥarü'r reşâdi	şeb̄t olalı bu vechile zātuḅda 'adl ü dādı
18 geldi cihāna rāḥat ü emn ü emān ü yüm̄n	gitdi fesād ü zūlm ü cefā ğaret ü 'inād
19 her kim ki görse seni irer baḥt ü devlete	peş biridür ki saḅa 'abīd ola her 'ibād
20 lütfuḅ göginde toĝalı devlet sitāresi	ḥurşid ü meh ḥad milke kıldılar inḳiyād
21 k̄anı senüḅ gibi daḅı geldi mi devre bir	māh-ı felek mekānet-i şāh-ı melek nihād
22 el-faḥr ü fāḥir ü bi kemilāt-i zātiküm	ve el-medḥ ü mādih ü li-sa'âdetihi's sedād
23 e'addāi'ser nügün u āhitā-i tük̄arun	der ḥidmetet cü bende heme iş ü cān bād

[2b]

(1) ellezi enāme'l enāme fi zalāli'l en'ām ve ādāme'l kirām 'alā ehli'l islām ve kamer fī sa'yi
a' lāmed-dīn (2) fī zamāni tütürihi ve rām fī ref' i ... fī āvāni kūsürihi ve āfāza 'alā ehli'l kemāl
... (3) min-nehtāni ihsānihi ve akāme cüdrāne'l fazl (4) isrā ... ḥiṭanihi ve'n kıyāzi 'idānihi'l
mükerremi meni'l kerāmāti ... ve'd dünyevetihi bi'l ḥazzi'l 'ālī ve'l muḥteşabi'l kemālāti'l
'aliyeti ve's-sa'âdeti-s-saniyyeti (5) bi'l fetḥi'l me' āli sultan selātini'd-dehri eminü'l mürāi'l
berri ve'l baḅri ve'l baḅri cemşid salṭanat ḥurşid müretteb

şî'r

6 kim görse ṭal' atīni olur kevkeb-i sa'īd	dün berāt ü ḳadīr gün nevbahār ü 'ıyd
7 der yüm̄n-i devlet tu müyesser heme murād	der fetḥ ü nuşret tu muẓaffer heme mürīd
8 luṭf seḥā vü ... ḥāndān ins ü cān	cennet ü sa'âdetünle mes'ūd bu sa' id
9 iklim nev sa'âdet nev tac ü taḥt nev	her laḥza bermez ide her rüz bermez id
10 ez luṭf u hacet tu ḥuceste heme muṭi'	vaz ḳahrı şevket tu şikeste heme 'anīd
11 ... ḥalīḳ 'aẓīm devlet-i delīm	zātuḅda şābīt eylemiş ol şāni' mecīd
12 ḥaḳān kāmurān şehensāḥ ins ü cāḅ	ḥalīḳ-ı cihān ... tu ... heme 'abīd

(13) ħuda-yi gāni ‘ālem-i fe zāmān dīhi benī ādem şehriyār-ı kāmķār tehemten-i rüzgār ve
ihbül ‘atāyā (14) ve mayihül āyād ve dafi‘ü’l balāyā ve ķāhirü’l ‘adī mu‘izze’ddünya veddīn
ve zillullahi (15) ‘ali el ‘alemīn bāsitü’l emn-i vel āmāñ. nāşir el‘ adl-i vel ihsān essulţān u bin
(16) essulţān muĥammed bin murād ħān nevverallah u safahātü’l eyyām bī envār-ı ma‘diletih
(17) ve bī ħulūd veddevām sūrādikāti devletihi lā zālet şumus u ‘ülāya maĥrüse-i (18) ‘an
vezmet‘ il kūsūf ve budur-ı semāya meşūneten ‘an zulmeti’l ħusūf. ‘āli cenāblarından (19)
şöyle işāret olunmuş kim bu kitāb-ı şerif ve sıfr-ı laţif ħidmetlerinde ola her ne (20) zāmīrleri
kim olsa bunda beyān ola biz dāi‘-i za‘īf daĥı āĥir şeriflerine imtisāl (21) ķılup bu kitāb-ı
ħidmetlerine getürdük. tā padişāĥuñ zāt-ı şeriflerine ve ‘unşur-ı (22) laţiflerine bu kitāba
nazar olduķça du‘ā oluna ķa‘ide kimsenüñ gönlinde (23) bir maķsūd olsa daĥı ol maķsūd ħāşıl
olur mı ya olmaz mı bilmek dilese

[3a]

(1) sen dileseñ ol zāmīrin ĥaber virmedin bilesin daĥı ĥükme ne ise beyān kılasın (2) evvel añā
sor ki ol tutduĥuñ zāmīr bu evvelki şafĥadaĥı altı dāirenüñ (3) ki dāire-i şitā ve dāire-i şayf ve
dāire-i debūr ve dāire-i şabā ve dāire-i cenüb (4) ve dāire-i şimāldür. ķankısındadır her ķankı
dāirede ise gör daĥı didükden sonra (5) gine şor ki ol ikinci şafĥadaĥı on dāirenüñki vāĥid
dāiresidür ve işnān (6) dāiresidür asere dāiresine deĥin gör ki ol on dāirenüñ ķankısındadır
anı (7) daĥı didükden sonra gör ol iki dāire ki şaĥib-i fālun maķsūdı anlaruñ içinde bulundu
(8) şayfıla vāĥid dāiresi gibi meşelā daĥı nazar it gör ki vāĥidüñ şayfı ol ikinci (9) büyük
dāirenüñ ķankı evine karşı düşmişdür eger ĥamel evine karşı düşdiyse (10) ĥamel evine var
daĥı ķur‘a şal eger bir gelse evvelki evinde iste ve eger ķur‘a iki gelse (11) ikinci evinde iste
tā onuncı eve varınca eger ķur‘a ĥazır olmasa ol fāl tutan ķişiye (12) di tā ki iki elin ķulaķlarına
iletsün daĥı filĥāl ilerü getürsün barmaķlarınıñ ba‘zın (13) açup ba‘zın yumsun sen daĥı hem
eyle eylegil daĥı görgil senin ve anuñ iki elinüzüñ (14) açık barmaĥı kaçdur eger ondan eksik
olup iki gelse ikinci evinde gör ve eger üç (15) gelse üçüncü evinde gör tā onuncı eve varıncaya
deĥin ve eger ondan artuķ gelse anı (16) tarĥ idesin daĥı göresin ki kaç ķalır eger bir ķalsa

evvelki evinde göresin ve eger (17) iki kıalsa ikinci evinde göresin tā onuncı eve varıncaya degin şöyle kim beyān kılduķ. ve eger (18) şevr evine karşı düşerse veyā daķı cevzā evine karşı düşerse veyā daķı ğayrı (19) eve karşı düşerse gine hemān evvel resme ‘amel idesin tā sühā evine varıncaya degin (20) ve hem bunu daķı bilmek gereksin ki evlerüñ evvelki evi ħalīfelerüñdür ve ikinci ev beglerüñdür (21) ve daķı üçüncü ev kabīlelerüñdür ve dördüncü evi erenlerüñdür ve altıncı evi türklerüñdür (22) ve yidinci evi cānavaruñdur ve sekizinci evi ağaçlaruñdur ve tokuzuncı evi kuşlaruñdur (23) ve onuncı şehirlerüñdür şol resme kim yazılmışdur eger şöyle olsa ki kur‘ anuñ

[3b]

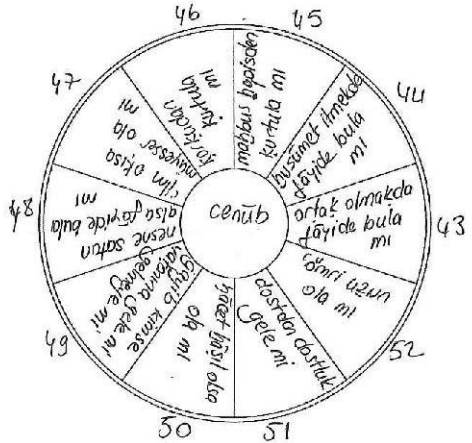
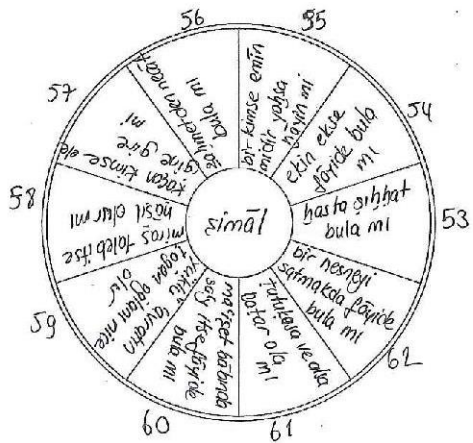
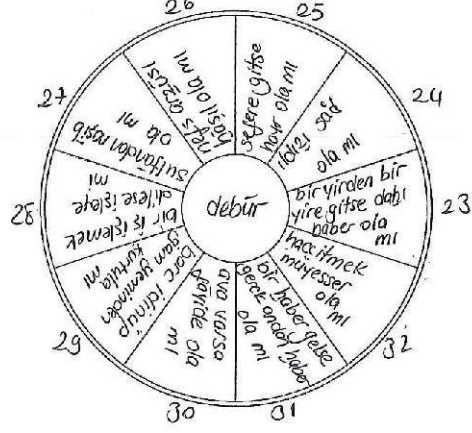
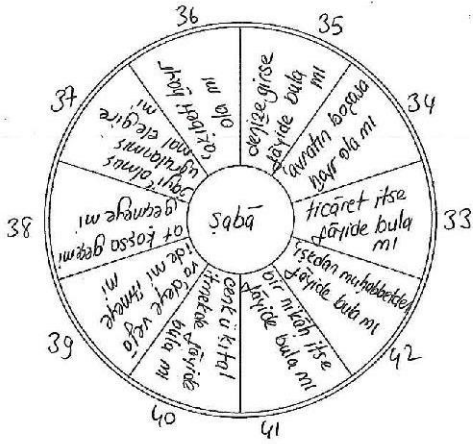
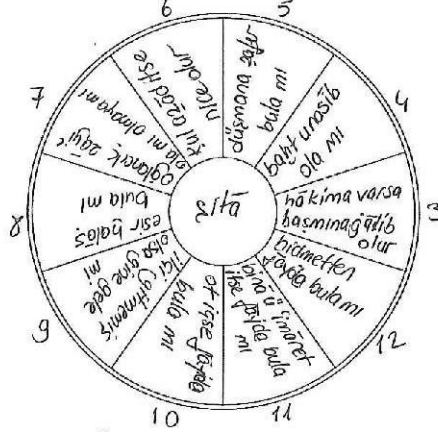
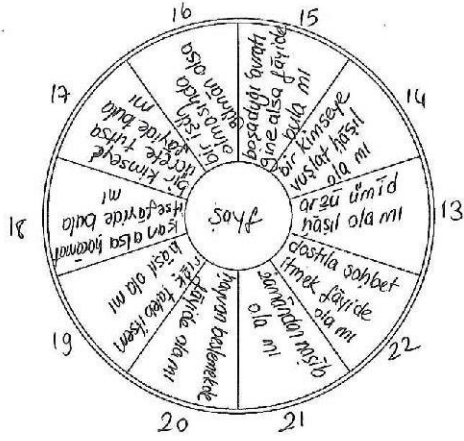
(1) tāl‘ ī ħamelüñ evvel evine düşse ki ħalīfeler evidür evvel evde seffāħ gelse (2) meşelā şöyle gerekdür ki ħalīfeler dāiresine varasın daķı nażar idüp göresin (3) ki ħalīfeler dāiresine seffāħ kınķı evde karşı düşüpdür her kınķı evde karşı düşmüş (4) olursa ol eve nażar idüp göresin ol evde her ne yazılmış olsa bilesin (5) ki şāħib-i fāluñ maķşūdı ol evde zıkr olunandur andan şonra ol eve nażar idesin (6) göresin ki şā‘ irlerden kınķı şā‘ irüñ adı yazılmışdur eger ħaşan veyā ‘āmır veyā bunlaruñ (7) ğayrı gelse ve hem kıur‘ a daķı bir gelmiş olsa sen daķı bu zıkr olunan şā‘ irlerüñ (8) evinde gelen şı‘ iri okuyasın ħükm neyse beyān kılasın ve eger kıur‘ a iki gelmiş olsa (9) ikinci evde gelen ħükmi beyān kılasın tā onuncı eve varıncaya degin fi’lcümle kıur‘ anuñ‘ adedi (10) her kınķı eve münāsib düşerse ol evde ħayırdan ve şerden vaķı‘ olmuş ise anı (11) ħaber viresin imdi bu zıkr olunan kıavā‘ idi zabt itseñ ve her nice kim didimse (12) ol resme ‘amel eylesen her ne maķşūd ki tıtsalar ħaķķ te‘ āli izniyle saña zāħır (13) ola bilesin. daķı her nekim ħükmiyse beyān kılasın.

[4a]

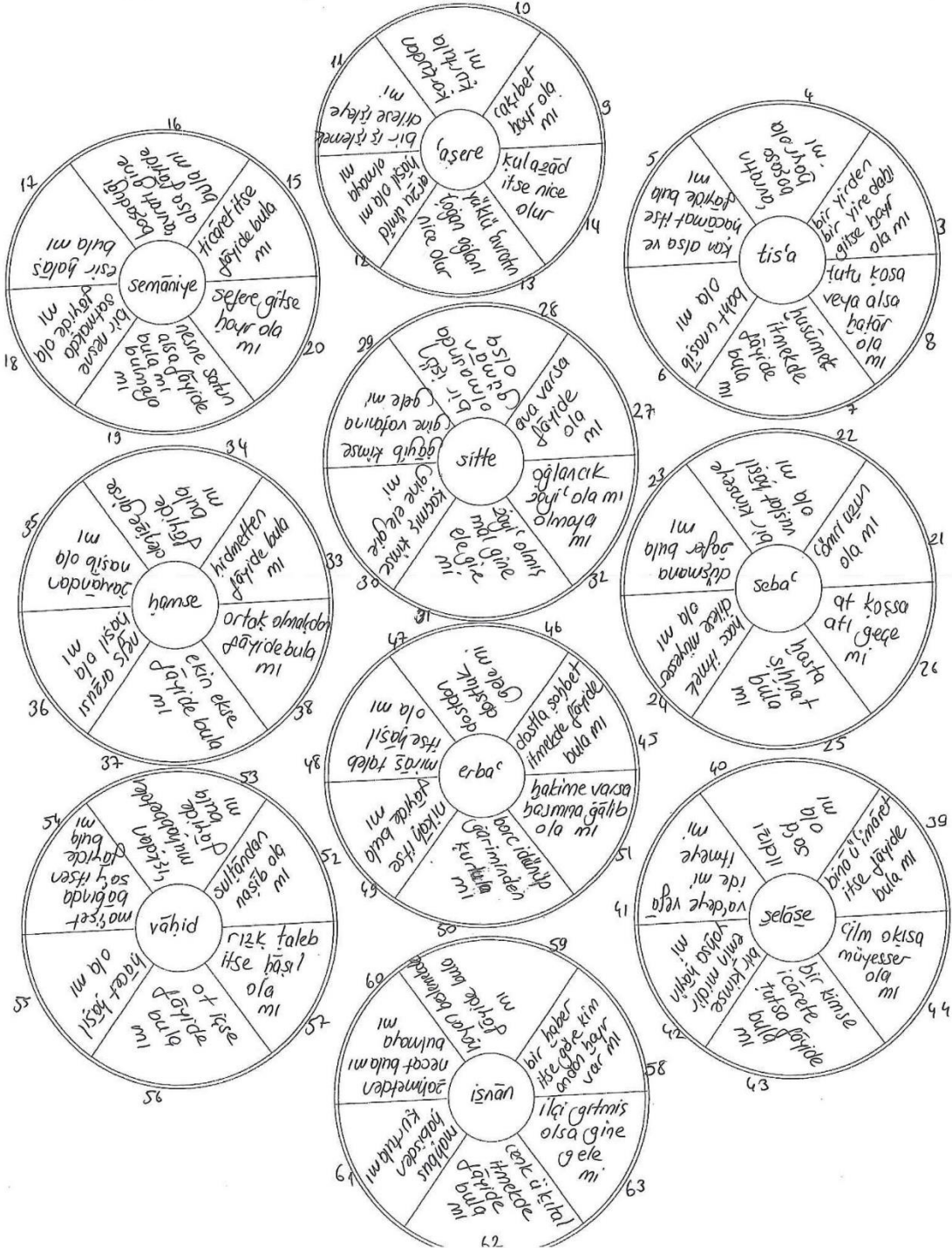
[46]

1	evvel bu altı dâireye eylegil nâzor	içindeki jâmâyiri şabt eyle seçbeser
2	soğra ol fal tutana şorgil ey habir	bilgil ki tankısında durur tutdij jâmîr

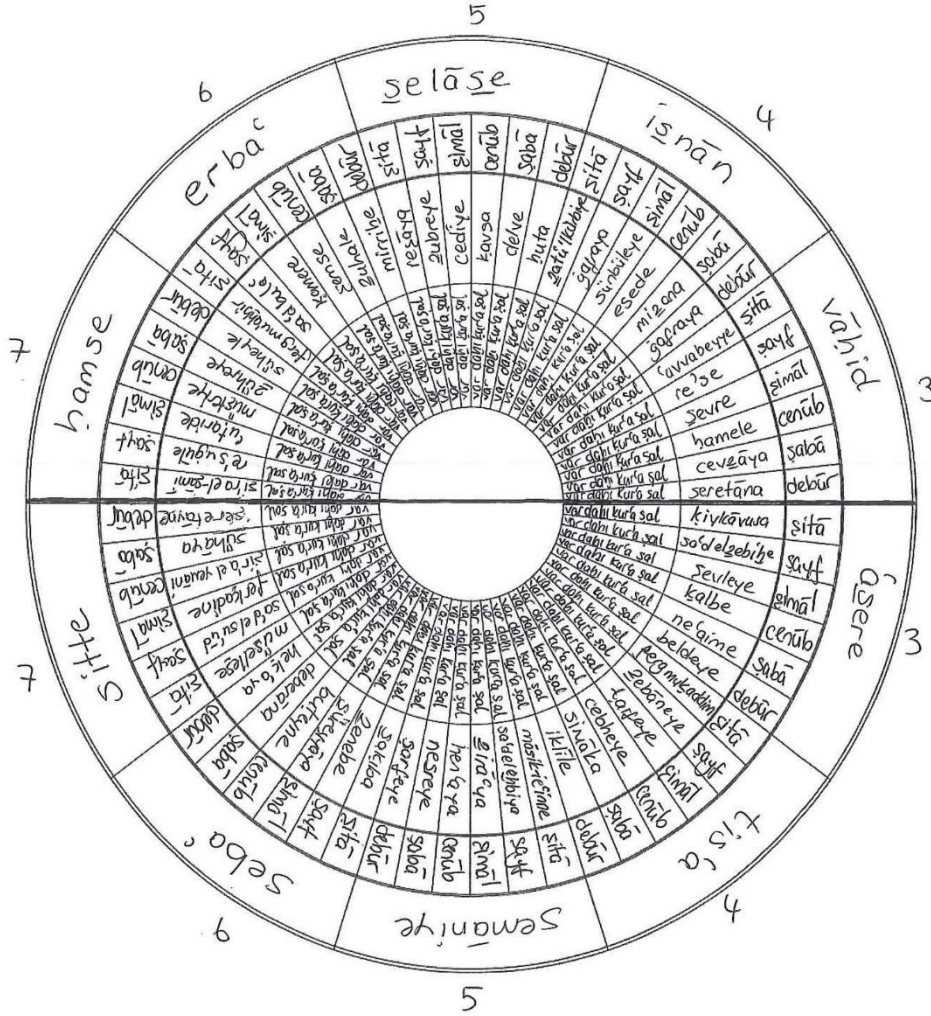
[5a]

1	andlan bu on devairün içinde bilne var	göçül göçül göziyle eylegil ciftibâr
2	hem kankisindeldur bularuz dahı olamir	şün bilesin beyân ide maksûdını kadir

[5b]

1	hem bundadır esāmi on altı dāire	hem dahi her kevākib-i pūr nuru sayı
2	bunları bilmekte ger iderseñ ihtimām	soñra ne kim 'omel iderseñ ola tauām

1	ondan bu ulu dāireye eylegil nozar	ki içinde necm ü neyyir hem sems hem kamel
2	dahi cem'-i burc dahi her menāzili	gey sittbār eyle eger ehl-i fāzili

[6a]

[6b]

1

bu şekilde on iki burcuñ dördü zıkr olupdur

2	hamel	şevr	cevzâ	serefân
3	halifeler dâiresine var dağı	halifeler dâiresine var dağı	halifeler dâiresine var dağı	halifeler dâiresine var dağı
4	seffâha şor	manşûra şor	mehdiye şor	reşide şor
5	begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı
6	rükñü'd-devleye şor	'imâdü'd-devleye şor	'izzü'd-devleye şor	mu'izzü'd-devleye şor
7	ķabîleler dâiresine var dağı	ķabîleler dâiresine var dağı	ķabîleler dâiresine var dağı	ķabîleler dâiresine var dağı
8	benî hâşîme şor	benî ümeyyeye şor	benî 'adiye şor	teyme şor
9	erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı
10	ağmede şor	muğammede şor	'aliye şor	ğasana şor
11	'avratlar dâiresine var dağı	'avratlar dâiresine var dağı	'avratlar dâiresine var dağı	'avratlar dâiresine var dağı
12	ğavvâya şor	meryeme şor	âmineye şor	zeliğâyâ şor
13	türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı
14	melikşâha şor	türân şâha şor	ğumâr tekin şor	afra tekin şor
15	cânavarlar dâiresine var dağı	cânavarlar dâiresine var dağı	cânavarlar dâiresine var dağı	cânavarlar dâiresine var dağı
16	file şor	deveye şor	camuşa şor	öküze şor
17	ağaçlar dâiresine var dağı	ağaçlar dâiresine var dağı	ağaçlar dâiresine var dağı	ağaçlar dâiresine var dağı
18	bâdeme şor	ğoza şor	'anbere şor	igdeye şor
19	ğuşlar dâiresine var dağı	ğuşlar dâiresine var dağı	ğuşlar dâiresine var dağı	ğuşlar dâiresine var dağı
20	ğāvusa şor	'etfâyâ şor	deve ħuşuna şor	kerkeze şor
21	şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı
22	mekkeye şor	medîneye şor	ğudse şor	mışra şor

[7a]

1

bu şekilde maşşūd u ḥayra delālet iden dōrt menzīl zīkr olupdur

2	zebāne	iklīl	şevle	qalb
3	ḥalīfeler dāiresine var daḥı	ḥalīfeler dāiresine var daḥı	ḥalīfeler dāiresine var daḥı	ḥalīfeler dāiresine var daḥı
4	şadra şor	mu‘tmaīne şor	mūsta‘şıma şor	mu‘mine şor
5	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı
6	sa‘dü‘d-dīne şor	ḳuṭbu‘d-devleye şor	sulṭānu‘d-devleye şor	‘avnü‘d-devleye şor
7	ḳabīleler dāiresine var daḥı	ḳabīleler dāiresine var daḥı	ḳabīleler dāiresine var daḥı	ḳabīleler dāiresine var daḥı
8	benī ḥālīde şor	benī vāile şor	benī ‘avnaya şor	benī cedīle şor
9	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı
10	‘abdü‘lvelīye şor	zūbeyre şor	mübāreke şor	muḥsine şor
11	‘avratlar dāiresine var daḥı	‘avratlar dāiresine var daḥı	‘avratlar dāiresine var daḥı	‘avratlar dāiresine var daḥı
12	rūmīyyeye şor	remleye şor	yemimeye şor	ḥasenāya şor
13	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı
14	ḳāyda şor	münḥar tekine şor	ḳaraṭaşa şor	bozḡaşa şor
15	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı
16	sincaba şor	arslāna şor	hicine şor	dişi arslāna şor
17	aḡaçlar dāiresine var daḥı	aḡaçlar dāiresine var daḥı	aḡaçlar dāiresine var daḥı	aḡaçlar dāiresine var daḥı
18	ḥıyar şenbere şor	sepustana şor	ḥurmāya şor	mersine şor
19	ḳuşlar dāiresine var daḥı	ḳuşlar dāiresine var daḥı	ḳuşlar dāiresine var daḥı	ḳuşlar dāiresine var daḥı
20	bardaḳcıla şor	gōkçe ḳarḡaya şor	atmacaya şor	ḳāra tāvuḡa şor
21	şehirler dāiresine var daḥı	şehirler dāiresine var daḥı	şehirler dāiresine var daḥı	şehirler dāiresine var daḥı
22	meyāfārikine şor	cürcāna şor	ḡazneye şor	ḥarzeme şor

[7b]

bu şekilde gine hem dördü zikr olupdur

2	ne' aīm	belde	sa' dezzebih	sa' dbula'
3	halīfeler dāiresine var daḥı	halīfeler dāiresine var daḥı	halīfeler dāiresine var daḥı	halīfeler dāiresine var daḥı
4	müsterşide şor	mukāfiye şor	seyyide şor	ķāime şor
5	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı
6	mü'eyyidü'd-devleye şor	velīyyü'd-devleye şor	behāü'd-dīne şor	seyfü'd-dīne şor
7	ķabīleler dāiresine var daḥı	ķabīleler dāiresine var daḥı	ķabīleler dāiresine var daḥı	ķabīleler dāiresine var daḥı
8	benī müzeyneye şor	benī ḥamdāne şor	beni ķumeyre şor	benī bekriyyeye şor
9	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı
10	muķbile şor	hişāme şor	'abdü'lḥamīde şor	'abdü'lķaviye şor
11	'avratlar dāiresine var daḥı	'avratlar dāiresine var daḥı	'avratlar dāiresine var daḥı	'avratlar dāiresine var daḥı
12	mezeneye şor	ravzāya şor	'aylaya şor	türkiyyeye şor
13	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı
14	iltiyāsa şor	bozmışa şor	savcıya şor	sāmiriye şor
15	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı
16	ķaplāna şor	taḡ keķisine şor	yılana şor	taḡ tekesine şor
17	aḡaçlar dāiresine var daḥı	aḡaçlar dāiresine var daḥı	aḡaçlar dāiresine var daḥı	aḡaçlar dāiresine var daḥı
18	acı kavuna şor	söḡüde şor	dār-ı çine şor	zencebīle şor
19	ķuşlar dāiresine var daḥı	ķuşlar dāiresine var daḥı	ķuşlar dāiresine var daḥı	ķuşlar dāiresine var daḥı
20	baḡırtlaḡa şor	tiḥu şor	sıḡırcıḡa şor	semendere şor
21	şehirler dāiresine var daḥı	şehirler dāiresine var daḥı	şehirler dāiresine var daḥı	şehirler dāiresine var
22	ḥarsūsa şor	ḥulvāna şor	ḥilleye şor	daḥı nu'māniyyeye şor

[8a]

bu şekilde yigirmi sekiz menzîl kamerîñ dördü zıkr

2	zeneb	şereṭayn	buṭeyn	süreyyâ
3	ḥalîfeler dâiresine var daḥı	ḥalîfeler dâiresine var daḥı	ḥalîfeler dâiresine var daḥı	ḥalîfeler dâiresine var daḥı
4	mu‘allime şor	muṭa‘îme şor	ṭay‘a şor	ḳâdire şor
5	begler dâiresine var daḥı	begler dâiresine var daḥı	begler dâiresine var daḥı	begler dâiresine var daḥı
6	şecâ‘ü‘d-dîne şor	baḥrû‘d-devleye şor	tâcü‘d-devleye şor	hümâmürü‘d-devleye şor
7	ḳabîleler dâiresine var daḥı	ḳabîleler dâiresine var daḥı	ḳabîleler dâiresine var daḥı	ḳabîleler dâiresine var daḥı
8	benî zübeyre şor	benî şaḳîfa şor	benî maḥzuma şor	benî şeybeye şor
9	erenler dâiresine var daḥı	erenler dâiresine var daḥı	erenler dâiresine var daḥı	erenler dâiresine var daḥı
10	‘abdü‘lmeccide şor	idrise şor	sa‘ide şor	mes‘ûda şor
11	‘avratlar dâiresine var daḥı	‘avratlar dâiresine var daḥı	‘avratlar dâiresine var daḥı	‘avratlar dâiresine var daḥı
12	cevhereye şor	leylâya şor	‘izzeye şor	besiniyyeye şor
13	türkler dâiresine var daḥı	türkler dâiresine var daḥı	türkler dâiresine var daḥı	türkler dâiresine var daḥı
14	ḳınıḳa şor	sefere şor	yaḡmışa şor	küşteḡine şor
15	cānavarlar dâiresine var daḥı	cānavarlar dâiresine var daḥı	cānavarlar dâiresine var daḥı	cānavarlar dâiresine var daḥı
16	‘akrebe şor	dilküye şor	peleng şor	ḳurda şor
17	aḡaçlar dâiresine var daḥı	aḡaçlar dâiresine var daḥı	aḡaçlar dâiresine var daḥı	aḡaçlar dâiresine var daḥı
18	şandala şor	yâsemîne şor	güle şor	mürdümüke şor
19	ḳuşlar dâiresine var daḥı	ḳuşlar dâiresine var daḥı	ḳuşlar dâiresine var daḥı	ḳuşlar dâiresine var daḥı
20	bozca cakala şor	zâḡa şor	saḳsaḡana şor	serçeye şor
21	şehirler dâiresine var daḥı	şehirler dâiresine var daḥı	şehirler dâiresine var daḥı	şehirler dâiresine var daḥı
22	feyd şor	reye şor	hemedāna şor	dînever şor

[8b]

hem bu şekilde gine dördü zıkr olupdur

1

2	deberān	heḡ'a	hen'a	zırā'
3	ḡalīfeler dāiresine var daḡı	ḡalīfeler dāiresine var daḡı	ḡalīfeler dāiresine var daḡı	ḡalīfeler dāiresine var daḡı
4	ḡālibe şor	rāşide şor	mürşide şor	nāşıra şor
5	begler dāiresine var daḡı	begler dāiresine var daḡı	begler dāiresine var daḡı	begler dāiresine var daḡı
6	rabībü'd-devleye şor	zeynü'd-devleye şor	'abīdü'd-devleye şor	ḡüsāmü'd-devleye şor
7	ḡabīleler dāiresine var daḡı	ḡabīleler dāiresine var daḡı	ḡabīleler dāiresine var daḡı	ḡabīleler dāiresine var daḡı
8	benī kendeye şor	benī 'uzreye şor	benī ḡarbe şor	benī vehle şor
9	erenler dāiresine var daḡı	erenler dāiresine var daḡı	erenler dāiresine var daḡı	erenler dāiresine var daḡı
10	manşūra şor	muzaffere şor	'abbāsa şor	yaḡyāya şor
11	'avratlar dāiresine var daḡı	'avratlar dāiresine var daḡı	'avratlar dāiresine var daḡı	'avratlar dāiresine var daḡı
12	ḡavleye şor	'alveye şor	ḡaḡreye şor	esmäya şor
13	türkler dāiresine var daḡı	türkler dāiresine var daḡı	türkler dāiresine var daḡı	türkler dāiresine var daḡı
14	ḡuḡranşāha şor	ḡayşere şor	ḡar tegine şor	ḡamaḡa şor
15	cānavarlar dāiresine var daḡı	cānavarlar dāiresine var daḡı	cānavarlar dāiresine var daḡı	cānavarlar dāiresine var daḡı
16	gelincige şor	cakala şor	sırlana şor	yırtıcıya şor
17	aḡaçlar dāiresine var daḡı	aḡaçlar dāiresine var daḡı	aḡaçlar dāiresine var daḡı	aḡaçlar dāiresine var daḡı
18	şeftālīye şor	mazıya şor	şanavbere şor	üzüme şor
19	ḡuşlar dāiresine var daḡı	ḡuşlar dāiresine var daḡı	ḡuşlar dāiresine var daḡı	ḡuşlar dāiresine var daḡı
20	göğercine şor	ḡarlanḡıca şor	leyleke şor	zurnapaya şor
21	şehirler dāiresine var daḡı	şehirler dāiresine var daḡı	şehirler dāiresine var daḡı	şehirler dāiresine var daḡı
22	ḡazvīne şor	ḡeberistāna şor	ḡuma şor	kūşāna şor

[9a]

1 hem bu şekilde gine dördü zikr olupdur

2 neşre	tarf	cebhe	zubre
3 halîfeler dâiresine var dağı	halîfeler dâiresine var dağı	halîfeler dâiresine var dağı	halîfeler dâiresine var dağı
4 nazire şor	muqatfiye şor	şakire şor	naqqāza şor
5 begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı
6 kıvāmü'd-dîne şor	nizāmü'd-devleye şor	cenāhü'd-devleye şor	cemālū'd-dîne şor
7 kabîleler dâiresine var dağı	kabîleler dâiresine var dağı	kabîleler dâiresine var dağı	kabîleler dâiresine var dağı
8 benî süleyme şor	benî ezde şor	benî hüzā'ya şor	benî talhaya şor
9 erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı
10 'isāya şor	mālike şor	ķāsıma şor	'abdü'l'azīze şor
11 'avratlar dâiresine var dağı	'avratlar dâiresine var dağı	'avratlar dâiresine var dağı	'avratlar dâiresine var dağı
12 sâreye şor	meymüne şor	meyyeye şor	sittü'l hüsne şor
13 türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı
14 artuķa şor	bahtekine şor	ibüke şor	ķaysıya şor
15 cānavarlar dâiresine var dağı	cānavarlar dâiresine var dağı	cānavarlar dâiresine var dağı	cānavarlar dâiresine var dağı
16 māyeye şor	zürāfaya şor	maymūna şor	dağı bālıķa şor
17 ağaçlar dâiresine var dağı	āğaçlar dâiresine var dağı	āğaçlar dâiresine var dağı	āğaçlar dâiresine var dağı
18 ılguna şor	sumāķa şor	findıķa şor	gülgülbeye şor
19 kuşlar dâiresine var dağı	kuşlar dâiresine var dağı	kuşlar dâiresine var dağı	kuşlar dâiresine var dağı
20 karğaya şor	ķavşancıla şor	ķorus şor	aķ kuşa şor
21 şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı
22 buķāraya şor	hiriye şor	belķe şor	dağı şuştire şor

[9b]

1 bu şekilde beşaret ve hazere delâlet iden dört menzîl zikr olupdur

2	şarfe	‘avvâ	simâk	ğafir
3	halîfeler dâiresine var dağı	halîfeler dâiresine var dağı	halîfeler dâiresine var dağı	halîfeler dâiresine var dağı
4	merziyyeye şor	kâdime şor	müstahdiye şor	müşeyyede şor
5	begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı
6	şecâü’ d-devleye şor	hüsâmü’ d-dîne şor	emînü’ d-devleye şor	‘izzü’ d-dîne şor
7	kabîleler dâiresine var dağı	kabîleler dâiresine var dağı	kabîleler dâiresine var dağı	kabîleler dâiresine var dağı
8	benî züheyre şor	benî ismâ‘ ile şor	benî tamime şor	benî ibrahime şor
9	erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı
10	hârîşa şor	‘abdü’şşamede şor	‘oşmâna şor	‘abdü’lqâdire şor
11	‘avratlar dâiresine var dağı	‘avratlar dâiresine var dağı	‘avratlar dâiresine var dağı	‘avratlar dâiresine var dağı
12	şabağa şor	ğaliyye şor	mübârekeye şor	‘acayibeye şor
13	türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı
14	badına şor	ţumâna şor	çekrişe şor	şakûla şor
15	cânavarlar dâiresine var dağı	cânavarlar dâiresine var dağı	cânavarlar dâiresine var dağı	cânavarlar dâiresine var dağı
16	kediye şor	timsâha şor	üşeke şor	sekava şor
17	âğaçlar dâiresine var dağı	âğaçlar dâiresine var dağı	âğaçlar dâiresine var dağı	âğaçlar dâiresine var dağı
18	fıstıka şor	kestaneye şor	şâma şor	muğaylana şor
19	kuşlar dâiresine var dağı	kuşlar dâiresine var dağı	kuşlar dâiresine var dağı	kuşlar dâiresine var dağı
20	çeküke şor	yarasâya şor	ţurgaya şor	ebâbile şor
21	şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var
22	semerkanda şor	berâmine şor	nisâbüra şor	dağı sivâsa şor

[10a]

hem bu şekilde gine dördü zıkr olupdur

2 esed	sünbüle	mîzân	‘ağreb
3 halîfeler dâiresine var dağı 4 emîne şor	halîfeler dâiresine var dağı me’ mûne şor	halîfeler dâiresine var dağı mu’ tasıma şor	halîfeler dâiresine var dağı müşeyyede şor
5 begler dâiresine var dağı 6 nâşîrû’ d-devleye şor	begler dâiresine var dağı nâşîrû’ d-devleye şor	begler dâiresine var dağı ‘azudü’ d-devleye şor	begler dâiresine var dağı seyfü’ d-devleye şor
7 kabîleler dâiresine var dağı 8 benî ğaţfâna şor	kabîleler dâiresine var dağı benî şeybâna şor	kabîleler dâiresine var dağı benî nebhâna şor	kabîleler dâiresine var dağı benî tayyya şor
9 erenler dâiresine var dağı 10 hüseyne şor	erenler dâiresine var dağı talhaya şor	erenler dâiresine var dağı zeyde şor	erenler dâiresine var dağı meymûne şor
11 ‘avratlar dâiresine var dağı 12 hadîceye şor	‘avratlar dâiresine var dağı faţımaya şor	‘avratlar dâiresine var dağı ‘aişeye şor	‘avratlar dâiresine var dağı zeynebe şor
13 türkler dâiresine var dağı 14 tuztâşa şor	türkler dâiresine var dağı sar tekine şor	türkler dâiresine var dağı yâruha şor	türkler dâiresine var dağı tur tekine şor
15 cânavarlar dâiresine var dağı 16 inege şor	cânavarlar dâiresine var dağı buzağuya şor	cânavarlar dâiresine var dağı ata şor	cânavarlar dâiresine var dağı pervâneye şor
17 ağaçlar dâiresine var dağı 18 kıaysıya şor	ağaçlar dâiresine var dağı elmâya şor	ağaçlar dâiresine var dağı muza şor	ağaçlar dâiresine var dağı ayvaya şor
19 kuşlar dâiresine var dağı 20 toğana şor	kuşlar dâiresine var dağı çaķıra şor	kuşlar dâiresine var dağı devlengüçe şor	kuşlar dâiresine var dağı şâhine şor
21 şehirler dâiresine var dağı 22 dimeşke şor	şehirler dâiresine var dağı remleye şor	şehirler dâiresine var dağı hımşa şor	şehirler dâiresine var dağı halebe şor

[10b]

1 hem bu şekilde ol bākī kalan dört zıkr olupdur

2	qavs	cedī	delv	hūt
3	halīfeler dāiresine var daḥı	halīfeler dāiresine var daḥı	halīfeler dāiresine var daḥı	halīfeler dāiresine var daḥı
4	muhtediye ŗor	vāŗıka ŗor	mutevekkile ŗor	muntaŗıra ŗor
5	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı
6	faḥrū'd-devleye ŗor	behāü'd-devleye ŗor	serāfü'd-devleye ŗor	memhāü'd-devleye ŗor
7	qabīleler dāiresine var daḥı	qabīleler dāiresine var daḥı	qabīleler dāiresine var daḥı	qabīleler dāiresine var daḥı benī
8	benī kilābe ŗor	benī numeyr ŗor	benī kelbe ŗor	hūzeyle ŗor
9	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı
10	nażıra ŗor	‘ōmere ŗor	ca‘ fere ŗor	muvaŗfiqa ŗor
11	‘avratlar dāiresine var daḥı	‘avratlar dāiresine var daḥı	‘avratlar dāiresine var daḥı	‘avratlar dāiresine var daḥı
12	selmāya ŗor	zūhreye ŗor	selemeye ŗor	mūzeyyene ŗor
13	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı
14	temur tāŗa ŗor	bartekine ŗor	qılıca ŗor	qavlıya ŗor
15	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı
16	qara qulaqa ŗor	qatıra ŗor	eŗege ŗor	qoqa ŗor
17	aqaqlar dāiresine var daḥı	aqaqlar dāiresine var daḥı	aqaqlar dāiresine var daḥı	aqaqlar dāiresine var daḥı erüge
18	nāra ŗor	kōknāra ŗor	incire ŗor	ŗor
19	quşlar dāiresine var daḥı	quşlar dāiresine var daḥı	quşlar dāiresine var daḥı	quşlar dāiresine var daḥı
20	quzġūna ŗor	üŗeyke ŗor	qarġaya ŗor	qaza ŗor
21	ŗehirler dāiresine var daḥı	ŗehirler dāiresine var daḥı	ŗehirler dāiresine var daḥı	ŗehirler dāiresine var
22	nisibine ŗor	daqqaya ŗor	raḥbeye ŗor	daḥı muŗıla ŗor

[11a]

1 bu şekilde yidi kevākib seyyārenūñ dördi zıkr olupdur

2	zuhal	müşteri	mirrih	şems
3	halīfeler dāiresine var dağı	halīfeler dāiresine var dağı	halīfeler dāiresine var dağı	halīfeler dāiresine var dağı
4	mu‘ temede şor	mu‘ tezibe şor	muttaķiye şor	mu‘ tere şor
5	begler dāiresine var dağı	begler dāiresine var dağı	begler dāiresine var dağı	begler dāiresine var dağı
6	kemālū’d-devleye şor	mu‘ temidū’d-devleye şor	nürü’d-devleye şor	meccdü’d-devleye şor
7	ķabīleler dāiresine var dağı	ķabīleler dāiresine var dağı	ķabīleler dāiresine var dağı	ķabīleler dāiresine var dağı benī
8	benī seyyāra şor	benī esede şor	benī ħaffaceye şor	hilāle şor
9	erenler dāiresine var dağı	erenler dāiresine var dağı	erenler dāiresine var dağı	erenler dāiresine var dağı
10	yūsufa şor	ya‘ kūba şor	dāvuda şor	fazla şor
11	‘avratlar dāiresine var dağı	‘avratlar dāiresine var dağı	‘avratlar dāiresine var dağı	‘avratlar dāiresine var dağı
12	şehribāna şor	ħalīmeye şor	kerīmeye şor	bedreye şor
13	türkler dāiresine var dağı	türkler dāiresine var dağı	türkler dāiresine var dağı	türkler dāiresine var dağı
14	fereshtekine şor	piyāleye şor	tuğrāya şor	toğana şor
15	cānavarlar dāiresine var dağı	cānavarlar dāiresine var oğlağa	cānavarlar dāiresine var dağı	cānavarlar dāiresine var dağı
16	köşeke şor	dağı şor	ķulana şor	ķoyuna şor
17	āğaçlar dāiresine var dağı	āğaçlar dāiresine var dağı	āğaçlar dāiresine var dağı	āğaçlar dāiresine var dağı
18	tuta şor	bellūta şor	‘unnāba şor	armuda şor
19	ķuşlar dāiresine var dağı	ķuşlar dāiresine var dağı	ķuşlar dāiresine var dağı	ķuşlar dāiresine var dağı
20	tūtīye şor	gögercine şor	dürrāceye şor	ördege şor
21	şehirler dāiresine var dağı	şehirler dāiresine var dağı	şehirler dāiresine var dağı	şehirler dāiresine var
22	başra şor	ahvāza şor	vāsıta şor	dağı kūfeye şor

[11b]

1 hem bu şekilde ol bākī kalan üç zıkr olupdur

2	zühre	‘uṭārid	kamer	re’s
3	ḥalīfeler dāiresine var daḥı	ḥalīfeler dāiresine var daḥı	ḥalīfeler dāiresine var daḥı	ḥalīfeler dāiresine var daḥı
4	müktefiye űor	muktedire űor	muvaḥfiqa űor	‘aḥada űor
5	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı	begler dāiresine var daḥı
6	yemīnū’-d-devleye űor	űehābū’-d-devleye űor	űemsū’-d-devleye űor	sābıķū’-d-devleye űor
7	ķabīleler dāiresine var daḥı	ķabīleler dāiresine var daḥı	ķabīleler dāiresine var daḥı	ķabīleler dāiresine var daḥı
8	benī kenāna űor	benī űabba űor	benī ‘āķīle űor	benī sa’ sa’ ya űor
9	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı	erenler dāiresine var daḥı
10	mūsāya űor	süleymāna űor	rāűide űor	‘abdu’lḥaķime űor
11	‘avratlar dāiresine var daḥı	‘avratlar dāiresine var daḥı	‘avratlar dāiresine var daḥı	‘avratlar dāiresine var daḥı
12	cemīleye űor	āmīneye űor	ḥalūba űor	mūniseye űor
13	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı	türkler dāiresine var daḥı
14	űāḥ tekine űor	arslāna űor	ḥumar tekine űor	oṭamıűa űor
15	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı	cānavarlar dāiresine var daḥı
16	ṭavűana űor	ķuzuya űor	keķiye űor	it enigine űor
17	aĝaĝlar dāiresine var daḥı	aĝaĝlar dāiresine var daḥı	aĝaĝlar dāiresine var daḥı	aĝaĝlar dāiresine var daḥı
18	turunca űor	aluca űor	zeytüne űor	kirasa űor
19	ķuűlar dāiresine var daḥı	ķuűlar dāiresine var daḥı	ķuűlar dāiresine var daḥı	ķuűlar dāiresine var daḥı
20	ṭurnaya űor	ķumrıya űor	keklige űor	bayĝuűa űor
21	űehirler dāiresine var daḥı	űehirler dāiresine var daḥı	űehirler dāiresine var daḥı	űehirler dāiresine var
22	űirāza űor	ezcāna űor	baĝdāda űor	daḥı irbile űor

[12a]

1 bu şekilde hem ol bākī kalan dördü zikr olupdur

2	sa' del su' ud	sa' del eḫbiya	ferg muḫaddim	ferg mu' aḫḫir
3	ḫalīfeler dāiresine var daḫı	ḫalīfeler dāiresine var daḫı	ḫalīfeler dāiresine var daḫı	ḫalīfeler dāiresine var daḫı
4	munḫine ṣor	nākide ṣor	müste' āna ṣor	muvāfıka ṣor
5	begler dāiresine var daḫı	begler dāiresine var daḫı	begler dāiresine var daḫı	begler dāiresine var daḫı
6	necmü'd-dīne ṣor	ṣehābü'd-dīne ṣor	zeynü'd-dīne ṣor	nürü'd-dīne ṣor
7	ḫabīleler dāiresine var daḫı	ḫabīleler dāiresine var daḫı	ḫabīleler dāiresine var daḫı	ḫabīleler dāiresine var daḫı
8	benī levṣāya ṣor	benī çarḫa ṣor	benī muḫammede ṣor	benī ḫasana ṣor
9	erenler dāiresine var daḫı	erenler dāiresine var daḫı	erenler dāiresine var daḫı	erenler dāiresine var daḫı
10	'abdü'lmelike ṣor	'abdü'lḡaniye ṣor	'abdü'lvaḫḫāba ṣor	'abdü'lcabbāra ṣor
11	'avratlar dāiresine var daḫı	'avratlar dāiresine var daḫı	'avratlar dāiresine var daḫı	'avratlar dāiresine var daḫı
12	rukiyyeye ṣor	mudellile ṣor	sittü'l-ahla ṣor	nerciseye ṣor
13	türkler dāiresine var daḫı	türkler dāiresine var daḫı	türkler dāiresine var daḫı	türkler dāiresine var daḫı
14	celdege ṣor	sevindüğe ṣor	yaḡmura ṣor	ṭuran ṭaṣa ṣor
15	cānavarlar dāiresine var daḫı	cānavarlar dāiresine var daḫı	cānavarlar dāiresine var daḫı	cānavarlar dāiresine var daḫı
16	at ḫulanına ṣor	samura daḫı ṣor	babura ṣor	ejdehaya ü ṣor
17	aḡaçlar dāiresine var daḫı	aḡaçlar dāiresine var daḫı	aḡaçlar dāiresine var daḫı	aḡaçlar dāiresine var daḫı
18	ḫınnā ḫurmasına ṣor	maṣṭakīye ṣor	hindistān kozına ṣor	cevz-i bevva ṣor
19	ḫuşlar dāiresine var daḫı	ḫuşlar dāiresine var daḫı	ḫuşlar dāiresine var daḫı	ḫuşlar dāiresine var daḫı
20	ḫıl ḫuyruḡa ṣor	çuluka ṣor	saḫa ḫuşuna ṣor	sunḫura ṣor
21	ṣehirler dāiresine var daḫı	ṣehirler dāiresine var daḫı	ṣehirler dāiresine var daḫı	ṣehirler dāiresine var daḫı
22	nevārince ṣor	toḫāta ṣor	naḫcivāna ṣor	daḫı tebrīze ṣor

[12b]

1 bu şekilde menâzil-i kâmeriñ âhiri ve kevâkib şâsâniyyenüñ üçü zıkr olupdur

2	reşâ	şi' rā el yemānī	şi' rā el şāmī	ferkādīn
3	halīfeler dāiresine var dağı	halīfeler dāiresine var dağı	halīfeler dāiresine var dağı	halīfeler dāiresine var dağı
4	meşküre şor	ķāhire şor	vekbile şor	müste'ine şor
5	begler dāiresine var dağı	begler dāiresine var dağı	begler dāiresine var dağı	begler dāiresine var dağı
6	'alā'ü'd-dīne şor	muhezzebü'd-devleye şor	fağrū'd-dīne şor	ziyā'ü'd-dīne şor
7	ķabīleler dāiresine var dağı	ķabīleler dāiresine var dağı	ķabīleler dāiresine var dağı	ķabīleler dāiresine var dağı
8	benī 'alīye şor	benī 'āmire şor	benī hüseyne şor	benī ħanifeye şor
9	erenler dāiresine var dağı	erenler dāiresine var dağı	erenler dāiresine var dağı	erenler dāiresine var dağı
10	'abdü'lvāħide şor	ibrāhime şor	'abdü'lħaķķa şor	isma'ile şor
11	'avratlar dāiresine var	'avratlar dāiresine var dağı	'avratlar dāiresine var dağı	'avratlar dāiresine var dağı
12	dağı yāsemīne şor	cemāle şor	sabiħaya şor	ħātūna şor
13	türkler dāiresine var dağı	türkler dāiresine var dağı	türkler dāiresine var dağı	türkler dāiresine var dağı
14	toğmışa şor	süvārtetine şor	aydoğmışa şor	ħaħaħa şor
15	cānavarlar dāiresine var	cānavarlar dāiresine var dağı	cānavarlar dāiresine var dağı	cānavarlar dāiresine var dağı
16	dağı şaķanķur şor	ayuya şor	ķaya kelerine şor	parsa şor
17	ağaçlar dāiresine var dağı	ağaçlar dāiresine var dağı	ağaçlar dāiresine var dağı	ağaçlar dāiresine var dağı
18	fülfüle şor	limūna şor	sūsene şor	serve şor
19	ķuşlar dāiresine var dağı	ķuşlar dāiresine var dağı	ķuşlar dāiresine var dağı	ķuşlar dāiresine var dağı
20	vaķa şor	ibūke şor	ķuğuya şor	bülbüle şor
21	şehirler dāiresine var dağı	şehirler dāiresine var dağı	şehirler dāiresine var dağı	şehirler dāiresine var
22	erzamin şor	sirāfa şor	derkezīne şor	dağı işfihāna şor

[13a]

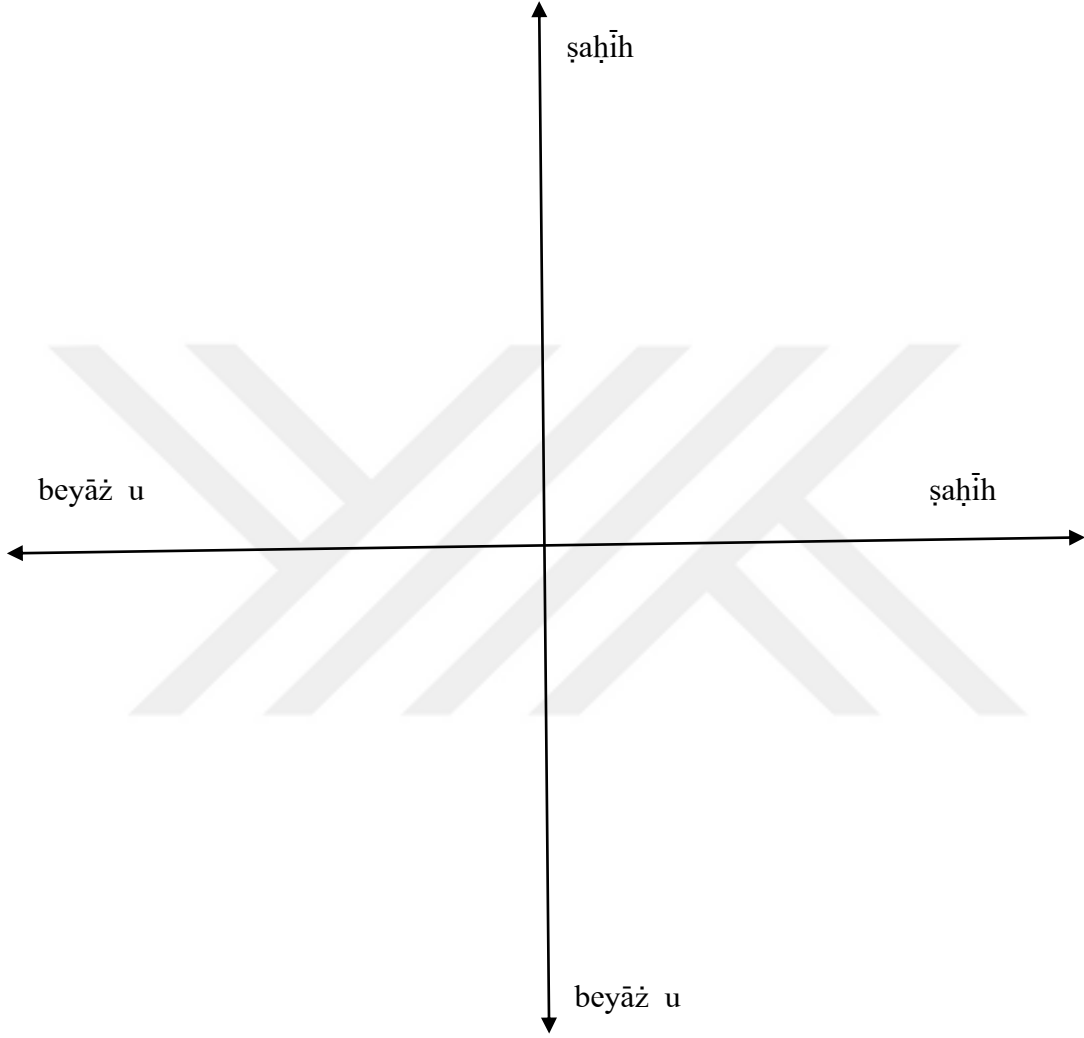
1 bu şekilde yidi dördi zıkr olupdur mecmu' ı otuz altıdır

2	müşelleş	kiyķāvus	şākıb	sūheyl
3	ħalīfeler dāiresine var daħı	ħalīfeler dāiresine var daħı	ħalīfeler dāiresine var daħı	ħalīfeler dāiresine var daħı
4	muħammede şor	mürsele şor	muṭā' a şor	müstekifiye şor
5	begler dāiresine var daħı	begler dāiresine var daħı	begler dāiresine var daħı	begler dāiresine var daħı
6	‘imādü’ d-dīne şor	celālü’ d-dīne şor	rüknü’ d-dīne şor	celālü’’ d-devleye şor
7	ķabīleler dāiresine var daħı	ķabīleler dāiresine var daħı	ķabīleler dāiresine var daħı	ķabīleler dāiresine var daħı
8	benī celāle şor	benī celke şor	benī āħmede şor	benī nizāra şor
9	erenler dāiresine var daħı	erenler dāiresine var daħı	erenler dāiresine var daħı	erenler dāiresine var daħı
10	‘abdü’ rrahīme şor	‘abdü’ sselāma şor	‘abdü’ lcelīle şor	hārūna şor
11	‘avratlar dāiresine var	‘avratlar dāiresine var daħı	‘avratlar dāiresine var daħı	‘avratlar dāiresine var daħı
12	daħı şerīfeye şor	raziyyeye şor	behiyyeye şor	lāleye şor
13	türkler dāiresine var daħı	türkler dāiresine var daħı	türkler dāiresine var daħı	türkler dāiresine var daħı
14	ķuzıya şor	şalıye şor	bellūta şor	burşaķa şor
15	cānavarlar dāiresine var	cānavarlar dāiresine var daħı	cānavarlar dāiresine var daħı	cānavarlar dāiresine var daħı
16	daħı aruya şor	çayır şıçanı şor	çekirgeye şor	geyige şor
17	āğaçlar dāiresine var daħı	āğaçlar dāiresine var daħı	āğaçlar dāiresine var daħı	āğaçlar dāiresine var daħı
18	ķaranfüle şor	ķanbıla şor	sünbüle şor	nārince şor
19	ķuşlar dāiresine var daħı	ķuşlar dāiresine var daħı	ķuşlar dāiresine var daħı	ķuşlar dāiresine var daħı
20	aru ķuşına şor	ţoy ũoķlı şor	balıķçıla şor	bıldırcına şor
21	şehirler dāiresine var daħı	şehirler dāiresine var daħı	şehirler dāiresine var daħı	şehirler dāiresine var
22	zencirān şor	miymāna şor	meraģa şor	daħı ‘ummāna şor

[13b]

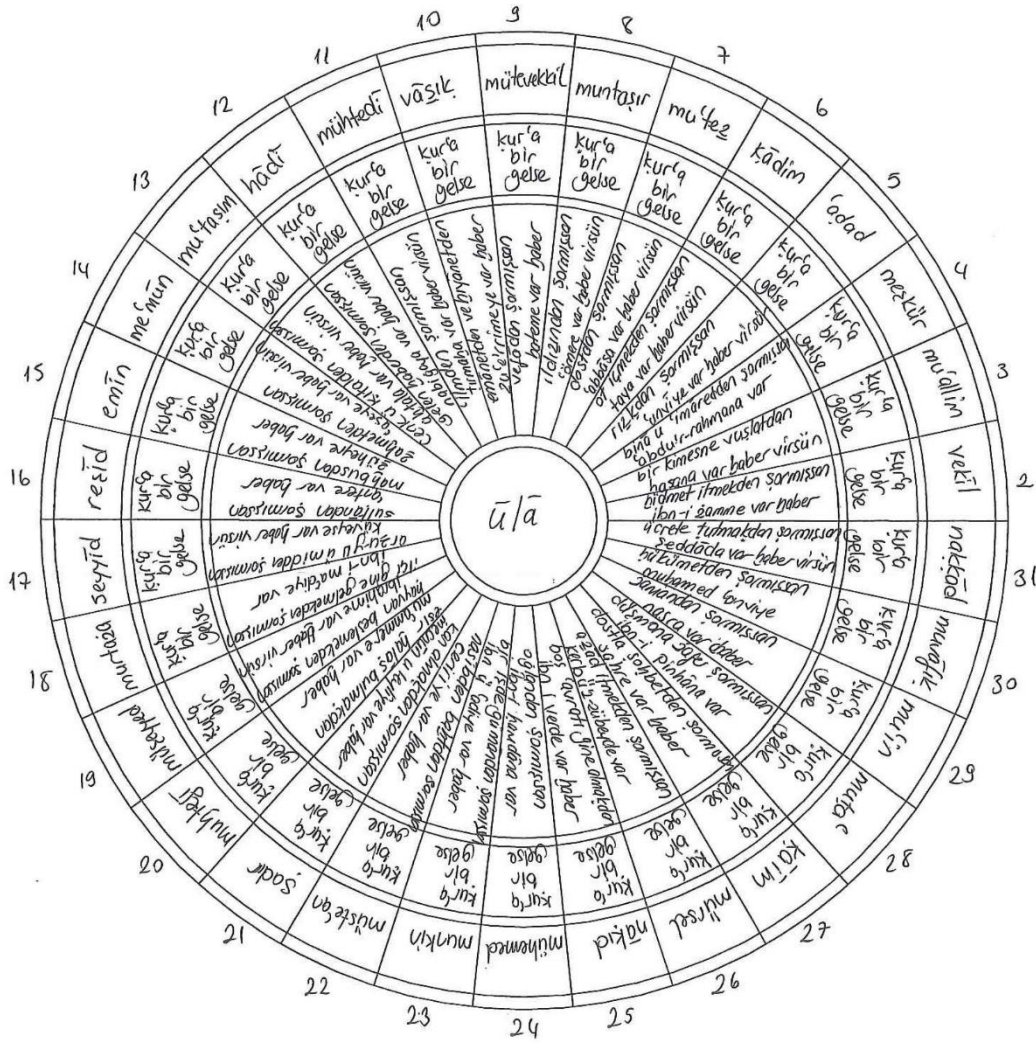
1 buhl eyleme kitāba vir istense ʿāriye zirā budurur zamānda ʿādet-i cāriye			
2 zātü'lkürbî	re's u ğül	māsik-i e'inne	sühā
3 halîfeler dâiresine var dağı	halîfeler dâiresine var dağı	halîfeler dâiresine var dağı	halîfeler dâiresine var dağı
4 murtaẓıya şor	mu'ine şor	muhtefiye şor	rāziye şor
5 begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı	begler dâiresine var dağı
6 muẓafferü'd-dîne şor	şemsü'd-dîne şor	şabāhü'd-dîne şor	kıyamü'd-devleye şor
7 kabîleler dâiresine var dağı	kabîleler dâiresine var dağı	kabîleler dâiresine var dağı	kabîleler dâiresine var dağı
8 benî muhrâne şor	benî dānisî şor	benî haddnāne şor	benî nizare şor
9 erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı	erenler dâiresine var dağı
10 ʿabdü'rrahmana şor	ābdü'lqahira şor	ʿabdü'rrezzāka şor	işhāka şor
11 ʿavratlar dâiresine var dağı	ʿavratlar dâiresine var dağı	ʿavratlar dâiresine var dağı	ʿavratlar dâiresine var dağı
12 sittü'l-güle şor	nārince şor	sitteü'd-dār şor	hinde şor
13 türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı	türkler dâiresine var dağı
14 uryāya şor	doğana şor	avşara şor	turāna şor
15 cānavarlar dâiresine var dağı	cānavarlar dâiresine var dağı	cānavarlar dâiresine var dağı	cānavarlar dâiresine var dağı
16 şıçana şor	bağaya şor	ʿankāya şor	dağı şığına şor
17 ağaçlar dâiresine var dağı	ağaçlar dâiresine var dağı	ağaçlar dâiresine var dağı	ağaçlar dâiresine var dağı
18 tūbāya şor	misvāka şor	besbāseye şor	çınara şor
19 kuşlar dâiresine var dağı	kuşlar dâiresine var dağı	kuşlar dâiresine var dağı	kuşlar dâiresine var dağı
20 enkide şor	oğara şor	demür kaynağa şor	hezār destāna şor
21 şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı	şehirler dâiresine var dağı
22 muğana şor	tikrite şor	tiblikāne şor	dağı kirmāna şor

[14a]

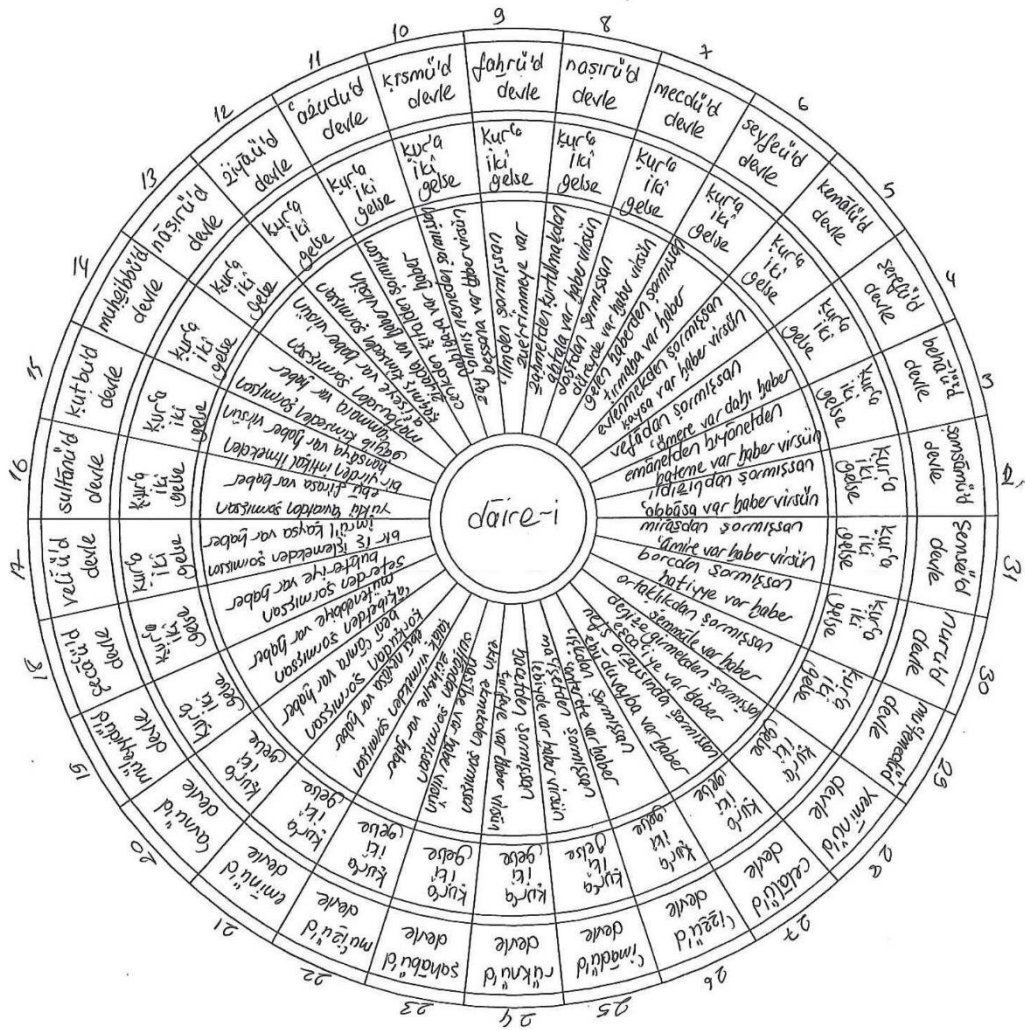
[15a]

1 hālifet dāiresi budur

32 bu dāirede otuz hālife adı vardur

1 begler dairesi budur

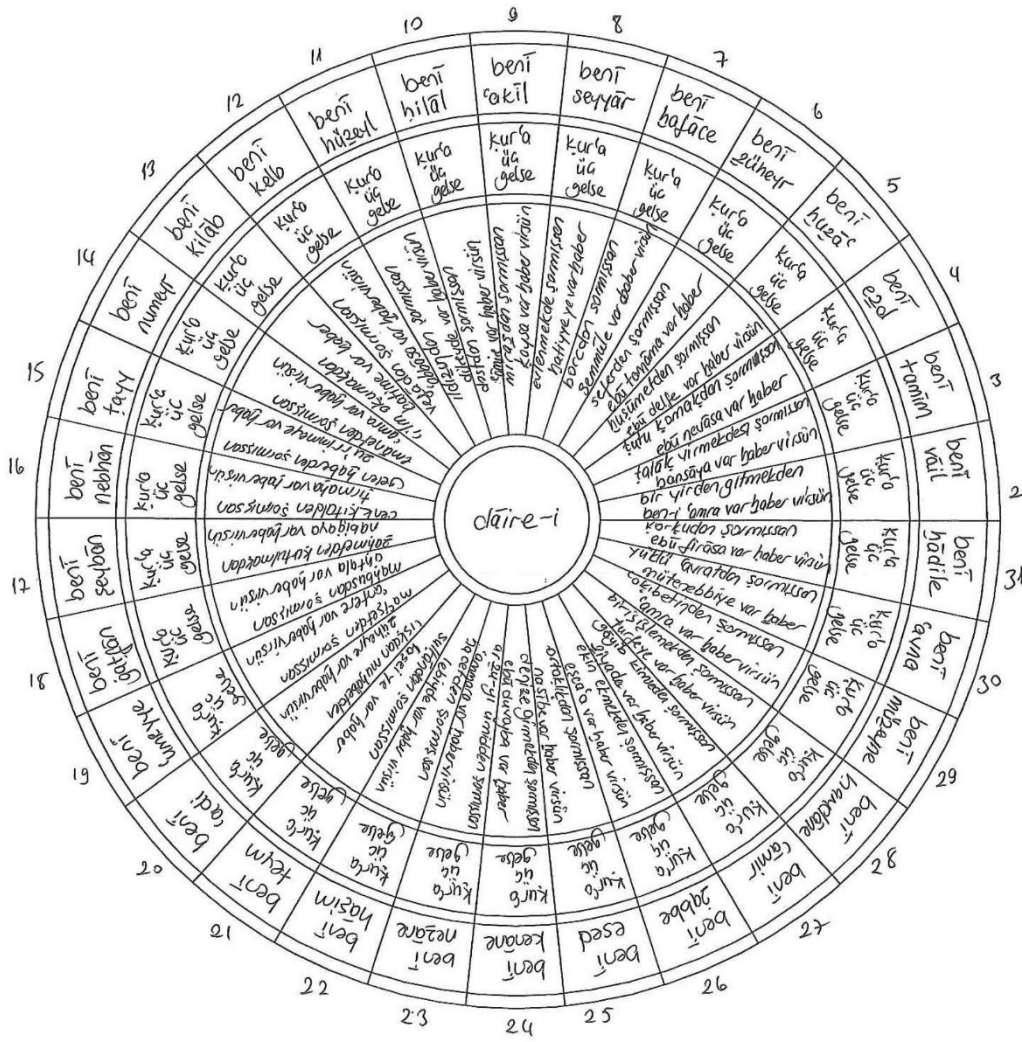

32 bu dairede otuz beg adı vardur

[166]

1

kabileler dairesi budur

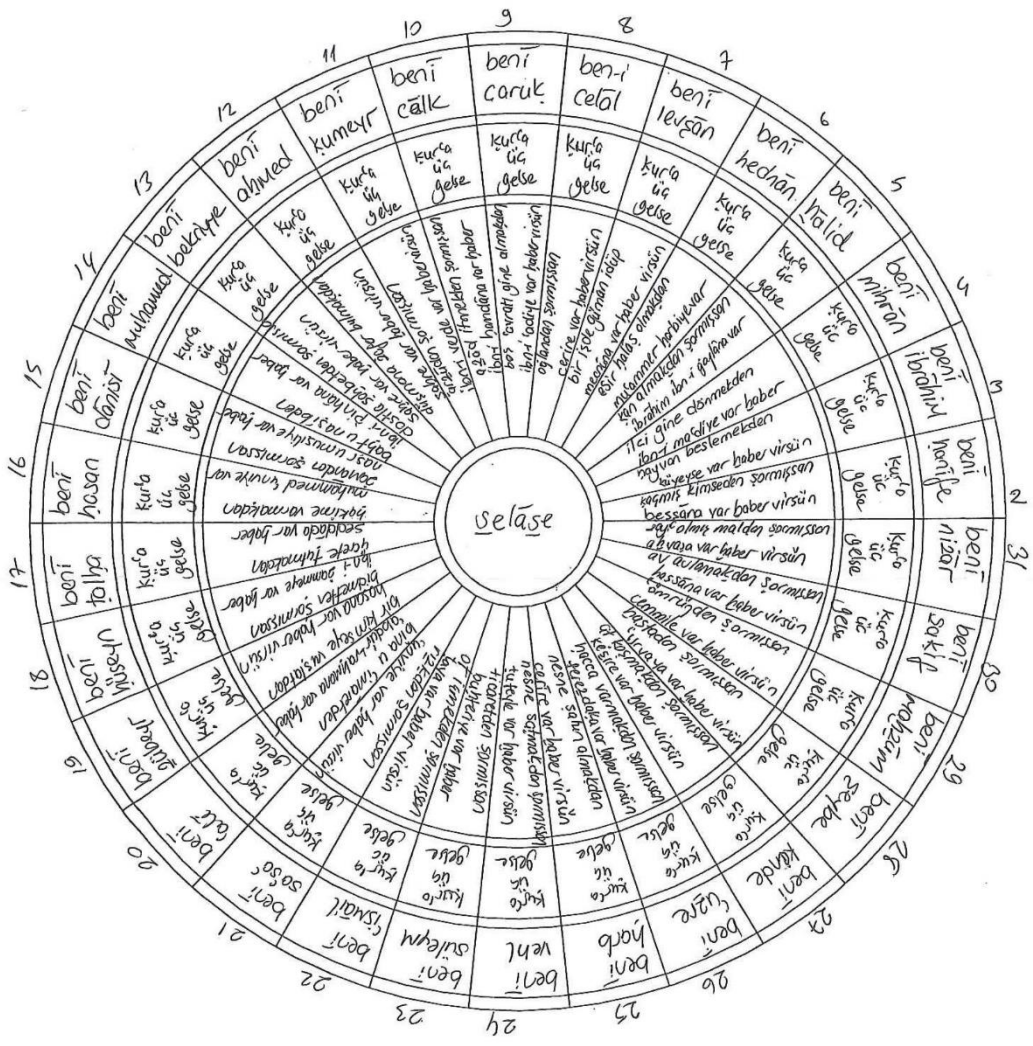

32

bu dāirede otuz kabile adı vardır

[17a]

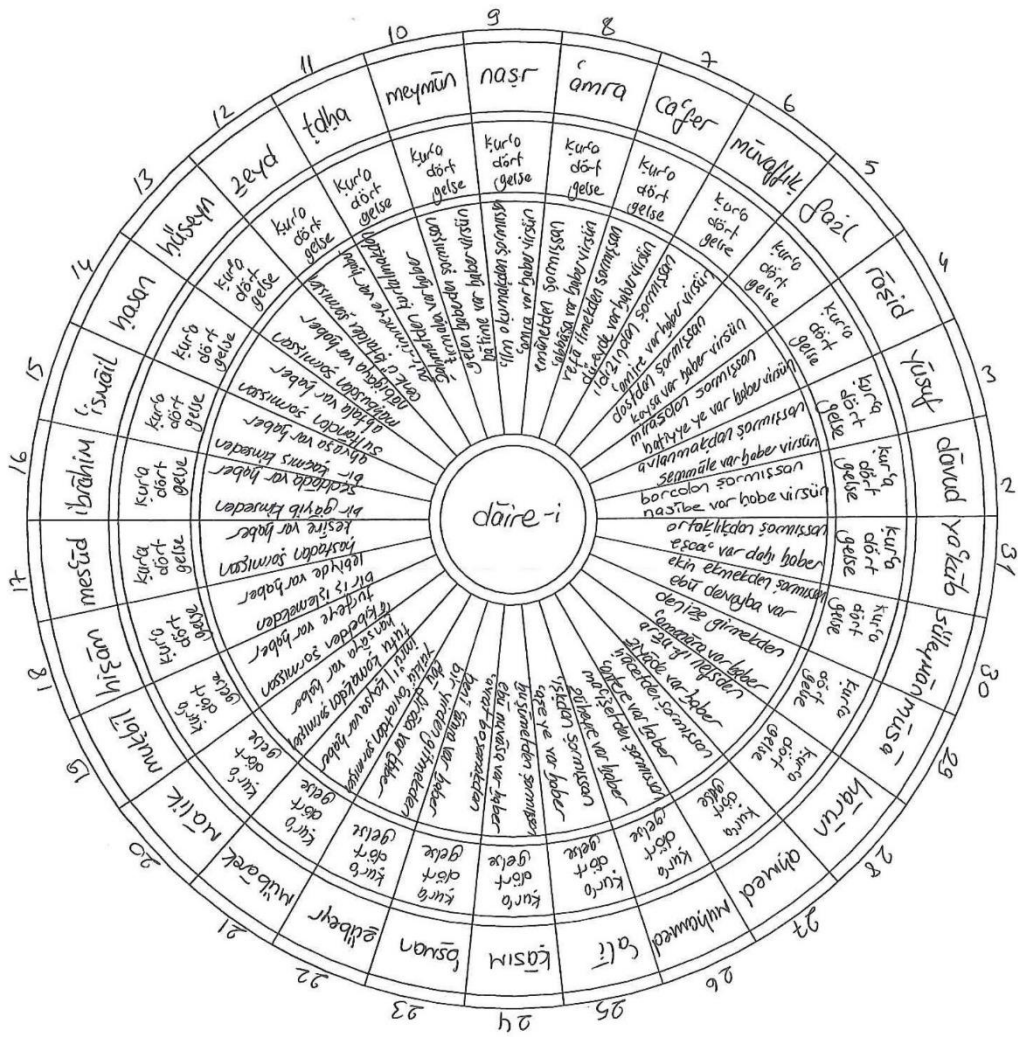
4 kabileler dairesi budur

32 bu dairede otuz kabile adı vardur

[76]

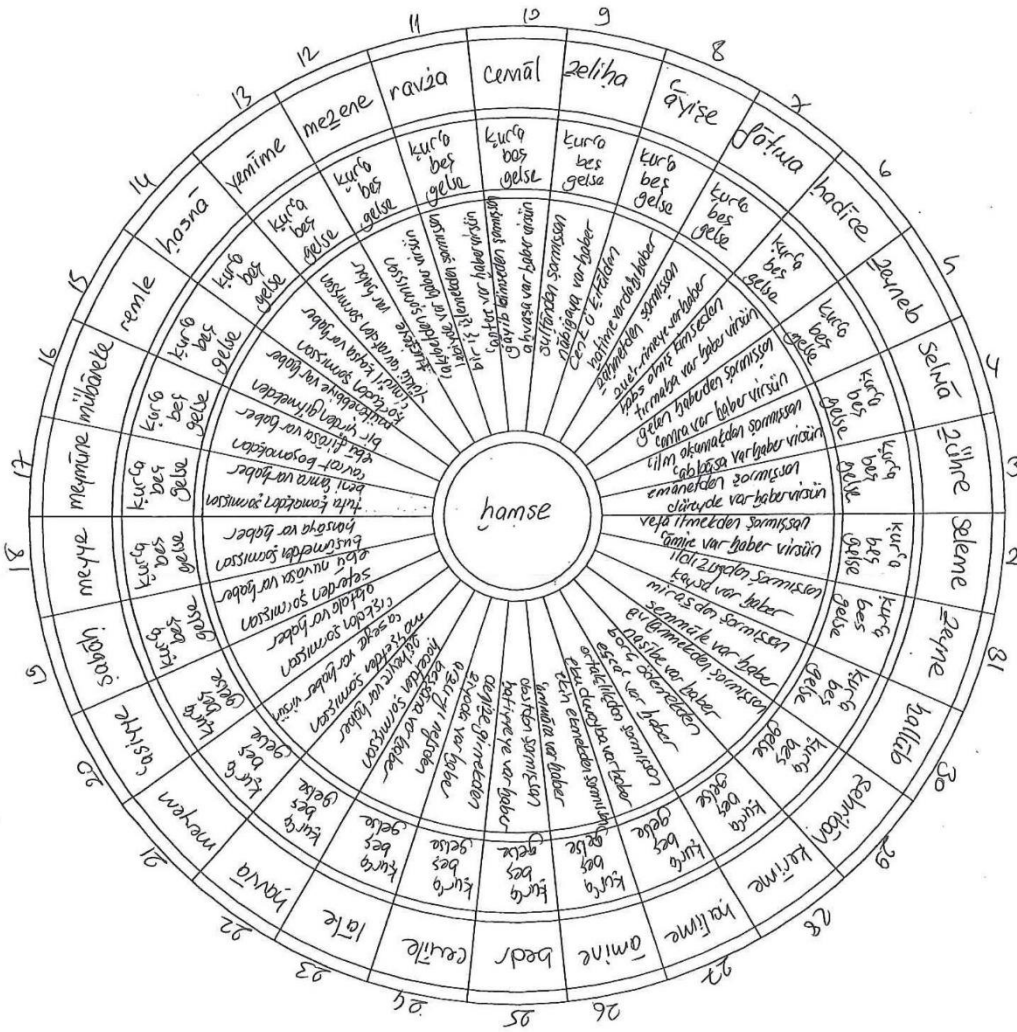
1 erenler dairesi budur

32 bu dairede otuz er adi vardur

[19a]

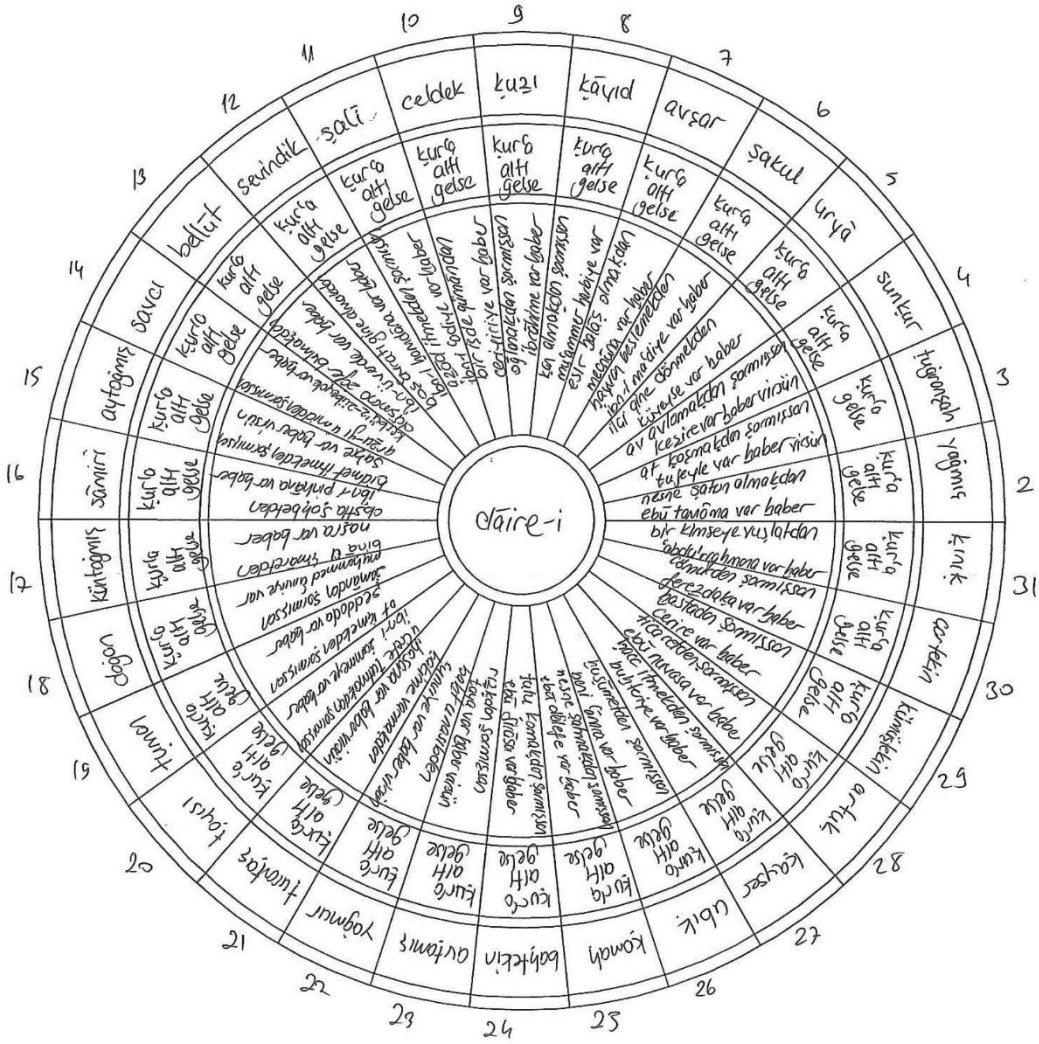
1 Əvratlar dairesi budur

32 bu dairede otuz əvrat adı vardır

[196]

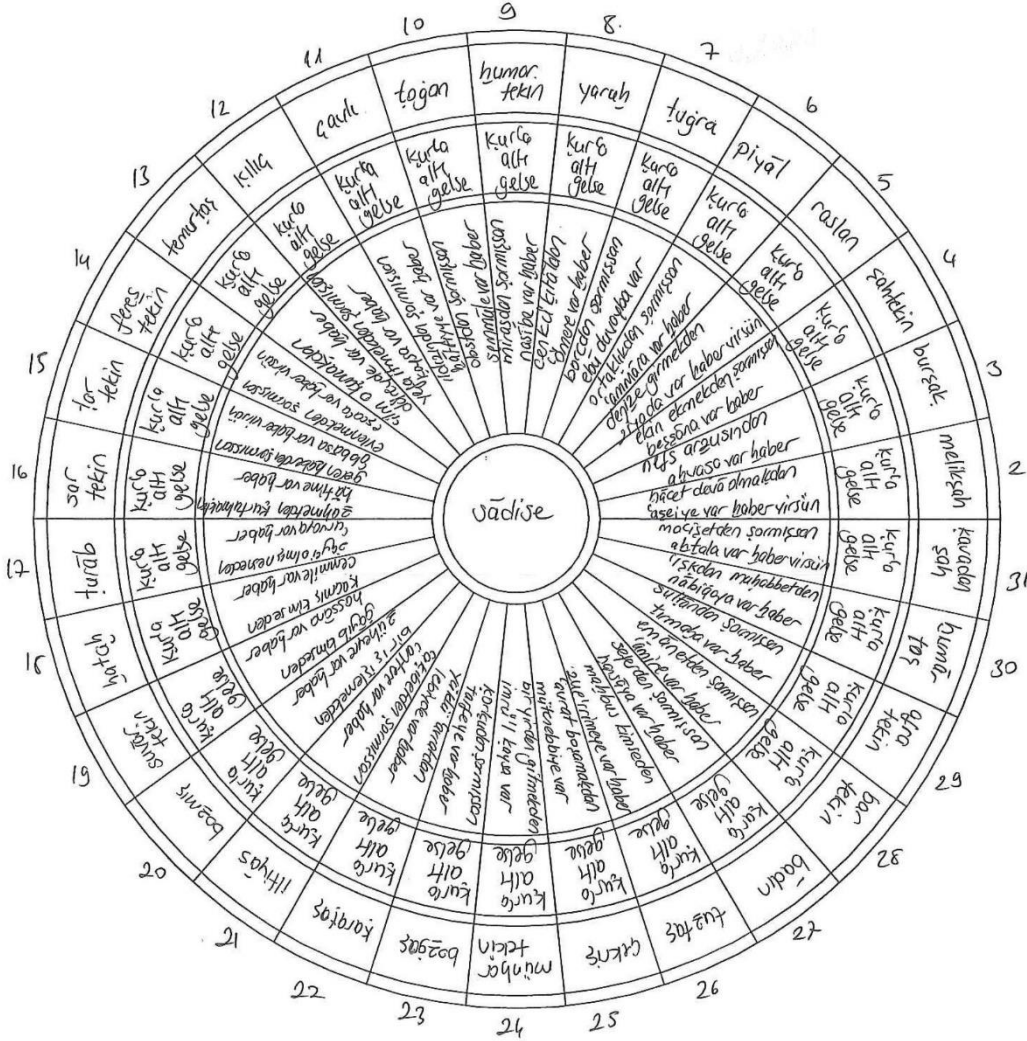
1 türkler dairesi budur

32 bu dairede otuz türk adı vardır

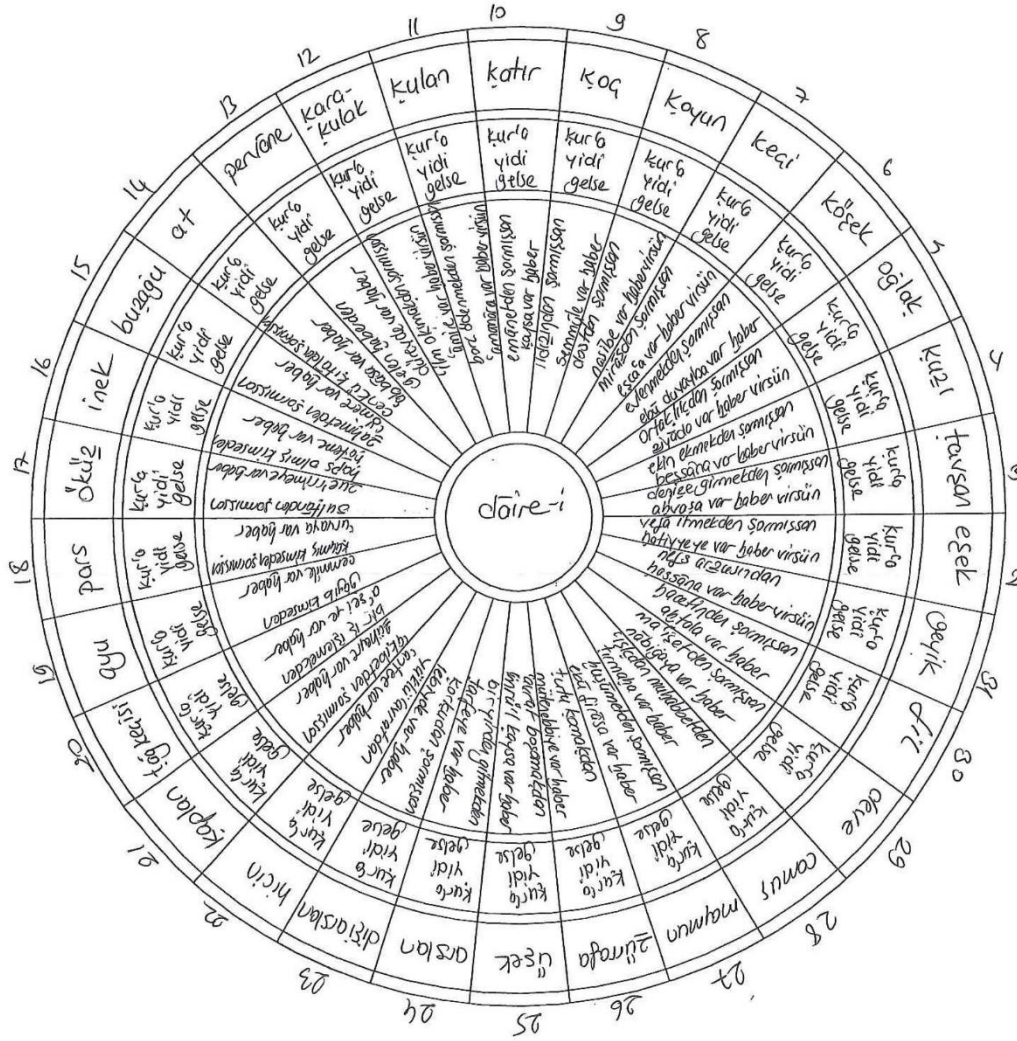
[20a]

1 türkler dairesi budur

32 bu dairede otuz türk adı vardır

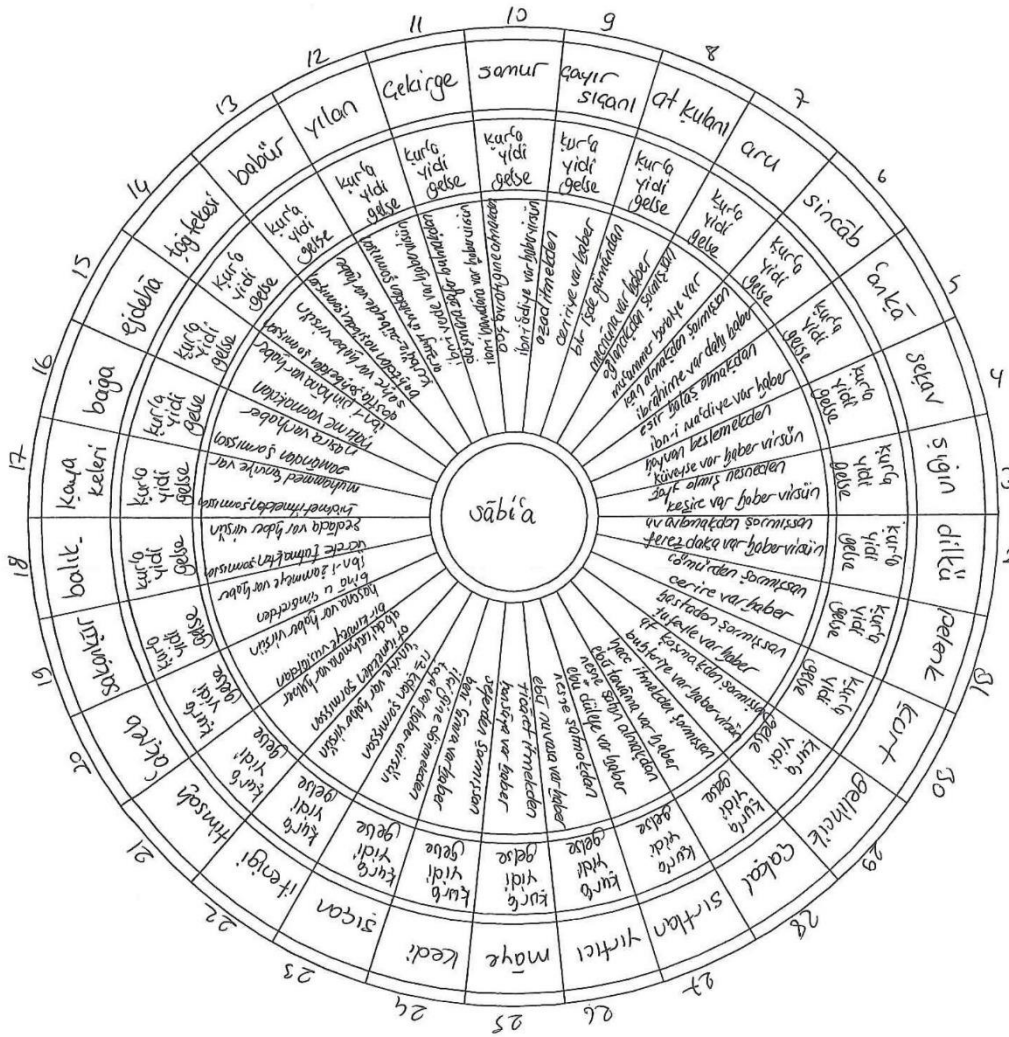
1 cānavarlar dāiresi budur

32 bu dāirede otuz cānavar adı vardır

[21a]

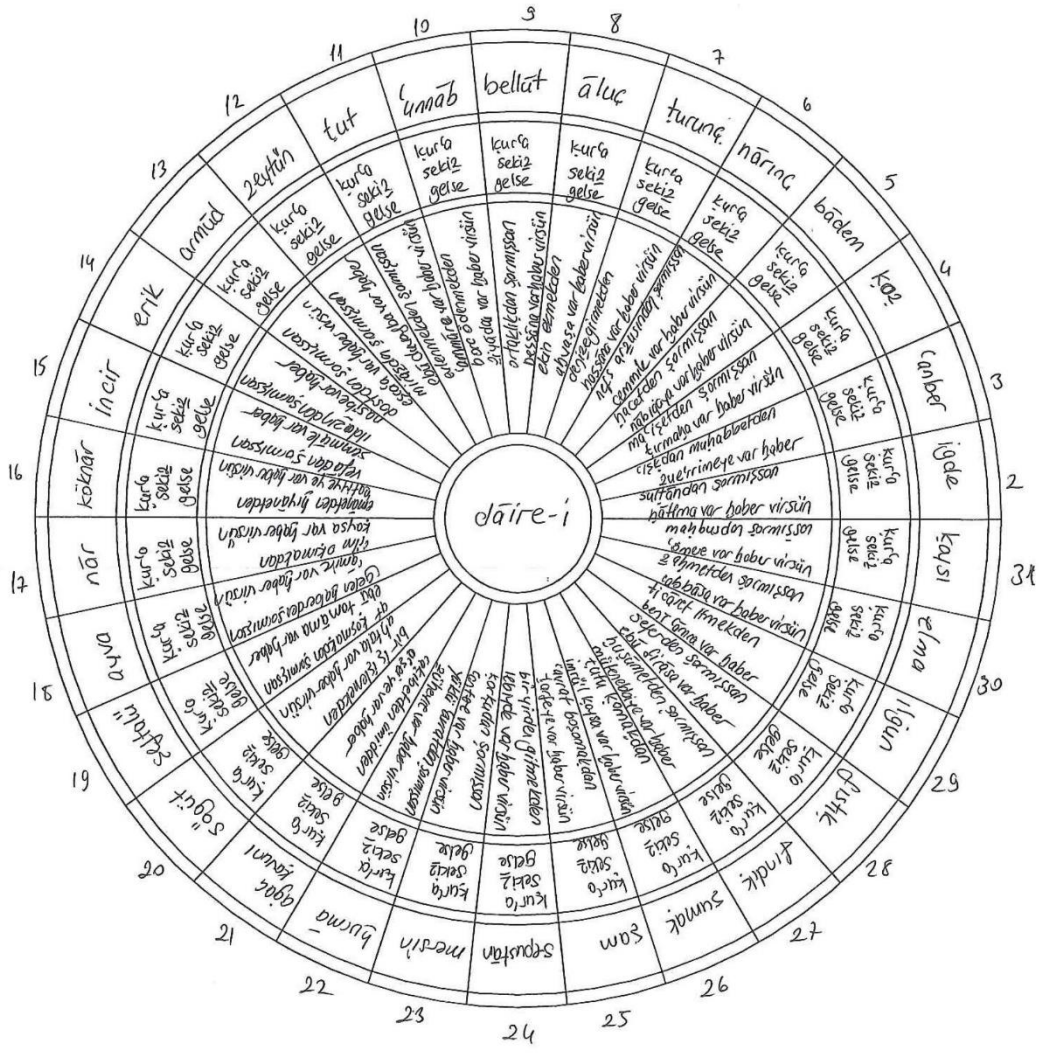
1 cānavar dāresi budur

32 bu dārede otuz cānavar adle vordur

[21b]

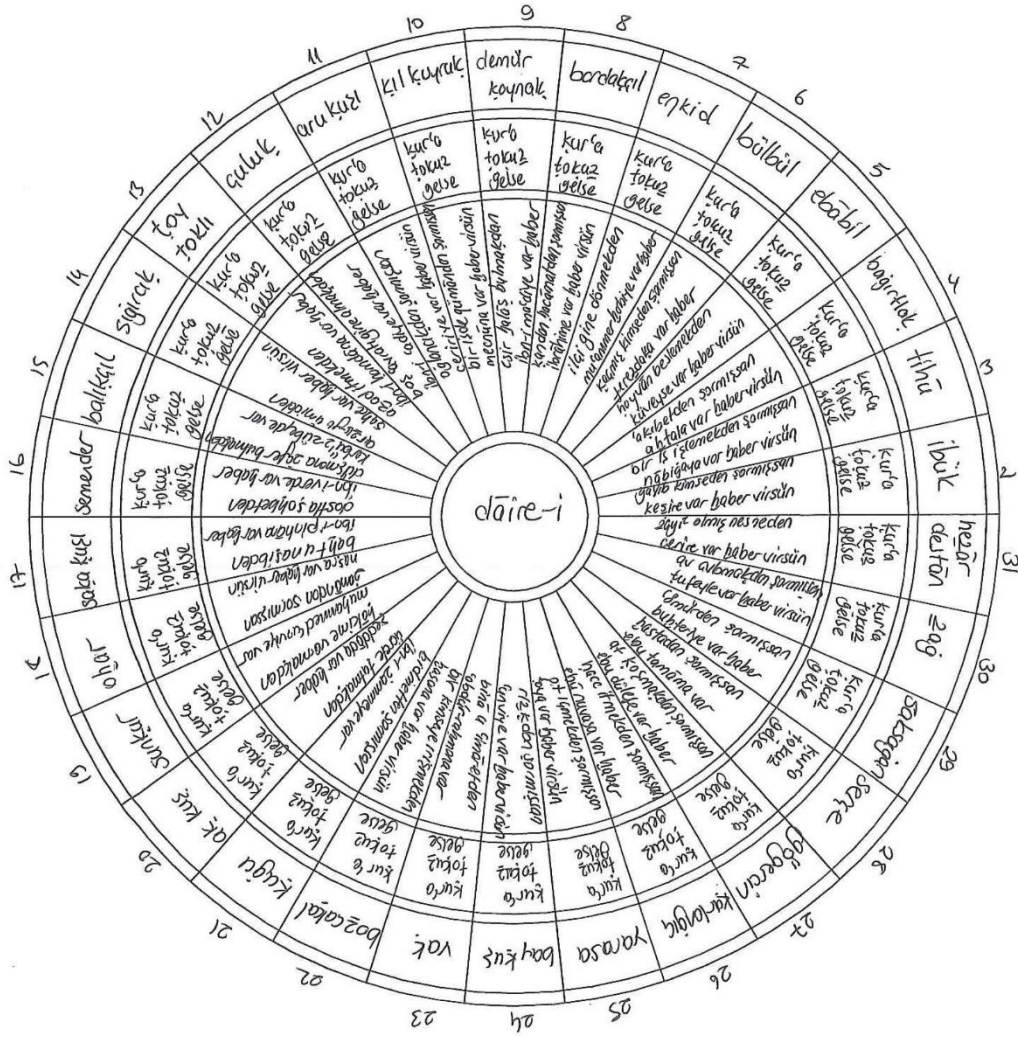
1 aqaqlar daïresi budur

32 bu daïrede otuz aqaq adı vardur

[22b]

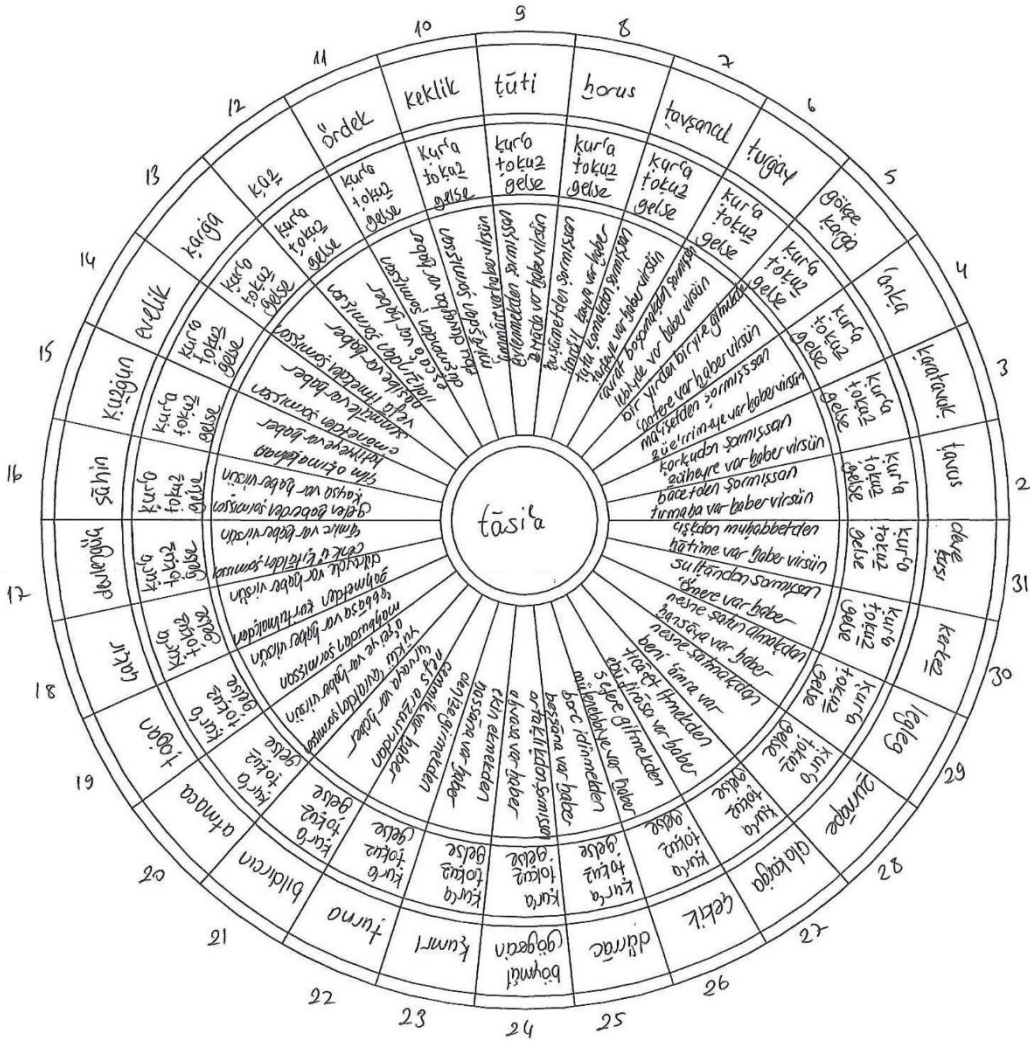
1 kuşlar dairesi budur

32 bu dairede otuz kuş adı vardır

[23a]

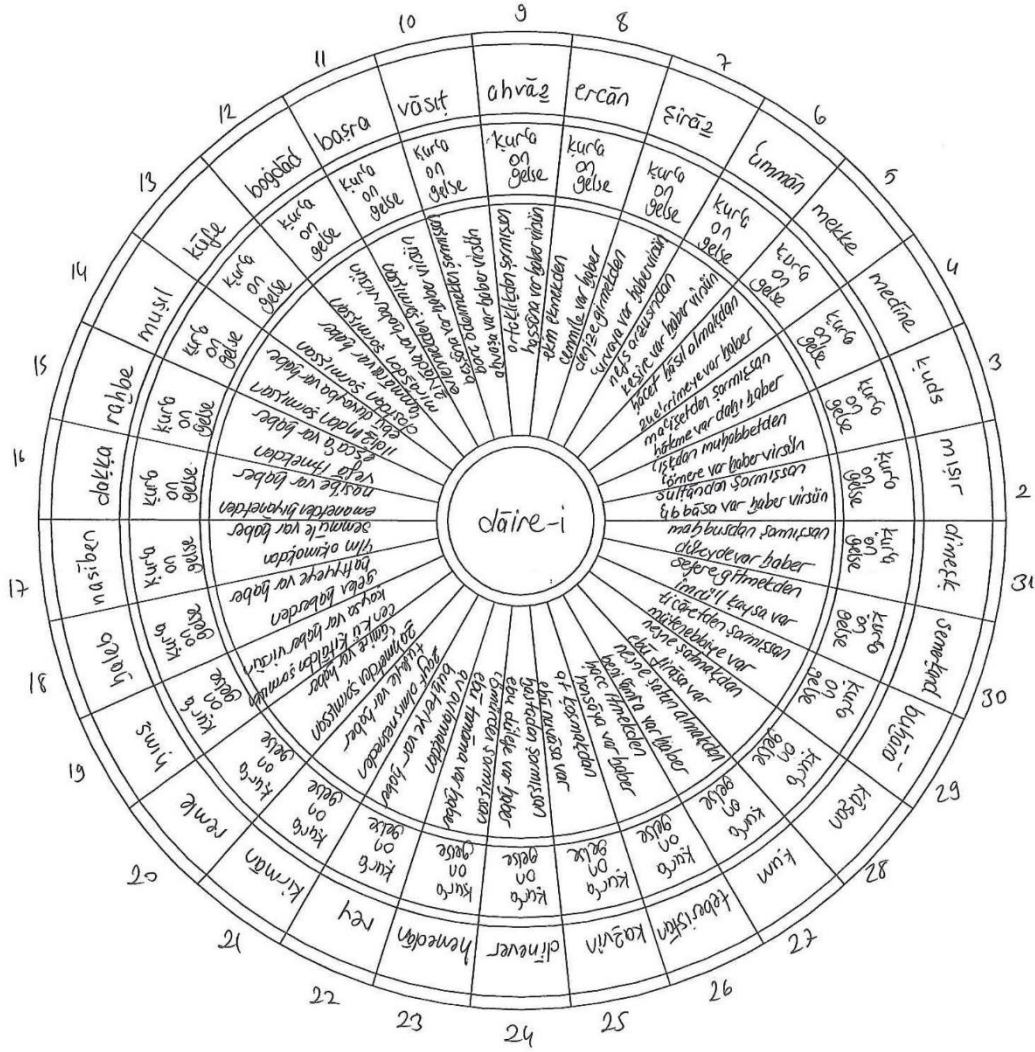
1 kuşlar dairesi budur

02 bu dairede otuz kuş adı vardır

[23b]

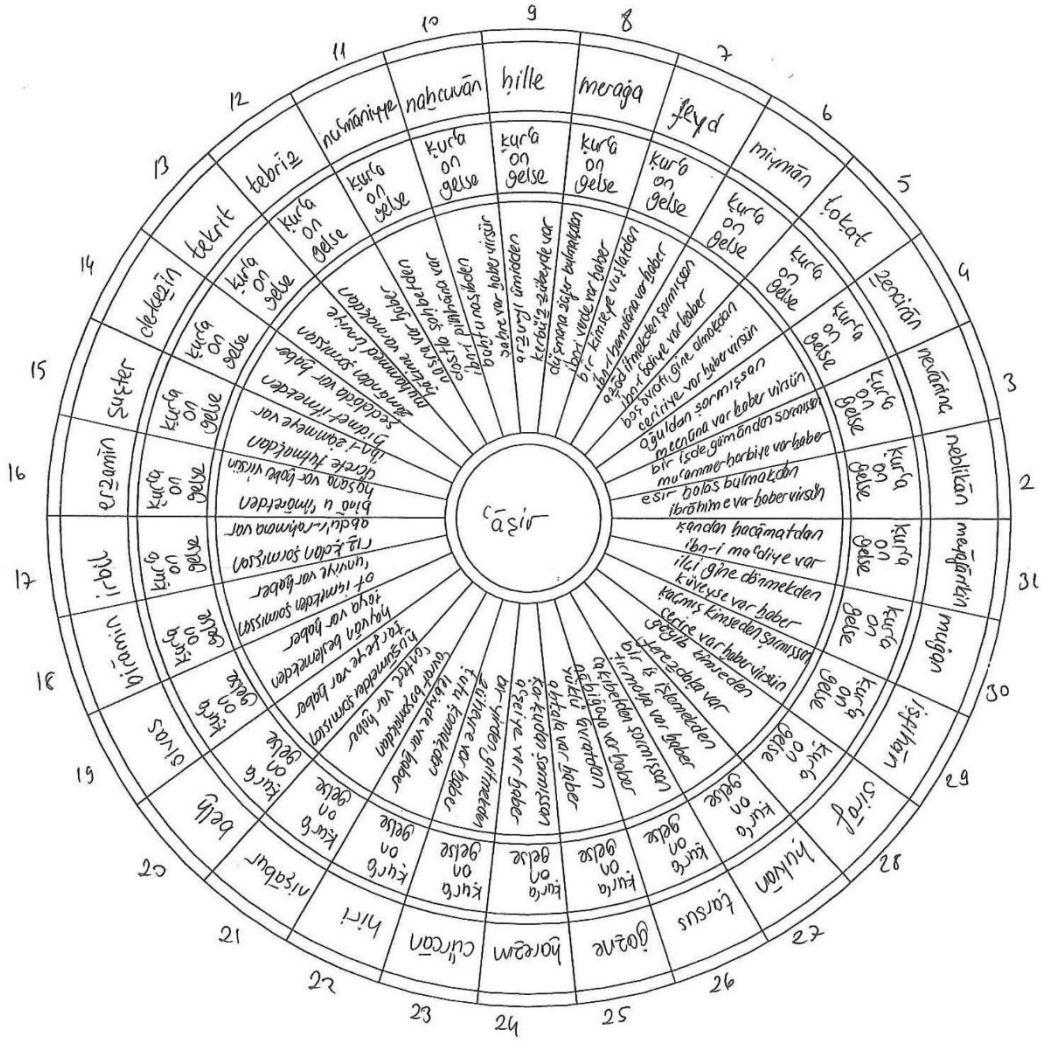
1 şehirler dairesi budur

32 bu dâirede otuz şehir adı vardır

[240]

1 şehitler dairesi' budur

32 bu dairede otuz şehir adı vardır

[24b]

1

t̄ay

2 iy ot içen kişi sağa bilki ot řifādurur	her d̄ürlü z̄ahme merhem derde devādurur
3 ger evvelinde şor tā z̄ahmet olur velī	soğunda ʿ ayn-ı rağat u ʿ iş u sefādurur
4 ot içmegil bugün sağa olmaz bu ot devā	bilkim olur meřaęęat u hem z̄ahmet ü ʿ inā
5 terk it bu otı içmegil şabr it bugün	şabr iderise nefsiñ emīn ola ez belā
6 ot imegiñ mübārek maęmūddur bugün	hem devletiñ sitāresi mesʿ üddur bugün
7 ger daru içesin şamu derde devā ola	bil hāřıl ola her neki maęsūddur bugün
8 ger daru içesin sağa ol daru olā dā	ger şabr ideriseñ řamu derdiñ bula devā
9 şabr itmeyüp ger içeriseñ bulasın elem	şabr it ki şayy u řāfi vire rencüğe řifā
10 gel daru i vüciđiñi maʿ mūr eylesün	hem nefsiñi meserret ü mesrūr eylesün
11 eyle çün müsāʿ id olupdur sağa z̄amān	saʿ y eyle teęri saʿ yuñı meřkūr eylesin
12 iy rızķ elüme gire mi diyüp iden suāl	iřünđe ķāyim olki mübārekdürür bu fāl
13 haęķuñ irādetiyle olur her ne iş ki var	kimin faķir ider kime verür helāl māl
14 iy ilçiden gele mi diyüben şoran kişi	řalduñ bu dem göñüle niçe ķayęulu işi
15 ben gördüm řitāre-i baętiñ z̄uğaldurur	terk eyle isteme çü ķafesden ķovduñ kuři
16 rızķ isteme bugün elüğe girmez iy hālīl	şabr it ger ele girse dağı olur ol ķalīl
17 ger şabr ideriseñ řamu maęsüdiñi vire	ol rızķ u muķķaddes ü ferd ü samed celīl
18 ger ot içeriseñ sağa bu olur olur řifā	hem sıhęat u şayat u ferağ niʿ met ü seņā
19 ot i ki vire sıhęatıla ķaluña sürür	ol řāniʿ ü hākīm ü ebed dāimüʿl-beķā
20 şayvan beslemekden şayr isteyen emīn	bilgil ki anda sağa şayr yoķdurur hemīn
21 ger sözümi işütmeyüben saʿ y ideriseñ	saʿ yuñda sağa hüzñ ü meřaęęat ķalur hemīn

[25a]

1

‘ unvī

2	sen rızķı malıñdan umarsın viren ĥudā	pes şabr eylegil saña irince ol ‘ aṭā
3	yaķında bulasın nekim itdünjise ṭaleb	hem ĥaķķ saña vire nekim itdünjise cüdā
4	iy rızķ isteyen kişi sa‘ yuñda kāyīm ol	hiç rızķ içün daħı özünj eyleme melül
5	bil ki teveccüh itdi saña rızķını girān	rezzāk u zü’lminen dilegün eyledi ķabül
6	iy rızķ isteyen özünje şabr ķıl şabūħ	kim şabrıla bulur ķamu maķşūdı cism-i ruħ
7	rızķ istemekde bir niçe gün şabr eylegil	zirā ki şabr olur ķamuya maħzan-ı fütūħ
8	rızķ isteyüp ṭalebinde olan sarī‘	ṭoğdı sa‘ ādetün günü ez matla‘ -ı refī‘
9	her neki istediñ saña ĥaķķ virdi sen daħı	mevlā’yı razıķuña şenā ķılup ol mutī‘
10	iy ķuvvetile rızķ-ı keşir isteyen emīn	terk it bu fikri kim ķamu bāṭıldurur
11	görmez misin ki ķuvvetile cife yir ṭoğan	za‘ fila hem siñek nice şehde olur ķarīn
12	iy devlet ü sa‘ ādet ü iķbāl uman emīr	bil kim saña sa‘ ādet ü baħt oldu destigir
13	her nekim ārzu-yı emel eyledün bugün	mecmūsını müyesser idüpdür saña ķadīr
14	gel rızķçün ĥayl düzüben olmağıl muħil	taķdırile niçe ĥayli hiç ider celīl
15	ādem odur ki rāzı ola ķısmet olana	rızķ istemekçün özünü itmeye zelīl
16	iy dosta irişmegçün eyleyen su’āl	bilkim necaħ irişdi saña yaħşı geldi fāl
17	her kim ki dileriseñ aña iresin bugün	zirā ki saña baħtı karīn itdi zü’lcelāl
18	saña beşāret olsun aya fāl iden ĥalīl	virdi saña o rabb-ı celīl ni‘ met-i cezīl
19	bu fāl anı dir daħı faķr irmeye saña	hem baħt ü devlet ola saña mürşid ü delīl
20	ot içmegil ger içeriseñ saña dā olur	şanma ki ĥasteligünje bu ot şifā olur
21	şabr eylegil bu şürb-i devā fikrini koğıl	bilgil ki ķamu derdüñe ĥaķķdan devā olur

[25b]

1

'abdu'r-raḥman

2	yap evleri ve eyle müşeyyid 'imāreti	yiryüzünün 'imāretiledür nezāreti
3	hem sâkin ol içinde ne deḡlü dileriseḡ	kim ademiledür bu binanunḡda zîyneti
4	iy dost olmasunki 'imāret ide özüḡ	ger ide kendözine ḡasāret ide özüḡ
5	şabr eyleyüp ḡahammül idersen beş altı ay	yapmaduḡına niçe beşāret ide özüḡ
6	mi' mār ol sarāyunı yapmaḡa iy aḡı	hiç kayḡu eyleme yapu yapmaḡda sen daḡı
7	çünkü sa' ādetün saḡa itmişdürür vefā	eyle 'imāreti yi ve yidür hem ol seḡı
8	şanmā yapup bu evi 'imāret ola saḡa	bilkim bu işde niçe ḡasāret ola saḡa
9	gel yaḡın olma yapuya işit kelāmumu	tā bu işaretile beşāret ola saḡa
10	gel iy 'imāret eyleyen işünḡde kāyim ol	bī ḡavf u bī fütür murādıla dāyım ol
11	her dem müyesser ol özüḡe ḡüzñ irişmesün	hem bu binānı sāmide maḡfuz u sālīm ol
12	vuşlat irişdi her dem kime kim istedün vuşul	sa' d oldı tāli' ün daḡı hiç olmaḡıl melül
13	her ne ki ārzuñıdı irdün aḡa bugün	her ne du' ā ki eyledün oldı hem ol ḡabül
14	gel bugün ot içmege sen olmaḡıl yaḡın	ola ki dā ola bu devā şandunḡ şaḡın
15	şabr eyle ot içmegi terk eyle ola kim	her zāḡmetünḡi gidere ḡaḡḡ olasın emin
16	iy kimseyi icāreye ḡutan kişi bu dem	ḡorḡma bu işde saḡa iriser degül ne dem
17	bana şorarisāḡ budurur muḡteżā-yı fāl	kim saḡa niçe ḡayr ider bundan niçe kerem
18	gel raḡbet eyleme bu binā u 'imārete	tā ki özüñ irişmeye ḡüzñ ü ḡasārete
19	ger bu bināyı itmede şabr idesin bir ay	def' idesin melāli ireriseḡ beşārete
20	iy arzusın isteyen ādem 'ale'l-'acel	bilkim bu saḡa rızḡ u emel iriser al al
21	her ḡayr saḡa yüz ḡutup iḡbāl idüpdürür	olmaya ḡöñlüḡe daḡı sen şalasın vecel

[26a]

1

ḥasan übn ü 'adī

2	baña vişâlden su'âl itdün iy emîr	agâh ol ki saña geliserdürür beşîr
3	ir gil vişâle irmege sa' y eylegil belîg	kim seni vişâle irüriser sâni' ü ḳadîr
4	terk it irişmegüñi bir emr ki ola 'asîr	bilkim ol işde ḥayr saña olmaya beşîr
5	pes ḳaşd eyleme aña sen irişmem diyü	illâ meger ki ḥaḳḳ ola özüñe destigir
6	gel ḥayr ise virme özüñi melâle sen	zatuñı menşe' eylemegil infî' âle sen
7	her kimi kim dilersen irişdüriser ḥudâ	pes her işünđe gerek iresin vişâle sen
8	terk eyle bu vişâli müyesser olur degül	itme ḫama' ki va' de yirine gelür degül
9	heyhât niçe bir dögesin sen sovuḳdurur	şol kim ümîd ider özüñ anı bulur degül
10	iv gil nesneye kim idersin anı ḫaleb	dime ki ol elüme gire mi benüm 'aceb
11	çün devletün müsâ' id olupdur saña bugün	her ne ki isteseñ iresin aña bî ta' ab
12	ger ḥâkime varup bir işe ḫâlib olasin	her kime da' va idersen ğâlib olasin
13	ḳaşd eylegil muḫakeme itmegil ki saña bugün	her neñile gitdiyse alup şâhib olasin
14	şabr eyle sa' y eyleme dilegünçün iy cân	olma emîn ola ki meger eyleye zamân
15	dürüşmegil vişâle irişmegiçün bugün	şâyet ki 'aks-i zâhir ide ḥayy u müste'ân
16	iy ḫidmetüm niçe ola diyü şoran ḫaber	bilkim özüñ bu ḫidmetile bulısar nazâr
17	'azm eyle ḫidmet itmege süst olma bir nefes	her ne ki dilegün varısa bulasın zafer
18	terk it vişâle irmegi şonra nedâmeti	ger 'azm ideriseñ çekersin ğarâmeti
19	dilegüme irem diyü iḳdâm itmegil	bulmazsın aña vaşl görünce ḳıyâmeti
20	iy mesken isteyen kişi ḳaşd it 'imârete	ki irer yıḳıḳ 'imâret idenler sa' âdete
21	ger ev yaparısan girüben raḫat olasin	milkini yapmayan kişi uğrar ğarâmete nedâmete

[26b]

ibn-i zamme

1

2	iy hizmet eylemekde menāfi ^ç soran baña	sa ^ç y it sa ^ç ādetün ki müsā ^ç idürür saña
3	iste şu nesneyi ki ider nefsün arzū	irişesin neye ki heves eyledün aña
4	hizmetde hayr yokdurur it andan ictināb	hem şor başiret ehline gör ne virür cevāb
5	faluñ şunu hayr virür iy ^ç ākil-i zamān	şabr idesin bu bābda itmeyesin şitāb
6	her ne ki nefsün isterse eylegil taleb	kim iresin maķāşıda bī sa ^ç y ü bī ta ^ç ab
7	hem hizmet eyle ciddile sulţānuña bugün	ta bulasın sa ^ç ādet ü iķbal hem tarab
8	şabr eyle ol işi işleme kim istedi özün	hem bir dilek dileme ki andan şına şözün
9	her ne ki hizmetile aña irmek isteseñ	tā iriser özün aña ne görse gözün
10	bu hizmetünde saña iriser niçe sürür	her ne işi ki işleyesin şonı hayr olur
11	pes hizmet eylegil ki iresin sa ^ç ādete	her dilegün vire saña ol şani ^ç ü şabur
12	şol kimseyi kim hizmet için tutduñ ücrete	anuñla gerek iresin niçe ni ^ç mete
13	imdi beşāret olsun anuñ yümniylesen	iy niçe hayra iresin ve niçe devlete
14	olma yakın heves idesin sen ^ç imārete	ger ideriseñ iresin anca hasārete
15	ger şabr idüp bināyı ķursañ beş altı ay	ire özün sa ^ç ādete ve ķalbün beşārete
16	dileriseñ zamānı şıgıñıl celīle sen	kim anda iresin niçe rızķ-ı cezīle sen
17	çün ılduzın sa ^ç ādetile eyledi tulū ^ç	irişesin meserret ü feth-i cemīle sen
18	gel şabr kııl gönülile terk eyle bu hizmeti	ger ivesin bu işde çekesin nedāmeti
19	şabr-ı cemīlile iy niçe hayra iresin	görmeyesin umūruñda hiç şiddeti
20	anı ki tutuñ ücrete kılgıl aña nazar	tā iresin murāduña hayrıla iy püser
21	sen ol ācirile niçe şādīye iresin	saña sa ^ç ādet ola ve hasāduña hañar

[27a]

1 şeddād u bin ü ‘ād

2	şol kimseyi kim qavlile tutduñ icārete	ğayet emīndürür özi yarar emānete
3	çün sa‘d oldı tali‘ ü iqbāl muntazım	her dürlü iş kim idesin irmez hasārete
4	gel şabr eyle kimseyi idinmegil ācir	sa‘y eylegil ki haqq ola özünge destigir
5	ger tutmayup sözümi kişi tutsañ ücrete	sen ol ācir şandugñ ahir ola nekir
6	kaşd eyle bu ācire ki yarar emānete	hayr ide saña ger tutarısañ icārete
7	hem bu işünge devlet ü iqbāl u şādī var	imdi beşāret ola ki irdün sa‘ādete
8	şabr eylegil icāretile tutmağıl ācir	ger şabr ideriseñ bulasın rāhat iy emir
9	hem ivmegil biraz bu işünge tevaqquf it	zirā ki idene olur tenri destigir
10	kaşd eyle haqqı kıl kamu emründe sen penāh	tā kim ‘ināyet eyleye luḡf ide ol ilah
11	kıla ācir idindügñ ādemde baht ü hayr	hem seni ‘izz ü cahıla mes‘ūd ide iy şāh
12	ot iç bugün ki ola ol içdügñ şifa	sözüm işit ki derdüñe senün ire devā
13	ger içeriseñ otı şifa bulasın yaqın	qalmaya cismün içre dağı zerre derdü dā
14	kaşd eyleme icāreye kılma işün ‘asir	terk it āciri ta ki ola her iş saña yesir
15	ger sen sözüm işidürseñ bulasın felāh	işitmeziseñ ola ācırñ saña nekir
16	hasmıla ger muḡākeme eylerise özün	ğālīb olup ġarimünge hem geçiser sözün
17	ger sen bugün ġarimünjile dā‘va idesin	manşūr hem muḡaffer olup aq ola yüzün
18	gel sen bugün icāra virüp tutmağıl ācir	işit sözümi tā ki saña hayr ola beşir
19	zirā ki bu işde dönmedi hiç sa‘da ılduzñ	ger şabr ideriseñ ola haqqsaña destigir
20	gel hidmet eyle söyleki maḡmūd olasın	bahtñ müsa‘id ola ve hem mes‘ūd olasın
21	özün ire niçe şeref ü rızk ü vāfire	ne deñlü kim hayātıla mevcūd olasın

[27b]

1 muḥammed-i ‘anvī

2	ger ḥākime varup idesin ḥakkuḅı ṭaleb	ḥasmuḅa ġālib ola özüḅ çekmedin ta‘ ab
3	ger sen bugün ḥükūmete iḳdām idesin	manşūr olup sa‘ ādetile kılasın ṭarab
4	şabr it ḥükūmet itme ve ḳadıya varma sen	ilzām-ı ḥaşma uġramayup olasın esen
5	özüḅ ol ki şabrıla şerden bula necāt	hem seni ḥaşma ġālib ide luṭf-ı zü’lminen
6	ḥaḳḳdan dile ki luṭfıla ma‘ mūr ide seni	her bir ḥükūmde ġālib ü manşūr ide seni
7	ger ḥākime vararısa özüḅ bula murād	‘izz ü ‘ulā baḥtıla mesrūr ide seni
8	şabr eyle gel ḥükūmeti terk eyle iy emīn	kim ḥaşma ġālib olmaya bilgil özüḅ yaḳın
9	tā ḥayr eyle da‘ vayı terk eyle bir zamān	ola ki şabruḅıla saḅa ḥaḳḳ ola mu‘ in
10	iḳdām idüp ḥükūmete ger ṭālib olasın	furşat bulup ġarimūḅe sen ġālib olasın
11	her neyi kim ṭāleb ideriseḅ irişesin	ger cidd ü ceḥd idüp işüḅe rāġıb olasın
12	iy ḥayr ola mı diyü zamāndan iden su’āl	şükr eyle ḥalikūḅe inen yaḥşı geldi fāl
13	te‘ cil eyle her ne ki isterseḅ iresin	bu işde özüḅe senüḅ gelmeye melāl
14	ḥidmetle ‘izzete irisersin yaḳın bil	līkin tā ni itgil ve te‘ cil kılmaġıl
15	her bir işüḅde şabr olup etmegil şitāb	rızḳ isteseḅ şālahıla şabr-ı cemīl kı
16	gel şoḥbet eyle dostıla vaḳtidürür bu dem	kim ḥāşıl ola saḅa niçe ‘izzet ü ni‘ am
17	ger sa‘ y idüp müşāhib olursaḅ bugün aḅa	bir niçe dürlü ide saḅa luṭfıla kerem
18	ḳaşd eyleme ḥükūmete terk eyle bir zamān	te‘ cīl ideriseḅ hem işiḅde olur ziyān
19	tā ḥayr eyle ḥākime varmaḳlıġı bugün	ola ki şabrıla saḅa ‘avn ide müste‘ ān
20	iy nice ola diyü zamāndan soran baḅa	iv gil bugüḅki işüḅi sen ḳomaġıl ṭaḅa
21	ger zāmin olasın iy niçe ḥayra iresin	hem daḅı niçe ‘izz ü şerefe irişe saḅa

[28a]

1

naşr u muşilî

2	te' cîl kııl anı ki özüñ eyledi taleb	ki ire zamāndan saña hayrāt bî ta' ab
3	her fi' linde gerek idesin zamanuñ şenā	her qavlile gerek idesin şādi ü tarab
4	ger şabr idüp ulaşmaz olursın zamāna sen	hayrıla bî hasāret iresin amāna sen
5	şabr-ı cemīlile iy nice hayra iresin	şükr idesin düni günü ol müste' āne sen
6	iy fāl iden kişi nice ola diyü zamān	bilgil ki bu zamāndan irişmez saña ziyān
7	nefsüñi tayyīb eyle ve gönlüñi kııl ferah	virildi saña ' izz ü şeref şādi ü amān
8	iy nice ola diyü zamāndan iden su'āl	terk eyle gel zamānı budur hāşıl-ı maqāl
9	şabr it tevaqquf eyle ve terk it zamānı sen	tā kim cihān içinde olasıñ huçeste hāl
10	bilgil ki bu zamānda saña iriser sürür	ref' olısar melālet ve def' olısar şürür
11	seni dükeli gūşşadan emīn kıılısar haqq	ol qādir ü qādīm ü ebed sāni' ü şabur
12	yapup ' imaret eyle bināñ olsa münhedim	tā kim umud-ı memleketüñ ola muntazım
13	sa' y eyle dīn ü dünyā harābını yapasın	şükr idüp ol ganīmet-i haqqıla muğtenem
14	dürüş bu kez zamānuñı mevķuf idesin	olmaya sa' yünji aña maşrūf idesin
15	şabr it şu vaqt olunca ki sa' d oldı tāli' ün	cehd it ki özüñi hayrıla ma' rūf idesin
16	iy devlet ü naşīb ü şerefdēn iden su'āl	hem fāl iden ki bana müsā' id ola mı hāl
17	imdi beşāret ola ki sa' d ola ki tāli' ün	irdi saña naşīb ü şeref ' izzet ü celāl
18	iy kaşd iden zamāna ger itmezseñ ictināb	say' ün qamu ' abeş olısar haşılıñ ' itāb
19	pes şabr kııl zamāna bugün olma mültezim	ola ki şabrıla ola qamu işün şavāb
20	ger hākime varacaq olursañ bugün iy yār	saña muhākemeñde sa' ādet necāhı var
21	imdi beşāret ola ki virildi saña fetħ	ikdām eyle işünje olup ümīd vār

[28b]

1

ibn ü pinhān

2	çünkü müsā' id oldı saña devlet iy fetā	bulduñ zafer şu düşmana ki iderdüñ recā
3	yaqındurur ki saña müyesser ola murād	derd-i firākuña kılasın vuşlatı devā
4	iy ol ki istedüñ bulasın düşmana zafer	bil ki bu işde var özüñe havf u hem hañar
5	pes terk eyle anı ki itmişsin arzū	şabr eyle aña dek ki zafer göstere kadar
6	iy baht isteyen kişi hayr eyle olma saht	haqq ruzı kıldı tapuña iqbāl ü 'izz ü baht
7	çün tāli' üñ sitāresi mes'uddurur bugün	haşıl ola sa' ādet ü iqbāl ü tac ü taht
8	ol dost şandugun saña düşmandurur iy yār	kalbinde yok sadākat ve 'ahdinde yok qarār
9	bāri o düşmanumsa içindeyin dime	terk eylegil muşāhebetin itme 'itibār
10	iy hazz u baht ola mı diyüben iden su'āl	saña beşāret olsun inen yaşşı geldi fāl
11	iqbāl idüpdürür saña baht ü sa' ādetün	özün mükerrerem olsa gerekdürür hüceste hāl
12	gel yarünle 'işret-i sohbət kıl iy habīb	kim sohbeti anuñ ola her derdüñe tabīb
13	çün tāli' ün sitāresi virdi cihāne nūr	saña gerek teveccüh ide devlet ü nasīb
14	var hākime husūmet idüp haşma tālib ol	her ne ki da' vayı ideriseñ aña galib ol
15	say' eyle ciddile işi tā hayr eyleme	kaṭ' eyle haşmuñ elini milküñe şāhib ol
16	iy rızk elüme gire mi diyüp iden recā	hiç bāb-ı rızkı kimseye bağlamadı hudā
17	ger şabr ideriseñ elüñe gire niçe rızk	hem zahir ola 'izz ü şeref ni' met ü 'aṭā
18	iy manşib elüme gire diyüp kılan taleb	bilgil ki girmez elüñe cüz zaḫmet ü ta' ab
19	zira ki senün naşībde yoqdur sa' ādetün	ger isteriseñ ola o manşib saña neseb
20	gel sohbət eyle dostlaruñ haṭırını düz	tā rızk-ı yūsri hayrıla göstere saña yüz
21	çün bahtiyār kıldı saña eyülik itdi dost	sende saña eyü olana olmağıl yavuz

[29a]

1

şahre

2	‘işretde hayr yokdurur itme aña heves	terk eyle sen ol āhiri ki olmaya destres
3	bilkim saña hayr anı terk itmekdedür	gel tıb-ı hâtırıla sen andan umuduñı kes
4	gel dost şöhetine irişmege t̄alib ol	z̄evk ü şafā u ‘işrete cānıla rāğıb ol
5	terk eyle sen şu kimseyi kim saña nef i yok	sa‘ y eyle dün ü gün eyülere muşāhib ol
6	ol dost şandugun kişiden eyle imtinā‘	yokdur şadākatinden anuñ saña i‘tifā‘
7	bir kimseden ki olmaya hiç saña menfa‘ at	itme özün muşāhib kıılma sözün semā‘
8	bilgil ki dostuñ saña ḡāyet şefiğdürür	hem yār-ı ḡamkesād muvāfiğ şadığdurur
9	imdi irişmege aña te‘ cil eyleğil	zirā eyü muşāhib ü yağşı refiğdürür
10	şol dost şandugun bilkim degül şefiğ	dürüş ki olmayasın aña bir nefes refiğ
11	ger sen benüm naşihatüm işidürisenğ	ol saña bilkim olası degüldürür şādığ
12	şol kimsenünğ ki hidmetin itmek diler özünğ	katında her dilege geçiserdürür sözünğ
13	her neye kaçd idersenğ irse gerek elünğ	görmedügi hayırları görse gerek gözünğ
14	şol ‘ışı kim nigāruñıla eyledünğ taleb	saña müyesser olmadı ol çekmegil ta‘ ab
15	terk eylegil anuñ gibi dildārı anmağıl	bir dost bulki anuñıla idesin tarab
16	iy düşmanı basam mı diyüben şoran h̄aber	bilgil ki düşmanuña özünğ bulusar zafer
17	saña beşāret ola ki sa‘ d oldı t̄ali‘ ünğ	olduñ her işde ḡālib manşūr u mu‘ teber
18	iy ol ki arzū-yı emelden iden su‘āl	saña beşāret ola eyü geldi bilki fāl
19	yağında irisersin ümid ü murāda sen	hem az z̄amān içinde olasın h̄uceste hāl
20	iy baht u h̄az̄z̄ u ‘izz̄ ü şerefd̄en şoran cevād	bilgil ki saña haşıl olupdur kamu murād
21	bahtıla toğdı burcı sa‘ ādetde ılduzuñ	pes yiridür ki saña ‘ abīd ola ‘ ibād

[29b]

1

kerbū'z-zübeyde

2	azād itmegün̄de bugün gel tevaḳḳuf it	fıkr eyle her işün̄de kemāl-i taşarruf it
3	te' cil itme 'ıtḳı gel işit kelāmumı	ḥayr olmaz andan özüñe ger biñ telatüf it
4	ger ḳuluñı ḥuda için azād idesin	'ukbān evini yapmağa bünyād idesin
5	'ıtḳı cehennem āteşine idesin penāh	ḥaḳ luḫfı bulup özüñi şād idesin sen
6	şabr it 'adū belāsına ḳıl āndan ictināb	aña mażerret itmekiçün̄ eyleme şitāb
7	ivmeklige bu işde nedāmetdür āḫiri	şabr it ḥaḫaya düşme ki ola işün̄ şavāb
8	ger sen ḳuluñı şād idüp azād idesin	cennet de sarāyı yapmağa bünyād idesin
9	dünyā ü āḫiret saña ma' mūr ola ḳamu	ḥayr itmege hem özüñi mu' tād idesin
10	saḳın 'adūdan özüñi düşme şürūra sen	tā boynuña mażerret eli daḳmaya resen
11	saḳla dilüñi her nekim olursa söyleme	kişi dilini saḳlasa başı olur esen
12	iy arzū u baḫt u recādan iden su'āl	bilgil ki bu su'ālüne gey yaḫşi geldi fāl
13	sa' y it neye ki ḳaşd iderisen̄ irer elün̄	hem saña ḥāşıl olsa gerek 'izz ü cāh-ı māl
14	iy devletüm müsā' id ola mı diyen emīr	hem baḫtiyārı ide mi diyüp ḫutan zamīr
15	bil iy emīn ki olmadı baḫtün̄ saña mu' in	şabr eyle aña dek ki 'inayet ḳıla ḳadīr
16	ger boş 'avrata idesin gine ric' atı	ḥāşıl idesin özüñe baḫt ü sa' ādeti
17	boşaduñısa nola gine ric' at idüp al	zirā ki evlü kişi görür 'iş u raḫatı
18	isterisen̄ ki düşmanuña bulasın zafer	şabr eyle bir zamān budurur ḥāşıl ḫaber
19	şabr-ı cemīli ger özüñe ḳılasın şi'ār	ola özüñ mużaffer ü manşūr u mu' teber
20	gel iy şoran ki ḥāşıl ola mı diyen recā	bilgil ki ḳamu ḫācetün̄ oldı senün̄ revā
21	baḫt u sa' ādet ü şeref ü 'izzet ü salāḫ	mecmū'ı saña ḥāşıl ola çoḳdur iy fetā

[30a]

1

ibnü'l verd

2	bu ' avratı ki boşaduñ alma dañı iy yār	ben gine ric' at eyleyeyin dime zinhār
3	şabr eyle haqq dañı yigregın vire saña	çün boşaduñ dañı eylemesen aña ' itibār
4	gel iy ümid ü arzū şoran kişi baña	havf eyleme ki hāşıl olısar kamu saña
5	imdi beşaret ola neye kaçd ideriseñ	şöyle teveccüh ide saña kalasın taña
6	iy arzūya irmegi maḥlūb iden emīn	kaçd eylegil ki bahtūñ olupdur saña mu' īn
7	likīn gerekdürür ki biraz şabr kılasın	saña naşihātüm ögüdüm budurur hemīn
8	gördüm seni bir emre iñen eyledūñ emel	dirsin ki arzūyla irgürem aña el
9	kaçd eylegil aña ki müyesserdürür saña	teşviş çekme kim saña er' rızık u kadhaşal
10	şabr eyle arzuña ger isteriseñ necāh	kim şabrıla bulur kişi ' izz ü şeref felāh
11	ger şabr iderisen iy niçe hayra iresin	hem haqq müyesser ide saña tā' at u şalaḥ
12	bilgil ki düşmanuña zafer bulduñ iy emīn	leyl ü nehār o hālīka şükr eylegil hemīn
13	çün devletūñ sitāresi berķ urdı ' āleme	devlet saña müsā' id ü nusret saña mu' īn
14	iy arzūm huşūle gele mi diyen emīr	bilkim ol emrūñ olması hergiz degül yesīr
15	pes terk eyle anı ki kaçd eyledūñ bugün	şabr eyle aña dek ki müyesser ide kadīr
16	bilkim bu ' ışık u baht u sa' ādet delīlidür	hem nice ' izz ü devlet ü fethūñ sebilidür
17	azād eylemek kamu hayruñ re' isidür	zirā ki āhiretde özünüñ ' adīlidür
18	iden iy dost şoḥbetine irmege su' āl	bilgil ki aña irmege yoqdur saña mecāl
19	şabr eylesen bu bābda te' cīl kıлмаğıl	tā şuña dek ki luḥf ide saña o zū' l celāl
20	olsun beşāret özünge bugün iy rehber	bulduñ amān-ı haqqıla düşmanlara zafer
21	her ne ki dileriseñ elūñ iriserdürür	fālūñ dañı necāhı zaferden virür haber

[30b]

1

ibn ü ħamdān

2	iy ol ki geldün itdün oğlandan bana su'āl	tā bilesin ki nice olısdur aña hāl
3	bilgil ki ol oğlanda saña yoqdurur ħayr	zirā zamīm ħavl olısdur geriye fi'āl
4	iy nice ola diyü oğlandan şoran ħaber	bilgil ki nīk-i baht olısar şāhib hüner
5	söyle ola ki kim görürse du'ā ide	ħalkı içre özi muħterem ola ve mu'teber
6	azād ideyim mi ħulumı diyen kişi	ħayr olmaz bil özüne terk eyle bu işi
7	işit şol ögüdi ki muħabbetden oldı ol	bilgil ki kişi tutmaz elden çıkan ħuşı
8	iy şol kişi ki ' akıbetin oğlınuş şorar	kim bu cihānda bahtıla ola mı mu'teber
9	imdi beşāret ola ki zāhir ola gerek	oğlunda baht u devlet ü ' izz ü şeref ü hüner
10	azād itme ħuluñı şabr eyle bir zamān	tā şuna dek ğınā ħırmanın idesin mekān
11	pes şabr eylegil bu dem işünđe ħāyim ol ivmegil	tā malıña ħasāret irüp olmaya ziyān
12	gel boş ' avratuñı alup gine ric' at it	düriş ki añı bir daħı almağa ğayret it
13	faluñda ol göründi ki almağı ħayr ola	pes sende ric' at itmege ehlüñe rağbet it
14	şorduñ ki düşmanuma bulmam mı ' aceb zafer	yā beni idiser mi fenā ħavfıla ħaţar
15	bilgil ki şabr iderise özüñ bir iki gün	bula zafer ' adūsına bī ħavf u bī ħazer
16	işinde iy gümānı oluban şoran ħaber	kim bu işimde bana ħayr mı ola ya şerr
17	bilgil ki ħayr yoqdurur ol işde saña ħiç	andan gerek ki sen daħı eyleyesin ħazer
18	dileriseñ ki kuluñı āzāde idesin	hem ħaţır-ı muħadderini şād idesin
19	te' cıl it bu işi sa' ādet bil özüñe	kim āĥiret sarāyını ābād idesin
20	şorduñ ki dost vaşlına irem mi iy ' aceb	kılam mı ol ħabībile zevk ü şafā ħarab
21	bil kim ol umduğuş saña ħısmet olupdurur	her ne dileriseñ bulasın añı bī ta' ab

[31a]

1

ibn ü ' adiyā

2 şol işde kim gümānuñ ola anda şabr kııl

ğayet te'ennī itgil ve te' cil kıılmağıl

3 şabr-ı cemīl her işde mu' īn ü celīldür

ger hayra ireyin disen işünđe ivmegil

4 iy ' avratımı gine alam diyü fāl iden

ric' atda hayr ola mı diyüben su'āl iden

5 gel girü alğıl anı kim hayr andadur

hayr eyler almağıla boşayup vebāl iden

6 gel girü alma anı ki sen boşaduñ iy cān

çün terk eyledüñ alurisan olur ziyān

7 ger sözüñ işidürsen itme anı taleb

bir dağı al ki saña müsā' id ola zamān

8 iy ric' at itmeginde evine iden su'āl

gel gine al özünüñ iñen yahşı geldi fāl

9 gel ' avratuñ gine almada tā hayr eyleme

zirā ki sen bununla olursın huçeste hāl

10 çün ' avrata talāk virüp itdüñ iftirāk

gel dağı ric' at eyleme sen andan ol ırāk

11 anı boşamağuş gey ulu hayrıdı saña

ola ki hağ dağı yigrek yandura çırāk

12 āzād eyle kuluñı gel hayra ol delīl

tā kim sa' ādete irüre seni ol celīl

13 çün kaşd eyledüñ anı tā hayr eyleme

fi' l-i cemīl idene irer ni' met ü cezīl

14 ger kaşd eyledüñise kim ric' at idesin

boşaduğuşı gine alup ' avrat idesin

15 bu işde saña niçe zarar ola niçe şerr

olmasun aña kim dağı sen kırbet idesin

16 iy nice ola diyü şoran oğlını baña

bilgil ki anda niçe beşāret ola saña

17 pes idüp terbiyet idüp anı luğfıla saklağıl

ağdan saña şu hayr ola kim kılasın taña

18 gel boşaduñsa ' avratuñı ric' at eyleme

sen girü anı almağıçün rağbet eyleme

19 boşaduğuşa anı peşimān oluban

sonra alup gine özünge zağmet eyleme

20 āzād eylemek kıulı fi' l-i cemīldürür

fi' l-i cemil kesb-i rızā-yı celīldür

21 bu işdedür sa' ādet ü dünya vü āhiret

bilgil ki ol saña niçe hayra delīldürür

[31b]

1

ceriyirī

2 baht u naşib senden ırağ oldı hep bu dem gel çekme hāşıl ola diyü zahmet ü elem

3 şabr eyle şabrıla olakim kısmet eyleye ol hālık u semā u zemīn rāzık u ni' am

4 kılduñ su'āl o hābse giren kimseden iy cān tā bilesin ki bula mı ol hapisden amān

5 bilgil ki ol yaqında bulısardurur necāt hūznini şādiye irüriser o müste' ān

6 iy ol ki sorduñ oğul u kızdān bana su'āl terk eyle anları ki saña irmeye melāl

7 zātında bunlaruñ komadı çün şeref hūdā terk eylemek buları zihī-i āhsen-i hişāl

8 gel iy su'āl iden ki nice olısar esīr bilgil ki ol esīre olur teñri destigīr

9 yaqında hem beşāret ideler ki ol esīr buldı necāt uşda geliyorur iy emīr

10 iy ol ki gelüp oğluñ içün eyleduñ su'āl bilmek dilersen aña eyü geldi bu fāl

11 bilkim saña o hayrıla olsa gerek muti' likīn özini men' idiserler az intişāl

12 iy bu işüm nice ola diyüp iden gümān hayr ola mı bu işde diyüp iden imtiḥān

13 bilkim sa' ādetile ḥulū' itdi ılduzuñ her iş ki ḥutasın saña hayr olısar ' ayān

14 āzād ideyin mi diyüp iy iden su'āl şabr eylegil bu işde ki çekmeyesin melāl

15 bu ıtķı itmede saña yoqdurur şād u hayr ger işidürisen budurur hāşıl-ı maķāl

16 iy kān alup hacāmat ideyin diyen emīn bilgil her birinde hayr vardurur yaqın

17 iķdām eyle işüñe şükr it ilāhuña tā kim dükeli işüñ ola hayrıla qarīn

18 iy oğlum nice ola diyü fāl iden kişi saña müfāriķ olmaķ olısar anuñ işi

19 şabr eylegil o rabbuña çok şükr eylegil ola ki bir iki daḥı vire irkek ve dişi

20 ol zevce-i mübāreke giy iy eyü hişāl ger tañlacak boşaduñısa gice gine al

21 zirā anuñla iy nice hayr olısar saña ger almasa özün çekiser dün ü gün melāl

[32a]

1

düreyd ü ibn ü zamme

2	mirās elüme gire diyü iy iden taleb	korqup elüme girmeye diyü çeken ta' ab
3	korqma ki elünje giriserdürür ol umduğun	seni murādına irüriser o haqq çalab
4	iy dostluq gele mi diyen dostdan baña	bilgil ki vâki' olmayısar umduğun saña
5	pes sende anı terk idüben ğayrın it taleb	hiç saña meyili olmadı bir zerre gör saña
6	iy ılduzum nice ola diyüp şoran emīn	bilgil ki ol sa' ādete olmışdurur qarīn
7	çün devletünj sitāresi mes' üddurur bugün	her ne ki tutarısañ öñiserdürür yaqīn
8	iy dostum bana idiser mi diyen vefā	bilgil ki saña anda olur sıdık u hem sefā
9	gerçi o dostuña haṭā zann ider özünj	gine hem anda bulınısar derdüñe devā
10	iy şekk iden bir ādeme ḥāyin mi ya emīn	ḥālını nice idüğini bilmeyen yaqīn
11	bilkim o kimsenünj saña yoqdurur ḥıyāneti	bilkim her işde ol olısdur saña mu' īn
12	iy 'ilm oқыayım diyü rağbet iden cüvān	bilkim saña müsā' id ola haqq degil zamān
13	'ilm oқыmaqda saña müyesser degül murād	sen daḥı olmayan işe dürüşmegil iy cān
14	iy ol gelen ḥaberde ḥayr ola mı diyen	şerr olmasun bana diyüben ğuşşasın yiyen
15	bilkim var ol ḥaberde saña nuşret ü zafer	sen daḥı ğaflet uyqusını koyuban uyan
16	iy ḥarb u zarb u cenk ü cedelden iden su'āl	kim ğālib olanı bilesin olıcaq kıtāl
17	bilkim senünjdür zafer ü nuşret ü necāh	daḥı bu işde olmayısdurur saña melāl
18	iy bana zaḥmetden ola mı diyen necāt	bu iş saña olası degül kıılma iltifāt
19	gel niyyetünji ḥayra mübeddel kııl iy emīn	tā kim özünje ḥaşīn ola şeş-i cihāt
20	iy ḥabs olan kimesne bula mı diyen necāh	bilgil ki haqq virüpdür aña nusret ü felāḥ
21	az günde ol belādan olısdurur ḥalāş	sen daḥı dün haqqā şükr eyle bā şalāḥ

[32b]

1

‘āmir ibn ü tufeyl

2	iy ‘avrat alaym diyüben isteyen nikāh	bilgil ki ol nikāhda yoğdurur saña felāh
3	ger anı terk idüp niçe gün şabr iderisen	ola ki şani‘ ün dahı yigin ide necāh
4	gördüm dürüşür özüni mirās ider taleb	anda naşīb yođ saña gel çekmegil ta‘ ab
5	terk eyle anı eylemegil sa‘yu kesb-i ‘abeş	haqq ola rızkuña dahı ğayrın kıla sebep
6	iy şol kişi ki dostum ola mıdır şefik	ya şıdk u hayrıla baña ola mıdır refik
7	bilsün ki andan aña niçe eylük iriser	hem oldurur bu demde aña şıdkıla şadık
8	iy ol ki ılduzuñdan idersin gelüp su‘āl	bilkim senün umuña muvāfik degül bu fāl
9	bilgil ki ıldızuñ senün olmadı müstaķim	sa‘da muķārin olmağa hiç olmadı mecāl
10	iy ol ki şordı baña vefā ide mi nigār	ya ‘ahd u va‘desine anuñ ola mı ‘itibār
11	gelsün o kimse yāre gümān itmesün hemān	bilsün ki o nigārün aña çok vefası var
12	gel iy emānete yaraya mı diyen emīn	ya dönüben hıyānete mi olısar ķarīn
13	bilgil anı ki ehl-i emānet degüldürür	şekk eyleme bu sözde anı bellü bil yaķın
14	iy ol ki ‘ilm oķımağa kaşdı itdi bu su‘at	bilsün ki ‘ilm olur ğāyet eyü şıfat
15	her kim ki ‘ilme dürüşe hāşıl ola aña	zühd ü şalāh u ‘izzet ü dünyā ve āhıret
16	iy ol ki ķorkuyıla baña eyledün su‘āl	ki işıtdüğüm haberden ola mı bana melāl
17	bilgil ki ol haberde saña ğuşsa olısar	ecriñe gine selāmetile yaķşi ola hāl
18	iy ķorkuyla baña feza‘dan şoran haber	bu cenkden bize olısar mı diyen zarar
19	bilgil ki saña bunda zarar yoğdur iy emīn	bilkim saña zafer olısar düşmana hatar
20	iy şiddet ü belādan isteyen necāt	bilgil ki ol ķadar ki saña olısar hayāt
21	irişmeye vücuduna hiç āfet ü belā	bilkim sañā mu‘āvin ola ehl-i şeş-i cihāt

[33a]

1

kays übn ü züheyr

2	iy borcum ödeñne mi diyüben şoran yigit	korqup ğarimüm içinde dime sözüm işit
3	haqq tenri kamu borcuñı ödeyiser senüñ	ne halka iltimās it ve yalvar ne gel ne git
4	şöyle gördüm özünñi evlenmek ister ol	harç eyleyüp bu yolda niçe mal u rızq bol
5	bilgil ki yokdurur saña bunda şalāh ü ğayr	olmaya kim nikāh sözün idesin kabul
6	iy irş elüme gire mi diyüp şorañ ğaber	bilkim bu fāl saña virür ğālünñi ğaber
7	dün ğün dürüşiben sen eger sa' y iderisen	mecmū' mala bulası degül özün zāfer
8	iy ol ki geldi bize bugün eyledi su'āl	kim dostdan aña ne ğaber viriser bu fāl
9	bilgil kim ol şadākatı muhkem şadıkdur	saña muħalif olası degül be küll-i hāl
10	iy ıldızum nice ola diyü şoran yigit	tā bilesin ola mı nuħusetden ol ba' id
11	bilgil ki anı sa' da muķārin olupdur	baht ü sa' ādetile olasın gerek sa' id
12	iy fāl iden o kimse vefā ide mi ya ğadr	hem bahtün anı şimdi hilāl oldı mı ya bedr
13	bilkim saña o kimseden olur degül vefā	ger dilek eyleseñ de olıcağ leyletü'l berāt u ğadr
14	iy dileyen ki maħv ide şekkini yaķın	bile o kimse kendüye ğāin mi ya emin
15	bilgil ki anı ehl-i emānetdürür bugün	hem zāt u baht u devlete olmışdurur ğarın
16	iy kesb-i 'ilm itmede eyleyen ictihād	fāl eyledün ki saña müyesser midür murād
17	bilkim seni şu menzile irüriser ğudā	senden oğuya 'ilmi gelüben kamu 'ibād
18	iy ol işitdüği ğaberinden iden su'āl	tā bile ğayr u şerden aña nice ola hāl
19	bilgil ki anda baht ü sa' ādet var özünçe	hiç ol ğaberden saña iriser degül melāl
20	iy ğaşd eyleyen ki idesin cenk ü zarar u ğarb	ol demde hem 'adüya olasın iy nice zārb
21	bilgil ki haqq mu' āvin olupdur saña bugün	özünçe ğālib olmaya cem' olsa şeref ü ğarb

[33b]

1

h̄atiyye

2	iy gelüp ortağından özi eyleyen su'āl	ki inkār iderse şirkate nicesi ola h̄āl
3	bilkim naşibün elünge girse gerek senün	l̄ikin biraz zamanıla olsa gerek melāl
4	iy fāl idüp nice ola borcum diyüp giden	ķoyup ğayrımı ğayrı yire aķça harç iden
5	t̄ül-ı hayatıla ödenesi degül bu borç	āh̄ir özün helāk olısar h̄üzñ ü ğuşşadan
6	iy fāl idüp soran ideyin mi diyen nikāh	bilgil ki bu nikāhda vardurur saña felāh
7	h̄aşşā ki anda h̄alife h̄üsn ü cemāl ola	hem anda şefķat ola ve doğrılık ve şalāh
8	m̄irās elüme gire mi diyüp iden su'āl	bilgil ki saña yahşı gelüpdür bugün fāl
9	sa' y eylegil ki saña müyesser olupdurur	iy niçe rızķ u ni' met ü niçe helāl māl
10	iy dostluk gele mi diyen dostdan bana	bilgil ki āndan ire niçe dostluk sañā
11	bir gice sen anuñıla ger şöhbet idesin	şol deñlü luţf ide o saña kalasin taña
12	iy ılduzum nice diyü h̄ālın şoran yigit	bilgil ki necm ü devletün olmışdurur sa' id
13	hem t̄ali' ün güneşi virüpdürür cihāne nūr	her neye kim el ururiseñ olısar sadīd
14	sözün ki ğadr ide mi vefāsına ol emīn	yoħsa emānetinde ola mı muħkem ü metīn
15	bilgil sen anı muħliş u ehl-i vefādurur	hem oldur ehl-i devlet ü iķbāl ü ehl-i dīn
16	iy fāl idüp şoran baña ehl-i emāneti	kim var mı ol emīn olanuñ hem h̄iyāneti
17	bilgil ki o kimseyi ki baña şorduñ iy emīn	ne vardurur emāneti ne h̄od diyāneti
18	iy fāl iden ki ķismet ola mı baña ' ulüm	bilkim olası degül o çün geldi fāl şom
19	gel imdi sende itme tama' aña ki olmaya	tā hatıruñ evini h̄arāp itmeye humūm
20	iķbāl idüp iy bana şoran kimesne h̄aber	kim var mı ol h̄aberde ki geldi baña zarar
21	bilgil ki ol h̄aberde zarar yoķdurur saña	bilkim var anda düşmanı ķahr itmege zafer

[34a]

1

mecnūn u leylā

2	terk it iy dost eyleme bugün hacāmatı	hem alma an tā ki bulasın selāmeti
3	ger sōzūm iitmeyūp ilersen anları	ol ide sen iy nice idesin nedāmeti
4	iy zann iden iinde ki ayr ola mı ya err	hem var mı ol ii ilemekde baa zarar
5	bilgil ki eyū geldi bu falu iy ho nihād	saa anda ne ayr var ne od atar
6	iy iin ilemekde gūmān eyleyen emīn	bilgil kim ol iūn de saa ayr yo yaīn
7	pes anı oyuban daı bir ie el ur bu dem	ola kim anı mūyesser ide ‘avn idūp mu‘in
8	iy iin ilemekde ōzi eyleyen gūmān	kim bana bunda aı mı ola veyā od zāmān
9	bilkim sa‘ ādetūn gūni virdi cihāna nūr	aı vū ayr olur nekim ilersen iy cān
10	iy ide ayr ola mı diyū eyleyen gūmān	te‘ cil itme iūn ii abr eyle bir zāmān
11	abr-ı cemīlile iy nice ayra iresin	hem err ū fitnedden bulasın abrıla amān
12	iy fāl idūp oranki nie olısar esīr	bilgil ki ol esīre udā oldu destigīr
13	her zāmetini dōnderiser rāata ol a	urtulduın yine tiz geliserdūr saa beīr
14	iy fāl idūp bir ide gūmān oran emīr	terk eyle ol ii ki saa ayr yo yaīn
15	ger abr iderisen neki dilerisen iresin	iveceklilik iderisen ua yiyesin
16	iy fāl idūp esīr bula mı diyen amān	bilgil ki ol esīre mu‘īn oldu destigīr mūste‘ ān
17	saa beāret ola yaında bulur necāt	irie āyua ōzine olmadın ziyān
18	iy fāl utuban oran iinde iden gūmān	kim bu ide saa aı mı ire yaūd zāmān
19	abr eylegil ola kim ol i ayra irie	‘avn eyleyūp ‘ināyet ide saā mūste‘ ān
20	iy ıdkıla gelūp ōzi benden su‘āl iden	olum baa mui‘ ola mı diyū fāl iden
21	bilgil kim olu olısar mubīl u mui‘	āir ol olısar seni ferunde āl iden

[34b]

1

mu'ammer ü harbî

2	iy fāl iden ki kırtulısar mı 'aceb esîr	bilgil ki kırtarısar anı sani' ü kadîr
3	anuñ soñında hāsıl olısar nice sūrūr	haqq şun' ıla iy niçe esîr olısar emîr
4	iy ilçi tizde döne mi diyüp şorañ haber	bilgil ki tiz geliser o bā fetḥ ü bā zafer
5	çünkim 'ināyet eyledi ol ḥayy u zü'lminen	şükr eylesen dañı aña her şām ü her seher
6	iy fāl iden ki kırtula mı ḥapisden esîr	bilkim ḥalāş olması anuñ degül yesîr
7	şabr eyle şabrıla ola kim kırtara anı	ol şāni' ü hekim ü ebed dāim ü kadîr
8	iy fāl idüp şoran ki gine döne mi resûl	hem varduğı işinde sözi ola mı kabûl
9	bilgil kim yakında ire saña şād u sūrūr	olmaya dañı ilçi haqqında özün melûl
10	ḥāl-i esîrden iy gelüp eyleyen su'āl	kırtulmağa 'aceb bula mı fırsat u mecāl
11	bilkim ne istedünise ol ḥāşıl olısar	hem kırtarısar anı o hallāḫ u zü'lcelāl
12	gel sen kan aldurup dañı itgil hacāmatı	tā bulasın tanuñda selāmet ü 'alāmeti
13	imdi gel anı itmede tā' ḥayr eyleme	tā soñra itmedüm diyü çekme nedāmeti
14	bilgil ki oğlunu bulası saña muṭi'	her fi' lünđe mübāşir ve her ḳavlünje semi'
15	hem ḥalığınuñ āhir ne münkād ü mümteşil	hem şālahı mu'āvin ü hem fāsıka meni'
16	ḥayvan beslemekde iy bana şoran ḥalîl	bilgil ki ol sa'ādetünje olısdurur delîl
17	her ne taleb ideriseñ irişesin aña	hem vire her muraduñı ol ḥalık u celîl
18	iy ilçi tiz gele mi diyüben iden su'āl	kim egleniben ol bize olmasadı melāl
19	bilkim bu demde ḫālî' bahtün zuḫaldurur	her neyi umsan irmege yoḫdurur saña mecāl
20	iy işüm öñe mi diyüben eyleyen gümān	bil her ne ḥayrısa saña ol olısar hemān
21	her ne ki işlesen ḳamu ḥayra ola ḳarîr	her ne ṭutarısañ o kâra olur rabb ü müste'ān

[35a]

1

ibrahim übn ü gaylân

2	hayvân beslemek için iy fâl iden pişer	tâ bilesin ki anda saña hayr ola yâ şerr
3	bilgil ki gâyet eyü gelüpdür saña bu fâl	şükr eyle halıkuña irer işüñe hayr
4	iy kan alup hacâmat için eyleyen su'âl	tâ bilesin ne gösteriser bunda saña fâl
5	terk eyle anı işleme şabr eyle bir zamân	tâ kim irişmeye özünge güşşa u melâl
6	ger dilersen kan aldılarsañ hacâmat it	te' cil it bu işleri nefsün selâmet it
7	zirâ bu işde var özünge şihhat u devâ	bugün ger işlemezisen irte nedâmet it
8	bugün gel alma kanı ve terk it hacâmatı	ger ideriseñ anca çekesin nedâmeti
9	pes şabr kıl bu işlere te' cil eyleme	ola ki şabrıla bula özün selâmeti
10	her kimse ki hacâmat ide veya kan ala	zaḥmına merhem irişe derde devâ bula
11	her nesneden ki üşene andan bula necât	şükr eyleye ilahına sıdḡ u şafâyıla
12	bu dem gelüp oḡliçün fâl iden yigit	bilkim o baḡt-ı devletile olusar sa' id
13	gel şükr eyle ol allaha dem be dem	kim ne dilerse ḡullarına virür ol mecîd
14	ger kan alup ya ider olursañ hacâmatı	zaḥmet irişüp anca çekesin nedâmeti
15	budur nasiḡatüm saña ger işidürisen	bunları itme tâ kim bulasın selâmeti
16	iy ol ki geldi baña şorar ilçiden ḡaber	tâ ki ilçünün ḡaberleri hayr mı ola ya şerr
17	bilgil ki ilçinün ḡaberi hayr olur saña	şükr eyle sende rabbuña her şâm u her seḡer
18	iy fâl idüp hacâmat ideyin diyen emîn	bilgil ki anda saña devâ yoḡdurur yaḡîn
19	bil her neyi ki işleriseñ ' aksi olısar	ger dilersen özünge nasiḡat budurur hemîn
20	iy fâl idüp şoran ki nice olısar esîr	bilkim yaḡında saña geliserdürür beşîr
21	ḡurtuldı diyü anı beşâret ide saña	lütf itdi ḡulına ol sani' ü ḡadîr

[35b]

ibn ü ma' dî

1

2	iy ol ki geldi şordı baña ilçiden haber	tâ bile kim hayr mı iriser aña yâ şerr
3	bilgil ki aña anda haţar vardurur ' azîm	şabr it ki sabrıla kişiden def' olur zarar
4	iy bana baht u ' izz ü şerefdin şoran ceyb	' âli naşibe irmege uzun gören ğarîb
5	bilgil ki yârı kıldı sa' âdet bugün saña	irdi özüne fetḥ ü zafer devlet ü naşîb
6	iy fâl idüp özüme şoran ilçiden haber	kim bile ol seferde aña var mıdur zarar
7	şabr eylegil yakında ola kim o girdigâr	irişdüre aņı saña bî havf u bî haţar
8	gel iy dürüşiben taleb iden naşîb ü baht	bilgil ki sa' da oldı qarîñ tali' ünḡ bu vaķt
9	her ne taleb ideriseņ elüñe giriser	ger hażz u baht ü mansîb ger tâc u ger câh u baht
10	iy ilçiden haber işidüp eyleyen hazan	hem havf idenki irseyidi aña zarar
11	şabr eylegil ola kim luţf idüp ilâ	saña kelâm adıla bî havf u bî haţar
12	hayvân beslemekden iy hażz isteyen emîn	her ne ki isterisen ol ki elüñe gire yakîñ
13	çün devletün sitâresi mes' üddur bugün	her bir işünḡde özüñe haķ olusar mu' in
14	iy fâl idüp halâş bula mı diyen esîr	bilkim yakında kırtarışardur anı kağır
15	her ne ki istesen elüñe giriser kamu	her ne ki işleseņ saña haķ olısar mu' in
16	gel ot içme kim olmaya ol darû saña dâ	şabr eylegil ki irişe her derdüñe devâ
17	ger şabr ideriseņ saña ol şâfî ü haķîm	her derdüñe devâ vire her rencüñe şifâ
18	iy ol ki geldi bana özüñ eyledi su'âl	tâ bilesin esîre ne gösteriser bu fâl
19	bilgil ki ol esire ħudâ vire tiser necât	yakında olısar mütena' im ħuceste ħâl
20	ger kıan alursan ola saķımdan özüñ selîm	her zaĥmetünġi raĥata döndüre ol haķîm
21	ger ħacâmat ideriseņ daĥı vaķtidür	zirâ ki demden anda devâ vardurur delîl

[36a]

1

‘anteret ibn ü şeddād

2	iy fāl idüp şoran bana sultandan su’āl	kim bilesin irür mi saña ‘izz ü cāh-ı māl
3	bilkim gey ulu her tepeye irişüp özün	bilgil sora cihānda oluban huceste hāl
4	iy fāl idüp şoran ki nice olısar ceyb	benden ba’ id mi olısar ol yāhud qarīb
5	bilgil şu kimseyi ki ciğer yaqduñ odına	hiç veçhile olur degül ol derdüñe tabīb
6	iy fāl idüp ma’ išet için iden su’āl	kim bilesin girür mi elünge helāl māl
7	gel sa’y kıl talebde bahāne çok eyleme	tā kim elünge gire nice ni’ met-i helāl
8	iy hācet isteyen kişi vaqti degül bu dem	terk eyle sa’yünge ki idesersin aña nedem
9	zirā ki umduğuna iresi degül özün	pes sende iltimāsuñı bu halkdan eyle kim
10	iy bir işi ben işleyen mi diyen yigit	terk it bu işde sañā hayr yok sözüñ işit
11	çünküñ şalāh olmaya bir işde özünge	terk eyle anı sa’yünge bir işe dañı it
12	iy bir işinde ‘aқıbetden şoran hümām	bilkim bu iş olası degül hayrıla tamām
13	şabr eylegil ola ki ‘ināyet kılup ilā	hayra irüre işünge şabrıla ve’sselām
14	iy fāl idüp nice ola diyen yüklü ‘avratı	hem toğan oğlınun dañı nice ola hāleti
15	bilkim bir oğlun olısar iy dost nık ü baht	dünyāyı nūra garq ide şems-i sa’ ādeti
16	iy fāl idüp özümde iden qorqudan su’āl	tā bilesin ne gösteriser saña iş bu fāl
17	bilkim bu qorqū zāhir olur mı bir gün özünge	andan necāt bulmağa bulmayasın mecāl
18	iy fāl iden ki özünge ide yirinden intikāl	bir yire dañı var ki saña yañşı ola hāl
19	iqdām eyle itmege tā’ hayr eyleme	kim hāşıl ola anda sañā māl u hem menāl
20	iy fāl iden ki vire özünge ehline talāk	kim hāşıl ola ‘avratına bu’ d u iftirāk
21	gel terk eyle bu işe iqdām eyleme	sa’y it ki ihtilāfa irişmeye nifāk

[36b]

1

zühēyr übn ü ebī selma

2	bugün gelüp iy qur‘a şaluban dutan fāl	ol ḥabis içinde eṣīr olandan iden su‘āl
3	bilgil ki ol yakında bulusardurur necāt	hem olısar sa‘ ādet ü baḥtıla ḥoş ḥāl
4	iy fāl idüp şoran bana sultandan ḥaber	kim ḥidmet etsem ide mi baña eyü naẓar
5	bilkim bu ḥidmetünde saña yoqdurur necāh	terk it anı daḥı yigine bulasın zafer
6	iy ‘ ışq u hem muḥabbetile ğam çeken ğarīb	bilgil ki saña meyl idesi degül ol ceyb
7	şol kimse kim vücuduñı yaqduñ hevesine	ger aqça ḥarc iderüseñ olur derdüñe ṭabīb
8	gel terk eylegil bu ma‘ āşı bu dirligi	sa‘ y eyleyüben istegil andan daḥı peki
9	çünkü ma‘ āş ü dirligüñ eyü degüldürür	eyüsin iste tā olasın ‘ ālemüñ begi
10	iy fāl idüp şoran ki ola mı ḥācetim qabül	ya olmayup qabül kıla mı ki şöyle ol
11	saña beşāret ola ki her dürlü ḥācetüñ	mecmū‘ -ı fi‘ le geliben bulısar ḥusül
12	iy qaşd eyleyüp işe iqdām iden kişi	ḥavf itmegil gönülile işlegil ol işi
13	zirā ol işde baḥt ü sa‘ ādet irüp saña	üstüne şāye şalsa gerekdür hümā kuşı
14	iy gelübeni ‘ āqıbetinden şoran işi	tā kırtıla gümān kafesinden fikir kuşı
15	şabr eylegil sen ol işe iqdām itmegil	şabr eyle ki ola ḥayra döne işüñ iy kişi
16	iy yüklü ‘ avratuñ toğan oğlanı şoran peder	tā bilesin ki nicesi olısar ol piser
17	bilgil ki anı maqbül u devletlü olısar	hem baḥt u ‘ izz ü cāhıla devletlü mu‘ teber
18	iy ol ki baña qorquyla eyledüñ su‘āl	kim cenk ü fitne olursa nice ola ḥāl
19	bilkim o dinilen saña vāqi‘ degüldürür	bil düzmedür ki düzdi anı bir şaḥs-ı bedfi‘ āl
20	iy bu yiri qoyup birine daḥı intikāl	itmek dileyen it ki eyü geldi işbu fāl
21	bilkim bu yiri çün qoyup ol yire varasın	ḥāşıl ola o yirde saña ‘ izz ü cāh-ı māl

[37a]

1

‘ ammāret übn ü ‘ aq̄il

2	iy fāl idüp şoran ki o kaçmış k̄ul iy ‘ aceb	gine elüme gire mi ger eylesem taleb
3	ğam yime kim yakında o k̄ul ele giriser	irişmedin özüñe senüñ zahmet ü ta‘ ab
4	iy gitmiş adam için özüñ eyleyen melül	sa‘ y eyleyen ki tā aña hāşıl ola vusül
5	bil kim o bu yakında geliser degül saña	l̄ikin niyetindedür ki gele h̄idmetüñe ol
6	iy gönül arzularımı eyleyen taleb	bilkim giriser elüñe mecmū‘ bī ta‘ ab
7	çün devletüñ sitāresi mes‘ üddurur bugün	iy niçe hayra irüre haq̄ seni bī sebep
8	iy ol ki baña bugün eyledi su‘āl	eyü ola mı denize girmek diyü itdi fāl
9	bilkim denize girmek eyüdü bu dem saña	kim anda saña hāşıl olur ‘ izz ü cāh-ı māl
10	iy özi baña gelüp ekinden iden su‘āl	bilkim bu demde saña inen yahşı geldi fāl
11	ger ekin ekse hayli özüñ hayra iriser	hem hāşıl olisar saña çok ni‘ met ü helāl
12	iy ortak olmağında naşib isteyen ceyb	bilkim ol ortağında saña vardurur naşib
13	hem ol şerik özüñe görklü refīkdür	ger hayr itse özüñe hiç olmaya ‘ aceb
14	iy borç nice ola diyüben su‘āl iden	bu guşşa iy ‘ aceb gide mi diyü fāl iden
15	bilkim ki hālünji senüñ olmadı müstaķīm	āhir hem oldur özüñe dürlü melāl iden
16	iy evlenübenin ideyinmi diyen niķāh	bilgil ki bu niķāhda vardurur saña felāh
17	sen her kaçan ki evlenesin hayra iresin	hem hāşıl ola anda saña ni‘ met ü şalāh
18	mirās elüme gire diyü iy iden hesāb	bilgil ki sen bu fikrün her gir degil şavāb
19	terk eylegil bu kaçduñı tā rahat olasin	ger terk itmesen çekesin iy nice ‘ azāb
20	iy dostdan vefā u maħabbet iden taleb	ol umduğun olası degül çekmegil ta‘ ab
21	andan vefā bulam diyü ger sa‘ y iderisen	özüñe niçe cev̄ ü cefā ire bī sebep

[37b]

1

ziyādü'l 'ācem

2	dün ü gün iy zayı' olmuşını eyleyen taleb	dürüşmegile ele gire mi diye 'aceb
3	bilgil ki ol elüğe giresi degül senün	pes sa'y eyleyüp özünge etmegil ta' ab
4	iy ol kaçan kulum gine gele mi diyen er	işit bu fālı kim saña gör ne virür haber
5	yağında ol kul elüğe girse gerekdürür	ger itdiyse dağı ırağ yirlere sefer
6	iy gidenüm gele mi diyü ben şoran baña	işitgil imdi fālun ne gösterür saña
7	bilgil ki yağında geliserdürür necid	şu resme rızkıla ki görüp kılasın taña
8	iy arzım elüme gire mi diyen kişi	dün ü gün bu fikrile dürüşüp ağrıdan başı
9	bilkim ol arzu elüğe giresi degül	sende 'abeş dürüşme ko terk eyle ol işi
10	deñize gireyin diyü iy şoran haber	bilkim deñize girmede vardurur saña hañar
11	çünkim bu işde saña hañar vardurur 'āzīm	sen dağı ol hañardan idesin gerek hazar
12	ey ekin ekeyin mi diyüben iden su'āl	bilgil ki bu su'alle inen yağışı geldi fāl
13	ekgil ekinünji sığınup hağğa şıdkıla	her neki arzuñısa vire ol zü'l celāl
14	iy ortağ olmayın mı diyüben şoran habīb	bilkim ol ortağunđa saña yoğdurur naşīb
15	pes terk eyleyüp aña iğdām itmegil	tā ki ziyāna irmeyesin zağmetin çeküp
16	ger dilesen tağāzadan ola özün selīm	gel borcuñı öde dağı istemededen garīm
17	bu borcdan bulası degül zımmetün ħalāş	tā virmeyince hağğını issine iy kerīm
18	iy bugün evlenüben ideyin diyen nikāğ	bilgil ki bu nikāğda yoğdurur saña felāğ
19	pes terk eyleyüp bu dem evlenmegi koğıl	tā kim şürür-ı zevcden özün bula necāğ
20	iy fāl idüp şoran baña mirāşičün haber	tā bilesin ki elüğe giriser mi sīm ü zer
21	saña beşāret ola ki sa'd oldı tāli' ün	yağında niçe mala gerek bulasın zafer

[38a]

1

beşşān ibn ü yezīd

2 av avlamakıçün iy gelüp eyleyen su'āl	kim ava varasın ger eyü gelürise fāl
3 bilgil ki fāl eyüdür ger ava varasın	iy niçe şaydıla gelesin sen huceste hāl
4 iy fāl idüp gelüp özüme eyleyen su'āl	kim elüme gire mi o zayı' olan māl
5 bilkim o fevt olan ele girür degüldürür	pes sen daḥı t̄ama' idüben çekmegil melāl
6 kaçmış kimesnesin iy gelüp eyleyen taleb	şoran ki elüme gire mi ol kaçan ' aceb
7 saña beşāret ola ki kendü ayağıyla	қапуға geliser daḥı sen çekmedin ta' ab
8 iy ğayīb adam içün āḥir şoran ḥaber	kim gele mi gelmeye mi hāl nolısar
9 bilgil ki ol yakında geliserdürür saña	mal ü menāl ü ni' met ü cāhıla mu' teber
10 iy arzu elüme giremi diyen emīn	bilgil ki ol elüñe geliriser degül yakīn
11 pes terk eylegil daḥı k̄asd etmegil aña	çün ele girmeye niçe bir sa' y idesin
12 iy k̄asd idüp ticāretiçün eyleyen sefer	қорқуп деңизе гирмеги қойуп iden ḥazer
13 bilkim deñize girmede niçe futūḥ var	hiç yokdur andan özünge bir zāḥmet ü zarar
14 iy ekin ekmeğiçün özi eyleyen su'āl	tā bilesin ne gösteriser saña iş bu fāl
15 bilgil ki baḥt ü devletün iḳbāl idüpdürür	her nekim ekesin öñeriser ol zü' l celāl
16 iy ortak olmağında gelüp fāl iden cüvān	fālum ne göstere diyüben kılan imtiḥān
17 gel bu dem ortak olmağa iḳdām itmegil	tā ' izzetünge maluña irişmeye ziyān
18 iy ol ki geldi fāl idüben eyledi su'āl	tā bile borcın ödemege bula mı mecāl
19 saña beşāret ola ki bī menn ü bī ta' ab	yakında borcun ödeniserdür ' aliü'l kemāl
20 gel iy tezevvüc eyleyüp evlenmek isteyen	esbāb ḥazır eyleyüben kayd-i bī yayān
21 bilkim nikāḥ itmede yokdur saña felāḥ	terk it bu k̄asdı uyḳuda iseñ daḥı uyan

[38b]

1

aḥvaş ibn ü muḥammed

2	iy ‘ömrüm uzun ola mı diyüp iden su’al	bilgil ki bu su’ale muvâfiḳ degil bu fāl
3	sen şanma ṭūlī ‘ömürile ‘ālemde ḳalasıñ	‘iṣ idesin tene‘üm ü zevkile māh u sāl
4	iy av avlamaḳlıḡa ḳaşd eyleyen cüvāñ	bilkim saña müsā‘id ḳılmışdurur zamāñ
5	her ne ḳadar ki av idesin öñiserdürür	çün ‘avn idüpdürür saña ol ḥayy u müste‘āñ
6	iy zayı‘ olmışını gelüp eyleyen taleb	gine eline girmek için isteyen sebep
7	bilgil ki ol elüñe giriser degüldürür	pes sende anuñ için dürüşüp çekmegil ta‘ab
8	ḳaçmış ḳulını iy dürüşüp isteyen kişi	girmez elüñe isteme ḳo bu ‘abeş işi
9	her ne ḳadar ki isteriseñ girmez elüñe	ne aşşı istemek çü ḳafesden ḳovduñ ḳuşı
10	iy giden adamını gelüp eyleyen taleb	gitmiş iken girü gele mi diyen iy ‘aceb
11	bilgil anı ki ol ḳadar ekleniser ki tā	nevmīd oluncaḡaz geliser saña bī ta‘ab
12	iy arzu elüme gire mi diyen cüvāñ	işüm neye irişe diyü isteyen beyāñ
13	bilgil ki her murāda elüñ iriserdürür	çün saña ‘avn eyledi ol ḥayy u müste‘āñ
14	iy nehre girmek için özi isteyen amāñ	şoran ki bu deñizde baña ola mı ziyāñ
15	bilkim saña ve malıña hiç ḳorḳu yoḳdurur	bilkim elüñe girse gerek māl bī girāñ
16	iy ekin ekmek için özi eyleyen su’āl	tā bile ki anda var mı aña kesbe hiç mecāl
17	bilkim ziyāde saña ḥayr vardurur ‘azīm	hem anda ḥāşıl ola niçe ni‘ met-i ḥelāl
18	iy ortak olmaḡında öküş fikr iden hümām	bu işde ḥayr ola diyüben iden ihtimām
19	şirkette saña bilki ḥayr yoḳdurur bu vaḳt	ger cümle ḥalk sa‘y ide senüñ için tamām
20	iy borç-ı ḡarīm için eyleyen su’āl	tā bile tiz ödenmegine var mıdur mecāl
21	bilkim o borç ödense gerekdür tamām	hem ḳalmasa gerek saña bu işde hiç melāl

[39a]	
1	semmül
2 iy ekin ekmeğiün özi fāl iden yigit	saña bu yıl ekinde hayr yok sözüm işit
3 terk eyle ekin ekmeği şabr eyle bir zaman	tā guşşaya irürmeye özüñi bir iş it
4 ortaklık için iy gelüben fāl iden cüvān	fālum eyü ola mı diyüben şoran beyān
5 bilkim bu şirketin saña maħmuddur bugün	her ne ki tutasın öneriser ol müste‘ ān
6 iy bir ğarīmīle nice idem diyen ħālīl	bu borcum ödene mi diyüben şoran zelīl
7 bilkim yakında kamusı borcun ödeniser	luḫf idiserdürür saña ol ħalıḫ u celīl
8 iy ‘avrat almağiün özi eyleyen su‘āl	ta bilesin ki saña iyü geliser midür bu fāl
9 saña beşāret ola ki sa‘ d oldı tali‘ ün	kim ħaḫ müyesser itdi saña zevce-i ħelāl
10 iy cidd ü ceħd ile gelüben fāl iden piser	mirāş elüme gire mi diyü şoran ħaber
11 bilgil ki fāl yahşı gelüpdür bugün saña	iy nice mala rızḫa gerek bulasın zafer
12 iy dost baña şadık ola mı diyen nigār	tā bilesin şadāḫatına var mı ‘itibār
13 bilkim o dost özüñe ğayet şefikdür	şol yārdur ki tıpuña yār olmağa yarār
14 iy gelüben şoran baña ılduz-ı ħālīni	tā sa‘ da mı delīl olısar bile fālını
15 sa‘ da muḫārib olmadı bu demde ılduzuñ	līkin muḫārib olmağa vardurur ihtimāl
16 iy fāl iden ki baña o yār ide mi vefā	yā va‘ desine tırmayuban ide mi cefā
17 gel dost şanma anı ki düşmandurur saña	şanma sen anda kim buluna derdüñe devā
18 iy fāl iden ki o kimse baña ola mı emīn	yāħud ħiyānet idübeni ola mı la‘ ĩn
19 bilgil anı ki özüñe ğayet emīndürür	oldur emānetinde bu dem muḫkem ü metin
20 iy ‘ilm oḫumaḫ için özi fāl iden cüvān	kim oḫumakda ħayr ola mı bilesin ‘ayān
21 bilkim saña müyesser olısar nice ‘ulūm	āsān idiser anı saña ħayy u müste‘ ān

[39b]

1

naşīb übn ü maqşūd

2	iy bahre girmek için özi eyleyen su'âl	tâ bilesin denizde saña nice ola hâl
3	bilgil ki anda iy niçe maqşūda iresin	hem dağı hāşıl ola saña çok helâl māl
4	gel iy heves idüben ekeyin diyen ekin	saña bu yıl ekinde hayr yokdurur yaqın
5	ger sözümi işitmeyüp ekin ekerisen	hāşıl olan öziñe meşakkat ola hemin
6	iy ol ki ortak olmağa kaşd itdi şirkete	tâ kim o şirket ucıla irişe ni' mete
7	bilkim bu demde gāyet eyü geldi fālun	gerek bu işde sen iresin baht ü devlete
8	gel iy özini guşşayla eyleyen hāzın	borcum ödene mi diyüben ğam çeken emin
9	gönlüñi şād eyle ve ğam çekmegil dağı	yaqında borcuñ ödeniser yesirle yaqın
10	iy fāl tutubanı taleb eyleyen nikāh	bilgil ki ol nikāhda vardurur saña felāh
11	pes sende bkr ü sālihasın al alursañ	tâ hāşıl ola anuñıla saña da şalāh
12	iy sa'y eyleyüben mirāş iden taleb	çok mal elüme gire diyüben çeken ta' ab
13	ol māl elüñe bil ki giriser degül tamām	ger rub'ı dağı ele gire idesin tarab
14	iy ol ki sa'y ider ki bula yār-ı şādık ol	şol yār ki ola kendüye gāyet muvāfiq ol
15	bilgil ki ol elüñe giriser degüldürür	diñle bu sözi cānıla gel murād-ı hāzık ol
16	iy sa'y idüp özüme gelüp eyleyen su'âl	tâ bilesin ki ılduzuñ ola mı sa'd-ı hāl
17	bil tālī'ün sitāresi mes'üddurur bugün	hergiz maqām-ı naħse dağı kılmaz intikāl
18	iy sa'y idüp gelüp bu sa' at fāl iden yigit	fālun ne gösterür diyen gel sözüñ işit
19	ol kimse bilkim itse gerek 'ahdine vefā	hem özi saña olsa gerek mürşid ü reşid
20	iy fāl iden ki kimse baña ola mı emin	yāhud ol olisar mı durur hayin ü la'in
21	bilgil ki ol emānete lāyık degüldürür	her laħza-yı fikri kaşd-ı hıyānetdürür hemin

[40a]

1

küveys übn ü mālīk

2	iy arzū ele gire diyüp iden taleb	girmez elüñe sa' y idüben çekmegil ta' ab
3	çünkim müyesser olmaya şabr eyle bir zamān	tā şuñā dek ki kısmet ide saña haq çalab
4	hayvān beslemekde iy hayr isteyen emīn	bilkim iç nice hayra iriser özün yakīn
5	çün devletün sitāresi mes' üddurur bu dem	her iş ki tutasın olusar muhkem ü metin
6	iy kur' a şaluban özüme eyleyen su'āl	tā bilesin ne gösteriser saña iş bu fāl
7	hayvān beslemekde saña hayr yoqdurur	şabr it bu işde tā kim olasın huçeste hāl
8	hayvān beslemekde özün hayra iriser	her görmedügi ni' met-i in' ām göriser
9	çün devletün sitāresi mes' üddurur bu dem	özün gerek ki manşıbıla hükm süriser
10	hayvān beslemekde iy hayr isteyen cüvān	ol işde saña hayr komadı o müste' ān
11	terk eylegil bu işini sa' y itmegil ' abes	sa' yın ' abes ide ne meşakkat kalur hemān
12	iy ilçi gine gele mi diyüp şoran haber	bilkim yakında gelse gerek saña bī haber
13	hem sen anuñla iy niçe hayra iresin	her arzuña anuñla bulasın zafer
14	iy hayra irişeyim diyü hayvān besleyen	dünin dürüşiben guşşasın yiyen
15	bilkim bu işde saña hayr yoqdurur yakīn	ben dimezem bu bi saña fālundurur diyen
16	gel bugün iy binā ü ' imāret iden emīn	bilgil ki sañā bunda hayr vardurur yakīn
17	her ne kadar ki yapu yapasın oñad ola	dürüş ki her harabuñı ma' mūr idesin
18	hayvān beslemekde iy hayr eyleyen taleb	bu nesne saña hayra olası degül sebep
19	terk eylegil bu nesneyi hergiz dürüşmegil	tā hayr olmaz işden özün çekmeye ta' ab
20	gelüben özüme iden ilçiden su' al	tā bilesin bu işde saña niçe gele fāl
21	bilkim yakında irse gerek hüdmetüñe ol	enva' -ı ni' metile münakkam-ı huçeste hāl

[40b]

1

imrū' l kıays

2	gel sa' y idüp iy hâcetine eyleyen necâh	bilkim bu hâcetünde saña iriser felâh
3	her bir işinde seni murâda irüre	hem düzi kıla o haq ni' met-i salâh
4	gelübenin iy kıur' a şalıban fâl iden esîr	tâ bilesin neye ire gönlündeki zamîr
5	bilgil ki her ne işe ki ikdâm idesin	haq olısar ol işde saña 'avn u destigîr
6	iy her işinde 'âkıbetinden iden su'al	bilgil ki saña gâyet eyü geldi iş bu fâl
7	her ne işün ki varısa hıayr ola âhıri	hergiz işünde gönlü ki irişmeye melâl
8	iy yüklü 'avratından özi eyleyen su'al	anuñ haqqında tâ bilesin niçe gele fâl
9	bir oğlı toğııardurur ol 'avratuñ ki ola	hüsn-ü cemâl-i 'aqlu kemâl içre bî mişâl
10	iy kıorķu nice ola diyüben su'al iden	bu kıorķudan necât ola mı diyü fâl iden
11	bilkim bu işde zerrece yoķdur saña ziyân	ve hem hıayâlile iy özine melâl iden
12	yirin kıoyup iy bir yire dağı iden intikâl	bilkim bu intikâlüne gelmedi yahşı fâl
13	terk eyleyüp bu gitmegi şabr eyle bir zamân	ger şabr itmesen çekesin iy nice melâl
14	iy fâl idüp gelüp baña hâlin şoran er	kim 'avratuñ boşamada var mı saña zarar
15	bil ki anı boşamaķda zarar yoķdurur saña	bil ki anı saqlamaķda saña vardurur hıaşar
16	iy fâl idüp özüme gelüben şoran hıaber	tâ bile tıtuda saña var mıdur hıaşar
17	bilgil kim öñdi işün sa' d oldu çalı' ün	her ne işe ki el urasın hıayra iriser
18	iy ol ki geldi hâkime varmağâ itdi fâl	ğâlib olam mı hıaşma diyüben iden su'al
19	bilgil ki yahşı gelmedi fâluñ bu dem senün	hıasmuña gâlib olmağâ yoķdurur saña mecâl
20	iy fâl iden kışı baña bildürdi iş bu fâl	ki özün gelüp seferden idüpdür bu dem su'al
21	fâluñ eyüdürür şığınup haqķa iş bu dem	her ne diyâra istesen eylegil intikâl

[41a]

1

ebū nuvās

2	yirinden iy gelüb ideyin diyen intiķāl	bilgil ki eyü gelmedi bu dem saña bu fāl
3	şabr eylegil tırup dañı bir yire varmağıl	ger varur olursan olursın şikeste hāl
4	gelüp ıztırābıla benden su'āl iden	ehlümi boşasam nice ola diyü fāl iden
5	sözü mi işidürisen ehlünji boşama	zirā ki oldurur seni ferħunde hāl iden
6	iy fāl idüp gelüp baña bu dem şoran haber	kim tutu komağda saña var mıdur hañar
7	saña beşāret ola ki fālun eyüdürür	her neye kaçd idersen aña bulasın zafer
8	ger sende ' aqıl varışa terk it huşūmeti	tā hāşıl itmeyesin özünje nedāmeti
9	her kimse kim huşūmete kaçd eyler özünü	evvel kabül itse gerekdür melāmeti
10	iy ol ki geldi baña su'āl eyledi bu dem	hayr ola mı eger sefer için başam kadem
11	bilgil ki bu seferde saña şol kadar ni' am	hāşıl ola ki özünj ola maħdüm u muħterem
12	iy gelüben ticāretiçün kaçd iden sefer	bilgil ki bu seferde saña yokdurur hañar
13	saña beşāret ola ki esenligile sen	çok aşşıya bu yılda gerek bulasın zafer
14	iy nesne şatmağičün özi eyleyen su'āl	bilgil ki bu şu'ālünje çok yahşı geldi fāl
15	bu ba' da saña iy niçe menfa' at olup	hāşıl olısar özünje bu nice helāl māl
16	iy nesne şatun almada gelüp su'āl iden	hayr ola mı baña iy ' aceb diyü fāl iden
17	bilkim bu işde saña hayr yokdurur yaķın	iy nesne-i kıız alup özine melāl iden
18	iy ol ki hacca varmağa kaçd eyledünj bu dem	ol işde sen gerek olasın şābit kadem
19	haķ haccunı saña rüzı kılısardurur bu yıl	mevķıfda vaķfeye tırısarsın bilā sekām
20	iy at koşmağičün özi fāl iden cüvān	bilgil ki saña yarı kılıpdur o müste' ān
21	teşviş çekme ğam yime atunı koş bu dem	saña gerek ki aşşı ola haşmuña ziyān

[41b]

1

hansā

2	iy nice ola diyü şoran qorqudan haber	tā bilesin ki anda saña varmıdır zarar
3	bilgil ki ne muqadderise olsa gerek ol	irişse gerek ol saña her neyse hayr u şer
4	iy yirini koyup dağı bir yire intikāl	itmekiçün gelüp özüme eyleyen su'āl
5	yiründe gel muqīm ol otur ger giderisen	şonra özün çeke iy niçe guşsa vü melāl
6	ger sen bu 'avratuñ boşarısañ bu dem iy yār	gide dükeli zecrün ve nefsun bula qarār
7	ger boşasañ gele özünge 'izz ü şeref	ger boşamazısañ gide nāmūs u 'izz ü 'ār
8	ger fāl idüp baña şorasın tutu hālını	diñle nedür diyem saña anuñ maqālını
9	terk eylegil tutuya yakın olmağıl eger	terk eylemezisen çekisersin melāleti
10	iy gelüben cenk ü huşūmet iden taleb	haşmına gālib olmağıçün isteyen sebep
11	bilgil ki haşmuñı özünge gālib olısar	gelsen dağı bu işde iñen çekmegil ta' ab
12	iy ol ki geldi baña su'āl eyledi bu dem	tā bile kim seferde aña varmıdır qadem
13	terk eylesün o kimse sefer itmesün bu dem	tā kim irişmeye her işinde aña nedem
14	gelüben iy ticāretiçün fāl iden cüvān	ger dilesen ki guşşadan özün bula amān
15	koğıl bu kamu fikri sefer eyleme bu dem	terk eylegil ticāreti şabr eyle bir zamān
16	iy nesne şatmağında özi guşsa gam yiyen	geh şatayın diyen gehi şatmayayın diyen
17	bilgil ki bu işünde senün yoqdurur felāh	devletlüdür naşihat işidüp söze uyan
18	iy nesne almağıçün özi eyleyen su'āl	bilkim hayırlu gelmedi özünge iş bu fāl
19	pes terk eyle nesneyi almağı şabır kııl	tā aldunuñ ziyān idüben çekmegil melāl
20	iy hacc eylemeklige qaşd iden eyü kul	bilgil ki haq müyesser idüp idiser qabul
21	gel hacc idüp mezār-ı resūli ziyāret it	tā kim terahhum ide şefā' at kııla resul

[42a]

1

urvat u ibn ü verdî

2	iy ol ki kaçd itdi özün hacca varasın	hem türbe-i resüle irüp nür göresin
3	bilkim o hacca saña müyesser degül bu yıl	şabr eyleyüp meger bir yıla dağı iresin
4	iy ol ki yarış için atın eyledi irāk	kim kendü atı hasm atını geçe bilâ nifāk
5	bilkim senün atıñ qamusın geçiserdürür	ger her birinün atı olur işde burāk
6	iy ol ki geldi hasta olandan ider su'āl	tâ bile kim hoş olmağa ol bula mı mecāl
7	bilgil ki ol yakında şifâ bulısdurur	zirâ delîl-i hayr oluban yahşsı geldi fāl
8	iy ol ki kendü 'ömri uzun olmağın diler	her hâcetine tâ kim anuñla bula zafer
9	bilgil ki 'ömrün uzun olısdurur senün	hergiz ma' išetüñe irişmeyiser zarar
10	iy av avlamağa varayın diyen cüvān	bilkim saña ' ināyet idüpdürür o müste' ān
11	her qanda varsañ avuñ öñiserdürür senün	sa' y eyle olmaya diyü eylemegil gümān
12	gelüp iy zayı olmışımı isteyen emīn	bilkim bu işde sañā haq olmışdurur mu' īn
13	her nesne kim gidipdür ele giriser tamām	sen qoruyayın guşsa çekersin ve ğam hemīn
14	kaçmış kulın taleb iden gezen iy şehri kend	ger sözüñ işidürse özün budur aña pend
15	yakında quluñ elünge girse gerek senün	boynuna şal kemendi ve ayağuna bağla bend
16	gelüp iy fāl idüben benden şoran cüvān	şol kimse dengi gitdi belürmedi bir zamān
17	bilkim bu ay içinde o gelse gerek sañā	gelmekliginde olmasun eyleyesin gümān
18	iy arzū ele gire mi diyü fāl iden	hāşıl ola mı diyü ğnādan su'āl iden
19	bilgil ki elünge giriser degül ol senün	sa' y-ı ābeş qılup iy özünge melāl iden
20	deñize girmek için iy gelüp şoran haber	bil kim bu yıl deñizde iken vardurur hañar
21	terk it deñize girmegi şabr eyle bir zamān	tâ kim saña ve malıña irişmeye zarar

[42b]

1

ferezdağ

2	iy nesne şatmağičün özi fāl iden cüvān	bilkim bu şatıda özünge vardurur ziyān
3	çünkim şatıda faydañ olmaya iy emīn	pes terk eyle anı ve şabr eyle bir zamān
4	iy nesne şatun almağičün fāl iden cüvān	her nekim anda gizlüyse bilesin ‘ ayān
5	bilgil ki ol alduğınñı gāyetde kızdurur	şāyet ki şonra şatıcağaz idesin ziyān
6	iy hacca varmağičün özi fāl iden cemīl	kim göresin müyesser olur mı saña bu yıl
7	bilkim müyesser olsa gerekdür bu yıl saña	sende sefer idüp yüri sa‘ y eyle hac kııl
8	iy at koşmağičün atın eyleyen yarāk	tā bilesin yarışda kimün olısar sibāk
9	bilkim ol atları senün geçer degül	ger koşduğun atun dağı olurısa burāk
10	iy fāl idüp gelüp bañā özi su’āl iden	kim hasta bilesin bula mı şıhhat-ı beden
11	bil kim dükeli ‘ illeti gitse gerek anun	bilmeyesin ki böyle şahih olduğı neden
12	gelüp baña iy tül-ı ‘ ömürden iden su’āl	kim bilesin ki saña ne gösteriser bu fāl
13	saña beşāret ola ki tül-ı hayātıla	‘ iş idesin ‘ ālemün içinde hoş hāl
14	bilgil ki fālunıla şu ma‘ lūmdur bu dem	av avlamağlığun katı mezmūmdur bu dem
15	ço av avlamağlığı şabr eyle bir zamān	saña hudā irişür ne ki maqsūmdur bu dem
16	iy zāyi‘ olmışını gelüp isteyen yigit	sen anı istemekde inen olmağıl necīd
17	zirā ki ol bu yıl elünge giriser degül	şabr eyle bir zamān öğüdüm tut sözüm işit
18	kaçmış kul için iy özünü eyleyen melül	bilkim dağı elünge giriser degül o kul
19	kat‘ recā idüp aña şabr eylemek gerek	tā şuña değin tengri dileğün ide kabül
20	iy fāl issi bilki bu fālunı geldi şom	ğāyib olup gidenden özün ummasun kurūm
21	yağında geliser diyü umarısañ anı	hāşıl ola özünge niçe guşsa vü hümüm

[43a]

1

a' şeyi ibn ü kıys

2	iy şiddet ü belâdan özi isteyen necât	bilgil ki ne deñlü kim saña uzun ola hayât
3	ol şiddet ü belâdan özün kurtulur degil	illâ meger müsâ' id ola şavmıla şalât
4	maħbus kimseden iy gelüben şoran edīb	ol ħapisden necâta aña yoğdurur naşīb
5	pes ħağğâ şıgınuş aña şabr eyle bir zamân	tâ şuna dek du' añı kabül eyleye mucīb
6	iy fâl idüp iden baña sulţândan su'âl	tâ göresin neye ki delâlet iderse fâl
7	bilkim irişiserdür o sulţândan saña	baħt u sa' âdet ü şeref ü ' izz ü câh-ı mâl
8	o dost-ı ' ışkıla çeker ħün iden ħarīb	bilgil saña ħâyret meyl itdi ol ħabīb
9	anuñ maħabbeti saña senden ziyâdedür	mecmu' derdüñe gine ol olısar tabīb
10	iy ol ki dirliginden özüme ider su'âl	tâ bile kim özine ne gösteriser bu fâl
11	bilsün ki dirliginde anuñ yoğdurur felâħ	ħaşıl degüldürür aña illâ ħam u melâl
12	iy ol kişi ki ħâcetine istedi necâħ	fâl itdi ki anda bile aña varmıdur felâħ
13	saña beşâret ola ki ol ħâcetünı sen	ħaşıl olup gerek bulasın rüşdile şalâħ
14	işin işlemekliküñ fâl iden ħümâm	tâ bilesin anı ki olısar mıdur temâm
15	çün tãli' ün sitâresi mes' üddur bugün	pes sa' y idüp gerek idesin aña ihtimâm
16	gelüp iy ' âkıbetinden özüme iden su'âl	tâ bilesin ki saña ne gösteriser bu fâl
17	bilkim her işde ' âkıbetün ħayra iriser	caħ-ı celâlile olısarsın ħuceste ħâl
18	gelüp iy yüklü ' avrat için fâl iden ' aziz	tâ bilesin toğurduğı oğlanmıdur ya kız
19	bir oğlı toğa yüzünü ay görse tañ ola	her bir ħaddünı kirpigünün ola ħüm-riz
20	iy korçulu ħaber işidüp fâl iden cüvân	tâ bilesin sen anı gerçekmi yâ yalan
21	bilgil ki ol fezâ' ħaberi iriserdür yağın	sa' y eylegil ki olmaya andan saña ziyân

[43b]

1

āḥṭal übn ü 'am

2	iy cenk eylemeklikiçün fāl iden dil̄r	bilkim bu işde özün̄e ḥaḳ ola destiḡr
3	her ne ḳadar ki cenk ola manşūr olasin	zira 'ināyet itdi saḡa ṣani' ü ḳad̄r
4	iy şiddetiçün özi gelüp fāl iden cüvān	kim bilesin ki varmıdur andan saḡa ziyān
5	bilkim o şiddet ü belā vaki' olısar	illā meger ki fazl ide ol ḡayy u müste' ān
6	iy sicc içinde ḡabs olançün iden su'āl	kim bilesin ki var mı aḡa ḳurtulmaḡa mecāl
7	bilkim yaḡın zamānda bulıсарdurur necāt	hem luṭf-u san' ile olısar ḡuceste hāl
8	sulṭāndan iy rif'at ü cāh isteyen ḡüzāf	ol elün̄e giresi degül bāri urma lāf
9	çün umduḡun elün̄e giriser degüldürür	sen daḡı raḡı ol şü ḳadar kim ola kifāf
10	iy yāre vuşlat ola mı diyü iden su'āl	zāyil olur mı hem bilesin ḡasret ü melāl
11	ol umduḡum elün̄e giriser degüldürür	illā meger ki ḡarc ola altun u aḳçe māl
12	iy dirliğüm nicesi ola diyü fāl iden	her ne gördünise diyem anı saḡa ben
13	bilkim sa' ādetün̄ ḡüni mes' üddur bugün	dirliğün̄ eyü ola diri olduḡun̄ca sen
14	iy ḡacet issi ḡacetün̄ olsa gerek revā	hem luṭf idüp o ḡaḳ idiser derdiḡe devā
15	çün devletün̄ sitāresi mes' üddur bugün	her ne ki ṭutasın anı oḡadıсар cüdā
16	gel sırrın̄ı baḡillere 'ilām itmegil	hem olmayası işlere iḳdām itmegil
17	fālun̄ bu işde çün eyi gelmedi kendün̄i	āḡir beşer yaşurmayuben bet nām itmegil
18	iy her işinde 'āḳıbetinden şoran hümām	tā bilesin her bir iş olıсар mı aḡa tamām
19	bilsün ki ḳamu işi tamām olıсар degül	mecmu'ın işlemekde pes etmesün ihtimām
20	iy yüklü 'avratum ne toḡura diyen 'aziz̄	fāl eyleyem ki bile oḡlı mı toḡar ya kız
21	bir kız toḡura şöyle ḡüzel ola kim o kız	aḡsuzda yüzini göricek ḡurī sanasız

[44a]

benî 'āmr

1

2 iy yüklü 'avratum toğra mı diyen yigit

bir oğlu toğa baht ü sa' ādetlünî işit

3 dağı şu resme hūb ola hūsnile bilkim

yüzün görse ve eli ola hūr-ı behişt

4 iy korkuya feza' işidüp üşenen cüvān

bilgil kim ol feza' da saña yoqdurur ziyān

5 līkin saqın sen ol işe ikdām itmegil

ol def' olup gerek gide şabr eyle bir zamān

6 iy ol ki intikāl ideyin diyü itdi fāl

bilgil ki saña küllī hayrdur ol intikāl

7 ger bu yiri koyup dağı bir yire varasın

hāşıl ola saña şeref ü 'izz ü cāh-ı māl

8 iy 'avratın boşamak için eyleyen su'āl

bilgil ki yahşı gelmedi hālünge iş bu fāl

9 hayr oldur ki 'avratunı boşamasın

ger boşarısañ ire özüñe niçe melāl

10 iy ol ki fāl idüp baña geldi şoran haber

kim tutu almağunđda baña varmıdur hañar

11 gel tutu alma alduñısa dağı girü vir

tā kim irişmeye saña gam malunđa zarar

12 ol kimse kim husūmetiçün geldi tutdı fāl

diler ki bile bula mı haşımına hiç mecāl

13 terk itsün ol husūmeti şabr eylesün birāz

tā kim irişmeye özüñe zaħmet ü melāl

14 şolkim özüme gelüp seferden şoran haber

tā bile kim seferde aña varmıdur hañar

15 bilkim anda saña hayr yoqdurur yaqın

pes terk eyle tā ki saña irmeye zarar

16 falunđ bu kim ticāretçün eyledün su'āl

bilmek dilerisen özüñe hāşıl olur mı māl

17 bilkim saña ticāret inen yahşıdır bu dem

zirā kim anda hāşıl olur ni' met-i helāl

18 iy ol ki nesne satmağıçün geldi fāl ider

tā bile aña anda hayr mı vardur ya şer

19 kesb-i helalle bey' -i şirā çün sebedürür

terk itme anı saña budur hāşılı haber

20 iy nesne almağıçün özi fāl iden habīb

tā bilesin ki anda saña varmıdur naşīb

21 bilgil ki tālī' ün günü mes' üddur bu dem

her ne tutarısañ oñadur ol şāni' ü mucīb

[44b]

ebū firās

1

2	iy her işinde ‘ākıbetinden şoran haber	tā bilesin irer mi saña şiddet ü zarar
3	dün ü gün du‘āya özüñi meşgul eyleyen	kim haq ‘ināyet idüp özüñden şava haţar
4	iy yüklü ‘avratum nicesi ola diyen er	andan oğul toğa mı diyüben şorar haber
5	yaqında saña bir eyü oğul virile kim	maħvola yüzi nūrıla revnaq-ı kamer
6	iy qorquban feza‘ nicesi ola diyen er	fāl eyleyüp gelüp özüme şoran haber
7	her nekim didilerise ol olusardurur	saqın ki ol feza‘ dan irişmeye hiç zarar
8	yirini terk idüp dağı bir yire intiķāl	itmek dileyen itme eyü gelmedi bu fāl
9	ger sözüñ işitmeyüp yirüñi terk ideriseñ	iy niçe zaħmet irişüp çekesin melāl
10	iy ‘avratum boşayayın mı diyen cüvān	boşa o ‘avratı saña irürmedin ziyān
11	ger boşamazısan saña bir fitne ide kim	rüs vaylığıña baqa senüñ cümle bu cihān
12	iy gelüben özüme su‘āl eyleyen humām	kim tutu hālı niçe olur bilesin tamām
13	teşviş çekme haqqa işüñde tevekkül it	tā haşma ğālib ide seni hālıq u enām
14	iy gelüben huşūmete qaşd eyleyen cüvān	bilgil ki bu cedelde saña vardurur ziyān
15	koğıl bu şerr-i şūrı terk it huşūmeti	tā kim ‘ināyet ide saña hayy u müste‘ān
16	iy fāl idüp seferden özüme şoran haber	tā bilesin hayr mı ola anda saña yā şer
17	seyr eyle her kim dilesen seni ir güne	ol hālıq u qaviyy ü qādir ü sāni‘ ü şuver
18	gel iy ticāret itmeğiçün qaşd iden emīn	bil kim bu işde saña hayır vardurur yaqīn
19	çün fālī‘ ün sitāresi mes‘ūddurur bugün	her ne ki tutsağ olurısar şāni‘ ü qādir
20	iy nesne şatmağıçün özi eyleyen su‘āl	ta bilesin bu işde saña niçe ola hāl
21	her nekim şatmaq isterseñ sat üşenmegil	zirā ki yaħşı geldi senüñiçün iş bu fāl

[45a]

1

nābiġa-yı zübüyanī

2	iy gelübeni baña haber şoran piser	tā bilesin hayr mı var anda saña ya şer
3	bilgil ki ol haberde saña hayr var yaqın	hergiz yok ol haberde saña zahmet ü zarar
4	iy düşmanıla cenk ideyin diyü fāl iden	esbābımı düzüben kaçd-ı kıtāl iden
5	bilgil ki seni düşmanuña ġālib idiser	ol ayı ġāh hilāl idüp ġāh bedr iden
6	iy şiddet ü belādan özi isteyen amān	bilkim ‘ināyet itdi saña ol hayy u müste‘ān
7	saña beşāret ola ki cem‘ olsa cümle halk	mecmū‘ı fitne itse saña ırmeye ziyān
8	iy habs olan kişiden özi isteyen su‘āl	tā bilesin necāta aña varmıdur mecāl
9	bilkim yaqında aña necāt irişüben	ol habsiden halāş idiser anı zü’lcelāl
10	iy padişāh meclisine meyl iden yigit	her ne görünür diyeyin sözüm işit
11	çün aña muşāhib olasin ol emrine muṭi‘	dün ü gün dürüş ki hıdmetin eyleyesin necid
12	iy dost-ı ‘ışkıla ciger hūn iden cüvān	bilkim saña ‘ināyet idüpdür o müste‘ān
13	şol resme vār saña muṭi‘ olısdardurur	qalmaya dañı vuşlat bābında hiç ġümān
14	iy dirlik ma‘ aşıçün eyleyen su‘āl	bilkim saña ol işde eyü gelmedi bu fāl
15	şol nesne kim ma‘ işetünge eyledünj sebeb	andan ider degül saña ceza‘ u ġuşşa vü ta‘ ab
16	gel sa‘ y idüp iy hacetine ırmek isteyen	dün ü günü dürüşüp anuñ ġuşşasın yiyen
17	mağşūda ıresin eger ırmezisen zirā	ırür murād umuban vaqtine ġüyan
18	gel sen bu işe ciddile ikdām eyleme	bir iş ki olmaya söz idüp anı söyleme
19	sözüm işitmeyüp aña ikdām eyleyüp	ecr nedāmet eyleyüben ġuşşasın yime
20	iy her işinde ‘aķıbetinden şoran cüvān	bilgil ki saña ‘avn kılıpdur o müste‘ān
21	her ne murādınısa ırisersin aña sen	hem her neden ki korkarısañ bulasın amān

[45b]

1

tırmāḥ

2 iy baḥa ‘ilm ḥāşıl ola mı diyen emīn

taḥşıl-i ‘ilme ciddile meşğul iden özin

3 bilgil ki ḥaḫ ‘ināyetile ḥāşıl olısar

saḥa ḫamu fazā’il ü dünyā vü ‘ilm-i dīn

4 gelüp iy nice ola diyen kişi bu ḥaber

tā bilesin ki anda saḥa varmıdur ḥaḫar

5 çün ḥaḫ ‘ināyet itdi ve luḫf eyledi bugün

bellü bil o ḥaberden saḥa yoḫdurur zarar

6 iy düşmanıla cenk-i cidāl eyleyen ulu

bilgil ki saḥa ğālib olısar durur ‘ādū

7 gel ḫo cidāl ü cengi terk it ḫuşumeti

ger düşmanuḫ iderse daḫı üstüñe ğulüvv

8 iy şiddet ü belādan özi isteyen necāḥ

bilgil ḥaḫ özüñe feraḫ virdi vü felāḥ

9 her kim ki saḥa ḫaşd-ı belā ide ḫahr ola

her laḫza kim özüñ ola işinde bā şalāḥ

10 şol kimsenüñ ki sa‘d iken ılduzı naḫs ola

issi anuḫ ya cenk ü cedel yāhud ḫabs ola

11 aḫa bu ḫapısdan daḫı çıḫmaĝa yoḫ mecāl

illā meger ki sa‘de döne gine ‘akis ola

12 sulḫāndan iy menfa‘at ve ḫayr uman yigit

baḫtün müsā‘id oldı bu dem ḫālī‘ün sa‘id

13 her neki umsan ol elüñe giriserdürür

baḫt ü sa‘adet ü şeref manşıb-ı cedīd

14 iy ‘ışk-ı şiddetile zaḫmet çeken cüvān

derd-i hevāyıla özine ḫar olan cihān

15 sen şanma sevdüğüñe bulasın vuşul

līkin belā u miḫneti ḫalır saḥa hemān

16 iy dirliĝi ma‘işetiçün şoran sebep

her ne ki aḫa ḫayrise anı ideyin ḫaleb

17 şol kim ma‘işetüñe sebep şanduḫ anı sen

andan özüñe ḫāşıl olunmaz ceza‘ ü ta‘ab

18 iy ḫāceti ḫusūliçün isteyen necāḥ

bilgil ki ol dilekde saḥa yoḫdurur felāḥ

19 baḫtün müsā‘id olmadı çün şabr ḫıl ki tā

ḫāşıl ola saḥa şeref ü ni‘met ü şalāḥ

20 ol fāl iden ki işine iḫdām eyleye

ger öñse fāl işini itmām eyleye

21 gel şabr eyle bir iki gün tā kim ol işi

ḫaḫ öñere ve hem daḫı in‘ām eyleye

[46a]

1

‘ömer übn ü gülşüm

2	iy kır‘a şalup ılduz hâlin iden su’âl	kim bile sa‘d ola mı ol naḥs-ı hâl
3	bilgil ki bahtün ılduzı mes‘üddurur bugün	her ne ki tıtsaḥ öḡeriser ḥayy u zü’lcelâl
4	bir kimseden iy baḡa gelüben şoran şadr	tâ bilesin ki ‘âhde vefâ mı ide ya ġadr
5	saḡa beşâret ola ki ‘âhde vefâ idüp	ol ḥâtırıḡı münevver kıla çü bedr
6	gelüp su’âl iden baḡa iy yâr-ı nâzenin	tâ bilesin ol kimse ḥâyin mi yâ emin
7	bilgil ki anı ehl-i ḥıyânet degüldürür	bil kim o kimse ehl-i emânetdürür ehl-i dîn
8	ciddile ‘ilm oḡımaġa iy eyleyen heves	andan gerek ki olmayasın ḥâli bir nefes
9	sa‘y idesin düni ġüni kesb idesin	şol resme ki saḡa cedel itmeye hiç kes
10	korḡuban bana hâl-i ḥaberden şoran püser	tâ bilesin ki anda saḡa varmıdur zarar
11	bilgil ol ḥaberden zarar yoḡdurur saḡa	bâ devlet-i sa‘âdet ü ‘izz ü şeref zafer
12	iy cenk itmekiçün özi eyleyen su’âl	tâ bilesin ki anda saḡa nice ola hâl
13	terk eylegil sen anı şabr eyle bir zâmân	tâ kim özün zafer bula â‘daya bî kıtâl
14	iy şiddet ü belâdan özi isteyen necât	kim saḡa tar olmaya ḥurıla şeş-i cihât
15	bilgil ki saḡa zarar yoḡdurur yaḡin	tâ şol kadar ki sende qarâr eyleye ḥayât
16	iy ol kişi ki dürişe ve çâre bulmaya	zindândan nicesi ḥalâş ola bilmeye
17	saḡa beşâret ola ki ol ḥayy u zü’lcelâl	ḡurtar esiri luḡfıla bir hafta ḡalmaya
18	sultândur iy ni‘met ü ḥayr eyleyen taleb	ol umduġın özünge yetişemiki ‘aceb
19	an özünge ḥâşıl olası degüldürür	illâ meşakḡat ü neseb ü zaḡmet ü ta‘ab
20	iy dost derdiyle özin eyleyen melâl	kim yâre nice ḥâşıl olur bilmeyen vuşul
21	bilgil ki saḡa şöyle maḡabbet ide ki ol	her ne murâduḡ olsa ḡatında ola ḡabül

[46b]

1

‘abbās übn ü aḥnaf

2 iy dostdan gelüp özüme eyleyen su’âl	kim bilesin senünle olısar mı hoş ḥâl
3 bil kim şu resme dost olıyardur ol saḡa	kim ol ṭarafdan olmayısar vaḡtünje melâl
4 iy ıldızından gelüben şoran cüvân	kim bilesin ki sa’ dmıdur yoḡsa naḡs iy cân
5 bilgil ki anı naḡsa muḡârindürür bu dem	sa’ da muḡârin olmayısar daḡı bir zamân
6 şol kimse kim şanursın ide va’ dine vefâ	va’ dine ol vefâ idiser degül iy ata
7 andan saḡın ki va’ de vefâ idiser degil	tâ şuḡa degin saḡa ‘ inâyet kıla ḡudâ
8 iy şol kimesneden ki özün eyledi su’âl	kim bilesin emînmidür ol eyü ḡısâl
9 bilgil ki ol emânete lâyıḡ degüldürür	bilkim ḡıyanet ehlidür ol kimesne bed fi’âl
10 şolkim dün-i ḡünü dürüşür ‘ilm ider ṭaleb	tâ ḡâsıl ide anuḡile ni’ met ü edeb
11 bilsün ol kimesne kim ḡamu maḡşûda iriser	ger şabr idüp çekerse bu dem zaḡmet ü ta’ ab
12 gel iy ḡaberden özi eyleyen sürür	bilkim var ol ḡaberde nice zaḡmet ü fūrür
13 çün ṭâli’ ün sitâresi sa’ d eyledi bu dem	şabr eyle devletün ḡününe irişmeyince nūr
14 gelüp iy cenk eylemekden ḡaber şoran cüvân	tâ bilesin zafer ola mı düşmana ‘ ayân
15 saḡa beşâret ola ki düşmanlara bugün	çoḡ ḡâlib idiser seni şekk ü bî ḡümân
16 iy şiddet ü belâya düşen kişi bellü bil	tengri ‘ inâyet eyledi özün şükr kııl
17 her kim ki düşmanuḡa maḡhür olısar	ḡaḡ ḡâlib idiser seni bunlara niçe yıl
18 şolkim belâ-yı ḡabs anı eyledi iki ḡat	zindândan ‘ aceb çıkuban bula mı necât
19 ol kimse anda gerçi meşâḡḡat çeker velî	aḡır ḡalâş bulsa gerek sâbitü’l-ḡayat
20 şultândan iy manşıb-ı ni’ met uman cüvân	bilgil ki saḡa ‘ avn idüpdür o müste’ân
21 her umduḡuḡ elünje giriben gerek ki sen	baḡt u naşibile olasın sürür-ı cihân

[47a]

1

tufeyl

2	iy fāl idüp bugün ideyin mi diyen sefer	şoran ki bu seferde bana var mıdur h̄aṭar
3	bilgil ki ol seferde h̄atār yoḡdurur saṅa	bel vardurur naşīb ü şeref ü ni' met ü zafer
4	gel iy ticāret itmekiçün fāl iden cüvān	bilkim ol işünge saṅa vardurur ziyān
5	çün tāli' üñ sitāresi mes'ūd olmadı	terk eyleyüp ticāreti şabr eyle bir zamān
6	iy nesne satmağıçün özi eyleyen su'āl	tā bilesin ki saṅa ne gösteriser bu fāl
7	bilgil ki bu satuda saṅa h̄ayr yoḡdurur	ger eylemeziseṅ saṅa kesb ola çok melāl
8	iy nesne şatun almağıçün fāl iden emīn	bilgil ki ol şirāda saṅa aşşı yok yaḡīn
9	ger nesne şatun alursaṅ sözi işitmeyüp	sonra ziyān olup saṅa zahmet kıla hemīn
10	iy h̄acca gideyin diyen kişi bellü bil	saṅa müyesser olası o h̄acc bu yıl
11	çün sūret-i h̄ayırda görünmedi saṅa fāl	bu yıl şabr kıilup gelesi yılda h̄acc kııl
12	iy at koşmak için özi fāl iden yigit	atuṅ anı geçesi degüldür sözüüm işit
13	çün atuṅ anı geçmeye koşmak ne fayda	bu h̄alk saṅa gülmeye sen daḡı bir işit
14	iy h̄asta nice ola diyüben şoran emīn	yaḡında şıḡhat irse gerek aṅa bil yaḡīn
15	çünkim 'ināyet itdi aṅa h̄ayy u zü'lcelāl	mecmū' h̄asteligünden olısdardurur emīn
16	iy 'ömrüm uzun ola mı diyüp şoran h̄aber	tā bilesin ki dirligüñe var mıdur h̄aṭar
17	her dem du' a idüp h̄aḡkuṅ emrine ol muṭi'	tā kim bekā-yı 'ömrüñe irişmeye zarar
18	av avlamağıçün iy gelüp fāl iden kişi	tā bile kim tā bile kim ilerü varısar mıdur işi
19	fālun şü resme öñdi ki evvelasın gerek	taḡ cānavarları ve ağaçdağı kuşu
20	iy zāyī' olmışıban gelüp eyleyen taleb	sa' y eyleyüp huşūliçün isteyen sebep
21	saṅa beşāret ola ki yaḡında ol senün	girse gerekdür elüñe ki bī sa' y ü bī ta' ab

[47b]

1

buḥterī

2	cenk ü ḥusūmet itmekiçün iy iden su'āl	kim göresin ne gösteriser saña iş bu fāl
3	bilgil ki ḥaḫ ' ināyet idüpdürür bu dem saña	ğālib olup gerek bulasın ḥaşmıña mecāl
4	iy ol ki ḫaşd eyledünj itmege sefer	bilgil ki ol seferde saña vardurur ḫaṭar
5	gel ṣabr eyleyüp sefere varma bir zamān	tā kim irişmeye saña ve maluḫa zarar
6	gel iy ticāret itmekiçün fāl iden cüvān	kim bilesin ki aşşı mı var anda ya ziyān
7	saña beşāret ola ki sa' d oldı tālī' ün	her nekim alup şatarısañ aşşı ider iy cān
8	iy nesne satmağičün özi iden su'āl emīn	kim aşşı mı var anda saña bilesin yaḫīn
9	bilgil ki anda özünje çok aşşı vardurur	luṭf eyleyüpdürür saña ol ḫālīḫ u mu' īn
10	iy nesne almağičün özi fāl iden piser	tā anda saña ḫayır mı var görsin ya şer
11	çün tālī' ün sitāresi mes' üddurur bugün	her nekim alasin şatasın saña nef' irer
12	iy ḫacca varmağičün özi fāl iden cemīl	saña müyesser olası degil o ḫacc bu yıl
13	ger sözüme inanurısañ tut naşīḫatüm	bu yolda ṣabr idüp gelesi yılda ḫacc kııl
14	iy at ḫoşmak için özi fāl iden hümām	bu işde sa' y idüp ḫatı gösteren ihtimām
15	bilkim senünj atunḫ ḫamu atlardan ol gelüp	mecmū' atlardan gelüben ḫalısar tamām
16	iy ḫasta nice ola diyüp eyleyen su'āl	yaḫında ol şifā bulısar çekmesen melāl
17	çün ḫaḫ ' ināyet eyleyüp aña şifā vire	' ömri ṭavīl ile olısdur ḫuceste ḫāl
18	iy ' ömrüm uzun ola mı diyüp iden su'āl	bilgil ki saña ' ināyet eyü geldi iş bu fāl
19	tūl-ı ḫayātıla iy niçe ḫayra iresin	şerr irmege özünje bulunmaya hiç mecāl
20	ya keremü'l emāşil-i ya eşrefü'l ' ibād	gel ava gitme ata ite idüp ' itimād
21	çün fālunḫ eyü gelmedi terk eyle avı sen	luṭf eylegil eyüsün eylegil inḫıyād

[48a]

1

cerir

2	gel iy ticâret itmekiçün fâl iden cüvân	saña ‘inâyet eyledi ol hayy u müste‘ân
3	her neki alasin şatasın önerdürür	mecmû‘ aşşı idiser olmayısar ziyân
4	gel iy nesne şatmağıçün fâl iden bu dem	her ne ki alasin şatasın idiser kadem
5	çün devletün sitâresi mes‘üddurur bugün	baht u sa‘âdetile özün ola muhterem
6	iy fâl tutuban özüme eyleyen su‘âl	kim göresin ki saña ne gösteriser bu fâl
7	bilkim bu nesne elümde yokdur saña futûh	pes şabr kııl ziyân idüben çekmegil melâl
8	iy hacca gideyin mi diyen şoran bekâ	fâluñ ne gösterse uş diyeyin saña
9	ne deñlü sa‘y idüp dürüşürse bu yıl özün	itmeye hacc ka‘be gelürsede kapuña
10	gelüp iy at koşmağıçün isteyen sibâk	bilkim şu resme düşdi bu dem saña ittifağ
11	mecmû‘ atı senün atun geçerdürür	ol atlarun çamusı olurısada burâk
12	iy ol ki geldi kur‘a bırak diyü itdi fâl	bilmek diler ki hasta için nice ola hâl
13	ol hastaya yakında olısdurur şifa	luğf eyleyübenin aña ol hayy u zü‘lcelâl
14	iy ‘ömrüm uzun ola mı diyüp iden su‘âl	bilgil ki saña yahşısı gelüpdür inen bu fâl
15	zirâ ki devletün günü baht virüpdürür	ñül-ı hayâtıla olırsarsın hüceste hâl
16	iy av avlamağlık için fâl iden yigit	ğayetde fâluñ eyü gelüpdürür sözüüm işit
17	her ne murâdınısa bugün hâşıl olısar	sa‘y eyle eve varmağıçün bu dem necid
18	her ne ki zayı‘ olup elünden gidipdür	mecmû‘ gine hâşıl olıban ele girür
19	saña beşâret ola ki atun hâşıl olısar	yakında bir kişi saña gelür haber virür
20	kaçmış kılından iy gelüben şoran baña	bilkim yakında anı geliser degül saña
21	çün gelmesi muhakkak olunmaya şabr kııl	tâ hağ likâ müyesser idinceye dek saña

[48b]

1

keşir übn ü 'abdu'r-raḥman

2	iy nesne şatun almağıçün fāl iden hümām	ğayetde yahşısı geldi kııl işinde ihtimām
3	her ne ki alasin şatasın aşşı idiser	her ne murādınısa müyesser ola tamām
4	iy ḥacca gideyinmi diyen kişi bellü bil	saña müyesser olası degül o ḥacc bu yıl
5	çünkü müyesser olası degüldürür saña	şabr eylegil bu yılda gelen yılda ḥacc kııl
6	iy koşmak için atını eyleyen yarağ	meydān içinde bil ki senün olisar sibāk
7	mecmū' atı senün atun geçiserdürür	her birisi olurisa bunların burāk
8	ḥasta nice ola diyüben şoran 'ilāc	bilkim 'ilācı ne hergiz olunmaya ihtiyāc
9	şöyle şahih ola ki gören gören kimseleri diye	sağlıktan aldı yarlığı ve sıhhatden aldı bāc
10	iy 'ömrüm uzun ola mı diyüp iden su'āl	bilkim bu demde saña şunu gösteriser bu fāl
11	ger sen bu ḥastalıktan eger kıurtulurisañ	bir niçe yıl 'ömür sürerisen ḥuceste ḥāl
12	iy gelüben özüm su'āl eyleyen cüvān	av avlamakda saña ḥayr yokdurur 'āyān
13	ger sözüüm işidürisen av avlama bugün	ger av iderisen saña zāḥmet kalur hemān
14	iy zayı' olmışını gelüben şoran bu dem	levḥ-ü cüdāda bilki bu olmuşdurur raqam
15	ol nesne kim gidüpdür ele giriser degil	sa'y-ı 'abeş idüp soñ ucı çekmegil nedem
16	baḥtün sitaresi anı gösterdi iy fāl iden	yakında saña gelse gerek ol kaçan giden
17	çün 'aķıbet elüñe giriserdürür ol senün	pes sen anuñıçün kamu ğam çekdüğün neden
18	iy ğāyīb olan ademinden soran emīn	yakında ol elüñe giriserdürür yaķın
19	çünkü kıatuna gelse gerek yārin ol senün	özünge ğuşsa çekdügi kalur bugün hemīn
20	iy arzū elüme gire mi diyen ḥabīb	bilkim dileğünı kabul eyledi ol mucīb
21	her nekim arzūnısa elüñe giriser	ger baḥt u devlet ola ger ni' met ü naşīb

[49a]

1

eşca' i selîmî

2	iy arzularını gelüp eyleyen taleb	diyüben elüme gire mi ol benüm 'aceb
3	saña beşâret ola ki luţf eyleyüp ol haq	mecmü' elüñe gire bî renc ü bî ni' met
4	iy fâl iden ticâretiçün qaşd iden sefer	kim bilesin deñizde saña varmıdur hatar
5	bilkim deñizde saña hatar yoqdurur yaqın	bil vardurur anda iy niçe ni' metlere zafer
6	iy ekin ekmekiçün özi fâl iden bu dem	bilgil ki ol ekinde saña vardurur qadem
7	sen her qaçan ekin eküben çift қоşasın	hâşıl ola saña şeref ü dahl ü dâna hem
8	iy ortak olmağ için özi isteyen emîn	bilgil ki ol sen istedigün yoqdurur yaqın
9	her kimi şerik idinesin inanuban	şol deñlü ola kim saña bir dem kıla hemîn
10	iy borcum ödene mi diyüp eyleyen su'âl	bilkim bu demde saña inen yaqşı geldi fâl
11	her ne qadar ki varısa borcun ödeniser	pes şükr eyle halıkuña sen bî küll-i hâl
12	iy ol ki 'avrat almağ için eyleyen su'âl	tâ bilesin saña ne beyân idiser bu fâl
13	bilgil ki 'avrat almağ inen yaqşıdurur saña	hâşşâ ki anda 'iffet ü mâl ola ve cemâl
14	mirâşiçün iy gelüben fâl iden	kim bilesin bu fâl saña ne virür haber
15	te' cîl itmeyüben şabr eylesen bir ay	mecmü' elüñe gire yüz biñ olursa ger
16	iy dostdan maħabbet meyl ola mı diyen	bu fikrile dñni günü çoğ ğuşşaları yiyen
17	andan saña maħabbet meyl olısar degül	ger esirikiseñ ayıl uyurısañ uyan
18	iy ılduzum nice ola diyüp şoran hümâm	sa' d ola diyü sa' y idüben kılan ihtimâm
19	bilgil ki anı naħsa muqarındürür bu dem	her ne ki tutasın bulası degül intizâm
20	gel iy su'âl iden kişi tâ bilesin yaqın	'ahde vefâ idüp ola mı ol kimesne emîn
21	bilgil ki anı 'ahde vefâ idesi degül	'ahde vefâ şu kimse ider ki ola ehl-i dîn

[49b]

1

ebū düveyb ü hüzelî

2	iy ğāyīb olan ādemden şoran beyān	tā bilesin ki saña geliser mi ol ‘ayān
3	bilkim o kimseye şöyle gönül bağlamışdurur	sen daħı anı bunda gele şanmağıl iy cān
4	iy arzūya elüm ire mi diyen cūvān	sa‘y idüben düni günü eyleyen ictihād
5	çün devletün sitāresine irmedi şeref	hāşıl degüldürür saña ol umduğuş murād
6	iy kesbiçün denize gireyin diyen püser	bilgil ki ol denizde saña vardurur hıtar
7	terk it denize girmegi şabr eyle bir zamān	tā nefsüne ve malına irişmeye zarar
8	iy ekin ekmekiçün özi fāl iden yiğit	diñleriseñ naşihatümi gel sözüm işit
9	dün ü gün dürüşiyin ekin ekmekde sa‘y kııl	bil her ne iş tutarısañ ol işde ol necid
10	bir kimseyle iy ortak olayın diyen emīn	ol kimseden özüñe hayr yoğdurur yaqın
11	her nekim iş tutarsa ziyān eylese gerek	hāşıl saña nedāmet ve hüzn olısar hemīn
12	borcum nice ola diyü iy fāl iden hākīm	korğan ki nice idem ben ger incide ‘azīm
13	saña beşāret ola ki borcuñ ödeniser	luğ u kerem kıılup saña ol sani‘ü kerīm
14	iy ‘avrat almağičün özi kaşd iden nikāħ	bilgil kim ol nikāħda vardurur saña felāħ
15	sen daħı bir kimseyi alğıl ki anuñıla	hāşıl ola saña şeref ü ni‘met ü salāħ
16	mirāş kaşd içün iy gelüp eyleyen su‘āl	tā bilesin ki yüsriile hāşıl olur mı māl
17	bilgil ki gelesi elüne giriser degül	bil nice sa‘y idüp bulasın ba‘zıda mecāl
18	iy dostluğ ola mı diyen dostdan baña	bilgil ki zerrece meyli anuñ yoğdurur saña
19	aña ne deñlü sa‘y ideriseñ ‘abeşdürür	pes yigrek oldurur kıoyasın anı bir yana
20	iy ılduzum nice ola diyüp şoran yiğit	bilkim bu demde ılduzuş olmışdurur sa‘id
21	çünküñ tūlū‘-ı sa‘idle oldı sitārenüş	her ne ki iş tutarısañ olsa gerek sedid

[50a]

zü'r-rimme

1

2	iy ol ki didi qur'a şalup fāl ideyin	tā kim bilem ol kimseyi hāyin mi yā emīn
3	bilgil anı ki ehl-i hıyānet degüldürür	bel ehl ü fazıl u ehl-i emānetdürür ehl-i dīn
4	'ilm oqumaq için iy gelüp eyleyen su'āl	budur saña nice eyle hāşıl maqāl
5	'ilm oqumaq için iy gelüp eyleyen su'āl	tā kim özüñe hāşıl ola fazılla kemāl
6	gelüp bana iy hāl-i haberden iden su'āl	tā bilesin ki şazı mi var anda ya melāl
7	senünj bu demde tāli' ü necmünj zuhaldurur	sa' da muqārin olası degül behiç hāl
8	iy cenk eylemeklik için fāl iden cüvān	kim bilesin ki aşşı mı var anda ya ziyān
9	gel korkmağıl ki haşma seni gālib idiser	ol sani' ü hakīm ebed ü hayy u müste' ān
10	iy şiddet ü belādan özi isteyen necāt	bil kim ' ināyet itdi saña ol qadīm-i zāt
11	her ne ki zahmetünj varısa olası emīn	irişe mürde cismiñe haqdan girü hayāt
12	iy habs için benden düşüben olan emīr	bilkim bu demde özüñe haq oldı destigir
13	ol hapisden necāh olısar saña şabr kıl	şabr eyle haq iy nice ' asiri kılur yesir
14	her kim ki ide hidmet sultān-ı padişāh	hāşıl ola gerek aña iqbāl u ' izz ü cāh
15	gel sende ciddile bu şehensāha hidmet it	tā anı her işünjde saña haq ide penāh
16	iy ' ışkıla yağan cigerin āteş-i firāk	gönül ' imāretini harāb iden iştiyāk
17	gam yime gel ki haq saña ' avn eyleyüpdürür	yaqında ittişalle döniserdür iftirāk
18	gel iy bu demde hüsn-i ma' işet iden taleb	dirlikiçün dürüşüben isteyen sebep
19	bilgil ki sen bu dem kamu sa' yünj ' abesdürür	pes sen dağı ' abeş yire gel çekmegil ta' ab
20	gönlindeki iy hācetine isteyen huşul	bilkim kamu dilegünji eyledi haq kabul
21	pes şükr eyleyüp dünü gün haqqa ol muṭi'	tā kim o haq vire dağı maqşūduña vuşul

[50b]

1

hâtem ü tayyî

2	bir kimseyi gelüp baña şoran iy yüzi bedr	ta bilesin ki ‘ ahde vefâ ide mi ya ğadr
3	bilgil ki ol özüñe vefâ idesi degül	bir kimsedür ki ğayet bî devlet ü bî ğadr
4	şol kimseyi ki şorduñ o ħâyîñ mi ya emîñ	bilgil o kimseyi ki degüldürür ehl-i dîñ
5	her ne inânurısañ aña ħâyîñ olısar	zirâ o kimse ehl-i emânet degül yaĳîñ
6	iy ‘ ilm oĳumaĳiçün fâl iden piser	bilgil ki ħaĳ te‘ âla saña eyledi nazâr
7	her ne oĳısañ anı ħaĳ âsân ide saña	daĳı bu yolda irmeye hiç özüñe ħatar
8	iy nice ola diyü ħaberden iden su’âl	tâ bile anda şâdi mi var aña ya melâl
9	bilgil ki anda yoĳdur özüñe melâl u ğam	bel vardurur sa‘ âdet ü iĳbâl u‘ izz ü mâl
10	her ĳanĳı yirde cenk ü cidâl ola ve ĳitâl	saña gerek ki nuşret ide ħayy u zü’lcelâl
11	çün ħaĳ ‘ inâyeti biledür bulasın gerek	her ĳanda düşmanuñ varısa ĳahrına mecâl
12	ol kimse ki oldı şiddet veya belâ müptelâ	sa‘ y budur ki raĳata irüp gide belâ
13	bilkim dükeli şiddeti maĳvolısardurur	zirâ ki ‘ avn idüpdür aña ħayy u zü’l ulâ
14	maĳbûs nice ola diyü iy şoran ħalîl	bilgil ki aña luţf idüpdürür ol celîl
15	aĳır hem ol belâdan o ĳurtarısardurur	hiç kimse olmadın özüñe mürşîd ü delîl
16	iy ol ki eyledüñ baña sultândan su’âl	işit nicesidür diyeyin ħâşıl maĳâl
17	saña müyesser olsa gerekdür anuñıla	‘ izz ü celâl ü rif‘ at u iĳbâl u câh-ı mâl
18	iy ‘ ışk derdiyle dün ĳün çeken iştiyâĳ	yâre ire mi diyü düşe bir ĳün ittifaĳ
19	bilgil ki ol müyesser olası degül saña	bil kim belâ u mihnet ü gözyaşu ve firâĳ
20	gelüp iy dirliginden özüme şoran ħaber	tâ bilesin ħayr mı ola anda saña ya şer
21	her neki arzû ideriseñ irişesin	her ne muraduñise bulasın aña zafer

[51a]

1

ḥassān

2	iy ḥastadan ōoran ki bulıſarmıdur ōifā	ol ḥastaya yaqında ōifā virüſer ḥudā
3	bilgil ki kamu ‘ illeti gidüp ola ōaḥiḥ	her rencine ōifā iriser derdine devā
4	gelüp iy ‘ ömrüm uzun ola mı diyen ḥalīl	bilgil ki dirliḡün olmuſdurur ḡalīl
5	‘ ömrünü yarı kılduḡı miḡdār ḥoſ geḡür	zāḡm-ı ecel irüp tenüni ḡılmadin ‘ alīl
6	iy gelüben av avlamak için iden su’āl	kim bilesin ne gösteriser ōaḡa iſ bu fāl
7	bilgil ki kim avuḡ öḡesi degül bugün senünḡ	ōaḡın daḡı ziyān oluban ḡekmegil melāl
8	gelüp iy zayı‘ olmuſ için fāl iden ḥümām	ol gitmiſün elüḡe giriserdürür tamām
9	her ne dileḡünise daḡı olıſar ḡabül	ḡünki ‘ ināyet itdi ōaḡa ḡālḡu’l enām
10	iy ḡaçmıſ ādemiḡün fāl iden cüvān	ḡālī ‘ aceb nice ola diyüp ōoran beyān
11	bilkim yaqında ol ōaḡa gelür degildürür	anı ḡörince sen daḡı ōabr eyle bir zāmān
12	iy ḡāyib olmuſ ādemiḡün iden su’āl	iſitgil imdi kim ōaḡa ne gösteriser bu fāl
13	yaqında geliserdürür ol umduḡuḡ kiſi	iy niḡe ni‘ metile ‘ aziz ü ḡuceſte ḡāl
14	iy arzū ele gire mi diyü fāl iden	umduḡuma irem mi diyüben su’āl iden
15	ol umduḡuḡ elüḡe giriser degıldürür	terk it anı iy faydasız ḡıl u ḡāl iden
16	gel bugün iy ticāret için ḡaſd iden ſefer	ōoran deḡize girmede var mı ‘ aceb ḡaḡar
17	bilkim deḡizde ōaḡa ḡaḡar yoḡdurur bu yıl	bel vardur anda iy niḡe ni‘ metlere zafer
18	gelüp iy ekin ekmeḡe ḡaſd eyleyen bu yıl	anda naſīb yoḡdur özüḡe bellü bil
19	ḡün kim bu iſde aſſı olunmaya özüḡe	gel sen daḡı bir aſſı olacakda iſ ḡıl
20	iy ortak olmaḡ için özüme iden ḡiḡāb	bilkim budur su’ālüḡe bu demde ḡaḡ cevāb
21	her kimünḡile ortak olursan ḡaḡādurur	gel ortak olma tā kim ola her iſünḡ ſavāb

[51b]

cemmīl

1

2	at koşmağičün iy gelüben isteyen sibāk	bilkim bu demde şöyle düşüpdürür ittifāk
3	her kimünile at koşasın geçiser atıñ	her birinüñ ger atı olurısada burāk
4	iy ol ki geldi bana su'āl eyledi bu dem	kim hastadan gider mi belā ' illet ü seķam
5	ol hastalık yakında gidiser degüldürür	illā meger ki luḫf ide ḫayy u zü'l kerem
6	gelüp iy baña ḫül-ı ' ömürden iden su'āl	kim bilesin ki saña ne gösteriser bu fāl
7	bilgil ki luḫf idüp saña çok yıl ' ömür virüp	ḫoş dirlik ile ḫutısar ol ḫayy u zü'lcelāl
8	iy sa'y idüp av avlamağa kaşd iden cüvān	buldı sa' ādetüñ günü sa' dıla iḫtirān
9	her ne kadar ki av idesin o gire dürür	cün ' avn idüprürür saña ol ḫayy u müste' ān
10	iy ol ki itmişini gelüp eyledi ḫaleb	dir kim o daḫı elüme gire mi iy āceb
11	bilkim o gitmişüñ elünge giriser ḫamu	şabr eyle sen ' abeş dürüşüp çekmegil ta' ab
12	iy kaçmışım elüme gire mi diyen bu yıl	ol dönüben gine geliser saña bellü bil
13	āḫırçün ol elünge giriserdürür senüñ	pes anı istemekde öküş sa'y ḫılmağıl
14	iy gāyib olmuş ādem için fāl iden ḫakīm	kim bilesin şaḫīḫmidür anı ya sakīm
15	bilgil kim ol şaḫīḫ selāmetdürür bu dem	yakında niçe ni' metle geliser selīm
16	iy arzūya irmegini idinen murād	sa'yile ḫāşıl ola diyü ' itikād
17	bilgil ki ol elünge giriser degüldürür	yüz yıl o yolda ḫılurısañ sa'y u içḫihād
18	iy ol ki niyyet eyledi deñize girmege	bu nice sefer çekübeni maḫşūda irmege
19	her ne ki kaşd iderse aña iriserdürür	hem ol sebep ola niçe iklimi görmege
20	gelüp iy ekin ekmeğičün fāl iden hümām	sa'y idüp ekin ekmege ḫılmağıl ihtimām
21	bu yıl ekinde aşşı olısar degül saña	bel ekdügüñ daḫı elünge girmeye tamām

[52a]

1

ebū tamām-ı tayy

2	iy tutu hālını baña gelüp iden su'āl	kim bilesin ki anda saña var mıdur melāl
3	hiç guşsa yime zāyi' ola diyü mālunı	çün tutu elde ola nite zāyi' ola māl
4	kaşd eyleyüp iy cenk-i huşūmet idem diyen	haşmına ğalib olmağ için sa' y eyleyen
5	bilgil ki ğalib olası degülsin aña sen	şabr eyle 'avn idince saña hayy u zü'lminen
6	fālunı bunı haber virür iy kaşd iden sefer	iverseñ ol seferde saña iriser hañar
7	pes şabr eyleyüp bir iki gün tevaqquf it	tā şuña dek bu ay çıka iki toğa kamer
8	gel iy ticāret itmek için eyleyen su'āl	bilkim bu demde ğāyet eyü geldi fāl
9	her ne ki tutarısañ o giderdürür bu yıl	şükr it ki saña luğ idüpdürür o zü'lcelāl
10	gelüp iy nesne şatmağ için fāl iden	fālunı işit ki saña ne resme virür haber
11	bahtün sitaresi şerefindedürür bugün	her ne ki şatasın alasin aşşı idiser
12	gelüp iy nesne almağ için özi fāl iden	her ne ki görünür diyeyin anı saña ben
13	bu demde her nekim alasin aşşı idiser	zirā ki saña luğ idüpdür o zü'lminen
14	dü gün iy hacca varmağını eyleyen hisāb	bu dem saña su'āl idüben isteyen cüvān
15	bilgil ki saña haccı bu yıl duzi kılsar	ol şāni' ü hekim ü ebed ü mülhem ü şavāb
16	iy gelüp at koşmağ için fāl iden yigit	her ne ki fālınğa görünür diyeyin işit
17	atuñ o koşduğun atı geçer degildürür	pes at koşmağınğa bu dem olmağıl necīd
18	gelüp iy hasta hāliçün fāl iden piser	tā bilesin ki hāli anuñ neye iriser
19	bilgil ol yaqında şifā bulısdurur	ol hastalık hiç itmeyiserdür aña zarar
20	iy 'ömrüm uzun ola mı diyüp şoran emīn	bilgil ki oldı özünge hağ tengri destigir
21	ğāyetde 'ömrün uzun olısdurur senün	'ışk u şafāyla geçersin olunca pīr

[52b]

ebū dülef-i ğacalī

1

2	iy ehliyle çekişüp iden bu nice şerr ü sūr	ol ʿ avratı boşa ki gele ƣalabuƣa sūrūr
3	çünkim dükeli fiʿ l-i muħalif ola saƣa	terk it o ʿ avratı ger olurısa daħı ģūr
4	ƣaşd itdünise bozasın rehini it emīn	vir ƣutusını işine ģayrı budur hemīn
5	fālunğda anı zāhir idüpdür ki ƣutanı	virürseñ işine olasın fitnededen emīñ
6	iy fāl idüp o fāla gelüp eyleyen nazār	kim bilesin ki ģaşma bulısar mısın zafer
7	bu ay içinde ģaşma gerek ğālib olasın	bir veçhile ki irişmeye andan saƣa zarar
8	iy ol ki fāl eyledi ƣaşd eyleyüp sefer	ta bile anda aƣa ģayr var mı yoħsa şerr
9	bilgil ol seferde saƣa ģayr var ʿ azīm	hem ʿ izz ü cāh-ı niʿ met hem şevket ü zafer
10	gelüp ticāret itmekiçün eyleyen suʿāl	kim bilesin ki saƣa ne gösteriser bu fāl
11	bilgil ki ol işünğde saƣa yoƣdurur naşīb	pes nesne şatup alma ki çekmeyesin melāl
12	gelüp iy nesne satmağıçün fāl iden cüvān	bilgil ki ol satuda saƣa vardurur ziyān
13	çün nesne şatup almada yoƣdurur saƣā felāh	pes terk idüp ticāreti şabr eyle bir zāmān
14	iy fāl eyleyen şatun almağ için metāʿ	bilgil ki ol şirāda saƣa vardurur intifāʿ
15	her ne ƣadar alup şatasın aşşı idiser	pes nesne şatun almadan itmegil imtināʿ
16	iy ƣaşd iden ki ģacca varup bulasın şevāb	bilkim bu ƣaşduñı ƣatı düşmişdürür şavāb
17	bu yılda ģacc müyesser olıvardurur saƣa	saʿ y eyle varmağā budurur saƣa ģağ cevāb
18	gelüp iy at ƣoşmağ için fāl iden bu dem	gel bugün at ƣoşmağā sen başmağıl ƣadem
19	ger sen sözüm işitmeyüp atunı ƣoşarısın	sonra atun ƣalup çekesin ģuşşa u nedem
20	iy fāl idüp ire mi diyen ģastaya şifā	yağında ya ere mi anun derdine devā
21	bilgil ki ol şifā bulup olsa gerek şaħiħ	şol resme ki anda ƣalmaya herğiz şudāʿ dā

[53a]

1

tarfet übn ü ' abdi

2	iy dirliğüm eyü ola mı diyü fāl iden	hem anda hayr ola mı diyüben su'āl iden
3	bilgil ki eyü olsa gerek dirliğün senün	hiç kimse olmaya öziñe kııl u kāl iden
4	iy sa'y idüp düni günü hācetün iden taleb	her nirde kim olursa hayret iden taleb
5	bu demde hācetün daḥı hāşıl olur degil	olmayası yirde iy lezzet iden taleb
6	bir iş işlemege iy ikdām eyleyen	ben anı işlerem diyü i' lām eyleyen
7	bilgil ki ol işünji tamām olısar degil	ol her işi murādıla itmām eyleyen
8	iy her işinde ' aḳıbetinden şoran cüvān	kim bilesin ki aşşı mı var anda ya ziyān
9	her bir işünjde bil ki hayr vardurur saña	pes her işi bitürmege sa'y eylegil iy cān
10	iy yüklü ' avratum nicesi ola diyen er	tā bilesin ki andan olısarmıdur peser
11	andan bir oğlan ola ki yüzini görincek	maḥvola nūr-ı şavkıla bedr iken kamer
12	iy kōrkuban feza' haberden iden su'āl	kim bilesin ki anda saña varmıdur melāl
13	bilgil ki ol haberden saña guşsa yokdurur	zirā ki cümle hayra delālet ider bu fāl
14	gel gel iy fāl tutu beni eyleyen su'āl	bilgil ki saña hayr olısardurur intiḳāl
15	şol yir ki yirünji koyuban anda veresin	ol yirde saña hāşıl ola ' izz ü cāh-ı māl
16	iy ' avratın boşamaḳ için fāl iden yigit	bunda saña melālet olısar sözüm işit
17	nāmusunı gerekse anı saña boşama anı	ger boşaduñısa daḥı almağa cehd it
18	gelüp iy tutu tutmaḡiçün eyleyen su'āl	kim meşveret idüp bulasın nice ola hāl
19	terk eyle rehn komaḡı şabr eyle bir zamān	tā kim irişmeye saña hüsrānıla melāl
20	cenk ü huşūmet için iy fāl eyleyen ḥakīm	bilgil ki bu işünjde guşsa var delīm
21	ger cenk iderse soñra peşimān ola özün	ger şabr iderse ola kamu fitnedden selīm

[53b]

1

lebiyd übn ü rabî' ā

2	iy ur' a bırauban fāl eyleyen emīn	kim yārdan saa ne irer anı bilesin
3	yaında vulatına anu bulasın afer	öyleki dün ü gün anuıla ' iret idesin
4	iy dirlik ü ma' ietiün eyleyen su'al	tā bilesin eyü geliser mi saa bu fāl
5	bilgil ki dirliüni senü ' ālī olısar	hem hāıl olısar saa nie menāl ü māl
6	iy hācetine irmek iün isteyen necāh	yüz sürüyüp du' alar iden haa her aba
7	bilkim yaında hācetie bulasın afer	hem hāıl ola ' izz ü eref ni' met ü alāh
8	ad eyleyen iy iine idām itmege	fāl eyleyen zamīrini i' lām itmege
9	her ne iü olurısa idām it ki ha	' avn eyleyüpdürür anı itmām itmege
10	iy her iinde ' āıbetinden su'al iden	her ne ki görünür diyeyin anı saa ben
11	terk eyle imdi iüi abr eyle bir zamān	abruıla afer bulasın ol ki aa sen
12	iy fāl iden ki ' avratı ız toura ya er	dilerise sözü mi saa budurur hāber
13	saa beāret ola bir oul toura kim	yüzine aru tourısa māt ola amer
14	iy oru iidübeni fāl eyleyen cüvān	gerekmidür anı bilesin yosa ya yalān
15	bilkim o oru vāi' olısar yaında u	sa' y eylekim irimeye andan saa ziyān
16	yirin oyuban daı bir yire intiāl	itmek eyü ola mı diyüben iden su'al
17	bilgil ki anda saā hāyr olısar deil	bel hāıl ola saa nie ua vü melāl
18	iy fāl eyleyen ki vire ehline alā	terk eyleyüben ehlini hāıl ide iftirā
19	bilsün ki anı boamada hāyr var aa	ola ki daı yigrekie düe ittifā
20	gelüp iy fāl idüp özüme oran hāber	tā bilesin ki utan var mı saa hāar
21	sen utuya olmaya kim yaın olasın	ger yaın olurısa ol rızua azar

[54a]

1

mütenebbî

2	iy aşd iden ki işüñe idām idesin	fāl idüben zamīrūñi i' lām idesin
3	gel ormağıl her ne olurısa eylegil	sa' y eylegil ki her işi itmām idesin
4	iy her işinde 'ākıbetinden şoran pişer	kim bilesin ayr mı olısar saña ya şerr
5	şād ol ki her işüñde saña vardurur ayr	orma ki hiç işüñde saña yodurur saña zarar
6	gelüp iy fāl utuban isteyen oğul	a saña bir oğul vire kim ola yūzi gül
7	her kim ki görse ā' tını ola aña rām	her kim ki irse şobetini ola aña ul
8	iy ol ki geldi oruyla fāl eyledi bu dem	kim bile kim feza' dan aña varmıdur elem
9	bilgil ki ol feza' dan elem yodurur saña	gel sen de ekme vehmile beyhūde yire ğam
10	iy ol ki fāl eyledi kim intikāl ide	kendü yirin oyup daı ayru yire gide
11	yigrek odur saña daı bir yire varasın	bat u sa' adete iresin sen ol erde
12	iy 'avratın boşama için fāl iden cūvān	bilgil ki anda saña ayr yodurur 'ayān
13	pes 'avratuñ boşamaa aşd eyleme bu dem	tā kim saña ol malıña irişmeye ziyān
14	iy fāl idüp gelüp baña bu dem şoran aber	tā bilesin utuda saña varmıdur aar
15	bilgil ki anda saña aar yodurur yaın	bel asma ğālīb olmaa vardur saña zafer
16	iy aşd iden ki aşmıyla ide uşūmeti	soran ki nice ola ol işde atimeti
17	bilkim bu demde senüñ işüñ müstaımdürür	yigrek velī budur ki oyasın ükümeti
18	iy fāl idüp baña gelüben şoran aber	kim bilesin bu demde eyü ola mı sefer
19	şabr eyleyüp bu demde sefer itmegüni o	tā āşıl ola 'izz ü şeref-i ni' met ü zafer
20	iy gelüben ticāretüñ fāl iden cūvān	bilgil ki ol ticāretüñ işe gerek ziyān
21	gel terk eyle anı vü şabr eyle gel ki tā	batūñ sitāresine sa' ādet ire 'ayān

A

- ‘**abeş**: <Ar. Boş, saçma.
- ‘**abîd**: <Ar. Kullar, köleler.
- ‘**akreb**: <Ar. Akrep burcu, 8. burç.
- ‘**alîl**: <Ar. 1.Hasta, hastalıklı, illetli 2. Sakat.
- ‘**anķā**: <Ar. Masallarda adı geçen ve gerçekte var olmayan büyük bir kuş, Simurg, Zümrüdüanka
- ‘**asîr**: <Ar. Zor.
- ‘**aķa**: < Ar. Bağışlanma, bahşiş.
- ‘**avn it-**: <Ar. Yardım etmek.
- ‘**avn**: <Ar. Yardım.
- ‘**avvā**: <Ar. Ay’ın 13. konağı.
- ‘**ayān**: <Ar. Açık, belli, aşikâr.
- ‘**ayn-ı rahāt u ‘ıyş ü sefā** : Rahatlık ve safe ile yaşama.
- ācir**: <Ar. Elindekini bir başkasına kirâlayan.
- a’ dā**: <Ar. En zâlim, pek gaddar.
- ‘**aķad**: <Ar. Kolu ince, kısa kollu adam.
- ‘**ādū**: <Ar. Düşman.
- ahsen**: <Ar. Çok güzel, daha güzel, pek güzel.

āhsen-i hîşāl: Güzel huylu.

ahvāz: <Far. İran'da Huzistan Eyaleti'nin yönetim merkezi olan şehir

āluc: Geyik dkeni, ak diken, sert odunlu ağaç.

āmîr: <Ar. Emreden, buyuran.

āsān: <Far. Kolay

aşşî: Fayda.

B

bāb-ı rızķ: Rızık kapısı.

babur: Kaplan.

bāc: <Far. 1.Vergi, harç 2. Gümrük vergisi

baķa: Kaplumbaķa.

baķdād: <Ar. Irak'ın başkenti ve en büyük kentidir.

baķırtlak: Bir kuş cinsi.

baķr : <Ar. Deniz.

ba’îd: <Ar. Uzak.

balıķçıl: Balıķçılğillerden uzun bacaklı ve uzun boyunlu birçok su kuşunun ortak adıdır.

bardaķcıl: Ağaçlarda, taş kovuklarında bardak şeklinde yuva yapan kuş.

başra: <Ar. Irak'ın güneyinde bir kent; Irak'ın ikinci büyük şehri ve en önemli limanı

bed fi 'āl : <Ar. Kötü işler işleyen kimse.

bedr: <Ar. Dolunay.

behīc: <Ar. Güteryüzlü

belde: <Ar. Ay'ın 21. konağı.

beliğ: <Ar. 1.Düzgün söz söyleyen
2.Fasih, düzgün

bellūt: <Ar. Pelit ağacı, meşe palamudu.

belḥ: <Far. Afganistan'ın kuzeyinde yer alan eski bir yerleşim yeridir.

bend : <Far. 1. Bağ 2. Zincir 3. Boğum
4. Bend, fıkra 5. Baraj, su bendi.

ben-i 'adiye: Bir Arap kabilesi.

ben-i āḥmed: Bir Arap kabilesi.

ben-i 'alī: Bir Arap kabilesi.

ben-i 'āmīr: Büyük bir Arap kabilesi.

ben-i 'avna: Bir Arap kabilesi.

ben-i bekriyye: Bir Arap kabilesi.

ben-i celāl: Bir Arap kabilesi.

ben-i celk: Bir Arap kabilesi.

ben-i çarḳ: Bir Arap kabilesi.

ben-i esed: Adnânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i ezd: Kahtânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i ḥaffaca : Bir Arap kabilesi

ben-i ḥālīd: Adnânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i ḥamdāne: Bir Arap kabilesi.

ben-i ḥanīfe: Adnânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i ḥarb: Çoğu Hicaz ve Necid bölgelerinde ikamet eden bir Arap kabilesi.

ben-i ḥasan: Bir Arap kabilesi.

ben-i ḥāšīm: Kureyş kabilesinin Hz. Peygamber'in de mensup olduğu kolu.

ben-i hilāl: Adnânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i ḥuzā' : Kahtânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i ḥüzeyl: Adnânîler'e mensup, şairleriyle ünlü bir Arap kabilesi.

ben-i hüseyñ: Bir Arap kabilesi.

ben-i ibrahīm: Bir Arap kabilesi.

ben-i ismā' il: Bir Arap kabilesi.

ben-i kelb: Kahtânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i kenân: Bir Arap kabilesi.

ben-i kende: (ben-i kinde : V-VI. Yüzyıllarda Kuzey ve Orta Arabistan'da devlet kuran bedevî Arap kabilesi.)

ben-i kilâb: Büyük bir Arap kabilesi.

ben-i levşâ: Büyük bir Arap kabilesi.

ben-i muhrân: Bir Arap kabilesi.

ben-i muhammed: Bir Arap kabilesi.

ben-i müzeyne: Adnânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i nizâr: Adnânîler'in ana kollarından birini teşkil eden Arap kabilesi.

ben-i nümeyr: Adnânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i şakîf: Adnânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i sa'sa': Büyük bir Arap kabilesi.

ben-i süleym: Kays Aylân'a mensup bir Arap kabilesi.

ben-i şeybân: Adnânîler'e mensup bir Arap kabilesi.

ben-i şeybe: Kureyş kabilesinin hicâbe görevini yürüten bir kolu.

ben-i tamim: Bir Arap kabilesi.

ben-i talha: Bir Arap kabilesi.

ben-i tayya: Bir Arap kabilesi.

ben-i 'uqayl: Adnânîler'den Kays Aylân'a mensup bir Arap kabilesi.

beni ümeyye: Bir Arap kabilesi.

ben-i üzre: Bir Arap kabilesi.

ben-i vâi: Bir Arap kabilesi.

ben-i zabb: Bir Arap kabilesi.

ben-i zübeyr: Bir Arap kabilesi.

besbâse: Küçük Hindistan cevizi ağacının tohumunun üstünü saran bitki, macis.

beşaret: <Ar. Müjde.

beşîr : <Ar. Müjdecî.

beyân kıl-: 1. Açıklamak, açıkça dile getirmek. 2. Anlatmak.

bilâ-: <Ar. -siz

bu'd: <Ar. Uzaklık.

buhl eyle-: Cimrilik etmek.

buğâra: <Far. Orta Asya'nın en eski yerleşim bölgelerinden olan ve günümüzde Özbekistan sınırları içinde bulunan tarihî şehir.

burāk: <Ar. Hz. Muhammed'in Miraç Gecesi'ndeki biniti.

buṭeyn: <Ar. Ay'ın 2. konağı.

bünyād: <Far. 1. Temel, kök 2. Yapı, bina.

C

câh : <Far. makam, mevki

cāmūş: Manda.

cebhe: <Ar. Ay'ın 10. konağı.

cedel: <Ar. 1. Tartışma 2. Mücadele.

cedī: <Ar. Oğlak burcu, 10. burç.

cehd: <Ar. Çalışma, çabalama.

cehd it-: <Ar. Çalışmak, çabalamak.

celilü'l kavā' id : <Ar. Kuralların, kaidelerin en büyüğü.

celil: <Ar. Ulu.

cevād: <Ar. Cömert.

cevr: <Ar. Haksızlık, üzme, üzülme, zulüm.

cevzā: İkizler burcu.

cevz-i bevva: Hindistan Cevizi.

ceyb: <Ar. Cep.

cezīl: <Ar. 1. Peltek, bozuk olmayan, 2. Bol, çok

cezīl ül fevā' id: <Ar. Faydası, kazancı bol olan.

cidd: <Ar. Bir işi gerçekten çalışıp işleme.

cife: <Ar. Leş.

civan: <Far. Genç.

cüdâ: <Far. Ayrı.

cürçân: <Far. Hazar denizinin güneydoğusunda tarihî bir şehir ve bu şehrin merkez olduğu eyalet.

cüvân: <Far. Civan. Genç.

Ç

çakır: Doğan ile atmaca arası bir av kuşu.

çalab: Tanrı, Allah.

çekük: Tarla kuşu

çuluk: Hindi.

çün : <Far. 1. Gibi. 2. Mademki. 3. Nasıl. 4. İçin. 5. Çünkü.

D

dā: <Ar. Hastalık, dert

dahl: <Ar. Müdahale etme, karışma

dār-ı çin: Tarçın.

dağqa: Babür İmparatorluğu dönemindeki adlarıyla Dacca ve Cihangir Nagar,

Bangladeş'in başkenti ve Dakka ilinin merkezi.

deberān: <Ar. Ay'ın 4. konağı.

def: <Ar. Uzaklaştırma.

delv: <Ar. Kova burcu, 11. burcu.

derd-i firāk: Ayrılık derdi.

derd-i hevā: İstek ve arzu derdi.

dergezīn: < Far.İran'ın Hamedan Eyâleti, Rezen İli'ne bağlı bir ilçesidir.

destgīr: <Far. Elden tutan, yardım eden.

destres: <Far. Ulaşma, elde etmek.

devlengüç: Devlengeç. Çaylak cinsinden bir alıcı kuş.

dilīr : <Far. Yürekli, yiğit.

dilkü: Tilki

dimeşk: <Ar. Şam. Suriye'nin başkentidir.

dīnever: <Far. Batı İran'da Cibâl bölgesinde tarihî bir şehir.

dirlik: Yaşayış, hayat, sağlık, varlık, geçim.

dükeli : Hep, cümle, hepsi.

dürrāce: <Ar. Turaç kuşu.

E

ebābil: Dağ kırlangıcı.

ecir: <Ar. 1. Ödül 2. Ücret.

enam: <Ar. 1.Bütün mahluklar, yaratılmış olan canlılar. 2.Halk, insanlar

enkid: Bir kuş türü.

ercān: Bir şehir adı. (?)

erzamin: Bir şehir adı. (?)

erük: Erik

esed : <Ar. Aslan burcu, 5. burç.

esir-: 1. Sarhoş olmak, aklını kaybetmek, kendinden geçmek. 2. Azgınlaşmak, sertleşmek, çok kızmak.

esirik: 1. Sarhoş. 2. Meczup, deli. 3. Kızgın, öfkeli.

‘etfā: Bir kuş türü.

evelik: Bir kuş adı. (?)

F

fāl it- : Fala niyet etmek, fal bakmak.

fāl tūt-: Fal bakmak.

felāh: <Ar. Kurtulma, rahata erme.

ferg mu'ahhīr: <Ar. Ay'ın 27. konağı.

ferg muḩaddim: <Ar. Ay'ın 26. konağı.

ferḩunde: <Far. Kutlu.

ferkādīn: <Ar. Kutup yıldızı.
fetā: <Ar. 1. Genç. 2.Cömert.
feva'id: <Ar. Faideler, kârlar, kazançlar.
fevt: <Ar. Yitirme, kaybetme, elden çıkarma
feyd: Kûfe şehrinin bir köyü.
feza': <Ar. 1. Uzay. 2.Geniş düzlük.
fi'l-i cemil: <Ar. Güzel davranışlar.
filhâl: <Ar. (fi-l-hâl) Bu esnada, hemen, şimdi.
fırak: <Ar. Ayrılık, ayrılma.
fülfül: Karabiber.
fütuh: <Ar. Zafer, galibiyet, üstünlük.
fütur: <Ar.1.Zayıflık,gevşeklik,usanç, bıkmama 2. Keder, ümitsizlik.
G
ğadr: <Ar. Haksızlık, zulüm.
ğafir: <Ar. Ay'ın 15. konağı.
ğālib: Nasrilerin kurucusu ve ilk hükümdârı (1232-2173) (?)
ğarāmet: <Ar. 1. Borç, diyet gibi şeyleri ödemeler. 2. Vergiler, resimler.
ğarīm: <Ar. 1. Alacaklı. 2. Hasım, rakip.
ğarīm: <Ar. Kiralayan, kiraya veren

ğark: <Ar. 1. Boğulma, suda boğulma. 2.Batırma.
ğazne: <Far. Afganistan'da tarihî bir şehir. Kabil'in 145 km. güneybatısında yer alır.
ger : <Far. Eğer
gey : < 1. Çok, pek, gayet, pek çok. 2. İyi, iyice, hakkıyla. 3. Uygun, muvafık, münasip, layık, doğru, yerinde. 4. Büyük, muhteşem
girān: <Far. 1. Ağır 2. Pahalı 3. Kokuşmuş 4. Katı.
gögercin: Güvercin
gülgülbe: Bir ağaç türü.
gümān: <Far. Zan, sanı.
H
habīb: <Ar. 1. sevgili. 2.dost. 3.Hz. Muhammed
hac kıl-:
hacamat: <Ar. Kan alma.
hādi: Abbasi halifesi (785-786).
halāş: <Ar. Kurtuluş, kurtulma.
haleb: <Ar. Suriye'de bir şehirdir.
halīl: <Ar. Samīmī (dost)

ḥamel: <Ar. Koç burcu.

ḥasāret: <Ar. Hasarlar

ḥāşıl-ı maḳāl: Sözüün Özü

ḥāşşā: <Ar. Özellik.

ḥaṭar: <Ar. Tehlike.

ḥatim: <Ar. 1.Hitama erdiren, bitiren

ḥavf: <Ar. Korku.

ḥayl: <Ar. 1. Yılkı, at sürüsü. 2.Zümre.

ḥayy: <Ar. 1. Allah'ın adlarından. 2. Diri, canlı.

ḥazer: <Ar. Sakınma.

ḥazer eyle-: <Ar. Sakınmak.

ḥazīn: <Ar. Hüzün dolu.

heḳ'a: <Ar. Ay'ın 5. konağı.

hemedān: <Far. İran'ın 31 eyaletinden birisidir.

hemīn: <Far. Bu, işte bu.

hen'a: <Ar. Ay'ın 6. konağı.

hezār destān: Bülbül.

ḥıms: <Ar. Humus. Batı Suriye'de bulunan, aynı zamanda, Humus ili'nin ve Humus ilçesinin başkenti olan şehir.

ḥıyar şember: Hint keçiboynuzu, Hint hıyarı.

hiçin: Bir hayvan türü.

ḥidmet: <Ar. Hizmet

ḥulvān: Irāk-ı Arap ile Irāk-ı Acem sınırında kurulmuş tarihî bir şehir.

ḥille: <Ar. Irak'ın merkezinde Fırat Nehri üzerinde bir şehir.

hindistān kozi: Hindistan cevizi.

hiri: Bir şehir adı. (?)

ḥisāb: <Ar. Hesap.

hisal: yok.

ḥod: <Far. Kendi.

huceste: <Far. Uğurlu, meymenetli, hayırlı, kutlu.

ḥudā: <Far. Tanrı.

ḥur u behişt: Cennetin güneşi.

ḥusūl: <Ar. Ortaya çıkma, gerçekleşme, var olma.

ḥuşumet: <Ar. Düşmanlık.

ḥūt: <Ar. Balık burcu, 12. burç.

ḥümām: <Ar. Himmetli, azimli.

ḥümūm: <Ar. Gamlar, kederler, tasalar, kaygılar.

ḥinnā ḥurması: Trabzon hurması
cinsinden büyük ağaç meyvesi, kına
ağacı.

ḥorus: Horoz.

I

ılduz: Yıldız.

ılgın: Akdeniz Bölgesi'nde yetişen ağaç.

ıtk: <Ar. âzâd etme, köle âzâd etme.

ıyş (iş): <Ar. 1.Yaşayış, yaşama
2.Ekmek, gıda 3.Yaşama tarzı, zevk ve
safa

İ

ibük: İbik. Çalı kuşu, hüthüt kuşu.

icar: <Ar. 1.Kiralama. 2.Kiraya verme.
3.Kira.

ictihād: <Ar. 1.çalışma, çabalama.
2.görüş. 3.dinî kaynaklar ışığında görüş
bildirme.

ictināb: <Ar. Kaçınma, uzak durma,
çekinme.

iftirāk: <Ar. Ayrılık.

ihtimam: <Ar. Özen

iḳdām: <Ar. Girişim.

iklīl: <Ar. Ay'ın 17. konağı.

ilā: <Ar. –e kadar.

i'lām: <Ar. Bildirme, bildirilme,
anlatma.

ilçi : Elçi, bir devleti başka bir devlet
katında temsil eden kimse, sefir.

ilzām: <Ar. cevap veremez hale getirme,
susturma.

imāret: <Ar. 1.Bayındırlık. 2.Aşevi

imtinā': <Ar. Kaçınma.

i'nā: <Ar. Zahmete uğrama.

ināyet: <Ar. 1.Dikkat, gayret, özenme
2.Lûtuf, ihsan, iyilik.

infi'āl: <Ar. Gücenme, darılma.

inḳıyād: <Ar. Boyun eğme, kendini
teslim etme.

intifā': <Ar. Yararlanma.

irādet: <Ar. İsteme, istek.

irbil: <Ar. Erbil. Irak'ta bölgesel
yönetim içinde yer alan il.

irs: <Ar. Miras

işfihān: İsfahân. İran'ın dördüncü büyük
şehri ve aynı adı taşıyan eyaletin merkezi.

issi < Sahip olmak

iştiyāk: <Ar. Şevklenme, şevk duyma.

‘**itāb**: <Ar. Azarlama, tersleme, paylama, darılma.

‘**itīkāl**: <Ar. Müşkilleşme, zorlaşma

itmam: <Ar. Tamamlama, bitirme

ittişāl: <Ar. 1.Birleşme, kavuşma.
2.Bitişik.

iv-: Çabuk davranmak, acele etmek

‘**izz**: <Ar. 1.Değer, kıymet 2. Yücelik, ululuk. 3. Güçlülük.

‘**izz ü cāh-ı māl** : Yüce, değerli makam ve mal.

K

ḳādīm: <Ar. Ayak basan, ulaşan.

ḳādīr: <Ar. Kudret sahibi, kudretli, kuvvetli, güçlü

ḳādīr: Abbasi halifesi(991-1031).

ḳāhīr: Abbasi halifesi (932-934).

ḳāīm: <Ar. 1.Ayakta duran, ayakta bulunan 2.Birinin yerini tutan, birinin yerine geçen.

ḳāīm: Abbasi halifesi (1031-1075).

ḳālb: <Ar. Ay’ın 18. konağı.

ḳālīl: <Ar. Az, çok olmayan

ḳānbıl: Bir bitki adı. (?)

ḳāmer: <Ar. Ay, 1. gezegen.

ḳāra ḳulak: Vaşak, çakala benzer vahşi bir hayvan.

ḳārīn: <Ar. 1.yakın 2.Bir şeye sahip olan, bir şeye nail olan 3. Hısım, komşu, arkadaş gibi yakın olanlardan her biri 4. Padişahın daimi suretle yanında bulunan, mabeyinci

ḳārīr: <Ar. Karir

ḳāşan: İran’ın İsfahan Eyaleti’nde bir şehir.

ḳat’: <Ar. 1.Kesme, kesilme, biçme 2. Halletme, karar verme, sona erdirmeye, bitirme

ḳavs : <Ar. Yay burcu, 9. burç.

ḳavaid: <Ar. Kaideler, yöntemler, kurallar.

ḳāvil: <Ar. Söz

ḳavs : <Ar. Yay burcu, 9. burç.

ḳāya keleri: kertenkele, yaban ördeği, köpek balığıgillerden bir balık türü.

ḳāyīm <Ar. Kāīm. Ayakta duran, ayakta bulunan.

ḳāzvin: İran’ın en eski şehirlerinden birisi.

keşir: <Ar. Çok çok olan, bol.

kerem: <Ar. 1.Asalet, asillik, soyluluk
2.cömertlik el açıklığı, lütuf, bağış, bahşiş

kerkez: Akbaba.

kes: <Far. Kimse, kişi

kesb: <Ar. Çalışıp kazanma.

kesb-i 'ilm: İlim öğrenmek, ilim için çabalamak.

kevâkib: <Ar. Kevkebeler, yıldızlar.

kıllı kıyruq: Ördekgillerden bir kuş.

kıtâl: <Ar. Savaş, birbirini öldürme.

kifaf: <Ar. Terazi gözleri, terazi kefelere.

kirmân : <Far. İran'ın aynı isimli Kirman Eyaleti'nin yönetim merkezi olan şehir

kiyâvus: Bir yıldız adı.

ko-: Bırak, koy.

koz: Ceviz.

köşek: Bir yaşına kadar olan deve yavrusu.

kuş: Üç ilâhî dinde de önemli bir yere sahip olan ve kutsal sayılan şehir.

kulan: İki üç yaşında dişi tay, kısırak.

kum: <Far. Kum. İran'da Kum Eyaleti'nin yönetim ve İmâmiye

İsnâ'aşer'îyye mezhebinin eğitim merkezi konumunda olan şehirdir.

kur'a şal-: Fal bakmak, fala niyet etmek.

kurbet: <Ar. Yakın, akraba

küfe: <Ar. Irak'ın Necef ilinde (muhafaza) bir şehir.

L

la'in: <Ar. Kovulmuş, nefret kazanmış, istenilmeyen.

lahza: <Ar. 1. Göz ucu ile bakma, yan bakış. 2. An, bir an.

levh-i cüdâ: Levh-i Mahfuz.

likâ: <Ar. 1.görme, rast gelip konuşma
2.yüz, çehre

likin: <Far. lakin

M

maşrûf it-: <Ar. Harcamak.

maşrûf: <Ar. Sarf olunmuş, harcedilmiş

ma'ruf: <Ar. 1. Bilinen, çok tanınmış, aşikâr, belli. 2. Namlı, ünlü. 3. Şeriat kanunlarının uygun gördüğü, münker karşıtı. 4. Varlığı tartışılmaz, kesin bilinen. 5. Erkek adı.

ma'rûf it-: Belli etmek, açık etmek.

maḥdūm: <Ar. Oğul, evlat.

ma'ışet: <Ar. 1.Yaşama, yaşayış

2.Geçinme, geçiniş, dirlik

maḫāl: <Ar. 1.Söz, lakırdı 2.söyleme, söyleyiş

mālik: <Ar. Sahip

manşūr: Abbasi halifesi (754-775).

manşīb: <Ar. 1.Devlet hizmeti, memuriyet 2. Makam, rütbe, derece, orun

manşūr: <Ar. Tanrı'nın yardımıyla zafer kazanan.

māsik-i e'inne: Bir yıldız adı.

maştakī: Sakız ağacı.

matla: <Ar. 1. Ortaya çıkacak, doğacak yer. 2. Güneş, ay ve öteki gezegenlerin ve yıldızların doğması

maṭlūb: <Ar. 1.Talep edilen, istenilen, aranılan şey 2.Alacak

maksud : <Ar. Kastedilen, amaçlanan.

maḫsūd ṭut-: Niyet tutmak.

māye: Yeni doğmuş kuzu, oğlak.

mazı: <Far. Süs bitkisi.

me'mūn: Abbasi halifesi (813-833).

mecma': <Ar. 1.Toplanılacak yer

2.Kavuşulan yer, nokta

mecmū': <Ar. Toplam, tümü

medine: <Ar. Hz. Peygamber'in mescidiyle kabrinin bulunduğu hicret yurdu, İslâm'da iki Harem bölgesinden biri, Resûl-i Ekrem ve Hulefâ-yi Râşidîn döneminin başşehri.

mehdi: Abbasi halifesi(775-785).

mekke: <Ar. Kâbe'nin bulunduğu ve hac ile umre ibadetinin ifa edildiği kutsal şehir.

melâl çek-: Sıkıntı çekmek.

melâlet: <Ar. Can sıkıntısı, bıkkınlık

melûl: <Ar Usanmış, bıkmış, bezmiş

menāfi': <Ar. Menfaatler, çıkarlar, yararlar

menāl: <Ar. 1.Nail olunan, sahip olunan, ele geçirilen şey. 2. Yetiştirme, nail olma.

menâzil-i ḫamer: Ayın menzilleri, ayın konakları.

menâzil-i ḫameriñ âhiri: Ayın konaklarının sonuncusu.

meni': <Ar. Aşılmaz, sarp, geçit vermez

menzil: Konak.

menşe': <Ar. Köken

merih: <Ar. Mars, 5. gezegen.

meyāfārikīn: <Ar. Diyarbakır iline bağlı Silvan ilçe merkezinin eski adı, Ortaçağ'ın önemli merkezlerinden biri.

meserret: <Ar. Sevinç, şenlik.

mesrur: <Ar. Sevinçli

meşakkat: <Ar. Sıkıntı, güçlük

meşkûr: <Ar. Övülen, beğenilen

metā': <Ar. Mal, eşya

mevkûf it-: <1. Vakfetmek, bağışlamak.

2. Engellenmek, durdurulmak. 3.

Tutuklanmak, hapsedilmek.

mışır: <Ar. Büyük bir kesimi Afrika'da, küçük bir kesimi (Sînâ yarımadası) Asya'da yer alan ülke

milk: <Ar. Mülk

mirrih: <Ar. Merih, mars, 5. Gezegen.

misvāk: Bir bitki türü. Kalem biçiminde kesilip yontulan dalları misvak adıyla insanlar diş temizleme malzemesi olarak kullanılır

mizan: < Ar. 1.Terazi. 2.Ölçü. 3.Terazi burcu. 4.Mahşer günü, kıyamet günü.

mizān: <Ar. Terazi burcu, 7. burç.

muğan: <Far. Hazar Denizi' in batısında ve Aras Nehri' nin güneyinde yer alan ova

muğaylan: Kuşkonmaz otuna benzer bir nevi ot adı.

muğtenem: <Ar. Ganimet olarak alınmış

mu'āvin: <Ar. Yardımcı

mucīb: <Ar. 1.Gereken 2.Sebepe

mu' taşım: Abbasi halifesi (833-842).

mu' temid: Abbasi halifesi (870-892).

muhil: <Ar. İhale eden, havale eden
2.Borcunu başkasının borcuna nakleden

muḥkem: <Ar. Sağlamlaştırılmış, kuvvetli, berk.

mu' in: <Ar. Yardımcı

muḥkadder: <Ar. Takdir olunmuş, kıymeti biçilmiş, kadri, değeri bilinmiş

muḥārib: <Ar. Birbirine yakın olan

muḥārin: <Ar. Bitişik, ulaşmış, erişmiş, yaklaşmış, bir yere gelmiş

muḥbil: <Ar. İkballi, kutlu, mutlu.

muktedir : Abbasi halifesi (908-932)

muktefi: Abbasi halifesi (1135-1160).

muḥtezā: <Ar. 1.Lazım gelmiş 2. Kanun icabına göre yazılan yazı.

muntaşır: Abbasi halifesi (861-862).

muntazam: <Ar. Sıralanmış, derli toplu, düzgün.

muḥliş: <Ar. 1. Halis, katıksız. 2. Dostluğu, samimiliği ve hâli içten gönülden olan.

muşāhib: <Ar. 1.aArkadaş, sohbet arkadaşı. 2.Padişahın özel işlerine bakan

muşıl: <Ar. Musul. Irak'ın en büyük şehirlerden birisi.

mu'tazid: Abbasi halifesi (892-902).

mu'te: Abbasi halifesi (866-868).

muti': <Ar. İtaat eden, boyun eğen

muṭi': Abbasi halifesi (946-974).

muvāfık: <Ar. Uygun, yerinde

müşelles: Bir yıldız adı.

müfārik: <Ar. Müfarakat eden, ayrılan, ayrılmış

mühtedî: Abbasi halifesi (869-870).

mükerrem: <Ar. Muhterem, aziz, sayın, saygıdeğer, sayılan

müktefi: Abbasi halifesi (902-908)

mültezim: <Ar. İltizâm eden, bir şeyi veya kimseyi lüzumlu sayıp taraflık gösteren.

mümteşil: <Ar. Aldığı emre uyan, boyun eğen.

münhedim: <Ar. İnhidam eden, yıkılan, yıkılmış, harabolmuş

münkad: <Ar. İnkıyâd eden, boyun eğen.

mürdümük: Mürdümek, baklagil, bezelye.

müsta'sım: Son Abbasi halifesi (1242-1258).

müstaḳim: <Ar. Doğru, düz, dik

müste'ân: <Ar. Kendisinden yardım beklenen, yardım istenen. (Allah'ın sıfatlarından.)

müstekfi: Abbasi halifesi (944-946).

müsterşid: Abbasi halifesi (1118-1135).

müşeyyid: <Ar. Yüksek, sağlam, kunt yapı yapan

müşteri: <Ar. Jüpiter, 6. gezegen.

müterettib: <Ar. 1. Tertib edilmiş, düzenli sıralanmış. 2. Gereken, gerekli olan, lüzumlu. 3. ... den dolayı. 4. İlgili veya ilişkin olan.

mütevekkil: Abbasi halifesi (847-861).

müyesser: <Ar. Kolayı bulunup yapılan, kolay gelen, kolaylıkla olan

N

naḥs: <Ar. Uğursuzluk

naḥcivān: Azerbaycan'a bağlı özerk bir cumhuriyet.

naẓar it-: <Ar. Bakmak.

nārīnc: Pembe yuvarlak taneli üzüm.

nāşır: Abbasi halifesi(1180-1225).

nāzenīn: <Far. 1.Cilveli, oynak. 2. Çok nazlı yetiştirilmiş şımarık 3. Narin, ince yapılı

ne'aim: <Ar. Ay'ın 20. konağı.

neşre: <Ar. Ay'ın 8. konağı.

necāḥ: <Ar. 1.İsteğine ulaşma 2.Kurtulma

necat: <Ar. Kurtulma, kurtuluş

necīd: <Ar. 1.Yürekli 2.Arslan

nedamet: <Ar. Pişmanlık

nedem: <Ar. Pişman olma, pişmanlık

nef' : <Ar. Çıkar, fayda

nekīr: <Ar. Bilinmemiş şey.

nevmīd: <Far. Ümidi kırık.

ni'am: <Ar. Nimetler

nifāk: <Ar. İkiyüzlülük

nigār: <Far. 1.Sevgili 2.Resim

nihād: <Far. Yaratılış, tabiat

nīk: <Far. İyi, güzel

nīk-i baḥt: <Bahtı iyi, bahtı açık.

nişābur: <Far. İran'ın Razavi Horasan Eyaleti'nde şehir

nite: Nasıl, niçin.

nuḥuset: <Ar. Uğursuzluk.

nusaybīn: Mardin iline bağlı Suriye sınırında Kamışlı'ya komşu ovada kurulmuş bir ilçedir.

nuşret: <Ar. 1.Tanrının yardımı
2.Üstünlük

O

oḡat: İyi, doğru, uygun, düzgün.

oḡar: Okar. Telli balıkçıl kuşu.

Ö

öḡ-: 1. Önce, mukaddem, evvel. 2. İleri, üstün, makbul.

öküş: Çok

P

peleng (pelenk) <Far. Pars.

penāh: <Far. Sığınma

pend: <Far. Öğüt

pervāne: Işık etrafında dönen küçük kelebek.

pes: <Far. Arka

püser: <Far. Oğul

R

rāġīb: <Ar. İstekli, isteyen, rağbet eden

rām: <Far. İtaat eden, boyun eğen

rah̄be: Bugün El-Meyadin, Suriye'de Fırat'ın sağ kıyısında şehir.

rāzī: Abbasi halifesi (934-940).

rāşid: Abbasi halifesi(1135-1136).

ravzā: <Ar. Bahçe

re's: < Çıkış düğümü.Bir gezegenin yörüngesinin, ekliptik düzlemini, güneiden kuzeye çıkarken deldiği nokta.

re's u ġül: Bir yıldız adı.(?)

recā: <Ar. Ümit, rica

ref: <Ar. Ref: 1. Kalkındırma, yüceltme 2.Yukarı kaldırma 3. Leğvetme, kaldırma, hükümsüz bırakma. 4. Arapça bir kelimenin sonunu ötreli okuma.

refi': <Ar. Yüksek, yüce.

remle: <Ar. Gazze. Arap vilayeti.

renc: <Far. 1.Ağrı, sızı 2. Zahmet eziyet sıkıntı

resen: <Far. İp, urgan

reşā: <Ar. Ay'ın 28. konağı.

reşid: Abbasi halifesi (786-809).

reva: <Far. Yakışır, uygun, yerinde

revnaġ: <Ar. Parlaklık, güzellik, tazelik, süs.

rey: <Far. İran'ın Tahran Eyaleti'nde şehir.

rezzāk: <Ar. Rızıklandırıcı

rızık-ı cezil: Bol rızık.

ric'at: <Ar. 1.Geri dönme 2. Gerileme, çekilme, geri kaçma

ric'at ey-: <Ar. 1.Geri dönmek 2. Gerilemek, çekilmek, geri kaçmak.

rif'at: <Ar. Yükseklik, yücelik, büyük ve büyük rütbe

rüsvāy: <Far. Rezil, itibarsız, haysiyetsiz.

S

sa'd: <Ar. 1.Kutluluk 2.Uğur 3.Kutlu, uğurlu.

sa'dbul': <Ar. Ay'ın 23. konağı.

sa' delzebiḥ: <Ar. Ay'ın 22. konağı.
sadid: <Ar. İrin, yaradan akan sarı su
sa' del eḥbiya: <Ar. Ay'ın 25. konağı.
sa' del su' ud: <Ar. Ay'ın 24. konağı.
şarfe: <Ar. Ay'ın 12. konağı.
şakankur: Mısır'da bulunan kum kertenkelesi.
şakıb: Bir yıldız adı.(?)
sa'y: <Ar. 1.Çalış, çabalama, gayret, emek 2.Geçinmek için iş işleme
sa'y-ı ābeş: Boşa çalışmak, boşa gayret etmek.
şahiḥ: <Ar. Doğru, gerçek
saḥt: <Far. 1.Çok 2.Katı 3. Şiddetli 4.Güç
saḥt: <Far. Katı, sert, çetin
sa'id: <Ar. Kol, bilek ile dirsek arası
saḳim: <Ar. 1.Hasta, hastalıklı 2.Yanlışı
salāḥ: <Ar. 1.Düzensizlik, yolunda gitme, 2.Bariş, 3.Dine bağlılık
şalāt: <Ar. Namaz
sāmi: <Ar. Yüce
samur: Değerli kürkü olan sansar türü.
şani': <Ar. Görülen iş.

saḅavber: 1. Çam fıstığı ağacı. 2. Bu ağacın kozalağı.
sari': <Ar. Bulaşıcı.
şavāb: <Ar. Doğru, dürüstlük.
şavm: <Ar. Oruç.
sa'y: <Ar. 1.Çalış, çabalama, gayret, emek 2.Geçinmek için iş işleme.
şayd: <Ar. Av hayvanı.
şaye: <Far. Gölge.
seffāḥ: Abbasi halifesi (750-754).
sehi: <Far. 1.Düz, doğru 2.Fidan gibi.
seḥī: <Far. 1.Fidan gibi, 2.düz, doğru.
seḳam: <Ar. hastalık, illet.
semender: Uzun gövdeli, dört bacaklı, kuyruklu kertenkeleye benizleyen efsanevi hayvan.
semerḳand: Özbekistan'da Semerkant ilinin yönetim merkezi olan şehir.
semi': <Ar. Çok iyi işiten.
şenā: Övgü.
şeretāyn: <Ar. Ay'ın 1. konağı.
sepustān: Bir bitki adı. (?)
seretān: <Ar. Yengeç burcu.

sevāb: <Ar. 1.Allah tarafından mükâfatlandırılan hareket. 2. Hayırlı hareket, hayır işleme

şevr: <Ar. Boğa burcu.

seyyāre: <Ar. Güneşin etrafında belirli bir süre zarfında dönen yıldızların her biri.

şıġm: Ala geyik.

sıġırcık: Serçegillerden bir kuş türü, çekirge kuşu

sibāk: <Ar. 1.Bir şeyin üst tarafı , geçmiş 2.Bağ, bağlantı.

sicn: <Ar. Hapishane.

sīm: <Far. Gümüş.

simāk: <Ar. Ay'ın 14. konağı.

sirāf: İran'da bir şehir.

sitāre: <Far. Yıldız.

şitare-i baht: Bahtın yıldızı.

sivās: Anadolu'nun en eski ve önemli kentlerinden biridir.

şor-: Metinde sor- fiili, bakmak, işaret edilen yere gitmek manasında kullanılmıştır.

su' ad: <Ar. 1. Kutlu. 2. Kadın ve erkek adı.

sumāk: Antepfıstığıgiller familyasından; kışın yaprak döken veya her mevsimde yeşil kalan bir ağaçtır.

sunğur : Sungur. Cinsi çok büyük, iri ve geniş gövdeli yırtıcı bir kuş türü.

sūsen: <Ar. Susam.

şuver: <Ar. Sûretler.

sühā: Bir yıldız adı. (?)

süheyl : "Canopus olarak adlandırılan ve seren direğinin batısında kalan iki yıldızdan biri.

sūnbüle: <Ar. Başak burcu, 6. burç.

sūrūr: <Ar. Sevinç.

sūrūr-ı cihān: Alemin sevinci.

süst: <Far. Gevşek, tembel.

Ş

şādi: <Far. Memnunluk, sevinçlilik, gönül ferahlığı.

şāfī: <Ar. Şefaâtçi.

şāfī: <Ar. Şifâ veren, verici, hastayı iyi eden.

şāhin: Atmacagiller (Accipitridae) familyasından Buteo cinsini oluşturan yırtıcı kuş türlerinin ortak adı.

şām: Çam.

şefik: <Ar. Müşvik, şefkatli

şeftālū: Şeftali

şekk it-: Şüphelenmek, kuşkulanmak.

şekk: <Ar. Kuşku, şüphe

şems: <Ar. Güneş, 4. gezegen.

şevle: <Ar. Ay'ın 19. konağı.

şī' rā el şāmī: <Ar. Procyon olarak
adlandırılan, arkadaki parlak yıldız.

şī' rā el yemānī: <Ar. Köpek olarak
adlandırılan, köpek'in yüzündeki kırmızı
parlak yıldız.

şirā: <Ar. Satın alma, alım satım.

şirāz: <Far. İran'da Fars Eyaleti'nin
yönetim merkezi olan şehirdir

şitāb: <Far. Acele, sür'at, çabukluk

şürb: <Ar. İçme, içilme.

şürūr: <Ar. Şerler, kötülükler

T

tā: <Far. Kadar

ta'āb: <Ar. 1.Sıkıntı, zahmet
2.Yorgunluk.

tā'at: <Ar. İbadet.

taberistān: <Far Şimdiki Mazenderan,
Gülistan ve Gilan eyaletlerini içine alan
İran'daki tarihî bölge.

tāī': Abbasi halifesi (974-991).

taḳāza: <Ar. 1.Başa kakmak.
2.Sıkıştırmak.3. Hakkını isterken
borçluyu zorlamak.

talāk: <Ar. Boşama, boşanma.

tama': <Ar. Tamah, açgözlülük.

taḳ: <Ar. Sövme, yerme, ayıplama.

tarab: <Ar. Şenlik, neşelenme.

tarf: <Ar. Ay'ın 9. konağı.

tarūs: Akdeniz bölgesinde Mersin'e
bağlı ilçe merkezi.

tavil: <Ar. 1.Uzun 2.Çok süren.

tebrīz: İran'da Doğu Azerbaycan
Eyaleti'nin yönetim merkezi olan şehir.

tena'um: <Ar. Nimet içinde, bolluk
içinde bulunarak rahat etme.

tevaḳḳuf: <Ar. 1.Durma, eğlenme,
bekleme.

teveccüh: Ar. Yönelme, dönme, ilgi
gösterme.

tezevvüc: <Ar. Zevce edinme.

tiblikān: Bir şehir adı. (?)

tihu: Çil kuşu.

toy toklı: < Toy (Otis tarda), toygiller (Otidae) familyasından çok ürkek bir kuş türü. Türkiye'nin en büyük kuş türü olan toy, aynı zamanda dünyada en büyük uçabilen kuşlardan biridir.

ṭūl: <Ar. 1.Uzunluk, boy 2.Zaman çokluğu, müddet.

tulūʿ: <Ar. Doğuş.

tulūʿ it-: <Ar. 1. Doğmak. 2. Ortaya çıkmak, zuhur etmek.

tutu: Rehin, esir.

ṭālī'ūñ sitāresi: Talinin yıldızı.

ṭarab: <Ar. Sevinçlilik, şenlik; sevinçten gelen coşkunluk ve tepinme.

ṭayyīb: <Ar. İyi, güzel hoş.

ṭoğan: Doğan.

ṭurgay: Çayır kuşu, toygar.

ṭūbā: Cennetteki ilahi ağaç.

ṭūtī: <Far. Papağan

U

uğrulan-: 1. Çalınmak. 2. Gizlenmek.

ʿukba: <Ar. 1.Ceza 2.Ahiret, Öbür dünya

ʿummān: <Ar. Arap Yarımadası'nın güneydoğusu kıyısında yer alır.

Kuzeybatıda Birleşik Arap Emirlikleri, batıda Suudi Arabistan, güneybatıda ise Yemen ile sınır komşusudur. Güneyde ve doğuda Hint Okyanusu, kuzeydoğuda ise Basra Körfezi ile çevrilidir.

umūr: <Ar. İşler.

umu: Umut, iyi dilek.

ʿunnāb <Ar. Hünnap ağacı, çiğde.

ʿuṭārid: <Ar. Merkür, 2. gezegen.

Ü

ümīd: <Far. Ümit, umut.

üşek: vaşak, kır kedisi.

V

vāşık: Abbasi halifesi (842-847).

vāfir: <Ar. Bol ,çok mal.

vāsıt: <Ar. Bağdat Eyaleti. Basra ile Küfe arasında. H. 6.yy.'da harap olmuştur.

vaḳ: Bir kuş türü adı.

vecel: <Ar. Korkma, ürkme.

vech: <Ar. 1.Yüz, surat, çehre 2.Üst, satıh, düz, yüz.

vişāl: <Ar. Ulaşma, varma, kavuşma, vuslat.

vusul: <Ar. Ulaşma, gelme.

Y

yaḥşi: İyi, güzel, çok güzel.

yarak: < 1. Hazırlık, levazım, techizat. 2. Silâh. 3. (At hakkında) yaranmış, idmanlı.

yarlık: < Ferman.

yesîr: <Ar. Kolay.

yırtıcı: Bir kuş adı.

yigrek (yeğrek,yiğrek): < Üstün, daha iyi.

yüklü: < Gebe, hamile.

yümn: <Ar. Uğur, mut, bereket.

yüsr: <Ar. 1.Kolaylık, rahatlık. 2. Zenginlik.

Z

zabı it-: <Ar. Yazmak, kayda geçirmek.

zağ: Karga.

zaḥm: <Far. Yara.

zāḥmet ü 'inā : <Ar. Zahmet verme.

zamair: <Ar. Zamirler, içyüzler.

zamān: <Ar. 1. Kefil olma, sorumluluğu üzerine alma. 2. Kefâlet, garanti.

zāmin: <Ar. Kefil, yükelenen

zamîr: <Ar. 1. İç. öz. 2. Derunî fikir, vicdan. 3. Gönülde gizli olan şey. 4. Bir ismin yerini tutan kelime.

zārb: <Ar. Vuruş

zātü'l-kürbî : Bir yıldız adı.(?)

zebāne: <Ar. Ay'ın 16. konağı.

zacr: <Ar. 1.Önleme, yasak etme
2.Zorlama, zorla yaptırma 3.Kovma
4.Eziyet, sıkma

zelîl: <Ar. Düşkün, zavallı

zencebîl: Zencefil.

zeneb: Kuyruk, iniş düğümü.

zer: <Far. Altın.

zinhār: <Far. Sakın

zirā': <Ar. Ay'ın 7. konağı.

zubre: <Ar. Ay'ın 11. konağı.

zuḥal: <Ar. Satürn, 7. gezegen.

zurnapa: Bir kuş adı. (?)

zühre: <Ar. Venüs, 3. gezegen.

zü'l celal: <Ar. Celâl, ululuk sahibi olan Allah.

zürāfa: Bir hayvan adı.

SONUÇ

Falnâme-i Ca'fer Sâdık Eski Anadolu Türkçesi döneminde yazılmış bir fal kitabıdır. Eserde burçlara ve yıldızlara ait birçok terim kullanılmıştır. Bunun yanında sayısı altmış ile sınırlandırılmış halife, bey, avrat, Türk, eren, canavar, ağaç, kuş ve şehir adına yer verilmiştir. Bu isimlerle ilgili çeşitli kaynaklar taransa da bazılarında kaynaklarda ulaşılamamış ancak en doğru şekilde okunmaya çalışılmıştır.

İmla özelliklerine bakıldığında “a” ünlüsünün sıklıkla elifle bazen de medli elifle gösterildiği tespit edilmiştir. p (پ) sesi birkaç kelime dışında kullanılmamıştır. yapu (40a/17) tapuğa (39a/13), kapuğa (38a/7), yapmağa (29b/4) ; -Up eki daima b (ب) harfiyle karşılanmıştır. c (چ) ve ç (چ) seslerinin *niçe* (24b/14), *nice* (3b/11), *üc* (3a/14), *üçünci* (3a/15) bu kelimelerde düzenli bir kullanımı yoktur. k, ŋ ve g sesi kef (ک) ile gösterilmiştir ancak +gll eki eylegil (29a/9), *degül* (26a/8), kelimesi ve *yigit* (33a/2) kelimesinde (ك) ile gösterilmiştir.

Eserde kimi kelimelerin imlasında ikilik söz konusudur. Örneğin “kim” kelimesi *nekim* (25a/3), *çünkü* (37b/11), *şolkim* (44a/14), *eylekim* (53b/15) kelimelerinde birleşik; *bilgil kim* (33a/9), *şol nesne kim* (45a/15) kelimelerinde ayrı yazılmıştır. Yine “için” kelimesi de *hidmet için* (26b/12), *oğlu için* (31b/10) örneklerinde ayrı; *irişmegiçün* (26a/15), *almağ için* (31a/18) örneklerinde birleşik yazılmıştır. Bunun yanında “bil kim” kelimesi *bilkim* (24b/4), *bil kim* (25a/12) örneklerinde olduğu gibi ikili imlaya sahiptir.

Fonetik özelliklere bakıldığında kök hecesindeki e/ sesi; *iy* (33a/2), *itgil* (27b/14), *irmege* (30a/18), *yidinci* (3a/22) örneklerinde de görüldüğü gibi eserde i/ olarak tespit edilmiştir. Eserde EAT ile paralel olarak önlük-artlık uyumu tam, düzlük-yuvarlaklık uyumu ise sağlam değildir. Yine Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesiyle paralel olarak eserde ünsüz uyumu yoktur.

Eski Anadolu Türkçesini diğer Orta Türkçe şivelerinden ayıran ve en belirgin özelliklerinden olan kelime başı ünsüzlerinin ötümlüleşmesi eserde tespit edilmiştir. Bunun

yanında Eski Türkçeden Orta Türkçeye geçiş dönemindeki d/>>y/ geçişi eserde, *bedük >> büyük (3a/9), adriğ >> ayruk (54a/10), adak >> ayağıyla (38a/7), edgü >> eyü (39a/4), udı- >> uyurısañ (49a/17), kadğu >> kayğulu (24b/14)* kelimelerinde tespit edilmiştir. Erken Azerî Türkçesi özelliği olan k/> ħ/ sızıcılaşması; *taķı >> daħı (3b/2), yoķsa > yoħsa (2a/3)* kelimelerinde tespit edilmiştir. Bu hadislerin yanında eserde erime, yutulma, düşme, birleşme gibi ses olayları da tespit edilmiştir. Bunlarla birlikte hemzeyle yazılan alıntı kelimelerde *fā 'ide > fayda (47a/13), kā 'im > kāyim (25b/10), dā 'im > dāyim (1b/5)* örneklerinde olduğu gibi toplama hadisesi de tespit edilmiştir.

Eserde Eski Anadolu Türkçesi metinlerinden farklı olarak alıntı sözcüklerde *şabr (28b/6), hayr (26a/4), hūzn (25b/11)* örneklerinde de görüldüğü gibi ünlü türemesi olmamıştır.

Morfolojik özelliklere bakıldığında eserin fal eseri olması hasebiyle fiil çekimlerinde ve iyelik çekimlerinde ağırlıklı olarak II. ve III. şahıslara hitap edilmiştir. Ayrıca eserde mükerrer ifadeler yer aldığı için sınırlı sayıda ve aynı şekilde ekleşmeler gerçekleşmiş bu durum ekleşme açısından çeşitliliği azaltmıştır.

Eski Anadolu Türkçesinde II. çokluk kişi iyelik eki *+(U)η Uz* yuvarlak ünlülüdür; ancak metinde *eliñüz (3a/13)* kelimesinde II. çokluk kişi iyelik ekinin baştaki ünlüsü düz kullanılmıştır.

Eski Anadolu Türkçesinde *-(y)A yorur* eki şimdiki zaman görevinde kullanılmaktadır. Eserde bu ek dar ünlülü olarak *-(y)I yorur* biçiminde *buldı necât uşda geli yorur iy emîr (31b/9)* cümlesinde geçen bir örnekte tespit edilmiştir.

Eserde fiil+fiil dizilişinde olan birleşik fiillere rastlanmazken, isim+fiil dizilişinde yardımcı eylemler *eyle-, kıl-, it-, ol-*, ile kurulan birleşik fiiller tespit edilmiştir.

Sözlük kısmında 643 kelime madde başı olarak verilmiştir. Bu madde başları tespit edilirken alıntı sözcükler, eserde yer alan astronomi terimleri, burç ve yıldız adları, halife, kabile, şehir ağaç, canavar, kuş ve şehir adlarına özellikler yer verilmiştir.

Falnâme-i Ca'fer Sâdık birçok yönden başka alanların da konusu olabilecek nitelikte bir eserdir. Türk dil varlığına ve Eski Anadolu Türkçesi dönemi metinleri üzerine yapılan çalışmalara katkıda bulunması ve yapılacak çalışmalara ışık tutması bizleri mutlu edecektir.

KAYNAKLAR

- ARAT Reşit Rahmeti, **Kutadgu Bilig**, II.b. , Kabalcı Yayınları, İstanbul, 2008.
- AYDIN Mehmet, “Fal”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C. 12, İstanbul, 1995.
- CAFEROĞLU Ahmet, **Türk Dili Tarihi**, C.II, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1974.
- ÇELEBİ İlyas, “İslâm’da Fal”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.12, İstanbul, 1995.
- DEVELLİOĞLU Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi, Ankara, 2006.
- DİLÇİN Cem, **Yeni Tarama Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1983.
- DUVARCI Ayşe, **Türkiye’de Falcılık Geleneği ve Bu Konuda İki Eser**, Ersa Matbaası, Ankara, 1993.
- DÜLGER Elif, **Evliya Çelebi Seyahatnamesi’ndeki Büyü, Sihir ve Falın Halkbilimi Açısından Değerlendirilmesi**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya, 2006.
- ERGİN Muharrem, **Orhun Abideleri**, Boğaziçi Yayınları, İstanbul, 2008
- ERSOYLU Halil, “Fal, Falnâme ve Fâl-ı Reyhân-ı Cem Sultan”, **İslam Medeniyeti Mecmuası**, C. V, S. 2, İstanbul, 1981.
- ERTAYLAN İ.Hikmet, **Falnâme**, Sucuoğlu Matbaası, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1951.
- ERCİLASUN Ahmet Bican, **Türk Dili Tarihi / Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla**, Akçağ Yayınları, Ankara,2004.
- GABAİN Annemarie Von, **Eski Türkçenin Grameri**, TDK Yayınları, Ankara, 2007
- GÜLSEVİN Gürer, BOZ Erdoğan, **Eski Anadolu Türkçesi**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2004.
- GÜLSEVİN Gürer, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK Yayınları, Ankara, 2007.

GÜLSEVİN Gürer, “Türkçede ‘Sıra Dışı Ekler’ ve Eklerin Tasnif Tanımlama Sorunu Üzerine” 5. Uluslar Arası Türk Dili Kurultayı Bildirileri, 20-26 Eylül 2004, **Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları**: 855/I, Ankara, 2004.

HACIEMİNOĞLU Necmettin, **Karahanlı Türkçesi Grameri**, TDK Yayınları, Ankara, 2008

İNAN Abdülkadir, **Tarihte ve Bugün Şamanizm**, TTK Yayınları, Ankara, 2006.

KANAR Mehmet, **Türkçe - Osmanlıca Türkçesi Sözlüğü**, Say Yayınları, İstanbul, 2011.

KARTALCIK Vedat, Fâl-nâme, Giriş, Metin, Söz Dizini, Tıpkıbasım, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta, 2000

KAŞGARLI MAHMUT, **Dîvân-u Lûgati't-Türk**, Kabalcı Yayınları, İstanbul, 2007.

KORKMAZ Zeynep, ‘**Eski Osmanlıca Kaynaklarının Yayımlanmasında Transkripsiyonla İlgili Değerlendirmeler**’, Türk Dili Üzerine Araştırmalar Birinci Cilt, s.484, Ankara 1995.

KORKMAZ Zeynep, **Türkiye Türkçesi Şekil Bilgisi**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2007.

ÖGEL Bahaeddin, **Türk Mitolojisi**, TTK Yayınları, Ankara, 1971.

PALA İskender, **Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, Kapı Yayınları, İstanbul, 2007.

PARLATIR İsmail, **Osmanlı Türkçesi Sözlüğü**, Yargı Yayınevi, Ankara, 2012.

ŞAHİN Hatice, **Eski Anadolu Türkçesi**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2009.

ŞAHİN Hatice, Hatiboğlu Ferah-nâme, Dil Özellikleri, Metin, Sözlük, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Malatya, 1993.

SAMİ Şemseddin, **Kâmûs-ı Türkî**, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2007.

SCOGNAMİLLO Giovanni –ASLAN Arif, **Doğu ve Batı Kaynaklarına Göre Fal**, Karizma Yayınları, İstanbul, 1999.

SERTKAYA O. Fikri, “Bolsun Tep Tediler”, **I. Uluslararası Türk Dili Kongresi, Türk Dil Kurumu**, Ankara, Eylül 1988.

SEZEN Tahir, **Osmanlıda Yer Adları**, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayın Nu:21, Ankara 2006.

SEZER Sennur, **Osmanlı’da Fal ve Falnameler**, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1998

TEKİN Talat, **Orhon Yazıtları**, TDK Yayınları, Ankara 2010.

- TİMURTAŞ Faruk Kadri, **Eski Türkiye Türkçesi**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2005.
- TSENG Lan-ya, **Türkiye Türkçesinde Orta Hece Düşmesi**, TDK, Ankara 2002.
- TUNA Osman Nedim, “Köktürk Yazılı Belgelerinde ve Uygurca’da Uzun Vokaller”, **TDAY Belleten** 1960.
- TUNA Osman Nedim, Türk Dilbilgisi (Fonetik-Morfoloji) İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü, **Ders Notları 3**, Malatya 1986.
- TURAN Zikri, **Teshil’in İmla Tezahürleri Işığında Eski Anadolu Türkçesinde Ünlü Uzunlukları**, Açıksoz Yayınları, Malatya 1993.
- TURAN Zikri ‘Eski Anadolu Türkçesinde ol- Cevheri Fiili’, **TDAY Belleten**, TDK. Ankara 1996.
- UNAT Yavuz, “Eski Astronomi Metinlerinde Karşılaşılan Astronomi Terimlerine İlişkin Bir Sözlük Denemesi”, Ankara Üniversitesi, **Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, OTAM**, S.11, Ankara 2001.
- UZUN Mustafa, “Falname”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.12, İstanbul, 1995.
- ÜSTÜNOVA Kerime, “Yalın Durum Karmaşası”, **Dil Bilgisi Sorunları**, Kesit Yayınları, İstanbul, 2010.

BU
CANTON
From Olucami, Harter
cont. A.
Part II 5489

عروس
۱۵

قالنامه

۵۴۸۹
اول جمع

۴۱. کریم افشار
۴۲. اسماعیل
۴۵. دوسه
۸۷.

۴۱.
۴۲.
۴۷.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال ابو الفضل جعفر الصادق رحمه الله بلطفه

خَدُّ بِي حَدَّ خَلْقِي تَرَا يَا اِيه اُولَسُون كَه نَفْسُنْ عَا لِكِر اَسْكَالِ مَحْتَلَفَه نَه وَنَفْسُنْ
بِي اَدَمِ اَحْسِنْ صُوْرَتِنْ كِمَالِ قُدْرَتِه لَه مَحْتَرَجِ اَوْلَادِنْ **شَكَرُ بِي عَدَّ عَلَا مَحْتَالِه**
اُولَسُون كَه سَر اِيْرِغُوْبَه وَصَمَا يِرْ قَلُوْبَه مَطْلَعِ اَوْلَادِنْ وَنَمَا بِي عَدَّ سَخَا اِيْرِ اِيَا
اُولَسُون كَه صَحَا يِعِيَادِ اِيْرِ سَمَاوَاتِ السَّمَوَاتِ كَوَا كِبِ مَنِيْلَتِه مَسُوْرُ مَعْرَضِ قَلْبِي **شَمْرِي**

اُول صَابِحِ حَكِيْمِ اَبِي دَا اِيْمِ اَذَلْ	حِي عَلِيْر فَادِر لَمْ يَزَلْ
يَلْمِي كَيْه دَا اِنْدِ دَنْكِ اَوْلِي عَقْلِ اَوْشِي	لُوْلَمَا دِي هَمَّ حَقِيْقَتِه جَزُوْكَ اَحْمَلْ
عَلَا مَسِيْر جَمَلَه فَوَا دِهَا دِي عِبَادِ	مَعْبُوْد وَحَقِّ وَمَقْصِدِ مَقْصُوْدِه عَمَلْ
سُلْطَانِ اَوْلِيَه بُو قَمُو سُلْطَنَاتِ اَوْلَا	قَوْلِيْنْدِ بُوْفِ تَخَلُّفِ وَفِعْلِيْنْدِه بُو فِخْلِ
قُدْرَتِه بِيْنِه عَا جَزْ اَوْلُوْبِ اِيْرِ مَدِي	حَكْمَتِه بِي غَاوْلِ اَوْلُوْبِ بِلْدِي مَلِكِ

دَجِي صَلَوَاتِ كَامِلَه اَوْلَا سَيِّدِ كَوْنِيْنِ وَرَسُوْلِ نَقْلِيْنِ وَمَهْرَابِ قُوْسِيْنِ مُحَمَّدِ
مُطَهَّرِ صَلَاةِ اَللّٰهِ تَعَالٰي عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اُوْلَسُون كَه تَمِيْسُ رِيُوْبَا فُطَارِ عَالَمِ سَعَادَتِه
مَسُوْرُ بِلْدِنْدِه **وَتَحِيَّاتِ** شَامِلَه اَوْلَا حُوْرِيْنِ رِسَالَتِ وَمَقَرِّ سَعَادَتِ حَسِيْبِ اِلَه اُوْرِيْنِه
اُولَسُون كَه شَعْنُوْ اَشْرَاقَاتِ هَذَا يَه صَعُوْبَه كَدُوْلَاتِ صَلَاتِنْدَا اَفِيْنْدَه خَلَا صَدِّ
بِيْرِيَه مُطَهَّرِيْنِ فِلْيَسْتَلِه **شَعْر**

اَوْلَا حَا سِرِّيْنُوْهَ وَسَرَّجِيْمَه دُرْسَلْ	كِيُوْرَامِ اَوْلِيْدِنْدِه اَكَا جَانِبَه عَقْلِ كُلْ
بُو هَا نِ سُوْرِي حَسْبِيْدِي كِيُوْرِيُوْرِيْدِي شَرَحْ	تَا بَا نِ بُوْرِي طَلْعَتِيْدِي كِيُوْرِيُوْرِيْدِي كُلْ
اَهْلِ اِمَامِي كَا اَبْنَه اِيْرِ شِيْدِي بَرَكُوْتِ	مُنْقَادِ اَوْلُوْبِ دُكَلِيْ اَكَا وَبِرُوْدِيْلِي كُوْكَلْ
اَهْلِ اَمِيْنِ خُوْدِ اِنَّه مَحْكُوْمِي مَلِكِ قَلَمِ	بُوْرِي سُوْرِي وَيُوْبِيْنِه اَوْلَسِيْلِي اِيْسَلِيْنِه
اَوْلَه حَسْبِي حَقِّ هَمِّ اَوْلَدِ طِيْبِي حَقِّ	اَوْلَا اِيْرِ عِيْمَه بُو خَلْفَه بِيَا نِ اِيْسِيْلِ

دَجِي اِلِي وَصَحَابِي وَانصاري وَخَلْبَانِي اُوْرِيْبِه اُولَسُون كَه اَعْلَا **كَلِمَةُ اَللّٰهِ**

وَاجْرَا يِ شَرِيْعَتِ اَللّٰهِ اِيْحُوْن مِيْلَابِ هَذَا يَنْدِه قَصَبِ حَقِيْقَتِه اِيْسْتَدْرُ مَشِيْلَتِه
بَعْدَ مَعْلُوْمِ اَوْلَا كِه بُو عِلْمِ فَالِكِه مَطَهَّرِ مَنَاسِبِ خَالِدِه فَوْنِ حَسْبِي وَعِلْمِ عَزِيْمَتِه
هَر كَسَه كِيُوْبِيْرِ اَشْرَاقَاتِ اَسْتَدْرُ دَجِي اَوْلَا اِيْرِ خَطَا سِيْدِي بُو حَسَه صَعَا بِيْمِيْدِي
بِلِكِ دِيْلِيْ اَوْلَا اِيْسَاكِ خَطَا سِيْبِه صَوَا سِيْبِه بُو عِلْمِ سَبِيْلَه طَاهِرِ اَوْلَا دَجِي بُو عِلْمِ دَه
اَوْلَا عَالِمِ فَاوِيْلِ فَايِيْنِ وَاِمَا مَر كَامِلِ حَادِقِ اَبُو الْفَضْلِ جَعْفَرِ صَادِقِ بَرَكِ كِتَابِ
دُوْرِ مَسْتَدْرُ كِه جَلِيْلِ الْقَوَاعِدِ وَجَزِيْلِ الْفَوَائِدِ دَجِي اَوْلَا كِتَابِنْدِه نِيْجَه اَسْكَالِ
عِيْبِه وَدَوَا اِيْرِ غِيْبِيَه وَضَعِ اَمْتِنْدِه كِه عَقُوْلِ عَقْلَا دَمْرِيْنْدِه وَفُضُوْلِ فُضُوْلِ فَكْرِيْنْدِه
سَكْرَتَانِ اَوْلَسْتِه **فَاِنَّه** فَحْنِ بَرَكِيْتِي كِيُوْرِيْنْدِه بَرُوْمَقْصُوْدِ طُوْشَه دَجِي اَوْلَا مَقْصُوْدِ
خِيْرِلَه حَاصِلِ اَوْلُوْرِي يَه اَوْلَسُون بِي بِلِكِ دِلْسَه شُوْر كَسَه كِه بُو فَيِي بِلْسْتَدْرُ
دَجِي اَوْلَا اَوْضَاعِي وَفَوَا عِيْدِي ضَبْطِ اِيْمْتِنْدِه اَوْلَا كِيَشِيْكِ كُوْطِنْدِه كِي صِيْبِرِيْنِ دِيْمِيْدِي بِيْلُوْرِي
دَجِي اَوْلَا مَقْصُوْدِ نَه حَكْمِ مَنْرِيْتِ اَوْلَا اَوْلَسُون بِيَا نِ قِيْلُوْرِي **اِنَّه** اَوْلَسَه بَا دِ شَاهِ نِيْمِيْنِ
رَمَانِ شَهْنَتَاهِ اَشْرَاقَاتِ حَجْرِيْنِ مَالِكِ الدُّنْيَا مَطَهَّرِ كَلِمَاتِ اَللّٰهِ الْعَلِيْمِ اَمِيْنِ الْاِسْلَامِ
وَالْمُسْلِمِيْنِ فَاهِرِ الْبَغَاةِ وَالْمُوَا يِدِيْنِ شَمْسِ سَمَاءِ السَّعَادَاتِ وَالْاَقْبَالِ مَالِكِ اِرْحَمَةِ
الْاِيْمَةِ وَالْاَقْبَالِ بَاسِطِ سَاوِي الْعَدِيْنِ وَالْاَتَصَافِيْ فَامِطِ قَمَاطِ الْبِدْعِ وَالْاَعْتِسَافِيْ
الْفَايِيْرِي فِي الدُّنْيَا وَالدُّنْيَا يَا نَوَاجِ السَّعَادَاتِ وَالْمَطْفِرِي فِي الْاٰخِرَةِ وَالْاَوْلِي يَا قَسَا اَلْكِرَامِيْتِ
مَالِكِ مَلُوْكِ اَمَالِكِ مُقِيْدِ اَخْلَاقِي عِيْنِ الْمُهَالَلِ اِحْفَاطِ اِيْلَادِ اَللّٰهِ بَا اِيْرِ عِيَاوِ اَللّٰهِ بِلْدِنْدِه رَا اَهْلُوْرِي

بَا مَطْلَعِ السَّوَادَةِ يَا مَطَهَّرِ الرُّشَادِ	ذُبْتُ اَوْلِي بُو وَجْهَلَه اَذَلِكِه عَدَا اِدَا
كُوْرِي جِهَانَه رَاحَتِ اَمْنِ وَاَمَانِ وَبِيْنِ	كِيْنْدِي فِئَادِ وَطَلْمِ وَجِنَا عَارَتِ عِيَادِ
هَر كِه كِه كُوْرِي سَه سِي اِيْرِ نَحْتِ وُودَه	بِيْسِ بِيْرِيْدِي كِه سَكَا عَمِيْدِ اَوْلَاهِ عِيَادِ
لُطْفِكَ لَوَا كِيْنْدِه طُوْعِي دُوْرِي تَارِكِ	خُوْرِي شِيْدِ وِمَه خَدِ مِلِكِه قَلْبِيْلِي اِنْفِيَادِ
فَايِي سَنَكِ بِي دَجِي كَلْبِي دُوْرِي بِيْرِي	مَلُوْه فَاكِ كَانَتْ وَشَاهِ مَلِكِ فِعَادِ
اَلْفَحْرُ فَا حُوْرِي كِمَالَاتِ دَا اِيْنِكِمِ	وَاَلْمَدْحُ مَا دَحِ لِي سَعَادَاتِه السَّنَادِ
اَعْدَاوِي سَر كُوْمَا وَاجْتَاوِي نُوْرُوْرِي	دَمْرِيْدِي مَنْتِ جُوْبِنْدِه هَر اَشْرَاقَاتِ

الذي انام الامام في فلاة الانعام وادام الكرام على اهل الاسلام وقام في سعي اعلام الدين في زمان
قنوره وقام في ربح قصور الشرح في اوان قصوره وقام في اهل الكمال على الافضلين لغنايان
بصاينة واقام جدران الفضل اثر الفضايل خطاينه وبقيا من عبدا به المكرم من الكرامات
الدينية والدنيوية بالخط الصلي والمختصر بالكمالات الجليلة والسعادات السنية
بالفتح الحلي لطلا سلاطين الدهر امير صرايم البر والحر جسيدي لطنت خزير ديمر بنت شعر

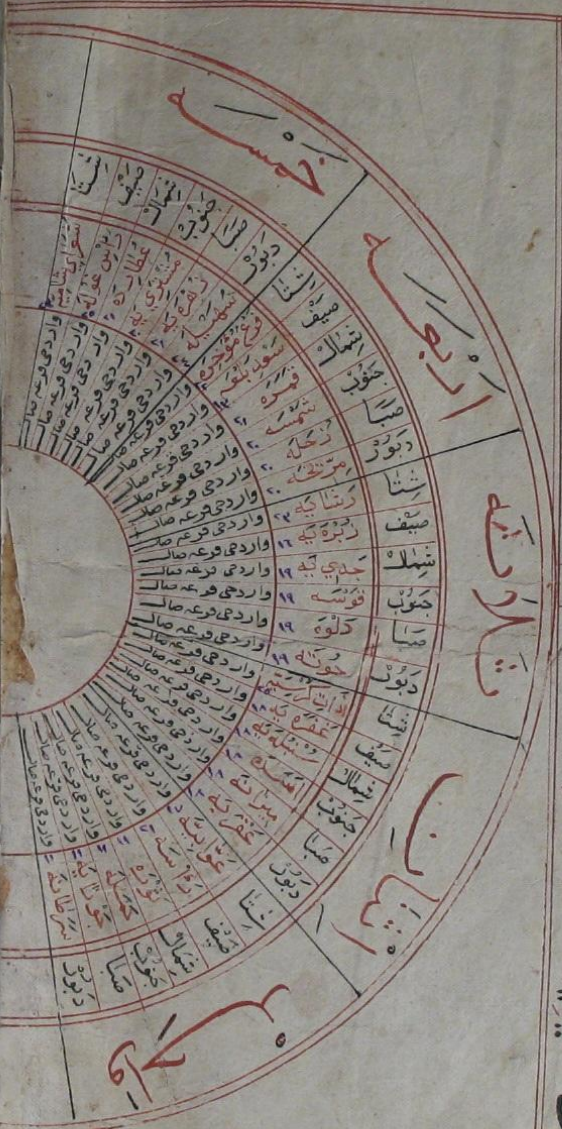
كوكور طلعتي اولور لوكي عبيد	دوين برات وفدر كوكور نوهار عبيد
در من دولت نو ميسر همه مراد	در فتح نصرت نو مظفر همه مراد
لطف سخا ونگاه خندان اشرو جان	نخت وسعادتكه سعور نو عبيد
اقليم نو سادات نو تاج و تخت نو	هر خطه بر زمزمه وهر روز روزيد
از لطف نخت نو نخت همه مطيع	وز قهر شوكت نو شكسته همه عبيد
جود عظيم خلق عظيم تولد دليرم	ذا نكره ثابت ايلين اول صالح عبيد
خاقان كامران شه نشاه اشرو جان	خلوج همان حكيم نو كشته همه عبيد

خدايگان عالم فرمان ده بني ادمه شهر باير كامكاره فتمان روز كا دوايه اعطاي يا
ومايح الايدي وادفع البلايا وقاهر الاعادي معز الدنيا والدين وفضل الله
على العالمين باسط الامن والامان ناسر العدل والاحسان السلطان نور
السلطان سلطان محمد بن مراد خان نور الله صفحات الايام بانوار معد ليله
واند بالخلود والدم سواد قات دولته لانالت شمو من غلامه محروسه
عن وصمة الكسوف وبدو وسماربه مصوبه عن ظلمة الخسوف عالمي جانانه
شوبله اشارت اوله من كبريوك تابشريف وسفر لطيف خد مثله اوله هر شه
ضمير لري كرا اولسه بونده بيان اوله بزدايي ضعيف دخي هر شهر بفرينه امتثال
قبول بوكتاي خد مثله بيه كنور دك تا يا د شاهك ذات شريف بيه وعصير
لطيف بيه بوكتابه نظر اوله ثجه دعا اولنه فاعله بركوسنك كو طينه
بر مقصود اولسه دخي اول مقصود حاصل اولور جي يا اولماز جي بلماك دلسه

سن دلسك كه اوله ضمير خير ويزمدين بيله سن دخي حكيم نه ايسه بيان اولور
اولا اكا صور كه اول طوند ونگ ضمير بو اولكي صفحه جي التي داير ذلك
كه داير **شستا** ودايره **صيف** ودايره **دور** ودايره **صبا** ودايره **جنوب**
و دايره **شمال** در قنق سندا در هر قنق داير نه ايسه كوز دخي و دكنا مسكن
كنه صور كه اوله **النجي** صفحه جي اون دايره **ك** كه **واحد** دايره **سيد** و **اثنان**
دايره **سيد** **عشر** دايره **سه** دكن كوز كه اول اون دايره نك قنق سندا در آبي
دخي و دكنا مسكن كون اوله كي داير كه صاحب فالك مقصودي انك ايجند بولور
صيفه **واحد** دايره **سه** كي مثلا دخي نظر ايت كوز كه واحدك صيفي اوله **النجي**
بوك دايره نك قنق اوييه فر شود وشمسند **اكر حمل** اوييه فر شود وشد ايسه
حمل اوييه واز دخي فرغه صال اكر بر كسه اولكي اوند ايسه و اكر فرغه اكر
النجي اوند ايسه تا او نجوي و وارنجي **اكر فرجه** حاضر اولسه اول فالون كيشيه
دي تراك الين قولور بيه ايلسون دخي في الحلال ايله بكون سون بر مقدر ملك بعضين
اچن بعضين بومون سن دخي هم ايله ايل دخي كوز كل سنك واذك اكي اليوزد
اچق بزنجي فاچند اكر اوند ايسك اولوب اكي كلس **النجي** اوند كوز وكون و
كسه او نجوي اوند كوز تا او نجوي او وارنجيه دكن **واكر** اوند اذق كلسه او بيه
طرح ايد سن دخي كوز سن كه قاچ فالون اكر بر قالسه اولكي اوند كوز سن و اكر
اكي قالسه **النجي** اوند كوز سن تا او نجوي او وارنجيه دكن شوبله كبريان قردق و اكر
نور اوييه فر شود وشمسند ويا دخي **جود** اوييه فر شود وشمسند ويا دخي غيري
او فر شود وشمسند كينه همان اوله همه عمل ايد سن تا **سها** اوييه وارنجيه دكن
وهم بو بدي دخي بلنك كرسن كه بو اولك اويي **خليق** كركند و **النجي** اويي **كلر كند**
و او نجوي اويي **قبيله** كركند و در دنجي اويي **ارنار كند** و **النجي** اويي **تر كند**
و **النجي** اويي **جانور كند** و **النجي** اويي **اغاج كند** و **النجي** اويي **فوت كند**
و **النجي** اويي **شهر كند** شود رشمه كبريان ايلسون اكر شوبله اولسه كه فرغه نك

طالع حملك اول اويته دوشسه كه خليفه لر اويدن اول اوده سفاح كلسه
مناشونه كركله كه خليفه لر داين سته واره سن دخي نظر ايدوب كون سن
كه خليفه داين سنو سفاح فقهي اوند فر شود دوشو بده هر قني اوند فر شود و نمن
اولسه اول اق نظر ايدوب كون سن اول اوند هر نه يار لمت اولسه سله سن
كه حاجت فالك مضمودي اول اونه ذكر و نند اندن صكر اول اوه نظر ايدوب سن
كون سن كه شاعر لر دن قني شاعر كه ادي يار لشدن اگر **حسان** و **يا عالم** و **يا بولوك**
عيزي كلسه وهم فرغه دخي بز كمتش اولسه سن دخي بو ذكر اولنان شاعر لر كه
اوند كن شعر عي اوقيا سن حكم نيسه بيان فله سن و اگر فرغه اكي كمتش اولسه
النجي اوند كن خبي بيان فله سن تا اونجي اوه و ارجيه دكن في اجمل فرغه ان عددي
هر قني اوه مناسب دوشسه اول اوند خيز دن و شر دن نه واقع اولمتن ايسه ابي
خيز وين سن **امدي** بو ذكر اولنان قواعدي ضبط اسك و هر نيجه كبر دوشسه
اول رشمه عمل ايلسك هر نه مضمون كه طولش لر حق تعالي اذنيه سكا ظاهر
اوله بيلاسن دخي هر نكته حصه بيسه بيان قلاسن

هم دخی هر کس که بپرغم ساریت
 صکره کنم عمل ایله بیک اولم
 هریق نه در اسای ون الی دایره
 بونلاری بیله کانه کرایه ساری ایتقام

که ایچنه بخیر و هم شمس هم قمر
 کی اعتبار ایله اگر افرافضل
 آنلک بولور ابره ایله ایچکل نظر
 دایه جمیع برج دخی هر منازک

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲

اشتبوت كده اوناكى بوجك در دي ذكر اوليدن

حَمَل	تَوْر	جَوْرَا	سَرَطَان
خليفة لرد ابره سنه	خليفة لرد ابره سنه	خليفة لرد ابره سنه	خليفة لرد ابره سنه
واز دخی سفاحه صور	واز دخی منصور صور	واز دخی مهادي يه	واز دخی كسپه صور
بكلرد ابره سنه واز	بكلرد ابره سنه واز	بكلرد ابره سنه واز	بكلرد ابره سنه واز
دخی زين الروليه صور	دخی عماد الروليه صور	دخی عبدالروليه صور	دخی عون الروليه صور
قبيله لرد ابره سنه واز	قبيله لرد ابره سنه واز	قبيله لرد ابره سنه واز	قبيله لرد ابره سنه واز
دخی بني هاشمه صور	دخی بني اميه صور	دخی بني عدي يه صور	دخی بني نيمه صور
ارنلرد ابره سنه واز	ارنلرد ابره سنه واز	ارنلرد ابره سنه واز	ارنلرد ابره سنه واز
دخی احمد صور	دخی محمد صور	دخی علي يه صور	دخی حسنه صور
عورتلرد ابره سنه واز	عورتلرد ابره سنه واز	عورتلرد ابره سنه واز	عورتلرد ابره سنه واز
دخی جوايه صور	دخی مریمه صور	دخی امينه صور	دخی زليخا يه صور
تركلرد ابره سنه واز	تركلرد ابره سنه واز	تركلرد ابره سنه واز	تركلرد ابره سنه واز
دخی ملك شاهه صور	دخی توران شاهه صور	دخی خمار تافته صور	دخی افرا تكيه صور
جانور لرد ابره سنه واز	جانور لرد ابره سنه واز	جانور لرد ابره سنه واز	جانور لرد ابره سنه واز
دخی قبيله صور	دخی دويه صور	دخی جاموسه صور	دخی اوکوره صور
انجلرد ابره سنه واز	انجلرد ابره سنه واز	انجلرد ابره سنه واز	انجلرد ابره سنه واز
دخی بادمه صور	دخی قوز صور	دخی عنبره صور	دخی اسك يه صور
قوشلرد ابره سنه واز	قوشلرد ابره سنه واز	قوشلرد ابره سنه واز	قوشلرد ابره سنه واز
دخی طاوسه صور	دخی عنقا يه صور	دخی دوه قوشنه صور	دخی کرکزه صور
شهر لرد ابره سنه واز	شهر لرد ابره سنه واز	شهر لرد ابره سنه واز	شهر لرد ابره سنه واز
دخی معکيه صور	دخی مد يه صور	دخی قدسه صور	دخی مصر صور

دبانان

بوشکله مقصود و خيره دلالت ايدن درت منزل ذکر اوليدن

دَبَانَا	اَصْلِيَد	شَوْلَه	قَلْب
خليفة لرد ابره سنه واز	خليفة لرد ابره سنه	خليفة لرد ابره سنه واز	خليفة لرد ابره سنه واز
دخی صدره صور	واز دخی مؤمنه صور	دخی مستعصمه صور	دخی مؤمنه صور
بكلرد ابره سنه واز	بكلرد ابره سنه واز	بكلرد ابره سنه واز	بكلرد ابره سنه واز
دخی سعد الدنيه صور	دخی قطب الدوله صور	دخی سلطان الدوله صور	دخی عون الدوله صور
قبيله لرد ابره سنه واز	قبيله لرد ابره سنه واز	قبيله لرد ابره سنه واز	قبيله لرد ابره سنه واز
دخی بني خالد صور	دخی بني وايله صور	دخی بني عونه صور	دخی بني جديله صور
ارنلرد ابره سنه واز	ارنلرد ابره سنه واز	ارنلرد ابره سنه واز	ارنلرد ابره سنه واز
دخی عبد الوليه صور	دخی زبيره صور	دخی مبادله صور	دخی محسنه صور
عورتلرد ابره سنه واز	عورتلرد ابره سنه واز	عورتلرد ابره سنه واز	عورتلرد ابره سنه واز
واز دخی مریمه صور	واز دخی مریمه صور	واز دخی مریمه صور	واز دخی حسنا يه صور
تركلرد ابره سنه واز	تركلرد ابره سنه واز	تركلرد ابره سنه واز	تركلرد ابره سنه واز
قابيله صور	دخی بختر كيه صور	دخی قراناشه صور	دخی بز عثنه صور
جانور لرد ابره سنه واز	جانور لرد ابره سنه واز	جانور لرد ابره سنه واز	جانور لرد ابره سنه واز
سجابه صور	واز دخی اسلانه صور	دخی بجمينه صور	دخی دني اسلانه صور
انجلرد ابره سنه واز	انجلرد ابره سنه واز	انجلرد ابره سنه واز	انجلرد ابره سنه واز
دخی خيار شنه يه صور	دخی بسنه صور	دخی خر ماهه صور	دخی موزه صور
قوشلرد ابره سنه واز	قوشلرد ابره سنه واز	قوشلرد ابره سنه واز	قوشلرد ابره سنه واز
دخی بز دجله صور	دخی كچه قوعيه صور	دخی انجيه صور	دخی قاره نا و عه صور
شهر لرد ابره سنه واز	شهر لرد ابره سنه واز	شهر لرد ابره سنه واز	شهر لرد ابره سنه واز
دخی ميفار قبيله صور	دخی جز جانه صور	دخی غز يه صور	واز دخی حوزن صور

بوشكلكه كنه همدرد دي ذكر اوليدنه

تعايم	بله	سعد اللذخ	سعد بلع
خليفن دايو سينه	خليفن دايو سينه	خليفن دايو سينه	خليفن دايو سينه
واردي مسترندل صور	دخي مكافيه صور	واردي سينه صور	واردي فاجيه صور
بكلر دايو سينه	بكلر دايو سينه	بكلر دايو سينه	بكلر دايو سينه
دخي مؤيد الروليه	دخي ويح الدوليه	دخي بطاع الدوليه	دخي سيف الدوليه
قبيله لرد ايو سينه	قبيله لرد ايو سينه	قبيله لرد ايو سينه	قبيله لرد ايو سينه
دخي بيمر بنديه صور	دخي بني حمدانه صور	واردي بني قبيون صور	دخي بني بكره بنده صور
ارنلر دايو سينه	ارنلر دايو سينه	ارنلر دايو سينه	ارنلر دايو سينه
دخي مقبله صور	واردي هيشامه صور	واردي عبد الحليم صور	عبد القوي بيك صور
عورنلر دايو سينه	عورنلر دايو سينه	عورنلر دايو سينه	عورنلر دايو سينه
دخي مزنيه صور	واردي دو ضيه صور	واردي عيليه صور	واردي تركيه يده صور
تركلر دايو سينه	تركلر دايو سينه	تركلر دايو سينه	تركلر دايو سينه
دخي النياسه صور	واردي بزمينه صور	دخي ساو جيه صور	واردي سلامر يه صور
جانور لرد ايو سينه	جانور لرد ايو سينه	جانور لرد ايو سينه	جانور لرد ايو سينه
واردي قبيله صور	واردي طالع كجسته صور	دخي يلا كه صور	واردي طالع نكه صور
انجلر دايو سينه	انجلر دايو سينه	انجلر دايو سينه	انجلر دايو سينه
دخي انج قاونده صور	دخي سكون صور	دخي دايجينه صور	دخي زخيله صور
قوشلر دايو سينه	قوشلر دايو سينه	قوشلر دايو سينه	قوشلر دايو سينه
واردي دوز نغله صور	واردي نيهو صور	دخي صخر جفه صور	واردي سمندر صور
شهز لرد ايو سينه	شهز لرد ايو سينه	شهز لرد ايو سينه	شهز لرد ايو سينه
دخي طرسوسه صور	دخي حلوانه صور	واردي حليه صور	دخي نعمانيه صور

بوشكلكه يكدم ساكن منازل قمر در زدي ذكر

دنب	شش طين	بطاين	شريا
خليفن دايو سينه	خليفن دايو سينه	خليفن دايو سينه	خليفن دايو سينه
واردي حليمه صور	واردي مطيع صور	واردي طابعه صور	واردي فاجيه صور
بكلر دايو سينه	بكلر دايو سينه	بكلر دايو سينه	بكلر دايو سينه
دخي شجاع الدوليه	دخي بحر الدوليه	دخي تاج الدوليه	واردي همام الدوليه صور
قبيله لرد ايو سينه	قبيله لرد ايو سينه	قبيله لرد ايو سينه	قبيله لرد ايو سينه
واردي بني زير صور	دخي بني تقيفه صور	دخي بني خرمه صور	واردي بني شيبه صور
ارنلر دايو سينه	ارنلر دايو سينه	ارنلر دايو سينه	ارنلر دايو سينه
دخي عبد الحليم صور	واردي ادرسيه صور	دخي سعيده صور	واردي مسعود صور
عورنلر دايو سينه	عورنلر دايو سينه	عورنلر دايو سينه	عورنلر دايو سينه
واردي جهره صور	واردي ليديه صور	واردي عزيه صور	دخي بتينيته صور
تركلر دايو سينه	تركلر دايو سينه	تركلر دايو سينه	تركلر دايو سينه
دخي فنيقه صور	واردي سقره صور	واردي بجمنه صور	دخي كمشكينه صور
جانور لرد ايو سينه	جانور لرد ايو سينه	جانور لرد ايو سينه	جانور لرد ايو سينه
واردي عقربه صور	واردي دكويه صور	واردي بلنكه صور	واردي فريه صور
انجلر دايو سينه	انجلر دايو سينه	انجلر دايو سينه	انجلر دايو سينه
دخي صندله صور	دخي ياسمينه صور	واردي كاه صور	واردي خمره صور
قوشلر دايو سينه	قوشلر دايو سينه	قوشلر دايو سينه	قوشلر دايو سينه
دخي بورجه بقله صور	واردي زاعه صور	واردي سفينه صور	دخي سر جيه صور
شهز لرد ايو سينه	شهز لرد ايو سينه	شهز لرد ايو سينه	شهز لرد ايو سينه
دخي فيده صور	واردي دريه صور	واردي همداك صور	واردي ديون صور

هر بوشكده كنه درزي ذكر اوليدن

دبران	هتعه	دطاع
خليفن دايوسنه	خليفن دايوسنه	خليفن دايوسنه
وار دني غالبه صور	وار دني مريشه صور	وار دني ناصي صور
بگلن دايوسنه	بگلن دايوسنه	بگلن دايوسنه
دني زين الدوله صور	وار دني عبید اللو	حسام الدوله صور
قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه
وار دني بيگنديه صور	وار دني بني حربه صور	وار دني بني وهله صور
ارنلن دايوسنه	ارنلن دايوسنه	ارنلن دايوسنه
دني مظفره صور	وار دني عباسه صور	وار دني طحیبه صور
عورنلن دايوسنه	عورنلن دايوسنه	عورنلن دايوسنه
وار دني خوليه صور	وار دني قطريه صور	دني استمايه صور
ترکلر دايوسنه	ترکلر دايوسنه	ترکلر دايوسنه
دني طغرانشاهه صور	وار دني چارنگينه صور	دني قماجه صور
جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه
وار دني گلچله صور	وار دني سرنلنه صور	وار دني پرتجيه صور
انجلن دايوسنه	انجلن دايوسنه	انجلن دايوسنه
دني شفا لويه صور	وار دني صوابه صور	دني اورومه صور
فوشلن دايوسنه	فوشلن دايوسنه	فوشلن دايوسنه
وار دني کورجه صور	دني قرانجه صور	وار دني زرنيبه صور
شهر لردايوسنه	شهر لردايوسنه	شهر لردايوسنه
وار دني قزوينه صور	دني ملرستانه صور	وار دني قنده صور

هر بوشكده كنه درزي ذكر اوليدن

تشریف	ظرفه	جمله	زبنه
خليفن دايوسنه	خليفن دايوسنه	خليفه لردايوسنه	خليفن دايوسنه
وار دني نصير صور	وار دني مفتوحه صور	وار دني شارک صور	وار دني نقاده صور
بگلن دايوسنه	بگلن دايوسنه	بگلن دايوسنه	بگلن دايوسنه
وار دني قوام الدينه صور	وار دني نظام الدوله	وار دني جناح الدوله	وار دني هلال الدينه صور
قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه
دني بيگنديه صور	دني بني حربه صور	دني بني خراجه صور	دني بني طحیبه صور
ارنلن دايوسنه	ارنلن دايوسنه	ارنلن دايوسنه	ارنلن دايوسنه
دني عيسى يه صور	دني مالکيه صور	دني قاسمه صور	دني عبدالعزیزه صور
عورنلن دايوسنه	عورنلن دايوسنه	عورنلن دايوسنه	عورنلن دايوسنه
وار دني سارديه صور	وار دني ميمونده صور	وار دني ميه صور	دني سيستانه صور
ترکلر دايوسنه	ترکلر دايوسنه	ترکلر دايوسنه	ترکلر دايوسنه
دني اذقه صور	دني خنکينه صور	دني ابقه صور	وار دني طایبيه صور
جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه
وار دني مایيه صور	دني زرافيه صور	وار دني ميمونده صور	وار دني بالقيه صور
انجلن دايوسنه	انجلن دايوسنه	انجلن دايوسنه	انجلن دايوسنه
بلغونه صور	وار دني سمانه صور	وار دني فندقه صور	دني طکليه صور
فوشلن دايوسنه	فوشلن دايوسنه	فوشلن دايوسنه	فوشلن دايوسنه
وار دني قوشيه صور	دني شجيه صور	دني خروسته صور	وار دني اوقوشه صور
شهر لردايوسنه	شهر لردايوسنه	شهر لردايوسنه	شهر لردايوسنه
نخادايه صور	دني هرييه صور	دني بلخه صور	دني شمشاقه صور

بوشكوه بشارت وحدت دلالت اين در منزل ذكر اوليه

صرفه	عوابه	سماك	عفر
خليفن دايوسنه	خليفن دايوسنه	خليفن دايوسنه	خليفن دايوسنه
واردي ميبينه صور	واردي ميبينه صور	واردي ميبينه صور	واردي ميبينه صور
بكلر دايوسنه وار	بكلر دايوسنه وار	بكلر دايوسنه وار	بكلر دايوسنه وار
دحي ناصر الدوليه	دحي ناصر الدوليه	دحي ناصر الدوليه	دحي ناصر الدوليه
قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه
واردي بني هبه	واردي بني هبه	واردي بني هبه	واردي بني هبه
ارنلر دايوسنه وار	ارنلر دايوسنه وار	ارنلر دايوسنه وار	ارنلر دايوسنه وار
دحي حارثه صور	دحي حارثه صور	دحي حارثه صور	دحي حارثه صور
عورتلر دايوسنه وار	عورتلر دايوسنه وار	عورتلر دايوسنه وار	عورتلر دايوسنه وار
دحي صباحيه صور	دحي صباحيه صور	دحي صباحيه صور	دحي صباحيه صور
تركلر دايوسنه وار	تركلر دايوسنه وار	تركلر دايوسنه وار	تركلر دايوسنه وار
دحي بارده صور	دحي بارده صور	دحي بارده صور	دحي بارده صور
جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه
واردي لذي يوه	واردي لذي يوه	واردي لذي يوه	واردي لذي يوه
انجلر دايوسنه وار	انجلر دايوسنه وار	انجلر دايوسنه وار	انجلر دايوسنه وار
دحي فيسقه صور	دحي فيسقه صور	دحي فيسقه صور	دحي فيسقه صور
قوشلر دايوسنه وار	قوشلر دايوسنه وار	قوشلر دايوسنه وار	قوشلر دايوسنه وار
دحي چككه صور	دحي چككه صور	دحي چككه صور	دحي چككه صور
شهر لردايوسنه وار	شهر لردايوسنه وار	شهر لردايوسنه وار	شهر لردايوسنه وار
سمرقند صور	سمرقند صور	سمرقند صور	سمرقند صور

هم نوشتگنده كنه در دي ذكر اولندي

اسد	سنبه	ميراث	عقرب
خليفن لردايوسنه	خليفن دايوسنه	خليفن دايوسنه	خليفن دايوسنه
واردي ميبينه صور	واردي ميبينه صور	واردي ميبينه صور	واردي ميبينه صور
بكلر دايوسنه وار	بكلر دايوسنه وار	بكلر دايوسنه وار	بكلر دايوسنه وار
دحي ناصر الدوليه	دحي ناصر الدوليه	دحي ناصر الدوليه	دحي ناصر الدوليه
قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه	قبيله لردايوسنه
واردي بني هبه	واردي بني هبه	واردي بني هبه	واردي بني هبه
ارنلر دايوسنه وار	ارنلر دايوسنه وار	ارنلر دايوسنه وار	ارنلر دايوسنه وار
دحي حارثه صور	دحي حارثه صور	دحي حارثه صور	دحي حارثه صور
عورتلر دايوسنه وار	عورتلر دايوسنه وار	عورتلر دايوسنه وار	عورتلر دايوسنه وار
دحي خريجه صور	دحي خريجه صور	دحي خريجه صور	دحي خريجه صور
تركلر دايوسنه وار	تركلر دايوسنه وار	تركلر دايوسنه وار	تركلر دايوسنه وار
دحي طون ناشه صور	دحي طون ناشه صور	دحي طون ناشه صور	دحي طون ناشه صور
جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه	جانور لردايوسنه
واردي اينكه صور	واردي اينكه صور	واردي اينكه صور	واردي اينكه صور
انجلر دايوسنه وار	انجلر دايوسنه وار	انجلر دايوسنه وار	انجلر دايوسنه وار
دحي قابسيه صور	دحي قابسيه صور	دحي قابسيه صور	دحي قابسيه صور
قوشلر دايوسنه وار	قوشلر دايوسنه وار	قوشلر دايوسنه وار	قوشلر دايوسنه وار
واردي صوغنه صور	واردي صوغنه صور	واردي صوغنه صور	واردي صوغنه صور
شهر لردايوسنه وار	شهر لردايوسنه وار	شهر لردايوسنه وار	شهر لردايوسنه وار
دحي چككه صور	دحي چككه صور	دحي چككه صور	دحي چككه صور

هم نوشتگله اول باي قلان درت ذکر او لویدز

قوس	جدلي	دلو	حوت
خليفن دايو سنه وار دمي مهنديه صور	خليفن دايو سنه وار دمي والته صور	خليفن دايو سنه وار دمي متوكله صور	خليفن دايو سنه وار دمي منتصن صور
بگلر دايو سنه وار دمي خرد اللوليه صور	بگلر دايو سنه وار دمي بهاء اللوليه صور	بگلر دايو سنه وار دمي شرف اللوليه صور	بگلر دايو سنه وار دمي صفا اللوليه صور
قبيله لردايو سنه وار دمي بني كلابه صور	قبيله لردايو سنه وار دمي بني عميره صور	قبيله لردايو سنه وار دمي بني كلبه صور	قبيله لردايو سنه وار دمي بني محمد بن ابي بصير صور
ارنگر دايو سنه وار دمي نضو صور	ارنگر دايو سنه وار دمي عشره صور	ارنگر دايو سنه وار دمي جعفر صور	ارنگر دايو سنه وار دمي يوسف صور
عورنگر دايو سنه وار دمي سمايه صور	عورنگر دايو سنه وار دمي زهره صور	عورنگر دايو سنه وار دمي سلميه صور	عورنگر دايو سنه وار دمي زينه صور
ترنگر دايو سنه وار دمي مرناسه صور	ترنگر دايو سنه وار دمي بازنگينه صور	ترنگر دايو سنه وار دمي طيحه صور	ترنگر دايو سنه وار دمي جاو ليه صور
جانور لردايو سنه وار دمي قوسه صور	جانور لردايو سنه وار دمي قائم صور	جانور لردايو سنه وار دمي اشكه صور	جانور لردايو سنه وار دمي قوجه صور
انجلر دايو سنه وار دمي نونه صور	انجلر دايو سنه وار دمي گلزار صور	انجلر دايو سنه وار دمي انجيره صور	انجلر دايو سنه وار دمي اركه صور
قوشلر دايو سنه وار دمي طوطيه صور	قوشلر دايو سنه وار دمي قوشه صور	قوشلر دايو سنه وار دمي قوشه صور	قوشلر دايو سنه وار دمي قوشه صور
شهر لردايو سنه وار دمي نصيبه صور	شهر لردايو سنه وار دمي رقيه صور	شهر لردايو سنه وار دمي خبيبه صور	شهر لردايو سنه وار دمي موصيه صور

نوشتگله ديگي سوار سياره ذكري ذكر اوليدز

نحل	مشترقي	مترنج	شمسي
خليفن دايو سنه وار دمي مختصن صور	خليفن دايو سنه وار دمي مختصن صور	خليفن دايو سنه وار دمي مختصن صور	خليفن دايو سنه وار دمي مختصن صور
بگلر دايو سنه وار دمي كمال اللوليه صور	بگلر دايو سنه وار دمي كمال اللوليه صور	بگلر دايو سنه وار دمي كمال اللوليه صور	بگلر دايو سنه وار دمي كمال اللوليه صور
قبيله لردايو سنه وار دمي بني اسد صور	قبيله لردايو سنه وار دمي بني اسد صور	قبيله لردايو سنه وار دمي بني اسد صور	قبيله لردايو سنه وار دمي بني اسد صور
ارنگر دايو سنه وار دمي يوسف صور	ارنگر دايو سنه وار دمي يوسف صور	ارنگر دايو سنه وار دمي يوسف صور	ارنگر دايو سنه وار دمي يوسف صور
عورنگر دايو سنه وار دمي شهر باه صور	عورنگر دايو سنه وار دمي شهر باه صور	عورنگر دايو سنه وار دمي شهر باه صور	عورنگر دايو سنه وار دمي شهر باه صور
ترنگر دايو سنه وار دمي ترنگر دايو سنه وار	ترنگر دايو سنه وار دمي ترنگر دايو سنه وار	ترنگر دايو سنه وار دمي ترنگر دايو سنه وار	ترنگر دايو سنه وار دمي ترنگر دايو سنه وار
جانور لردايو سنه وار دمي كوشكه صور	جانور لردايو سنه وار دمي كوشكه صور	جانور لردايو سنه وار دمي كوشكه صور	جانور لردايو سنه وار دمي كوشكه صور
انجلر دايو سنه وار دمي نونه صور	انجلر دايو سنه وار دمي نونه صور	انجلر دايو سنه وار دمي نونه صور	انجلر دايو سنه وار دمي نونه صور
قوشلر دايو سنه وار دمي طوطيه صور	قوشلر دايو سنه وار دمي طوطيه صور	قوشلر دايو سنه وار دمي طوطيه صور	قوشلر دايو سنه وار دمي طوطيه صور
شهر لردايو سنه وار دمي نصيبه صور	شهر لردايو سنه وار دمي نصيبه صور	شهر لردايو سنه وار دمي نصيبه صور	شهر لردايو سنه وار دمي نصيبه صور
بصره بد صور	بصره بد صور	بصره بد صور	بصره بد صور

هم بوشكلكه اول باقى قلان اوج ذكر اولين

نهم	عطارد	قمر	كوكب
خليفه لردايوه سينه	خليفه لردايوه سينه	خليفه لردايوه سينه	خليفه لردايوه سينه
وار دجي مكنديه صوت	وار دجي مقتدره صوت	وار دجي موقيه صوت	وار دجي عضنه صوت
بگلر دايو سينه وار	بگلر دايو سينه وار	بگلر دايو سينه وار	بگلر دايو سينه وار
دجي مابين الدوليه صوت	دجي شهاب الدوليه صوت	دجي شهاب الدوليه صوت	دجي شهاب الدوليه صوت
قبيله لردايوه سينه	قبيله لردايوه سينه	قبيله لردايوه سينه	قبيله لردايوه سينه
وار دجي بيگانه صوت	دجي بني صبه صوت	دجي بني قبيله صوت	دجي بني صعصعه صوت
ارنلر دايو سينه وار	ارنلر دايو سينه وار	ارنلر دايو سينه وار	ارنلر دايو سينه وار
دجي موييه صوت	دجي سليمانيه صوت	دجي راشده صوت	دجي عبدالمطلب صوت
عورتلر دايو سينه وار	عورتلر دايو سينه وار	عورتلر دايو سينه وار	عورتلر دايو سينه وار
دجي جليليه صوت	وار دجي مبيديه صوت	دجي حلوبه صوت	دجي موسيه صوت
تركلر دايو سينه وار	تركلر دايو سينه وار	تركلر دايو سينه وار	تركلر دايو سينه وار
دجي شخيكه صوت	وار دجي اسلاميه صوت	دجي خمار تكيه صوت	دجي اوطا مبيشه صوت
جانور لردايوه سينه	جانور لردايوه سينه	جانور لردايوه سينه	جانور لردايوه سينه
وار دجي طوشنه صوت	وار دجي قورده صوت	وار دجي بجهيه صوت	وار دجي ايند ايگنه صوت
انجلر دايو سينه وار	انجلر دايو سينه وار	انجلر دايو سينه وار	انجلر دايو سينه وار
دجي تورنجه صوت	دجي الوجه صوت	دجي زيننه صوت	دجي كبر السه صوت
قوشلر دايو سينه	قوشلر دايو سينه	قوشلر دايو سينه	قوشلر دايو سينه
وار دجي طور بيه صوت	وار دجي قومر بيه صوت	دجي كلكه صوت	وار دجي بيقوشنه صوت
شهر لردايو سينه	شهر لردايو سينه	شهر لردايو سينه	شهر لردايو سينه
وار دجي شيراز صوت	وار دجي دجانه صوت	وار دجي بوزان صوت	وار دجي ان بله صوت

بوشكلكه هم اول باقى قلان دزدي ذكر اولين

سعد السعود	سعد الاخيه	سرع مقدم	سرع موخر
خليفه لردايوه سينه	خليفه لردايوه سينه	خليفه لردايوه سينه	خليفه لردايوه سينه
وار دجي منقنه صوت	وار دجي ناقيه صوت	وار دجي سغانه صوت	وار دجي موافقه صوت
بگلر دايو سينه وار	بگلر دايو سينه وار	بگلر دايو سينه وار	بگلر دايو سينه وار
دجي بحر اللتيه صوت	شهاب اللتيه صوت	دجي زين اللتيه صوت	دجي فود اللتيه صوت
قبيله لردايوه سينه	قبيله لردايوه سينه	قبيله لردايوه سينه	قبيله لردايوه سينه
وار دجي بيگانه صوت	وار دجي بني چارقه صوت	وار دجي بني محمد صوت	وار دجي بني حسنه صوت
ارنلر دايو سينه وار	ارنلر دايو سينه وار	ارنلر دايو سينه وار	ارنلر دايو سينه وار
دجي عبد الملك صوت	دجي عبد الغني صوت	دجي عبد الوهاب صوت	دجي عبد الجبار صوت
عورتلر دايو سينه	عورتلر دايو سينه	عورتلر دايو سينه	عورتلر دايو سينه
وار دجي قبيته صوت	وار دجي مدله صوت	وار دجي ست الاهله	وار دجي نرجسيه صوت
تركلر دايو سينه وار	تركلر دايو سينه وار	تركلر دايو سينه وار	تركلر دايو سينه وار
دجي جلد كد صوت	وار دجي سوندره صوت	وار دجي ياغموره صوت	وار دجي صرطاشنه صوت
جانور لردايوه سينه	جانور لردايوه سينه	جانور لردايوه سينه	جانور لردايوه سينه
وار دجي ات قولينه صوت	وار دجي صاموره صوت	وار دجي بروه صوت	وار دجي ازد دايه صوت
انجلر دايو سينه وار	انجلر دايو سينه وار	انجلر دايو سينه وار	انجلر دايو سينه وار
دجي جتاخر موله صوت	دجي مصطكي ده صوت	دجي هندستان قورينه	دجي جوز نوايه صوت
قوشلر دايو سينه وار	قوشلر دايو سينه وار	قوشلر دايو سينه وار	قوشلر دايو سينه وار
دجي قيل قويرغه صوت	دجي چلوقه صوت	وار دجي سقا قوشنه	دجي سغوره صوت
شهر لردايو سينه وار	شهر لردايو سينه وار	شهر لردايو سينه وار	شهر لردايو سينه وار
وار دجي نوارنجه صوت	وار دجي توفالده صوت	وار دجي بخوانه صوت	دجي بن بر صوت

بوشکله منازل قمرک احرک وکوکب بالابته نک اوچی

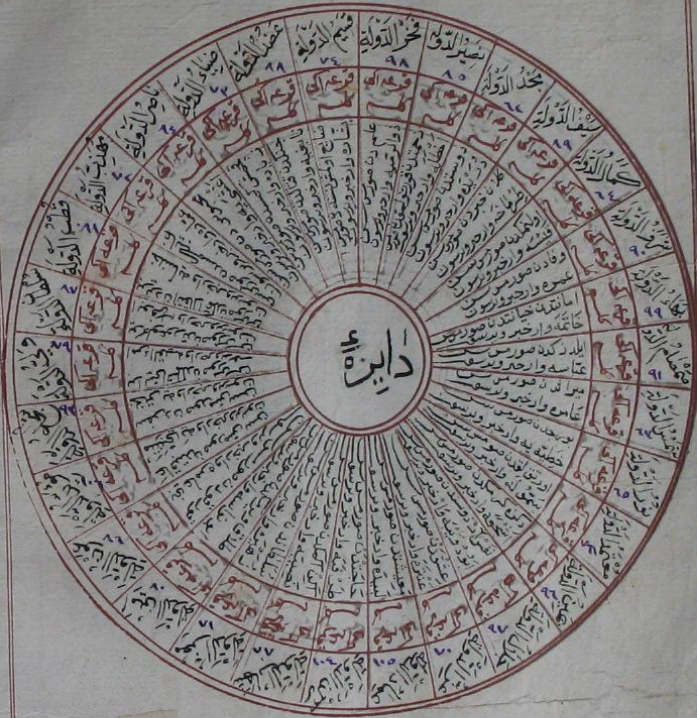
دشا	شعرايمانيه	شعراشميه	فرقدین
خليفه لن دايه سنه	خليفه لن دايه سنه	خليفه لن دايه سنه	خليفه لن دايه سنه
واز دحي مسکون صور	واز دحي قاهره صور	واز دحي کيله صور	واز دحي مستقيه صور
بکلر دايه سنه واز دحي	بکلر دايه سنه واز	بکلر دايه سنه واز دحي	بکلر دايه سنه واز
غلاء الدينه صور	دحي مکن بلذوليه صور	دحي ضياء الدوليه صور	دحي جلاله و اوليه صور
قبيله لن دايه سنه واز	قبيله لن دايه سنه	قبيله لن دايه سنه	قبيله لن دايه سنه
واز دحي بنی جلاله صور	واز دحي بنی غار صور	واز دحي بنی حسنه صور	واز دحي بنی زرار صور
ارنلر دايه سنه واز دحي	ارنلر دايه سنه واز	ارنلر دايه سنه واز	ارنلر دايه سنه واز
عبد الرحيمه صور	دحي عبد الحقه صور	دحي اسمعيله صور	دحي هار و نه صور
عورنلر دايه سنه واز	عورنلر دايه سنه	عورنلر دايه سنه	عورنلر دايه سنه
دحي شريفه صور	واز دحي صبحه صور	واز دحي خاقونه صور	واز دحي لاله صور
ترکلر دايه سنه واز	ترکلر دايه سنه	ترکلر دايه سنه	ترکلر دايه سنه
دحي طوغيمشه صور	واز دحي سوارن کيله صور	دحي اين غمسه صور	دحي خلطه صور
جانور لن دايه سنه واز	جانور لن دايه سنه	جانور لن دايه سنه	جانور لن دايه سنه
دحي سفنقور صور	واز دحي ابويه صور	واز دحي کلبه صور	واز دحي پارسه صور
انجلر دايه سنه واز	انجلر دايه سنه	انجلر دايه سنه	انجلر دايه سنه
دحي قلقله صور	واز دحي ليمونه صور	دحي سوسکه صور	واز دحي سر و صور
قوشلر دايه سنه واز	قوشلر دايه سنه	قوشلر دايه سنه	قوشلر دايه سنه
دحي واقه صور	واز دحي ابوک صور	واز دحي قوغيه صور	دحي بلبله صور
شهر لن دايه سنه واز	شهر لن دايه سنه	شهر لن دايه سنه	شهر لن دايه سنه
دحي ارد ميه صور	دحي سيراغه صور	دحي درک زينه صور	واز دحي صفه صور

قبيله لن

بوشکله دردي دکراولیدر مجموعي او توالتی دن

مثلت	تقاوش	تاقبت	سهميل
خليفه لن دايه سنه	خليفه لن دايه سنه	خليفه لن دايه سنه	خليفه لن دايه سنه
واز دحي مهمله صور	واز دحي مرسل صور	واز دحي مطاعه صور	واز دحي مستقي صور
بکلر دايه سنه واز	بکلر دايه سنه واز دحي	بکلر دايه سنه واز دحي	بکلر دايه سنه واز
دحي عماد الدينه صور	جلاله الدينه صور	دکرا الدينه صور	دحي جلاله و اوليه صور
قبيله لن دايه سنه	قبيله لن دايه سنه	قبيله لن دايه سنه	قبيله لن دايه سنه
واز دحي بنی جلاله صور	دحي بنی جاله صور	واز دحي بنی احمد صور	واز دحي بنی زرار صور
ارنلر دايه سنه واز دحي	ارنلر دايه سنه واز	ارنلر دايه سنه واز	ارنلر دايه سنه واز
عبد الرحيمه صور	دحي عبد السلامه صور	دحي عبد الجليله صور	دحي هار و نه صور
عورنلر دايه سنه واز	عورنلر دايه سنه	عورنلر دايه سنه	عورنلر دايه سنه
دحي شريفه صور	واز دحي رضيه صور	واز دحي طهيه صور	واز دحي لاله صور
ترکلر دايه سنه واز	ترکلر دايه سنه	ترکلر دايه سنه	ترکلر دايه سنه
دحي قوزيه صور	دحي صالحه صور	واز دحي بلوته صور	واز دحي بوشقه صور
جانور لن دايه سنه	جانور لن دايه سنه	جانور لن دايه سنه	جانور لن دايه سنه
واز دحي ارويه صور	واز دحي جابر مجينه صور	واز دحي جکر کيه صور	واز دحي کيله صور
انجلر دايه سنه واز	انجلر دايه سنه	انجلر دايه سنه	انجلر دايه سنه
دحي قرفله صور	دحي تنبيه صور	واز دحي سنده صور	دحي نارنجه صور
قوشلر دايه سنه	قوشلر دايه سنه	قوشلر دايه سنه	قوشلر دايه سنه
واز دحي ارو قوشيه صور	دحي توي تقيبه صور	دحي بلجله صور	واز دحي بلز ججه صور
شهر لن دايه سنه واز	شهر لن دايه سنه	شهر لن دايه سنه	شهر لن دايه سنه
دحي زجرانه صور	دحي ميهانه صور	واز دحي مراهان صور	دحي عتانه صور

بکتر دایره سی بودنه

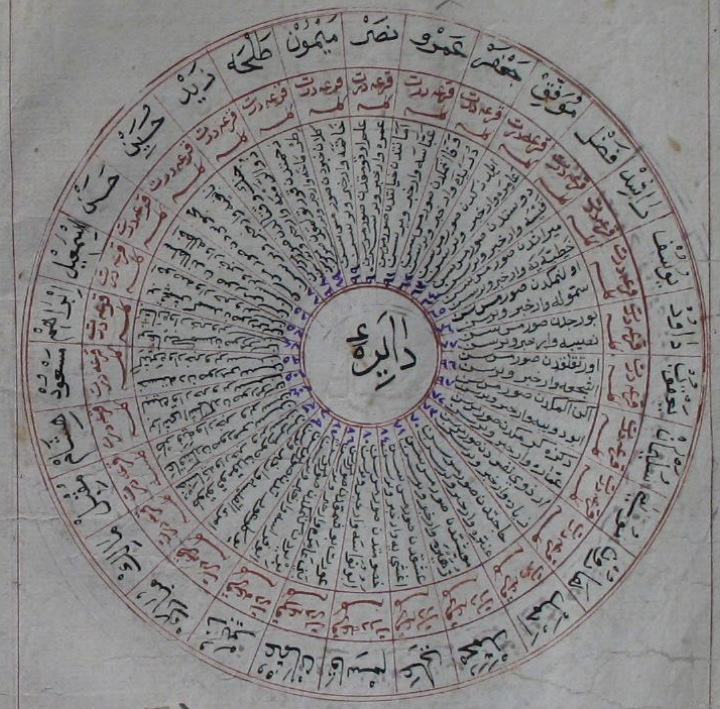
بود ایره ده اولوز بک آدی وارنده

بکتر دایره سی بودنه

بود ایره ده اولوز بک آدی وارنده

ارنگ دایره سی بودنه

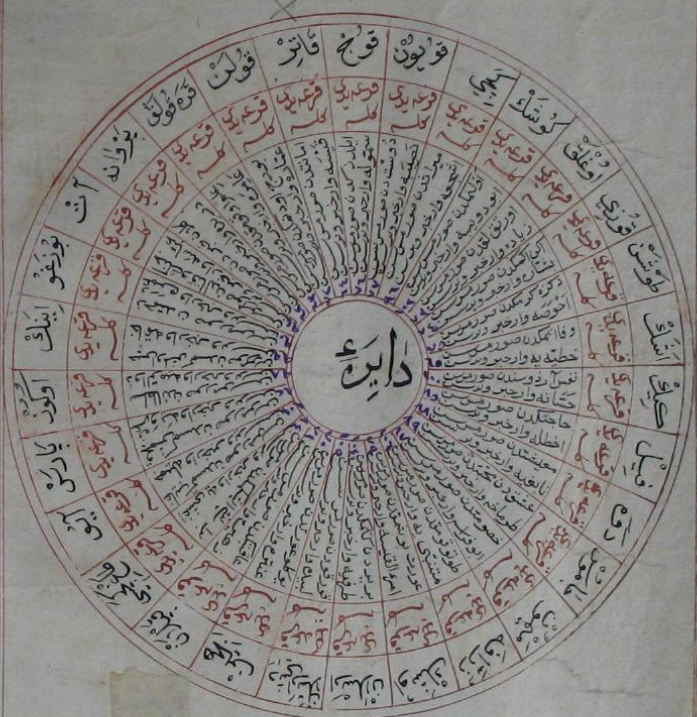
بودایره او تو زارادی و نردنه

ارنگ دایره سی بودنه

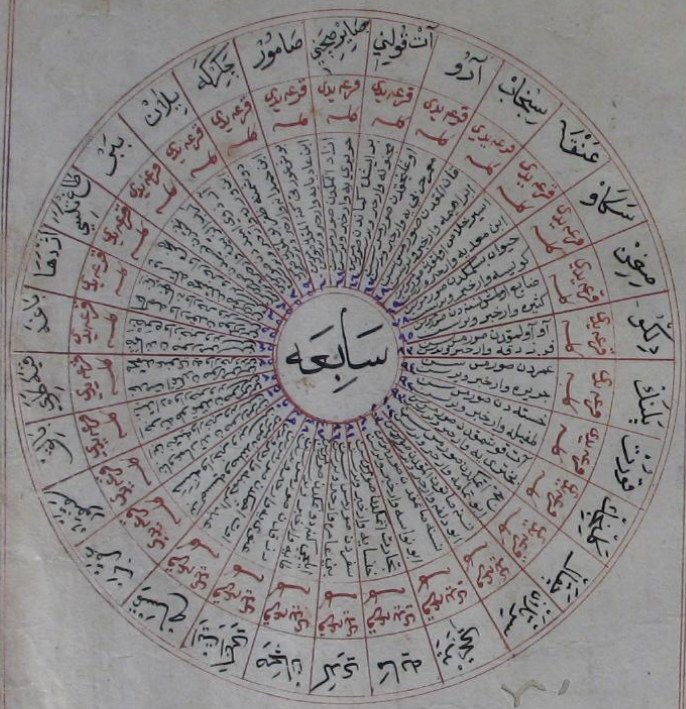
بودایره او تو زارادی و نردنه

جانور لڑاين سے بودن

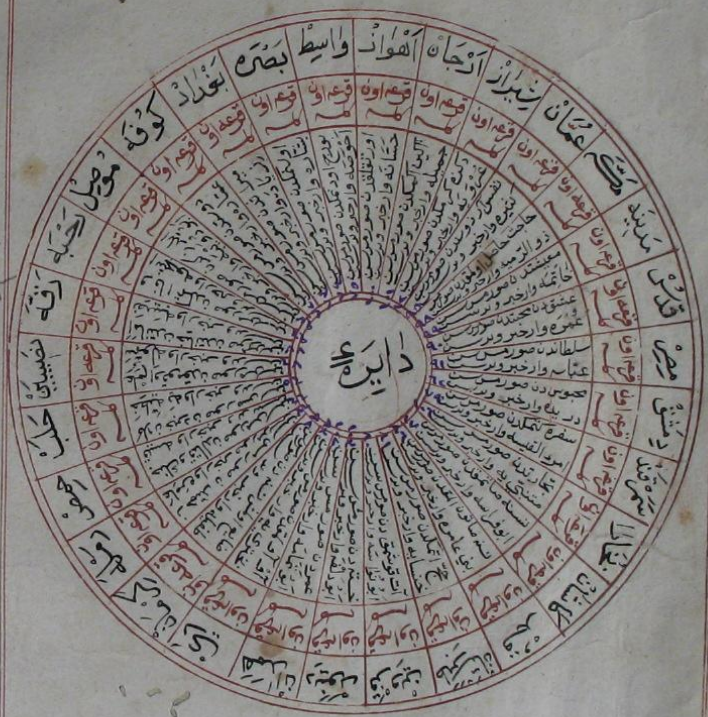
بوداين سے ک او تو ز جانور آدي وارنہ

جانور لڑاين سے بودن

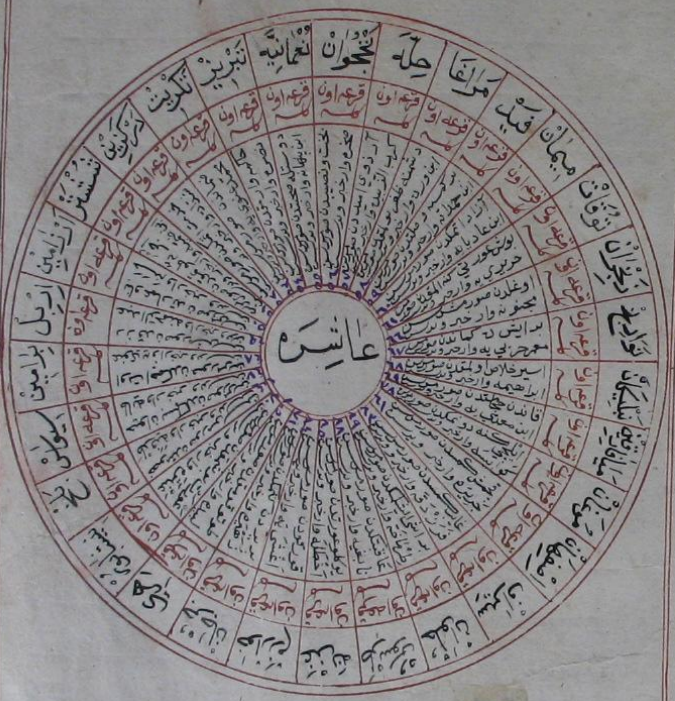
بوداين سے ک او تو ز جانور آدي وارنہ

شهر لند دایره سی بود

بود ایره ده او تو شهر آری واردن

شهر لند دایره سی بود

بود ایره ده او تو شهر آری واردن

طای

ای اوت ایچن کیتی سکا بیلکه اوت شفا کله
 کرا اولنده صور تا نخت اولور و چای
 اوت ایچن بولون سکا اولان اوت دوا
 ترک ایت بو و چای ایچن صبر ایت بولون
 اوت ایچن مبارک محمود دوا بولون
 کرا دار و ایچن قامود دوا اوله
 کرا دار و ایچن سکا اول دار و اوله داه
 صبر ایچن کرا ایچن سکا بولون کرا
 کرا دار و ایچن وجود کرا ایچن
 قصدا بیله جون مساعدا اولور سکا زمان
 ای رزق الومه کیمه چو پیوب ایلن سوال
 حقا ادا تیله اولور هر نه ایتن له وان
 ای ایچن کلاهی دیوبن صور کیتی
 بن کوردم ستاره نختک نحل دمره
 رزق اشته بولون اوله کورای خلیل
 کرا صبر ایچن سکا قامو مقصود کرا
 کرا اوت ایچن سکا بول اولور اولور شفا
 اوت ایچن کرا ویره صحتله قلبه سوزن
 حیون بسل کله ایچن استیان امین
 کرا سوزن ایچن پیوب سخی ایلر سکا

عنوی

سن رزق مالکین او مرسین ویرن خدا
 باوند بوله سن نیکم اید و کسه طلب
 ای رزق استیان کیتی سحیده قائم اول
 بیل که تو جده ایدی سکا رزق بی کیران
 ای رزق استیان اولور که صبر قیل صبر
 رزق استمل برنجه کون صبر ایچن
 ای رزق استیوب طلبنده اولان سرب
 هر نکه استیک سکا حق و بری سن دخی
 ای تو تیله رزق کیترا استیان امین
 کورم مبین که تو تیله چفکه بر طوغان
 ای توت و سعادت اقبال اولان امیر
 هر نکه ادا ذوی امل ایلور بولون
 کل رزق چون جیل دورون اولمعا ایچن
 ادم اودت که راضی اوله قسمت اولنه
 ای دوسته ابریشم چون ایلان سوال
 هر کیم که دیلر سکا ایچن بولون
 سکا بشارت اولسون ایا فال ایلن خلیل
 بوقال آبی دیز دخی فقر بر میه سکا
 اوت ایچن کرا ایچن سکا سکا اولور
 صبر ایچن بوشرب دوا فکر نه توغیل

تیمین

بیر صبر ایچن سکا ایرنجه اولمعا
 هر حق سکا وین نیکم اید و کسه خدا
 هیچ رزق ایچن دخی اوز کرا ایلر اولور
 دزاق ذالمن دیکلک ایلدی قبول
 کرا صبر له بولور قامو مقصود کرا
 زبیر له صبر اولور قامو مقصود کرا
 طوغدی سعادت کون ازمطرح رفیع
 مولای راز قو که ثنا قبول اولمعا
 ترک ایت بو فکر کیم قامو باطل دوا
 ضعیفه هم سکا بجه شله اولور
 بیل کیم سکا سعادت نخت اولدی کرا
 مجموعی میشر اید و بند سکا اولور
 تقدیر له بجه جلی هیچ ایدر جلیل
 بوقال ایچن اوزن ایچن ایلر
 بیکر بجاج ابریشم سکا عجب کلر فال
 زبیر له سکا عجب رفیع ایلر
 ویردی سکا اولور جلیل نعمتی جلیل
 هم نخت و کول اوله سکا شرب اولور
 صانم که خنده کور که بول شفا اولور
 ایچن کرا قامود دوا و کورن دوا اولور

عبد الرحمن

يا اب اولي وابله من سيد عمادته
هو ساكن اول عيونه نه دكلو ولا ريك
اي دوست اولما سونكه عمارت ايد اوزك
صبر ايلوب تحمل ايدن سك بسن ابي اي
معنا زاور سونكي يا جماعه اي اخي
چونكه سوادك سكا اتمسته زرفا
صانما ايا يوب بوا وي عمارت اوله سكا
كل ياقن اولما يايكه بسنت كلامي
كل اي عمارت ايلين ايشولك قايم اول
هر دم مبتسر اول اوزوك حزب ايريشور
وصلت ايريشدي هر دم كيمه كم استر اول
هر نكه آرد وكي ايد ورك اكل بكون
كل بكون اوت اچمكه سن اولمغل بون
صبر ايله اوت اچمكي ترك ايله اوله كم
اي كيمي جاريه طونق كيمي بو دم
كاهور اريسك بودر زرف مقتضاي اول
كل غنبت ايله بويما وعمارته
كم بويما اي ايمده صبر ايدن بويما
اي آرد و سن استيان آدم على اعمل
هر خيز سكا بود طونق اقبال ايدوبه

بيز يوب نيك عمارت بيله در نضارتي
صخره ادميله در بونا نكده زيبتي
كرم ايدن كندوزينه خسارت ايد اوزك
يا بقد و غيبته بجه بشارت ايد اوزك
هيچ قيعو ايله بابو يا محمد سن دي
ايله عمارتي بي ويده هم اول سني
بلكم بو ايشده بجه خسارت اوله سكا
تابي اشارت بيله بشارت اوله سكا
بي خوف و بي شعور مراد ايله كاي اول
هم بو بنايي ساميده محفوط و سالم اول
سواد اولدي طالعوك دخي هيج اوشيا اول
هر نه دعاكه ايلدك اولدي هم اول قبول
اوله دا اوله بود و اسند و غل بون
هر زحمتموكي كيدم حق اوله ين امين
قورقمه بو ايشده سكا ايريشر كل ندم
كم سكا بجه خيز ايد بوندن بجه كم
ناكه اوزوك ايريشمده حزب و خسارت
دفع ايدن سن ملايي اير اير بسك بشارت
يكم بوسكا بودرق وامل اير اير اير
اولمايه كوكلو كه دي سن صالته سن اعمل

حسن ابن علي

بكا وصاله سوال اترك اي امين
ارسل وصاله ايرمه سعي اكل بلخ
تر ايت ايرتموكي بز امر كه اولمست
بسن قصد ايلمه اكا سن ايريشم ديوب
كل خيز ايشده و بومه اوزك ملاه سن
هر كيم ديلا سكا ايريشدر بسن خدا
ترك ايله بو وصالي ميسر اولور دكل
هيهاك بجه بن دو كه سن سن صوفه
ايونكي اوشنته كيرا ايدن ابي طلب
چون و لك مسعود اولدك سكا اوله
كم حاكمه واروب بوا ايشده طالب اولمسن
قصد ايلكل محالمه اچمكه سكا بكون
صبر ايله سعي ايلمه ديلا كنجين اي جان
دورتمكل وصاله ايرشمكچون بكون
اي خيد سونم بجه اوله ديوب صورت خيز
عزم ايله خيد مترا فكه سست اوله برفش
تر ايت وصاله ايرمكي صده نلامني
ديكومه ايرم ديوب اقدام ايقمكل
اي مسكن استيان كيمي قصد ايت عمارته
كم اويار بسك كروبن راحت اولمسن

اكا اوله سكا كيشر دور بيشين
كوي وصاله اير و بسن صانع و قديز
بيكيم اول ايشده خيز سكا اولما بيشين
الا مكره حق اوله اوزك دستليق
ذاكي منشأ ايلمك افعال سن
بسره ايشل كوك ايراسن وصاله سن
ايمه طمع كه و عدل بربنه كلور دكل
شولك زاميد ايدن اوزك ابي بولور دكل
ديماكه اول الومه كيمي بوم حجت
هر نكه بئاشلك ايراسن اكا بي نوب
هر كيمه دعوي ايدن سكا غالب اولمسن
هر نكل كه كيدسه اوب م صلح اوبن
اولمه امين اوله سكر ايليه زمان
نسايد كه عكس ظاهر ايدن حجي مستعان
يكم اوزك بو خيد مته بوليس نظر
هر نكله ديكمك و ارسه بوله سن طقس
كم عزم ايدن بسك چكس سن عمارتي
بولمسن اكا وصل نورجه ويا سني
كه اير بوق عمارت ايدن سعادته
يكلين يا جماعه كيمي اوضه عوامته

ابن ضمّه

ای خد مت ایلمک مافع صورن بکا
 ارسته شوسته بی که ایتم نفسک اردن
 خدمت خیر بو قدر من ایت آنکه اختیار
 فالك شو بی خبر و پر رای عاقل زمان
 هر نکه نفسک استرسه ایکن طلب
 هم خدمت ایله جد له سلطانکه بکونه
 صبر ایله اول ایسی ایشلمه کیم بستی اولد
 هر نکه خدمتله آکایز مکه استناسله
 بو خدمتله سکا ابریسر بجه سرور
 بس خدمت ایکن که ایراسین سعادت
 شول کیمی کیم خدمت ایکن طوندک اجر
 ابریی بشارت اولسون انورک تمبیله سن
 اولم یقین هونن ایراسین سن عمارت
 کمر صبر ایله و بر بنای فورسک بقول ای
 دیلار سیک فمابنی صغیر جلیله سن
 چون ابلدک سعادتله ایلدی طوع
 کل صبر قیل کو کله ترک ایله بو خدمت
 صبر حبیلله ای بجه خیر ایراسین
 آیی که طوندک اجرته قیل اکا نظر
 سن اول ابریه بجه شادی به ایراسین

شاد ابر عاز

شول کیمی کیم فولله طوندک اجدت
 چون سعادت اولدی طالع اقبال منتظم
 کل صبر ایله کیمی ایدم کل ابر
 کز طوندک سون کیمی طوندک اجرته
 قصد ایله بو ابریه که یادیر اما نسته
 هم بو ایشونک حوت اقبال و شادی واد
 صبر ایکن اجدتله طوندک ابر
 هم ابریکل برز بو ایشونک توقف ایت
 قصد ایله حقی قیل قامو امرک سن پناه
 قیله ابریه بر ندر کلد آمدن تحت و خیر
 اوت ابریه بو کون که اوله اولد چکر کل فیفا
 کز ابریه سیک اوتی شفا بولاسین یقین
 قصد ایله اجدتله قیلمه ایشک عسیر
 کز سن سورم ایشد سکن بولاسین فلاح
 خصمیه کز محاکمه ایلر سیه اورک
 کز سن بو کون هر همیکله دعوی ابر سن
 کل سن بو کون اجدت و بیرو بوقعیل ابر
 زبیرا که بو ایشد دو غمیدی هم سون ایلد
 کل خدمت ایله سوبیلله محمود اولاسین
 اونک ابریه بجه شرف و برز و فلاح

غایت امین ددر اوزی بولر اما نسته
 هر د زولایین کیم اید سن ابریه حساسله
 سغی ایکن که حق اوله وز که کلیر
 سن اول ابریه صادق و غل ابر اوله کلیر
 خیر ابریه سکا کز طوندک اجدت
 ابریه بشارت اوله که ایدرک سعادت
 کز صبر ابریه سیک بولین راحت ای امین
 زبیرا که صبر ابریه اولور تنکدی کز سیک
 ناکیم عنایت ایله لطف اید اولر له
 هم بری عز و جاهله سعود ابریه شانه
 سورم ایشت له در که سکا ابریه دوا
 قالما جستمک اجره دخی ذره در دو دا
 ترک ایت ابریه تا که اوله هر ابریه کایسیر
 ایشد سیک اوله ابریه سکا کز سیک
 غالب اولوب عندهمک هم کز سیک
 منصور هم مظفر اولوب اقی اوله بولرک
 ایشد سوروی تا که سکا ابریه ایشد
 کز صبر ابریه سیک اوله حق سکا سیک
 تحتک مسلک اوله وهم سعود اولاسین
 نه دکلر کیم خیالیه موجود اولاسین

محمد عنوي

كرم حاكمه واروب اين سين حقيقي طلب
 كرتن بولون حلو مته اقلام اين سين
 صبر ايت حكومت ايمته وفاخي به وازمه سن
 اوزك اولكه صبر له شتر دن بوله جئات
 حقدن ولاص لطفه معوز اين سيني
 كرم حاكمه وارديسه اوزك بوله مراد
 صبر ايله كل حكومت ايت ترك ايله اي امين
 تاخير ايله دعوي ترك ايله بزدمان
 اقلام اين اروب حكومت كرم طالب اولان
 هر بزيستك طلب اين ريسك ايريشين
 اي خيرا و لا اي ديو صماندن اين سوال
 تعجيل ايله هر نكه ايترسك ايراسين
 خذمتن عذرت ايريسين يقين بيسل
 هر بزيستك صابر اولوب اتمجل شتاب
 كل صحبت ايله دوسته و فتنه مر بوق دم
 كرسجي ايروب مصاحب اولورسك بولون
 قصد ايله حكومت ترك ايله بزدمان
 تاخير ايله حاكمه وازمعا لعي بولكون
 اي خجه اوله ديو صماندن صورت بكما
 كرم صامن اولاسن اي خجه خين ايراشين

نصر موصلي

نصر موصلي

تعجيل قيل اي كه اوزك ايلدي طلب
 هر فعلينه كرم اين سين صامتك ذنا
 كرم صبرا ايروب اولغمن اولور سين صمانه سن
 صبر جميله اي خجه خيره ايراسين
 اي فال ايدن كسي خجه اوله ديو صمان
 نكسكي طيب ايله و كوكلكي قيل فخر
 اي خجه اوله ديو صماندن اين سوال
 صبر ايت نوقت ايله و ترك ايت هلاقي سن
 بيلكله بو صماندن سكا ايريسر سرور
 سيني دو كيلي غصته دن امين قيلر حق
 يا بوي عمارت ايله بناك اولسه منهديم
 سعي ايله دين و دنيا خرابي بيا سين
 دورش بولون صمانق بوقوف اين سين
 صبر ايت شوق ايله خجه كه سواد اولور
 اي قولت و نصيب و شرف دن اين سوال
 ايندي بشادت اولكه سواد اولور طالعك
 اي قصد اين صمانه كرم اتمرسك ايتن
 بس صبر قيل صمانه بولون اولسه ملتريم
 كرم حاكمه و لاهق اولورسك بولون اي بيان
 ايندي بشادت اولكه وير لذي سكا فتح

ابن پنهان

چونکه مسعود اولدي سگادولت اي قتا	بولدك طرف نشود و شمنه كه ايله دلركا
بيعين دمر كه سگاميش اوله مولا د	در دفر اكه قيكين و صلي دوا
اي اولكه بيشدوك بولاسن دوستمه ظفر	يلكه بوليشده واز اولدوك خوف هم خطر
بسن توك ايله ايني كه ايقين سن آزدو	صبر ايله اكا دك كه ظفر كوستن قدر
اي نخت پنهان كني خير ايله اولمه نخت	حق روري قلدي طاليله اقبال عز و نخت
چون طالوك ستار سوي مسعود دمر بولوك	خا صلا اوله سعادت اقبال و ناخت
اولد دوست صاند و غل سگاد شمنه مولا	قلنده بوق صد اقايت و عهد تن بوق قرا
باري اولد شمسه ايجيده بن درجه	توك ايلكل مصلحتين ايمه اعنبار
اي خط و نخت اولامي ديون ايدت سوال	سگامشارت اولسون ايكن نختي كاري
اقبال ايت و بدمر سگامخت و سعادتك	اورك مكرم اولسه كركه نخت حال
كوايز كيله عنبر نخت قيل اي حبيت	كرم صبحي اولك اوله هر در كه طيب
چون طالوك ستار سوي بزمه مانده نور	سگامك توجه ايله اولت و نصيب
وار طالومه خضومت ايدون خصمه طاليل اول	هر كه دعوي ايدن بسك اكا غالب اول
سوي ايله جيله ايني تا حزين ايلمه	قطع ايله خصمك ايني ملكه ملاح اول
اي رزق اولمه كرمي ديوبن ايدن رجا	هيچ باب در قيسيد بولمدي خسا
كر صبر ايدن بسك اوله كرم نجه رزق	هم ظاهر اوله عوق و شرف نخت و عطا
اي مصيب اولمه كرم ديوبن قيلان طلب	يلكل كه كرم اوله جز رحمت و نعت
زيول كه سگام نصيب بوقدر سعادتك	كر است بسك اوله او منصب سگام نعت
كل نخت ايله دوستلوك خاطر ايني دور	تار رزق يشري خير له كورن سگام اولد
چون نخت ياري قلدك ايلك ايني دوست	سند سگام اولانه اولماغل ياوز

صحن

عشر نخت خير بوقدر اتمه اكا هوس	ترك ايله سن اوله ايني كه اولما يكدت رس
يلكم سگام ايني آني توك اتمك دمر	كل طيب خاطر ايله سن ايدن او موي كس
كل دوست صحتينه ايرتمكه طالب اول	ذوق و صفا و عشرته جانيله اغزل اول
ترك ايله سن شومسي كرم سگام نعتي بوق	سوي ايله دونو كون اوله مصلحت اولد
اولد دوست صاند و غل كيشده ايله ايتاخ	بوقدر صداقتينده اولد سگام ايتاخ
بزيكسه دت كه اولمايه هيچ سگام نعت	ايمه اورن مصلحت قلد سورن سماخ
يلكل كه دوستك سگام ايت شفق دمر	هم بارينك سار مولا في صدق دمر
امري ايرتمك اكا نخل ايلكل	زيول ايو مصلحت و نختي رفيق دمر
شوك دوست صاند و غل بيلكم دكل شفق	دورن كه اولماين اكا بر نفس رفيق
كرم بوق نصيب عوم ايشد بسك	اول سگام بيلكم اولاسيه دكله مصلحت
شوك بسك له خد مينا اتمك دلر اولد	قانتن هر دلا كه كچيسه دمر سورك
هر نيه قصد ايدن بسك ايرسه كرك اولد	كور ماد و كي خير لري كورسه كرك كورك
شوك عيني كرم نكار كيله ايلك طلب	سگاميش اولمادي اولد نخل شوب
ترك ايلكل اولد سوي دلداري امحل	بزيوت اولكه اول كيله ايدن طوب
اي دوستي با صهي ديوبن مورت خير	يلكل كه دشمنه اولد اولد بولس ظفر
سگامشارت اوله كه سوز اولدي طالوك	اولد و كه هر ايشده غالب منصور و عجز
اي اولكه آزدوي امرات ايدت سوال	سگامشارت اوله ايو كدي بلكه قال
يا قنده ايرسن اميد و مران ست	هم از زمان ايجنده اولاسن نخت حال
اي نخت و حظ و عمن و شرف دن مورجواد	يلكل له سگام حاصل اولد مر قا مولا د
نختيله طوغدي بوزج سعادتك ايلدك	بسن بيروي دمر كه سگام عبيد اوله عباد

كرب الزبیدی

اراد انك كذ بكون كل وقت ايت تجمل انك عتق كل ايت كلامي	فكر انك هه ايتك كمال تصرف ايت خير ومان اذنت اوزوله كرميك تطف ايت
كرمك خي خا اخون انا ايت سين عتق جهنم اتسببه ايت سين بسا	عقباك اويني يا جماعة بنياد ايت سين حق لطيفي بولوب اوزوكي شاد ايت سين
صبريت عدو بلا سينه قيل اذنت اجتناب ايتوك لكل بوايقه ندا متد اخوي	اكا صرت ايتجون ايلمه شتاب صبريت خطايه وشمه كه اوله ايتك اوله
كرمك قولكي شاد ايتوب انا ايت سين دنيا واخرت سكا محمود اوله قامو	جنت ن سراي يا جماعة بنياد ايت سين خير انك هم اوزوكي معتاد ايت سين
سبق عدوت اوزوكي وشمه ضرورت سقله دوكي هه كرم اوزوسه سويلمه	تابونوكه صرت ايت ابي دهاله دست كرمي دلي سقلسه باسني اولوه اسن
ايت اذنت وقت رجاد ايت سوال سعي ايت نباله قصد ايتك ايتك ايتك	بخل ايتك بوسو الكه كي تخفي كذاي فال هم سكا حاصل اولسه كرمك عز وجاه ملا
ايت دلتوم مساعدا اولاي دين امين ايت ايت امين كه اولادي تخلك سكا معين	هم تحت ياري ايتي ديويون طوبى معين صبر ايتك اكا دك كه عبايت قيله قدرين
كرم بونق عورت ايت سين كنه رجعتي بوشاد كيسه نوكه كنه رجعت ايتك انا	حاصل ايت سين اوزوكه تحت وسعا دني زيرا كه اولوكي كور عيش وراحي
ايتك ايتك كه دشمنوكه بولوبن طفن صبر جميل ايت اوزوكه قيله سين سعان	صبر ايتك بوزمان بودم حاصل خبر اوله اوزك مظفر منصور و معبر
كل ايت صورت كه حاصل اولاي دين دجا تحت وسعا دت وشر و عت و صلاح	بخل لله قامو حاجتك اولدي سنك روا محرومي سكا حاصل اوله جعد ايت قنا

ابن الوردي

بوعود في حبه بوشادك اما تخفي ايت صبر ايتك حتى دمي بكر كون ويره سكا	بن كنه رجعت ايتك ايتك ديمه ز نهار جوب بوشادك دمي ايلمه سن اكا ايتك
كل ايت ايتك اوزوكي صورن كشي بكسا ايتي بشارت اوله نيته قصد ايتك ايتك	خوف ايتك كه حاصل اوليه قامو سكا شونيه نوحه ايتك سكا فاله سن طسا
ايت ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ليكن كرمك ايتك ايتك ايتك ايتك	قصد ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك سكا نصحتوم اوكودم بودم همتين
كرمك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك كرمك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك	دين ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك تشويش جلمه كرم سكا ايتك ايتك
صبر ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك كرمك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك	كرمك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك هم حتى ميشتر ايتك سكا طاعت وصلاح
ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك بوشادك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك	ليل و نهار اوكالقه شكر ايتك ايتك دولت سكا مساعدا و نصرت سكا معين
ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك بوشادك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك	ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك هم نيجه عز و دولت و فتح سيلو
ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك	زيرا كه ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك بخل ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك
ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك	ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك

ابن حمدان

اي اولكده كملدك ايتلك اوغلدا بجا سواك	تا بيلهين كه نيجه اولستر خمر اكا خالدا
بيلكل كه اول اوغلا سكا بو قدر خنر	زيو ادميم قول اولستر ذكره بيه فعالدا
اي نيجه اوله ديواغلدا صورت خنر	بيلكل نيك نخت اولستر صاحب هانر
شونله اوله كه كم كوزسه دعا ايد	خلق اجره اوزي مختوم اوله ومعتبر
اندا اين بيبي قولوي ديبين كيني	خير اولماز بيل اوزو كه توك ايله بونسي
ايشت شون اولديكي كه بختدن اول اول	بيلكل كه كيني طومر الدن جفن قوني
اي غول كيني كه عاقبت اوغليتك صورت	كمر بوجمانده نختله اولامجعتن
امدي بشارت اوله كه طاهر اوله كرك	اوغلوكل نخت و دوت وعز و شرف هانر
اندا ايمه قولكي صبر ايله بز زمان	تاشوكه دك عيناخر مبن ايدن مكنه
بن صبر بيلكل بودم ايتوك خاليم اول	تالما كه حسادت ايروب اولميه زيان
كل بونوش غور كي الوب كينه رجوع ايت	دورنش كه آبي بوز ايجي الماعه عي ايت
فالكله اوله كوز دني كه الماعه خنر اوله	بين سنه رجوع ايتكله اهلوه رغبت ايت
صوردك كه دشمنومه بولمعي عجب ظفر	يا ابي ايد بيري فنا خوفله خطر
بيلكل كه صبر ايد ايسه اوزك بونكي كونا	بوله طفر عد و سبه بخوف و بي حله
ايشن ايلماي اولوبن صورت خنر	كم بوايشن بجا خنرمي اوله يه سنر
بيلكل كه خنر بو قدر اول بون سكا هنج	اندر كركه سن ديجي ايليات خدر
ديلا ريسك كه قولوي آتله ايدن سن	هم خاطر مكد سري فساد ايدن سن
تجمل ايت بوايشي عادت بيل اوزك	كم احررت سلاي اباد ايدن سن
صوردك كه دوست وصلتك ايم ايجي عجب	قيلم اوجو حيله ذوق و صفا طرب
بيل كم اول اومد و غك سكا قسمت اوليه	هزه دلا ريسك بولارس ابي بي حوب

ابن عاريا

ابن عاريا

شول ابنه كوملما نك اوله اند صبريل	غايه تاه في ايتكل و عجل قيلم عييل
صبر جميل هنر ابنه نه معين جليل	كر خنر ايرابن ديسك ايشكله ايو بيل
اي عورت نعي كينه انه ديوقال ايدن	رجوعن خنر اولاجي ديوبن سوال ايدن
كل اير و ايجل ايجي كم خنر انه دن	خنر ايلن الماعله بوشايوب و بال ايدن
كل كرو ايمه ابي كه سن بونما دك ايجان	جون توك ايلك اولوريسك اولور زيان
كمر سونم ايشدر ريسك ايمه ابي طلب	بوزدي آل كه سكا سعايد اوله زمان
اي رجوع ايتكله اويته ايدن سوال	كل كينه آل او كي ايكين نختي كلري قال
كل عورتك كينه ايمه تاخير ايلسه	زيو كه سن بونكله اولورين نخته حاله
جون عورتك هلاق و بروب ايتك اوقو	كل ايجي رجوع ايلسه سن اند اول اوقو
آبي بوشا ملاغك كي اولوخن بيري سكا	اوله خنر ديجي بيلك ياندور حراق
اندا ايله قولكي كل خنر اوله دليل	تاكم سعادته ايرور سبي اوله جليل
جون قصدا ايلك ايجي تاخير ايلسه	فعل جميل ايله ايرور نعت و جليل
كر قصدا ايدن ايسه كم رجوع ايدن سن	بوشاد و عجب كينه الوب عورت ايدن سن
بوايشه سكا نيجه ضرر اوله نيجه سنر	اولما سون اكا كم ديجي سن فر بشار ايدن سن
اي نيجه اوله ديوا صورت اوغلي بجا	بيلكل له اند نيجه بشارت اوله سكا
بن فر بيت ايروب ابي لطيفيله سقاو	اندر سكا شو خنر اكله م باللهين طكا
كل بوشاد ايسه عورتكي رجوع ايمه	سن كرو ايجي الماعه بون رغبت ايلمه
بوشاد عو كه ايجي بيمان اولوبن	صنكم الوب كينه اوزو كه رغبت ايلمه
اندا ايلمك قول في فعل جميل دن	فعل جميل كسب رضا و جليل دن
بوايشه دن سعادت دنيا و احررت	بيلكل كه اول سكا نيجه خنر دليل دنر

جريري

تَحْتِ وَيَضِيْب سَنَدِي اِيْرَاقِ اَوْلِي هَبِيْبُو	كَل جَلْمَه حَاصِل اَوْلَه دِيُو دَحْمَتِ وَالْم
صَبْر اَيْلَه صَبْر لَه اَوْ لِكْم قَمِيْمَتِ اَيْلِيَه	اَوْ خَالِقِ سَمَا وُزْمِيْن رَا زِقِ وَيَعْم
قَلْدُوْكَ سُوْاَل اَوْ حَسَبَه كِرْدِ كَمَشَه اِيْجَان	نَا بِيْلَه يَنْ كِه بُوْلَا اِيْ اَوْلِ جِيْسُوْنِ اَمَان
بَلْخَلِ كِه اَوْلِ بِيْمِيْنْدَه بُوْلِيْسَر دَمَر بَجَات	خُوْنِي شَمَادِيَه اِيْرُوْرِيْسَر اَوْ مَسْتَاَنْ
اِي اَوْلِيَه صُوْرَدَلَا اَوْ غُلُوْر فِرْدَنَا بَكَا سُوْاَل	تَرَك اَيْلَه اَنْلَرِي كِه سَكَا اِيْمِيَه مَسَلَا
دَا اَنْدَه بُوْنَلَلُ كُوْ مَدِي جُوْنِ تَرَفْعَلَا	تَرَك اَيْلَمَك بُوْلَرِي رِيْجِي اَحْسِن خِصَال
كَل اِي سُوْاَل اِيْدِيْن كِه بِيْجَه اَوْلِيْسَر اَسِيْرِي	بَلْخَلِ كِه اَوْلِ اَسِيْرِي اَوْلُوْر تَنَكْرِي دَسْتِيْرِي
بَا قِيْدَه هَم بَشَارَتِ اِيْلَه لُوْ كِه اَوْلِ اَسِيْرِي	بُوْلَرِي بَجَات اَوْ شَتَه اَكِي بُوْر مَر اِي اَمِيْرِي
اِي اَوْلِيَه كُوْبِ اَوْ غَلَلِ بِيْجُوْنِ اَيْلَه سُوْاَل	بَلْمَك دِيْلُوْنِ اَكَا اِيُوْ كَلْمِي بُوْاَل
بَلْخَلِ سَكَا اَوْ خِيْر لَه اَوْلِيْسَه كُرْكُ مَطِيْج	بَلْخَلِ اَوْ رِيْجِي سَمُوْ اِيْدِيْسَر لَرَا اَز اَمْتِيْاَل
اِي بُوْلِيْشُوْم بِيْجَه اَوْلَه دِيُوْبِ اِيْلَه كَمَان	خِيْر اَوْلَا اِي بُوْلِيْشُوْم دِيُوْبِ اِيْلَه اَمْتِيْاَل
بَلْخَلِ سَعَادَتِه طُوْخِ اَنْدِي اَيْلَدَر اَرْك	هَر اَيْتِي كِه طُوْخِ اَسِن سَكَا خِيْر اَوْلِيْسَر عِيَاَه
اَنْدَا اِيْنِ يَنْبِي دِيُوْبِ اِي اِيْدِيْن سُوْاَل	صَبْر اَيْلَكِل بُوْلِيْشُوْم كِه جَلْمَه يَلِيْن مَسَلَا
بُوْعِيْتِي اِيْمَنَه سَكَا بُوْقُوْر مَر شَمَادِ خِيْر	كَم اِيْسِيْنْدِيْن بِيْسَلَك بُوْد مَر اَحْصَا اِي مَقَال
اِي قَاتِ اَلُوْبِ جَمَاعَتِ اِيْلَا اِيْنِ دِيَاَنْ اَمِيْن	بَلْخَلِ هَر بِيْرِيْدَه خِيْر وَاَنْ دَمَر يَقِيْبِيْن
اِقْلَامِ اَيْلَه اِيْشُوْكَ سَكْر اِيْتِ اَلْهَكَه	تَا كِيْم دُوْ كَلِي اَيْتِيْنَك اَوْلَه خِيْر بِلَه قَرِيْبِيْن
اِي اَوْغَلْمِ بِيْجَه اَوْلَه دِيُوْبِ اِيْلَه اِيْنِ كِيْجِي	سَكَا مَفَارِقِ اَوْ مَنِيْ اَوْلِيْسَر اَوْلُوْر اِيْمِي
صَبْر اَيْلَكِل اَوْ رِيْ كِه جُوْقِ سَكْر اَيْلَكِل	اَوْلَا كِه بِيْر كِي دَا اِي وِيْن اِيْر كَل دُوْبِي
اَوْلُوْر وَجِه مَبَا مَر كِه كِي اِي اِيُوْ خِصَال	كَم مَكَلَبِي بُوْمَنَادِيْسَه كِيْجَه كِيْجَه كِيْجَه اَل
دِيْر اَوْلُوْ كِه اِي بِيْجَه خِيْر اَوْلِيْسَر سَكَا	كَم اَوْلِيْسَه اَوْلِيْسَر اَوْلِيْسَر دُوْ كُوْنِ مَسَلَا

در بيدان صفا

بِيْرَاتِ اَلُوْمَه كِيْم دِيُوْبِي اِي اِيْلَه طَلَب	قُوْر قُوْبِ اَلُوْمَه كَر مِيَه دِيُوْبِي كِلِي نَعَب
قُوْر قَمَالِه اَلُوْ كِه كِرْدِيْسَر دَمَر اَوْلِ اَوْغَل	سِيْ مَرَاد كِه اِيْرُوْرِيْسَر اَوْ حَقِ جَلْب
اِي دُوْ سَلُوْقِ كَلَا اِي دِيْنِ دُوْ سَتَدِ بَكَا	بَلْخَلِ كِه طَارِقِ اَوْلَا اِيْسَر اَوْ مَدِ وَاغَل سَكَا
بِيْنِ سَنَدِ اِي تَرَكِ اِيْرُوْبِيْنِ عِيْرِيْنِ اِيْ طَلَب	هِيْجِ سَكَا مِلِي اَوْلَا اِي بُوْر مَره كُوْر سَكَا
اِي اَيْلَدَر مِ بِيْجَه اَوْلَه دِيُوْبِ صُوْرِنَا اَمِيْن	بَلْخَلِ كِه اَوْلِ سَعَادَتِه اَوْلِيْسَر دَمَر قَرِيْبِيْن
جُوْنِ بُوْ تَرَكِ رِيْاَلِيْجِي خُوْر دَمَر بُوْ كُوْنِ	هَر نَكِه طُوْخِ اَسِن اَوْلِيْسَر دَمَر بَقِيْبِيْن
اِي دُوْ سَتَمِ بَكَا اِيْدِيْسَرِي دِيْنِ وَقَا	بَلْخَلِ كِه سَكَا اَنْدَه اَوْلُوْر صَدَقِ هَم صَفَا
كِرْجِه اَوْ دُوْ سَتُوْ كِه خَطَا طَرَقِ اِيْلَه اَوْلَا	كِيْجَه هَم اَنْدَه بُوْلِيْسَر دَمَر دُوْ كِه دَفَا
اِي شَكِ اِيْلَه بِيْرَادِ مَه خَا اِيْمِيْ يَا اَمِيْن	خَالِي بِيْجَه اِيْدِيْ كِي بِيْلَمَانِ يَقِيْبِيْن
بَلْخَلِ اَوْ كِي سَكَا بُوْقُوْر مَر خِيَا اِيْتِي	بَلْخَلِ هَر اِيْتِيْرَه اَوْلَا اَوْلِيْسَر دَمَر سَكَا مُوْبِيْن
اِي عِلْمِ اَوْ قِيَا اِيْنِ دِيُوْبِ رَغِيْبَتِ اِي بِيْجُوْاَنْ	بَلْخَلِ سَكَا مَسَاعِدِ اَوْلَا جِقِ دَخِيْلِ رِيْمَان
عِلْمِ اَوْ قُوْمُوْنِ سَكَا مِيْسَرِ دَكَلِ مَرَادِ	سَنَدِ اِيْجِي اَوْلَا اِيْلَه اِيْتِيَه قُوْر شَكِلِ اِي جَان
اِي اَوْلِ كَلَانِ خِيْر اَوْلَا اِي دِيَاَنْ	شَر اَوْلَا سُوْنِ بَكَا دِيُوْبِ غَضَبِه سِن بِيَاَنْ
بَلْخَلِ وَاَرْ اَوْلِ خِيْر دَمَر سَكَا نَهْرَتِ وَطْفَسَر	سَنَدِ اِيْجِي غَفَلَتِ اَوْ يَفُوْرِي قُوْمُوْبِيْنِ اَوْلَا اِي
اِي جَرَبِ وَضَرَبِ جَدِكِ وَجَدِكِ اَيْلَه سُوْاَل	كِيْم خَالِيْتِ اَوْلَا اِي بِلَه سِيْنِ اَوْ بِيْعِي قَتَال
بَلْخَلِ سَكَا سُوْ كَلْمِ طَهْر وَضَرَتِ رِيْجَاَه	دَا اِيْجِي بُوْلِيْشُوْم اَوْلَا اِيْسَر دَمَر سَكَا مَسَلَا
اِي بَكَا دَحْمَتِ دَمَر اَوْلَا اِي دِيْنِ بَجَات	بُوْلِيْشُوْم سَكَا اَوْلَا اِي سِي دَكَلِ قِيْلَمَه اَلْتِفَان
كَل بِيْشُوْمِ كِي خِيْرَه مَبْدَلِ قِيْلِ اِي اَمِيْن	تَا كِيْم اَوْ رُوْ كِه حَصِيْنِ اَوْلَه شَشِيْنِ جَمَاعَتِ
اِي جِيْسِي اَوْلَا اِنْ كَسْتَه بُوْلِيْشُوْمِ دِيْنِ بَجَاخِ	بَلْخَلِ كِه حَقِ وِيْرُوْبِيْرَه اَكَا دَحْمَتِ وَاَلَاَه
اَنْ كُوْمَه اَوْلِ بِلَادِنَا اَوْلِيْسَر دَمَر خَلَا ص	سَنَدِ اِيْجِي دُوْبِ حَقَا شَكْرِ اَيْلَه بَا مَسَلَا

عامر بن طفيل

اي عورت الين ديون استيان بكاح	ببخل كه اول بكاح من بوقدر سكا فلاخ
كس اي ترك ايدوب چجه كونا صبر ايد بوسك	اولا كه صابونك دجي بيك اين بكاح
كوز دم دور و سوز اور و كي برك اير طلب	آنه نصيب يوق سكا كل جكم بخل خوب
ترك ايله اي ببخل سعيو كي عبت	حق اوله رزق كه دجي غيرن قله سبت
اي شولكي چي كه هوسونم اولاي ديز شفيق	يا صديق خير له بكا اولاي دين رفيق
بلسون كه آندا اكل بجه ايلونك اير بسر	هم اولداز بود مد اكا صدق قله صدق
اي اولكه ايلدك اين زين كلوي سوال	بلكم سنك او موكا موافق دكل بوقال
ببخل كه ايلدك سنك اولما دي شفقيم	سعد مفاربت اولماغه هيچ اولما چجال
اي اولكه صور دي بكا وفا اي بي بكا ذ	يا عهد و وعده سينه اولك اولاي اعتبار
كسون او كسه يان كمانا امسون همان	بلسونك اول بكارك اكا جوق وفا سيفاز
كلاي امانته يولايي دين امين	يا دونوبن خيا اتاي اوليسر قوين
ببخل اي كه اهل امانت دكلدزر	شك ايمه بوسون اي بللو بيل بدين
اي اولكه علم و قيمه قضا دي بوشك	بلسونك علم اولوز غايت اوصفت
هر كيم كه غلبه دوروشه حاصل اوله اكا	زهد و صلاح عزت و دنيا و آخرت
اي اولكه قور قوبيله بكا ايلدك سوال	كه ايستدو كم خبر دن اولاي بكا سلال
ببخل كه اول خبره سكا غصه اوليسر	آخركيه سلامته تخفي اوله حال
اي قور قوبيله بكا فرخ دن صورت خبزن	بوجك دن بن اوليسر دي دين صر
ببخل كه سكا بوند خن بوقله اي امين	بلكم سكا فخر اوليسر و شمه خصص
اي شيدت و بلادن استيان بجات	ببخل كه اول فله كه سكا اوليسر حيات
ايو شميه وجود كه هنج آفت و بلا	بلكم سكا معاون اوله اهل شرجهات

قيس بن زهير

قيس بن زهير

اي بوز جم اولد اي ديون صور بكت	قور قوب غير همم ايجد ديمه سورم انين
حق تنكري قامو بوغر جكي اولد ايسر سنك	نه خلقه القاس ايدو يلوانه كل بكت
شويله كور دم اور كي اولك ايلدك اولك	خرج ايلوب بوقله بجه مال و رزق بو
ببخل كه بوقدر سكا بوند صلاح و خير	اولما كيم بكاح سورن اين سين قوبل
اي ايتن اومه كيرمي ديوب صور خزن	بلكم بوقال سكا ويرن حالكي خبز
دون كون دورينين سكا ارسعي اير بسر	بجوع ماله بولا يسه دكل اولد ظفر
اي اولكه كلدي بين بوكون ايلدي سوال	كيم دوستدن اكا نه خبر و بيل سوال
ببخل كيم اول صداقي محكم صدق دن	سكا مخالف اولايه دكل بكل حال
اي ايلدزم بجه اوله ديوسون بكت	تا بيله بن بخر سندن اولك بعيد
ببخل كه آي سوع مفاربت اولد رز	خفت و سعاده بيله اولاي بيل
اي فال ايتن او كسه وفا ايد اي بعيد	هم بختك آي بيمدي هلال اولدي باي
بلكم سكا او كسه دن اولوز دكل وفا	كرد بلك ايلسك نه اوليحق ليله الفه
اي ديديان كه محق ايد نكلي يقين	بيله او كسه كندويه خاي نهي يا امين
ببخل اي اهل امانتدز بوكون	هم ذات و خفت و دولت اوليسر قورن
اي كس علم ايمه ايلسان اجهل كاذ	فال ايلدك كه سكا ايسر ميدن سلال
بلكم سي شومين له اير و بيل خذ	سندن اوقويه علي كور قلم خذ
اي اولد ايشند و كي خبر دن اين سوال	تا بيله خير و شر دن اكا بجه اوله حال
ببخل كه آند خفت و سعادت و اذ اوله	هيچ اول خبره سكا اير بسر دكل سلال
اي قصه ايلديان كه اين سين جنك و ضرر	اول دم نه هم عدويه اولين اي چقدر
ببخل كه حق معاون اولد سكا بوكون	اور و كه غالب اولميه جح اولسه ضرر

براث و قدر
ببخل

بوسيت سلطا
سكه خانه طرد

خَطِيئَةٌ

اي كُتِبَ اَوْ تَلَعَنَتْهُ اَوْ رِي اَيْلِيَانِ سَوَالٌ يَلْتَمِ نَصِيْبَكَ الْوَلَاةُ كِرْسَةً كَرَكًا سَلَا	كِه اَيْتَا نَا اِيْدَه سَه نِيْر كَه نِيْجِي اَوْ اَحْلَا لِيْكَنْ بَرَزْ زَمَانِيَه اَوْلَسَه كَرَكًا سَلَا
اي فَالَا اِيْدُوْبَ نِيْجَه اَوْلَه بَرَزْ هَمْ دِيُوْبِيْ طُوْرَ حَيَاتِيَه اَوْ اَلْسِيْ دَكَلْ بُوْرُوْجْ	قُوْبُوْجِيْ هَمْ يِيْ غِيْرِيْ يِيْ اَجَه خَرَجْ اِيْدُوْ اَجَزْ اَوْ رَكْ هَلَاكْ اَوْلَسَتْ حُرْبٌ وَغَضَبٌ
اي فَالَا اِيْدُوْبَ صُوْرَتَا اِيْه يِيْ دِيْنِ نِيْجَا خَاصَا كِه اَنْتَ خَلَقْتَه حَسَنٌ وَجَلَا اَوْلَه	بَلِيْكَلْ كِه بُوْرُوْجَا حَسَنٌ وَاذْهَرْتَه سَكَا فَا رَاجْ هَمْ اَنْتَه شَفَقْتْ اَوْلَه وَاذْهَرْتَه رِيْجْ وَصَلَا
مِيْرَاةِ الْوَمَه لِيْجِي دِيُوْبِ اِيْدُوْبِ سَوَالٌ سَعِيْ يَلْتَمِ كِه سَكَا مِيْسَتْ اَوْلِيْدُوْرَه	بَلِيْكَلْ كِه سَكَا لِيْجِي كُوْبِيْه بُوْرُوْجْ بُوْرَا اي نِيْجَه رِيْزُقْ وَنِعْمَتْ وَنِيْجَه حَلَالْ مَالٌ
اي دُوْشَلُوْكَ لَامِي دِيْنِ دُوْشْتَنَ بَكَا بِرَ نِيْجَه سَنَ اَنْوَكِه كِه حَبَبْتْ اِيْلِيْنِ	بَلِيْكَلْ لِيْجِي نِيْجَه دُوْشَلُوْكَ سَكَا شُوْلْ دَكُوْ لِيْطَفْ اِيْدَه اَوْ سَكَا فَالَمِيْ سَكَا
اي اِيْلُوْجْ نِيْجَه دِيُوْ حَالِيْنِ صُوْرَتَا يَلْتَمِ هَمْ طَالِيْعُكَ لَنْبِيْ وَيِيْرُوْجْ دِيُوْجَاهُ نُوْرٌ	بَلِيْكَلْ كِه نِيْجَه قَوْلَتَا اَوْلِيْدُوْرَه رِيْجِيْدِ هَمْ نِيْجَه اِيْمَ اَلْ اَوْ رُوْبِيْسِيْكَ اَوْلِيْسَرِيْدِ
صُوْرَتَا اِيْجَه عَدَمِ اِيْدُوْبِيْ وَفَالِيَه اَوْلِيْمِيْنِ بَلِيْكَلْ سَنَ اِيْ مَخْلُوْصٌ وَاَهْلٌ وَفَا دُرُوْ	بُوْجَه اَمَانَتِيْكَ اَوْلَامِيْ مَحْكَمٌ وَمَتِيْنٌ هَمْ اَوْلَاةُ اَهْلِ دَوْلَتِ وَاَقْبَالِ وَاَهْلِ دِيْنِ
اي فَالَا اِيْدُوْبَ صُوْرَتَا بَكَا اَهْلُ اَمَانَتِيْ بَلِيْكَلْ اَوْ كَسِيْ كِه بَكَا صُوْرَتَا اِيْ اَمِيْنِ	كِيْمٌ وَاَزِيْجِيْ وَاَمِيْنِ اَوْلَانِكَ هَمْ حَيَاتِيْ نَه فَا رُوْجُوْرَه اَمَانَتِيْ نَه خُوْدٌ دِيْ يَانِيْ
اي فَالَا اِيْلِيْكَه قِيْسَمَتْ اَوْلَامِيْ بَكَا عِلُوْمٌ كَلْ اِيْدِيْ سَنَه اِيْمَه طَرَحْ اَكَا كِه اَوْلِيَه	بَلِيْكَمِ اَوْلَاةِ دِيْ دَكَلْ اَوْ جُوْنْ كَلِيْ فَالَا نِعْمٌ نَا خَا طَرَتَا اَوْ يِيْ خَرَابْ اِيْمَا يَه هُمُوْر
اِقْبَالِ اِيْدُوْبِيْ بَكَا صُوْرَتَا كِيْسَتَه خَبَرٌ بَلِيْكَلْ كِه اَوْلَه خَبَرَه صُوْرَه بُوْ قَدَمِ سَكَا	كِيْمٌ طَارِيْجِيْ اَوْلِيْ خَبَرَه كِه كَلِيْ بَكَا صُوْرَه بَلِيْكَمِ وَاَزَانَتْ دَشْمِيْنِ هَمْ اِيْمَكِه طَعْنٌ

مَجْنُونٌ لَيْلِي

تَرَكَ اِيْتَا اِيْ دُوْشْتِ اَيْلِيَه بُوْرُوْجِيْ حَيَاتِيْ كِرْسَتُوْرَه اِيْشْتَمِيُوْبُ اِيْشَلُوْ سَكَا اَلْدِيْ	هَمْ اَلْمَه فَالَا نَا كِه بُوْرُوْجِيْ سَلَامَتِيْ اَوْلَاةِ نُوْرَه سَنَ اِيْ نِيْجَه اِيْه سَنَ نَا مِيْ
اي طَرْنِ اِيْدُوْبِ اِيْشْتَدَه كِه خَبَرِ اَوْلَامِيْ يِيْ شَرِيْ بَلِيْكَلْ كِه اِيْوَكَلِيْ بُوْرَا فَالَا اِيْ خُوْرَه هَلَاكْ	هَمْ وَاَسِيْ اَوْلَاةِ اِيْشِيْ اِيْشَلُوْ بَكَا صُوْرَه سَكَا اَنْتَه نَه خَبَرٌ وَاَزَانَتْ خُوْدٌ حَطَرٌ
اي اِيْشِيْنِ اِيْشَلُوْ كِه كَمَا اَنْ اَيْلِيَانِ اَمِيْنِ بِيْنِ اِيْ مِيُوْنِ دِيْجِيْ بَرِيْشَه اَلْ اَوْلُوْجُوْجِمْ	بَلِيْكَلْ كِيْمٌ اَوْلَاةِ اِيْشَلُوْ سَكَا خَبَرِ بُوْرُوْجِيْ اَوْلَاةِ اِيْ مِيْسَتْ اِيْ عَوْنِ اِيْدُوْبِيْ عِيْنِ
اي اِيْشِيْنِ اِيْشَلُوْ كِه اَوْ رِيْ اَيْلِيَانِ كَمَا بَلِيْكَمِ سَعَادَتِكَ كُوْبِيْه يِيْجَاهُ نُوْرٌ	كِيْمٌ بَكَا بُوْرُوْجِ اَصِيْبِيْ اَوْلَه وَاِخُوْدِيْ اِيْلِيَانِ اَصِيْ وَاِخُوْرِ اَوْلُوْرِ كِيْمٌ اِيْشَلُوْ سَكَا اِحَاةٌ
اي اِيْشِيْنِ خَبَرِ اَوْلَامِيْ دِيُوْ اَيْلِيَانِ كَمَا صَابِرٌ جَمِيْلِيَه اِيْ نِيْجَه خَبَرِ اِيْشِيْنِ	نَجِيْبِ اِيْمَه اِيْشِيْ صَبْرًا لِيْه بُوْرُوْجِيْ هَمْ شَرُّ فِتْنَه دِيْنِ بُوْرُوْجِيْنِ صَبْرَه اَمَانٌ
اي فَالَا اِيْدُوْبَ صُوْرَتَا نِيْجَه اَوْلِيْسَرِيْ هَمْ رِيْجِيْتِيْ دُوْشْتِيْ رِيْجِيْ رَا حَسَه اَوْلَا حَقٌّ	بَلِيْكَلْ كِه اَوْلَاةِ اَسِيْنِ خُدَا اَوْلِيْ دِيْ كَلِيْ قُوْرُوْجُوْ لَدُوْ عِيْنَه يِيْرُ كَلِيْسَرِ دِيْ سَكَا بِيْ
اي فَالَا اِيْدُوْبَ بَرِيْ اِيْشِيْنِ كَمَا اِيْنِ صُوْرَتَا اَمِيْنِ كِرْسَتُوْرَه اِيْشِيْنِ اِيْشَلُوْ نِيْجَه اِيْشَلُوْ اِيْشِيْنِ	تَرَكَ اِيْلَه اَوْلَامِيْ كِه سَكَا خَبَرِ بُوْرُوْجِيْ يَقِيْبِيْنِ اِيُوْجَلْ لِيْ اِيْدَه رِيْسِيْكَ عَضَه يِيْ اَسِيْنِ
اي فَالَا اِيْدُوْبَ سِيْرُوْ بُوْلَامِيْ دِيْ اِيْلِيَانِ اَمَانِ سَكَا بَارُوْرَه اَوْلَه يَقِيْنِ نَه بُوْلُوْرِ نَجَاتِ	بَلِيْكَلْ كِه اَوْلَاةِ اَسِيْنِ عِيْنِ اَوْلِيْ دِيْ كَلِيْ اِيْشِيْنَه طَالِيْعُكَ اَوْ رِيْه اَوْلَامِيْنِ دِيْلِيَانِ
اي فَالَا طُوْرَتُوْبَتِ صُوْرَتَا اِيْشِيْنِ اِيْلِيْ كَمَا صَبْرًا لِيْكَلْ اَوْلَاةِ اِيْمِ اَوْلَامِيْنِ خَبَرِ اِيْشِيْنِ	كِيْمٌ بُوْرُوْجِيْ سَكَا اَصِيْبِيْ يِيْه اِخُوْدِيْ اِيْلِيَانِ عَوْنِ اَلْمِيُوْبِ عِيْنَاتِ اِيْنِ سَكَا مَسْتَعَاذٌ
اي حِيْصِيْدِ قَلَه كُوْبِ اَوْ رِيْ بِنَدَه سَوَالِ اِيْدُوْبِ بَلِيْكَلْ كِه اَوْلَامِيْ مَقْبَلِ وَاَطِيْعِ	اَوْ عِلُوْمٌ بَكَا طِيْعِ اَوْلَامِيْ دِيُوْ فَالَا اِيْشِيْنِ اَجَزْ اَوْلَاةِ اَوْلِيْسَرِيْ سَعِيْ فَرَحْتَه حَالِ اِيْلِيَانِ

مصحف

اي قال ايديك قور تولىمى عجب سيز
آتوك صوكدا حاصل اولسوز
اي ايلچي تيز ده دوغامي ديونه سورن خبر
چونك يم عينايت ايلري اولمى دولمين
اي قال ايديك قور بلاي جيسى ندا سيز
صبرايله صبريله اولكم قورنات ابي
اي قال ايديك قورنات كيه دوغامي قورنات
بلكل تم يوند اير سكا انا دوسوز
خاله سيدن اي كلوب ايليان سوال
بلكم نه لندوكيه اولاصل اولسوز
كل سن فان الدوب دغى تىخا جاجمى
ايدى كل ابي ايمنه تا خبر ايله
بلكل كه اولغوي بولاسين سكا مطبع
هم خالقينك امر نه منقاد منسل
حيوان سلكدا اي بكا صورن خليل
هر نه طلب اير بيسك اير بيسك اكا
اي ايلچي تيز كلامي ديوبن ايرن سوال
بلكم بودمدن طالع نخلك زحل درو
اي ايشوم اولمى ديوبن ايليان كمان
هر ناله اشلسك قاموخيه اوله قورن

بلكل كه قورن تر سيز ابي مانع وقد بر
حق صغيله اي بجه ليز اولسوز امير
بلكل كه تيز كليز او باونع وياظفر
شكر ايله سن داچي اكا هر بنام هر سكر
بلكم خلاص اولما سى آتوك د كل سيز
اول مانع و حكيم و ابك دايمر قد بر
همم واد دغى اينده سوري اولاي بول
اولمايه داچي ايلچي حقدن اولك ملوك
قورنوماغه عجب بولاي فرصت و مجال
همم قورن تر سيز ابي او خلاق دولجلان
تا بولاسين تنوك سلامت علامتي
تا صكره ايمدم ديوقلمه ندا ستي
هر فعلكه مبانير وهر قولكه سبيع
همم صالحه معاون هم فاسقه منيع
بلكل كه اولسعاده نوكه اولسوز در ديل
همم وين هر مرادكي اولخالق و جليل
كتم اكلنبن اول بنه اولما سدا ملال
هر نبي و مسك اير مكه بودن سكا جلال
بهر نه خين سبه سكا اول اولسوز همان
هر نه طوز سكا و اكار اولد سكا

ابراهيم بن عيلان

حيوان سلكدا اي قال ايديك سيز
بلكل كه غايت ابو كلوبن سكا بودا
اي فان الوب حجات ايجون ايليان سوال
ترك ايله ابي اشله صبرايله بز زمان
كرد بيز سكا فان اولدوسك حجات ايت
زيولا بولسوز واز اوزوكه صحت و دوا
بو كوت كل الهه قاني و ترك ايت جاجمي
بس صبر قيل بولسوز بلكل ايله
هر كيمه كه حجات ايد ويا فان اله
هر نسته دن كه اوشنه اندن بوله حجات
بودم كلوب و علبجون فال ايديك بكت
كل شكر ايله اول اللهم دم بدم
كز فان الوب يه اير اولوسك جاجمي
بودن نصيحت سكا كز ايشيدو بيسك
اي اولكه كلري بكا صورن ايلچي داخون
بلكل كه ايلچيك خبري خبر اولوز سكا
اي قال ايدوب حجات ايد ايديك ايدن
بيل هر نبي كه ايشلر بيسك ايلكي اولسوز
اي قال ايدوب صورن كه بجه اولسوز
قز تولدي ديوق ابي بشارت اير سكا
تا بيله سن كه اند سكا خيرا وله يا ستر
سكرا ايله خالقكه ايرن ايشوكه خير
تا بيله ته كوستر سيز بوند سكا فان
تا كيم اير شمشيه اوزوكه غصه و ملال
بلكل ايت بولسوز نفك سلامت ايت
بو كوت كز ايشلر بيسك اير نه نالمت اولد
كز ايد بيسك ايجه جكاسن ندا ستي
اولا كه صبرله بوله اولك سلامتي
زخيمه مرهم اير بيشه دره دوا بوله
سكرا ايله ايمنه صديق و صفايله
بلكم اوخت دولته اولسوز سجد
كتم نه دلر سه قلنر يندو بيز اولم جويد
زخم اير بيشوب ايجه جكاسن ندا ستي
بوتلاري ايمه تا كيم بولاسين سلامتي
تا اكه ايلچيك خبر لري خبري وله يه ستر
سكرا ايله سدا ريقه هر بنام هر سكر
بلكل كه اند سكا دوا يوقدرن بيقن
كز دلر سكا اوزوكه بخت بودن
بلكم باقندا سكا كليز درو بيشن
لطف ايرى قولينه اولصايع اولد اير

ابن معدي

اوه اولكه كلدي صوردي بجا ليدن خبر
 بيلكل كه اكا آند خطن وار ددر خطبتم
 اي بجا نخت وعز شرف دن صور دن حيث
 بيلكل كه ياردي قلدي سعادت بوكون سكا
 اي فال ايديوب اوزومه صور ايديوب خبر
 صبر ايلكل يقين اولانم اوكردن كان
 كل اي دور يقين طلب ايدي نصيب نخت
 هر نه طلب ايدي رسيدك الوكه كبر بسز
 اي بجا ليدن خبر ايندوب ايليان حذ
 صبر ايلكل اولانم لطف ايديوب الة
 حيوان سلكن اي حذر استين امين
 چون دولك استان سمي موعود در بوكون
 اي فال ايديوب خلاص بولاي دين اسير
 هر نكه استسك الوكه كبر بسز قاما
 كل ونا ختمه كيو اولمه اول دار و سكا دا
 صبر ايدي رسيدك سكا اول شافي و حكي
 اي و نكه كلدي بكا اوزك ايدي سوال
 بيلكل كه اوله اسير خدا و بركس نجات
 كز فان اوز رسك اوله سقم دن اوزك سليم
 كز حجامت ايدي رسيدك دعي و يقين دن

عذرة بن شداد

عذرة بن شداد

اي فال ايديوب صور دن كما سلطان سوال
 بيلكل كي اولومز نبيه ايريشوب اوزك
 اي فال ايديوب صور دن كه بجه اولر خيب
 بيلكل شو بسكي كه حكيم يقينك اود بسنه
 اي فال ايديوب عيشت الحون ايدي سوال
 كل سعي قبل طلب نه بهانه جوق ايلمه
 اي حاجت استيان كسي رقي دكل بودم
 زير كه اومد و عكه ايراسيه دكل اوزك
 اي بزاي بن استل ايدي دين بيش
 جوتكم صلاح اولسيه بزاي شده اوزك
 اي بزاي شده عار قبند دن صورن همام
 صبر ايلكل اولانم عتابت قلوب الة
 اي فال ايديوب بجه اوله دين بوكون عورت
 بيلكل برد و علك اولسراي دوت بيل نخت
 اي فال ايديوب اوزومه ايدي قرف سوال
 بيلكل بو قور قو ظاهر اولر بوكون اوله
 اي فال ايديوب كه اوزك ايدي برنك سوال
 اوقلام ايلكه كتمكه نا خير ايلمه
 اي فال ايديوب كه وين اوزك اهلنه طلاق
 كل ترك ايله بوايشنه اوقلام ايلمه

ايش

كبر بيله بن ايريشوب سكا عرو و جاره مالك
 بيلكل سون جمله آند اولون نخت خلا
 بدن بعيد عي اولسرت اوله با خود قويت
 هيج وجهه اولور دكل اوله در ذك طيب
 كم بيله بن كز عي الوكه حلال مالك
 تا كم الوكه كيم بجه نعت حلال
 ترك ايله سعي كي ايدي بسز اكا دنم
 بس سون انما سكي بوخلق دن ايله كم
 ترك ايت بوايشن سكا حين بوق سورنم
 ترك ايله اي سعي كي بزاي شده داي اي
 بيلكم بوايش اولاسيه دكل خير له تمام
 حين ايرون ايشوب صبر بيله والسلام
 هم طوعن او غلبك دعي بجا اوله حالتي
 دنيايي بوز عرق ايدي شمس ساد دي
 تا بيلمين نه كوستر بيه سكا بشو فال
 آند نجات بولماغه بوليلين مجال
 بزير دعي ولا كه سكا نختي اوله حال
 كم حاصل اوله الله سكا ملا وهم سكا
 كم حاصل اوله الله سكا ملا وهم سكا
 سعي ايدي كه اختلا فده ايريشوبه ايتاق

زهير بن ابي سلمى

بوكونا كلوب اي فعه صلون دون قال	اول حبس الخندق اسير اولندن ابر سوال
ليخل كه اول يوبن ده بولسر دهر خات	هم اولسر سعادت ونجته خور حال
اي قال ايدون صورن بكا سطانن خور	كمن خدمت اسنم اين بي بكا ابو نظن
بلكر بوخذ منله سكا بوقدره رخاخ	ترك ايت اي دبي يكته بوله سن ظفر
اي عشق هم حخته نم چكي غريب	يا نخل كه سكا ميل ايا سي دكل اول حبس
شور كسه كيم وجو دبي بقدره هوايه	كراجه خرچ ايدر سكا اولور دره كسه
كل ترك الكل بو معا شه بودر لكي	سعا ليوبن استكل ايدن دبي يكي
جوز كه معا نون ودر لكي ايو دكدر	ابوسن اسنم تا اولان عالمك بكي
اي قال ايدون صورن كه او ابي حاجه قول	يا اوليوب قول قلامي كه شوبله اول
سكا اشارت اولاهه هر در اول حاجت	مجموع فوله كالدين بولسر حصول
اي قصدا ليوبن ايشه اقدام ايدن كسي	خوف فمضكل كو كمله ايشكل اول دبي
زير اول ايش به نخت وسعادت ابروب كا	وستوله سا به صالحه كر كدر هما قوني
اي كلوبن غا قبتلن صورن ايشه	ثاقر تله كمان قفستدن فكر قوني
صبر الله اسن اول ايشه اقدام ايشكل	صبر ايله كه اوله خيم دونه ايشكل دبي
اي بولور عورنك طوعن اولقن صورن بكم	ثا بيلين كه بجه سوا ولسر اول بستر
بلكل كه آي مقبره ودر اولقن اولسر	هم نخت وعرو جاهله در اولقن معتبر
اي اولكه بكا قوتيله اداك سوال	كمن جنك وفتنه اولر سه بجه اوله حال
ه بلكم اوريدن سكا واقود كدر	بيل دوز مه در كه دوز دبي بوشن
اي بويدي قوتوب بريسه دبي ايشكل	ايشكل دلايه ايت كدا بولكي ايشو قال
بيل كيم بويدي چون قوتوب اوليه وان	حاصل اوله اوبورده سكا عروجاه مال

عمارة ابن عقيل

اي قال ايدون صورن كه او حزين قول اي	كيسه المومنه كين هي كرا ليم طلب
عمر بيه كيم باقند او قول اله بر سر	ايرنمدين اورو كه سنك رحمت نعب
اي كتمن دم ايجون اورن ايليا ملول	سعي ايليان كه نا كا حاصل اوله وصول
بيل كيم او بوقبيلن ده كليس دكل سكا	كيبين بيقند دمه كه كاه خدمتو له اول
اي كوكل از دوبرين ايليان طلب	بلكم كر سر الو كه مجموع دبي نعب
جون و لنگ ستار سي خودد دونه بولا	اي بجه خيم ابرون حق سني بي سيب
اي اولكه بكا بكون ايدن سوال	ايو اولوي دين كر ملك ديوا تدي قال
بلكم دكر كر ملك ايو در بونم سكا	كوتاه سكا حاصل اولور عروجاه مال
اي اوزي بكا كلوب الكند ايدن سوال	بلكم بودمه سكا اين نختي كدي قال
كر اكن كسه خيلي اوزك خيم ابر سر	هم حاصل اولسر سكا جوق نعمت حلال
اي اوزتق اولما غند نصيب يتيان حيت	بلكم اول اوز قاعله سكا اوزد دونه نصيب
هم اول شربك اوزوله لور خودر فوذر	كر خير ايشه اوز كه هيم اوليا عجب
اي بوج بجه اوله ديون سوال ايدن	بوغضه اي عجب كيه دبي فولا ايدن
بلكل كه حاكي سكا اولادي مستقيم	اخر هم اولدا اوزوله در اولار ايدن
اي اولونين ايه بني دين نكاح	بلكل كه بوجا حن واردر سكا اذام
سن هر قبي كه اولقن خيم ابر اسن	هم حاصل اوله ان سكا نخت صارم
ميراث المومنه كين ديوا ايدن حساب	بلكل كه سن بو نكر كه هر كر دونه نصيب
ترك ايلكل بو قضا كي تالعات اولرين	كر ترك ايشك چكاسن اي بجه عذاب
اي دوست دن وفا و نخت ايدن طلب	اول او مدوعك اولاسه دكل بجه نعب
اين وفا بولام ديور كر سي اي رسيك	اوزوله بجه جور و جفا ابره دبي سيب

زياد الأعمد

دنو كون اي صاحبي اوليني ايليا طلب
 بل كل كه اول اوله كرسى كل سئد
 اي اول جتن قولور كنه كلايي دين ان
 يا قنده اول قول اوله كرسى كرسى
 اي كيد نوم كلايي ديويون صورن كما
 بل كل كه اول يقين د كليسمه مر بخيد
 اي ز نور الومه كرسى دين كسي
 بيل كمر اول اوله كرسى كل
 د كرسى كرسى ديوي صورن خبز
 چونكم بوايشن سكا خطر واد مر
 اي كين اكا يني ديويون اي دن سوال
 اكل اي الي صغوب حقه صدقه
 اي ورتق اوليني ديويون صورن حبيب
 بس ترك ايلوب اكا اقدام ايم كل
 كل بلسك تقاضا اوله اوله اوله
 بوورج دن بولا سبه دكل دستك خلاص
 اي بوكون اولونن ايدين دين بلاح
 بس ترك ايلوب بود اوله كرسى
 اي فال يدع صورن بگا مير ايچون خبز
 سكا بشارت اوله سعاد اوله طالعك

بستان بن يزيد

او اولما ايچون اي كلوب ايليه سوال
 بل كل كه فال اوله كرسى اوله
 اي فال ايد و كرسى اوله سوال
 بيل كرسى اوله اوله كرسى اوله
 چنيس كرسى سين اي كلوب ايلين طلب
 سكا بشارت اوله كرسى اوله
 اي غايب آدم ايچون اجر صورن خبز
 بل كل كه اول يقين د كليسمه سكا
 اي آذ الومه كرسى دين امين
 بس ترك ايل كل دني قصد اكل
 اي قصد ايد و ب تجار ايچون ايلين سفر
 بيل كرسى كرسى مده بيجه فتوح اوله
 اي كين ايلما ايچون اوزي ايلين سوال
 بل كل كه كرسى و حوانك اقبال ايد
 اي اوزرق اولما غنده كلوب فال ايچون
 كل بودم اوز ناق اولما غنده اقدام اكل
 اي اوله كرسى فال ايد و ب ايلين سوال
 سكا بشارت اوله كرسى مده بيجه
 كرسى تر و خ ايلوب اوله كرسى استبان
 بيل كرسى بلاح ايد و بودم سكا فال

احوصین محمد

ای عجمم اوزون اولای دیوبند سوال	بلکل که بوسواله موافق در کل بوظلا
سن صامه طول عمر له عالم ده قلله سن	علین اید سن تنعم و فو قله ماه و سلا
ای فادلق لیغه قصد ایلان جوات	بیلکم سکا مساعده فلیش در زمان
هنه قدر که او اید سن او سدر زر	چون عون اید بیدر سکا اولای سوال
ای ضایع اولای کوب ایلان طلب	کینه الیه که سکا بچون استین سب
بلکل که اول او که کور سکا کله	بسن سنند نو بچون دور و شب کله کوب
چین قولی ای دور و شب ایلان کینی	کر سکا او که ستمه قولی عبت استی
هنه قدر که بتر بسک کر سکا او که	نه اچی اسمک جو قفسون فو کوفی
ای کیدن آدمی کلوب ایلان طلب	کتمن ایکن کر فو کلای دین ای عجب
بلکل اچی که اول قدر اکلنر که تا	نومید اولو بچون کلسر سکا بی عوب
ای آرد و الومه کراسی دین جوات	ایشوم نیا ابریشده دیو استیان بیان
بلکل که هر مراده اولو ابریسر دین	چون سکا عون ایلای اولای مستغان
ای بخره که سکا بچون اوزی ایلان امان	صورت که بود کرده بکا اولای بیات
بیلکم سکا و مالکه هیچ فو فو بوقدر	بلکم اولو که کرسه کر مالک کرات
ای کین الیا بچون اوزی ایلان سوال	نابیه که آنه واری کلسه بی حال
بیلکم زیاده سکا خیر وار در عظیم	هم آنه حاصل اوله بیجه بقب حال
ای اوزنق اولیغنه او کس فکر ایلان	نوا ایزد خیر اوله دیوبند ایلان اهلان
نرسکته سکا بیلکه خیر بوقدر فو وقت	کر جمله خلق سعی اید سکا بچون تمام
ای بوزج غیر بچون ایلان سوال	نابیه نیز او دکلینه وار میدر مجال
بیلکم او بوزج او دسه کر کله تمام	هم فالسه کرک سکا بوشده بی حال

سوال

ای کین الیا بچون اوزی فاله ایلان بکیت	سکا بویل سکنه خیر بوقدر سوال
ترک ایله اکن الکی صبر ایله بر زمان	ناعتیه ابر مر میه اوز و کبر ایلان
اوزنق ای بچون ای کلون فاله بچون	فالوم ایل اولای دیوبند صورت بیان
بیلکم بوشه کرک سکا بخود در بولون	هنر که طو ناسن او کرسر مستغان
ای بخره جمله بیجه ایدم دین خلیل	بویوزخ اودنمی دیوبند صورت ذلیل
بیلکم یقین قاموسه بوزجک و لا	لطف اید بیدر سکا اولیغنه بچون
ای عوزت مال بچون اوزی ایلان سوال	نابیه سن که سکا ایلو کلسر دین بوقال
سکا استادت اولو که سون اولی طالع	کر حق میسر اچی سکا روجی حال
ای جد و جند بیله کلون فاله ایلان	میرات الومه کراسی دیوبند صورت خیر
بلکل که فال کسبی کولیه بولون سکا	ای بیجه مالدر رت که کرک بولون ظفر
ای دوست بکا صادق اولای دین کار	نابیه سن صداقتنه واری اعتبار
بیلکم اودوست اوزو که غایت شفیق	سول یار در که طبعه که یار اولمخ برار
ای کلون صورت سکا ایلدی بی حال بی	ناسعه می ایل اولیغنه ایله فال بی
سونه مفارن اولادی بود منه ایلارک	لیکن مفارن اولیغنه وارنده ایلان
ای فال ایلن که بکا اولای اید می وفا	یا وغه سینه صومر مین اید می حفا
کل دوست صامه آنه که دشمنده بکا	صامه سن آنه که بولنه در دکه دوا
ای فال ایلن که او کسسه بکا اولای عین	یا خود خیانت اید و بی اولای عین
بلکل اچی که اوزو که غایت ایلان در	اوله امانتند بودم محکم و مین
ای علم او قوم بچون اوزی فاله بچون	کر او قومده خیر اولای بیلن عیان
بیلکم سکا میسر اولیغنه بی علوم	اسان اید بیدر اچی سکا بی مستغان

نصيب بر مقصود

اي حجره كرمي كجوين اوزي ايليان سوال	تا بيله دن دكزه سكا بجه اوله حال
بلكله الله اي بجه مقصوده ايرين	هم دجي حاصل اوله سكا جوق حلال مال
كلاي هوسن ايدوسن اكاين دين الكين	سكا بوسيل الكين خير يوقدر يقين
كرسوز وحي ايشموب الكين اكر بسك	حاصل اولان اوزوكه مستقت اوله هوسن
اي اولكه اوزوق اوللغه قصدا تقي شر لكة	تا كتم او شرفك او حيله ايرينه نعمته
بيلكم بودمه غايت ايوكلر فالك	گرگ بوايتن سن ايراسن نخت و ذوقه
كل اي اوزوق عقتيله ايلين خدين	بوزجم اوده نهي ديوبن هم چكان امين
كوكلي شاد ايله و غم چكبل دجي	يقين كه بوزجك اودا نسر ليله يقين
اي فاطموني طلب ايلين نكاح	بلكله اول نكاح و اوزد مر سكا فاقه
پس سن بكر و صالحه ين آل اوز سنك	تا حاصل اوله اوزوكه سكا ن صلاح
اي سعي ايلين ميرانت ايدن طلب	جوق مال اوزومه كين ديوبن چكل نوبت
اول مال اولكه بيل كه ايرين كل تمام	كر نبعي دجي اله كره ايدن سن طرب
اي اولكه سعي ايدن كه بوله يار صا دقا اول	شوق ياز كه اوله كند و ده غايت موافق اول
بلكله اول اولكه كير ستر دكلمه	دكله بوسوز عياله كل هر چ اوق اول
اي سعي ايدن اوزومه كلون ايليا سوال	تا بيله دن كه ايلدرن اولايي سوي حال
بيل طاعت ستاره نهي خود در بوكون	هر كرم مقام خشنه دجي قلمز اشغال
اي سعي ايدن كلون بوسوعه فال ايريك	فال كجه كوسنر دياين كل سونم ايش
اول بوسه ايلين ايشه كركم مدينه وفا	هم اوزي سكا اولسه كركم نبيد رشيد
اي فال ايدن كه كسه نكا اولايي امين	يا خود اول اولسه مدينه خاين و لعين
بلكله اول امانته لايق د بخلدرد	هر لحظه فكري قصدي خيا ندر مومنين

كوتيس بن مالك

اي آد ذواله كين ديوبن ايدن طلب	كرمز اولو كه سعي ايدن چكبل نوبت
چونكم ميسرا اولميه صبرا ايله بوزمان	تا شو كه دكزه قيسمت اين سكله چلب
حيوان بسلكله اي خير استين امين	بلكله اي بجه خيم ايريسر اوزك يقين
چونك اولك سنا سعي خود دمر بودم	هر ايتن كه طوباسين اولسه محكم و يقين
اي قهقهه سالون اوزومه ايليان سوال	تا بيلاسن نه كوسنر سكا ايشو فال
حيوان بسلكله سكا خير يوقدر	صبرا ايت بوايتن تا كتم اولين نخت حال
حيوان بسلكله اوزك خيره ايريسر	هر كور مداوي نعمت اتمام كير ستر
چونك اولك ستاره نهي خود ممر بودم	اوزك كركله منصلا حكم لسوز ستر
حيوان بسلكله اي خير استين جان	اول ايتن سكا خير نوما دي و متوات
ترك ايلكل بوايتن سعي ايشو نخت	سوين نخت ايدن نه مستقت كالور همان
اي ايلجي كنه كلامي ديوبن صورن خير	بلكله يقين كه كله كرك سكا بي خطن
هم سن اوزوكه اي بجه خيره ايرين	هر اوزوكه اوزوكه بوله ين طفلن
اي خيم ايرينيم ديوبن حيوان بسليان	دوين دورينين غصه ين بيان
بلكله بوايتن سكا خير يوقدر يقين	بن ديمدم بوني سكا فال كدمه دين
كل بوكون اي بنا و عمارت ايدن امين	بلكله كه سكا بوند خيرو اوزد مومنين
هر نه قمر كه بابو يالاسن اوكاد اوله	دورنوكه هر خرا ايك مومز ايراسن
حيوان بسلكله اي خير ايليان طلب	بوسننه سكا خيره اولسي دكل سبب
ترك ايلكل بوسنني هر كورد و نخت	تا خيرو طار ايدن اوزك چكبله نوبت
طوبن اوزومه ايدن ايلجي دن سوال	تا بيلاسن بوايتن ده سكا بجه كله فال
بلكله يقين ده ايرسه كركم خذ موكه اول	اول نختيله منعم نخت حال

أثر القيس

كَلَّ سَعْيِي بَدْوِي إِحْبَابِيهِ لَمَّا نَحَا هَمَّ بَدْوِي بِيَسْكَنَ سَبِي مُرَادِهِ اِبْرُوهِ	بَلَّيْتُمْ بُوْحَابِكُمْ سَكَا اِبْرِي سَفَا هَمَّ دُرُوِي قَبِيْلَهُ اَوْحَى بَعَثَ صِلَاخِ
كَلُو بِنِي اِي فَرَعَهُ صَالِيْبِيْنَ فَالْاِيْلِيْ اَسِيْدِ بَلَّيْتُمْ لَهْ هَمَّ لَهْ اِيْنَهْ لَهْ اِقْدَامِ اِيْنِ سِنِ	تَابِيْلِيْهِ نِيْهْ اِيْرَهْ كُوْ كَلُوْ كِهْ كِيْ صَمِيْرِ حَقِّ اُوْلِيْسَ اُوْلِ اِيْنِيْنِ سَكَا عُوْنِ دَرَسِيْلِيْنِ
اِيْ هَمَّ اِيْنِيْنِ عَاقِبَتِيْنِ اِيْنِ سُوْاَلِ هَمَّ لَهْ اِيْنِيْنِ كِهْ وَا رِيْسِيْهِ خِيْر اُوْلَهْ اِخْرِيْ	بَلَّيْتُمْ لَهْ سَكَا غَايِبَتِ اِيُوْ كَلِيْ اِيْنِيْ فَا لَ هَمَّ لُوْ اِيْنِيْ كُوْلُ كِهْ اِبْرِيْمِيْ كِهْ مَلَالِ
اِيْ بُوْ طُوْعُوْرُ تَنِيْنِ اُوْرِيْ اَلْيَا نِ سُوْاَلِ بِنَا اَوْعِيْلِيْ طُوْعِيْسَ دُرُوْرُ اُوْلَهْ وَا تُوْرُ تَكَلَهْ اُوْلَهْ	اَنُوْ كِهْ حَقِيْقَتِهْ تَابِيْلِيْهِ نِ سَبِيْ كِهْ فَالِ حَسْبُ جِبَالِ عَقْلِ كَمَالِ اِخْرِيْ بِيْ مِيْنَالِ
اِيْ فَرَعُوْ بِيْجَهْ اُوْلَهْ دِيُوْبِيْنِ سُوْاَلِ اِيْنِ بَلَّيْتُمْ بُوْ اِيْنِيْنِ دَرَجَهْ يُوْقَدُ سَكَا بِيَانِ	بُوْقُوْرُ قُوْرُوْنِ نَحَا تِ اُوْلَا بِيْ دِيُوْ فَا لَ اِيْنِ وَهَمَّ خِيَالِيْ لَهْ اِيْ وَا رِيْبِيْهِ مَلَالِ اِيْنِ كِتِ
بِيْرِيْنِ فُوْئُوْبِيْ اِيْ بِيْرِيْهِ دِيْجِيْ اِيْنِ اِيْنِ اِنْتَقَالِ تُرُوْ كِهْ اِيْلِيُوْبِ بُوْ كِهْ مِيْ صَبِيْ اِيْلَهْ بُوْرُ مَانِ	بَلَّيْتُمْ بُوْ اِيْنِيْ قَالُوْ كِهْ كَلِمَتِيْ نَحْيِيْ فَالِ كِرْ صَبِيْ اِيْمَسْ كِهْ جَا سِيْنِ اِيْ بِيْجَهْ مَلَالِ
اِيْ فَا لَ اِيْدُوْبِ كَلُوْبِ بَكَا حَالِيْنِ صُوْرُوْنِ اَرْ بَلَّيْتُمْ اِيْ بُوْ شَمُوْنِ حَرَرِ بُوْقُوْدِهِ سَكَا	كِمَّ عُوْرُ تَكَلِ بُوْ شَا مَعَهْ وَا رِيْجِيْ كَا ضَرَرِ بِيْلِكِهْ اِيْ سَقَمُوْرُ سَكَا وَا زِدْ رَزْ خَطَرِ
اِيْ فَا لَ اِيْدُوْبِ اُوْرُوْمَهْ كَلُوْبِيْنِ صُوْرُوْنِ حَيْرِ بَلَّيْتُمْ كِمَّ اُوْلِيْ اِيْنِيْ سَعُوْدِ وَا لِيْ طَاوُوْلِ	تَابِيْلِيْهِ طُوْعُوْرُ سَكَا وَا رِيْمِيْدِيْ خَطَرِ هَمَّ لَهْ اِيْنِيْ اَلَهْ اَلِ اُوْدِ سَبِيْنِ خَمَّ اِبْرِيْسِ
اِيْ وَا لِيْ كَلِيْ حَاكِمَهْ وَا رِيْمَاغَهْ اِنْدِيْ فَا لَ بَلَّيْتُمْ لَهْ نَحْيِيْ لَهْمِيْ فَالِكُ بُوْدِيْمُ سَنِكُ	غَا لِيْبِ اُوْلِيْمِيْ حَمَمَهْ دِيُوْبِيْنِ اِيْنِ سُوْاَلِ خَصْمَهْ غَا لِيْبِ اُوْلَمَاغَهْ بُوْقُوْدِهِ سَكَا حَا لِ
اِيْ فَا لَ اِيْنِ كِيْ بِيْ جَا بِلَدِيْهِ دِيْ سَبِيْ فَالِ فَا لِكُ اُوْدُوْرُ دِيْ حَمِيُوْبِ حَقًّا لِيْتُوْ دَمِ	كِهْ اُوْرُ كِهْ كَلُوْبِ سَفَرُوْنِ اِيْدِيْدِيْمُ بُوْدِيْمُ هَمَّ لَهْ دِيَالِ بَلَّيْتُمْ لَهْ اِيْنِيْ اِنْتَقَالِ

ابونواس

بِيْرُ نَدِيْنِ اِيْ كَلُوْبِ اِيْنِ دِيْنِ اِنْتَقَالِ صَبِيْ اِيْلِيْ كَلِ طُوْعُوْرُ دِيْجِيْ بِيْرِيْ فَا رِيْجِيْ	بَلَّيْتُمْ لَهْ اِيُوْ كَلِيْ بُوْدِيْمُ سَكَا فُوْا لَ كِرْ وَا دِيْ اُوْلُوْرُ سَكَا اُوْلُوْرِيْنِ سَكَا طَالِ
كَلُوْبِيْ اِيْضِيْلًا لَهْ سَدْنِ سُوْاَلِ اِيْنِ سُوْرُوْمِيْ اِيْنِيْ صَرِيْبِيْ اَهْلِكِيْ بُوْ شَمَهْ	اهْلُوْمِيْ بُوْ شَا سَمَهْ بِيْجَهْ اُوْلَهْ دِيُوْ فَا لَ اِيْنِ بِيْرِيْلَهْ اُوْلَهْ دِيْجِيْ فَرَحُوْنِ حَالِ اِيْنِ
اِيْ فَا لَ اِيْدُوْبِ كَلُوْبِ بَكَا بُوْدِيْمُ صُوْرُوْنِ خَيْرِ سَكَا بَشَارَتِ اُوْلَا كِهْ فَالِكُ اِيُوْ دُرُوْرِ	كِمَّ طُوْعُوْرُ مَعْلَدِ سَكَا وَا رِيْمِيْدِيْ خَطَرِ هَمَّ لَهْ نِيْهْ قَصْدِ اِيْنِ سَكَا اَكَا بُوْلِيْنِ طَفَرِ
كِرْسِنِ عَقْلِ وَا رِيْسَهْ تُرُوْ كِهْ اِيْتِ خَصُوْمِيْ هَمَّ لَهْ كِمَّ خَصُوْمَتِهْ قَصْدًا لِيْلِ اُوْرِيْ	تَا حَا صِلِ اِيْمِيْلِيْنِ اُوْرُوْ كِهْ نَدَامَتِيْ اُوْلَهْ فُوْلُ اِيْنَهْ كِرْسِنِ مَلَامَتِيْ
اِيْ اُوْلَهْ كَلِيْ بَكَا سُوْاَلِ اَلْيَا بِيْ بُوْدِيْمُ بَلَّيْتُمْ كِهْ بُوْ سَفَرَهْ سَكَا سُوْلُقَدْرِ بَعَثِ	خِيْر اُوْلَا بِيْ اَكِرْ سَفَرِ اِيْجُوْنِ بَعَثِ قَدَمِ حَا صِلِ اُوْلَا كِهْ اُوْرُ كِهْ اُوْلَهْ مَحْرُوْمِ خَيْرِ
اِيْ كَلُوْبِيْنِ بَحَارِ تَجُوْرِ قَصْدًا لِيْلِ سَفَرِ سَكَا بَشَارَتِ اُوْلَا كِهْ اَسَانِ سَبِيْجَهْ سِنِ	بَلَّيْتُمْ لَهْ بُوْ سَفَرَهْ سَكَا يُوْقَدُ رَزْ خَطَرِ جُوْفِ اَصْتِيْ يَهْ بُوْ يَلِدِ كِرْمَكِ بُوْلِيْنِ طَفَرِ
اِيْ سِنَهْ صَا مَعِيْجُوْنِ اُوْرِيْ اِيْلِيَانِ سُوْاَلِ بُوْبِيْجَهْ سَكَا اِيْ بِيْجَهْ مَفْعُوْتِ اُوْلُوْبِ	بَلَّيْتُمْ لَهْ بُوْ سُوْ اَلِكِهْ جُوْفِيْ نَحْيِيْ كَلُوْبِيْلِ حَا صِلِ اُوْلِيْسَ اُوْرُوْ كِهْ بُوْجَهْ حَالِ اَلِ مَالِ
اِيْ سِنَهْ صَا تُوْرُ اَلْمَانِ كَلُوْبِ سُوْاَلِ اِيْنِ بَلَّيْتُمْ بُوْ اِيْنِيْنِ سَكَا خِيْرِ بُوْقُوْدِهِ رُوْفَرِ	خِيْر اُوْلَا بِيْ بَكَا اِيْجَبِ دِيُوْ فَا لَ اِيْنِ اِيْ سِنَهْ فَرَا اُوْبِيْ اُوْرِيْبَهْ مَلَالِ اِيْنِ
اِيْ وَا لِيْ كِهْ حَمَّهْ وَا رِيْمَهْ قَصْدًا لِيْلِ بُوْدِيْمُ حَقِّ مَجْحُوْمِيْ سَكَا وُرِيْ قَلِيْسَ دُرُوْرُ بُوْبِيْلِ	اُوْلِ اِيْنِيْنِ سِنِ اُوْلَا سِنِ نَابِتِ قَدْرِ مُوْقِفِيْنِ وَقَفِيْهِ طُوْرِيْسِيْنِ بِلَا سَقَمَهْ
اِيْ اِيْتِ فُوْ شَمَاعِيْجُوْنِ اُوْرُوْ فَا لَ اِيْنِ جُوَانِ نَشُوْبِيْشِ جَمَّهْ عَمَّ بِيْمَهْ اَنُوْ كِهْ تُوْرُ بُوْدِيْمُ	بَلَّيْتُمْ لَهْ سَكَا يَارِيْ قَلُوْبِيْمُ وَاسْتَقَانِ سَكَا كُوْرُ لَهْ اَصِيْ اُوْلَهْ خَصْمَهْ دِيْ اِيْنِ

خسار

اي بيجه اوله ديورون قورون خيز	تايله سن كه آند سكا وار ميدن ضرر
يلكل كه نه مقدر سيه اولسه كر اول	ايريشه كرله اول سكا هر نيه خيز
اي يورون قورون دحي بزير انتقال	انما كجورن كلوب اورومه ايلين سوال
بيزر كه كل مقيم اول اونور كر كيه بيل	صكر اورك چكه اي بيجه غصه وملا
كرين بوغورنك بوغورنك بوزم ايل	كده دو كلي بجزرك ونفسك بوله طراد
كر بوغورنك كله اوروكه عزت و شرف	كر بوغورنك بسك كيه نامونو وعزعا
كر فال ايدوب بكا صورن طوقا لبي	دكله ندر ديم سكا اوروكه مقالبي
ترك ايلكل طوقا بيقين اولجيل اكر	ترك ايلمان بسك چكسرت ملاستي
اي كلوبن جنك و خصومت اينا طلب	خصميه غالب اولما عجبون ايتيان سيب
يلكل كه خصموي اوروكه غالب اولسون	كل سن دا جي بو ايتيان ايكن چككل نجب
اي اولكه كلدي بكا سوال ايلدي بوزم	تايله كم سفره اكا وار ميدن قدم
ترك ايلسون اولسه سفره مسو بوزم	تاكم ايرتميه هر ايشنه اكا نكتم
كلوبن اي تجار بچون فال ايدن جوان	كر ديلسك كه غصه دن اوروكه بوله ملا
توغل بوقا موفكي سفر ايله بوزم	ترك ايلكل تجار تي صبر ايله بوزمان
اي نه ما قانعنا اورني غصه خم بيت	كه صتاين دين لهي صا قماين دين
يلكل كه بو ايشونك سنك بوقدر فلاح	ونلنودن نصيحت ايشيدوب سنون اول
اي سننه انما عجبون اورني ايلين سوال	بيلكم خيز لو كلدي وروله بنوقال
بسن ترك ايله نسنه الما جي صبر قبول	تاالدو غل زيان ايدوبن چككل ملا
اي حج ايلمك ليكه فصد ايدن ابو حرك	يلكل كه حج ميتر ايدوب ايديسر قبول
كل حج ايدوبن خادير سولي زيارت ايت	تاكم تو حتم ايله شفاعت قبوله رسول

عروة بن مرد

اي اولكه فصد ايتي اولك حجه و طاعت	هم تر بيه رسوله ايروبن نور نورين
بيلكم او حج سكا ميتر دكل بو بيل	صبر ايلوبن مكن بزيله دحي ايرين
اي اولكه ياروش ايجون ايتن ايلدي يراق	كم كندو ايتي خصم ايتي بجه بالانقل
بيلكم سنك اتوك قامون چكسرت مهر	كرهر برينك ايتي اولور بسده نراق
اي اولكه كلدي حخته اولاندا اينه سوال	تايله كم خوش اولمغه اول بولاييلا
يلكل كه اول يقيند شفا بولوسد مهر	بوجا دليل خيز اولوبن نختي كلدي فال
اي اولكه كندو عشر يا ورون اولمقن دين	هر خاجينه تاكم انوكه بوله خلفن
يلكل كه عمر ك اورون اوليسد مهر سنك	هر كز معيشه سوكه ايريشه ضرر
اي آفا اولمغه و طراين دين جوان	بيلكم سكا عايت ايدوبن مهر او متعان
هر قند اولسك اوروك اوليسد مهر سنك	سعي ايله اولميه ديوانمكي كمان
كلوب اي ضايع اولشي ايتيان امين	بيلكم بو ايتيان سكا حق اولس مهر عجب
هر سننه كم كيدنزه اله كيريسر تمام	سنن قورويين غصه چكسرتي و عجب
بجست فونن طلب اين كون اي شهر و كند	گر سورم ايشنه سه اوروكه بوزم ركا بند
يقين ن قولك الوك كرهه كر سنك	بوزمونه صال كنددي اباغنه بوله بند
كلوب اي فال ايدوبن بدي صورن جوان	نمزل كسه دنكه كندو بلور مدي بوزم ملا
بيلكم بو ايتي ايجيد اولسه كر سكا	كلمك كندو اولماسون ايلين كمان
اي اردو اله كره جي بوقولا ايرن	حاصل اولايي بديو عيانا دن سوال ايرن
يلكل كه اولكه كيريسر دجلا اولسرك	سعي عبت قبولي ايرن اورينه ملا ايرن
دكفن كير مكل ايجون اي كلوب صورن خيز	بيلكم بويلا دكفن ايرن واردر خطر
ترك ايت دكفن كير بوي صبر ايله بوزمان	تاكم سكا و ملايكه ايرن سكا

اخطل بن عمر

اي جنك ايلمك ليكجون قال ابراهيم	بيلكم بوايشه اوروكه حقا وله خيل
هزبه قدره جنك اوله منصور اوله	زيوا عينا يثا انهي سكا صايح و قد بر
اي شيد بيجون اوزي كلوب قال ابراهيم	كم بيك بن كه وار ميدي اندن سكا ن يان
بيلكم اوشيدت و بلا واقع اولسبر	الامخك كه فضل ابراهيم اولحي و شوان
اي سمن ايجين حبس اول بجون ايد سوال	كم بيك بن كه وار ميدي اقا فور بولمعه بحال
بيلكم يقين زمانن بوليسر دمر ختك	هم لطف صايحه اولسبر خسته حال
سلطان دنس اي رفعت و طاه ثانيا كراف	اول الوكه كرا سبي دكل يادي اومه لاش
جون اومدوغك الوكه كرا سبي دكل	سن دا جي ابراهيم اول شو قدر كم اوله كراف
اي ياد وصلت اولاي ديوب ايد سوال	ذابل اولوزي هم بيك بن حشر و ملاك
اول اومدوغك الوكه كرا سبي دكل	الاه مكر كه خراج اوله التون و طاه مال
اي دير ليكوم بجه نبي اوله ديوقال ايرت	هزبه كور دنس ده ديم اي سكا بن
بيلكم سعادتك كو في سعور دمر بكون	ديونخل ايو اوله دري اولدوغك سن
اي حاجت اسي حاجتلك اولسه كرك روا	هم لطف ايدوب اوحا ايد سبر دمر
چون و لتك سنان سبي سعور دمر بكون	هزبه طوقاين ابي اكا ديسر خدا
كل سبر كي خيل سن اخلام اتمخل	هم اوليا سبي ايشن سن اقدم اتمخل
فالاه بوايشه جون ايو كرا	احن بشن ميوبني بت لاهر فكل
اي هز ايشيد عاقبت دنس صور هم نام	تابيله هز بوايش اولسبر اي اتمام
بيلسون كه قامايشي تمام اولسبر دكل	مجموعن اتملك بس اسوا هفام
اي بولكو عور هم نه طوعن دين عزيز	فال ابلين كه بيكه اوغلي طوعنره قين
بر قير هوشن شونيه كورل اوله كم اوفيز	السن دن بوز في كورنخل حور

بني عامر

اي بولكو عور هم طوعن امي دين بيكيت	بردا و غلي طوعه تحت و سعادتك خيلت
د جي شونر سمه حوبا اوله حسيله شونيكم	يوزن كورنسه واليه اوله حور هشت
اي تور قنور فرخ ايشيدوب اوشانا جوان	ليخل كم اوله فرغند سكا بوقدره يان
ليكن سفين سن اوله ايشه اقدم اتمخل	اولد فرغ اولوب كرك كيد صر ايله بركاه
اي اوله انيقلا ايدن دين ايتري قال	ليخل كه سكا كنجير دمر اوله ايشانك
كر بويري قوبوب دمي بويير ورايتي	حاصل اوله سكا شرف و عز و حياه مال
اي عوزين بوشموق ايجون ايليان سوال	ليخل كه تخني كراي حاله شونك
خبر اولدركه عور توخي بوشما سن	كر بوشر سينا ابراهيم اوروكه بجه مال
اي اوله قال ايدوب بكا كراي صور خين	كم طوق الما ايليك بكا واز ميدن خطر
كل طوق الماه ادركيه دا جي بويير	فاكم ابراهيمه سكا غم مالكه صور
اوله كرسكم خصوصن كراي طوئدي قال	ديلكه سيله بولايي خصمه هذخا
ترك ايشون اول خصوصي صدا بلسو برز	فاكم ابراهيمه اوزونه زحمت و ملاك
شونكم اوزومه كلوب سقر دن صور خين	تابيله كم سقره اكا واز ميدن خطر
ليكم آند سكا خين بوقدره يقين	بسن ترك ايله تاله سكا ابراهيمه صرن
فالاه بويكم بخار بجون ايليك سوال	بيلكم ديورن اوروكه حاصل اويوي مال
بيلكم سكا تحارث ايك تخني دمر بودم	زيوا كم آند حاصل اولم بوجت حلال
اي اوله كرسه صا غم ايجون كراي قال ايدم	تابيله اكا آند خيري وار دمر يه شند
كجلا له بيج شرا جون سبب دمر	ترك ايشمه ابي سكا بودم حاصل ايجون
اي سته الما ايجون اوزي فال ايدن حيبنا	تابيله ايله آند سكا واز ميدن دصيب
ليخل كه طالعوك كو في سعور دمر بونم	هزبه طوق سكا اوكا دن اوله صايح خيم

ابو فراس

اي هرايشند عاقبتندن صورت خبز دوگون دغاينه اوردي شعور الكيل	تايلين ايرمي سكا سينده و طومر كيم حق عنايت ايدوب اولد اولد صواض
اي بوگون عورتتم نجسي وله دين ان يقينه سكا اين ايدو وعل ويريلاكم	انذ اوعل طوغايم ديوبن صور خبز مخراوله بوزدي نوريله رونق قمر
اي قور قورين فرغ نجسي وله دين ان هر نكم ديدي لريسه اول اولسر دمر	فال ايليوب كلوبن اورومه صور خبز سقين كه اول فرغدن ايرمه يوزم
ييري ترك ايدوب دحي بريم انتقال كر سورم ايشه قور بوزي ترك ايدوب	ايتمك دريليان ايمه ايوكل كي بو فال اي بيجد حمت ايريشوب چكارن مران
اي عورتتم بو شيا ايمي ديسين جوان كر بو شمان يسك سكا برفتنه ايد كم	بو سنه اوغوردي سكا ايرمه دن زيان رئواري بوغيله بقره سنك جمله چم سان
اي كوينا اورومه سوال ايليان همام لستوبن جمله حقه الشوله توكل ايد	كم طوغا لي بجه اور بيل ايد همام ناخسه غالب اين سي خالق انا م
اي كلوبن خصومه قصد ايليان جوان قوغل بو شير شورج ترك ايد خصومي	بلخكل كه بو جدله سكا اولدور ديلان تاكم عنايت ايد سكا حجي مستعان
اي فال ايدوب سوزدن اورومه صور خبز سبا ايله هر كم لسك سي اير كونا	تايلين خيمي وله انده سكا ايدش اول خالق قوي و قادير و صلاح و صومر
كل اي تجارتي اتمك بچون قصد ايد ايد چون طاولوك ستان سي عود دمر كوكون	بيلكم بو ايتير سكا خور واد دمر يقين هر نكه طوئسك وكر بصره صايع و قير
اي حسه صامنا بچون اوزي ايليان سوال هر نكم صامق ايرن كر سات اوشه كل	تايلين بو ايتير سكا بجه اوله حاله زيلا كه خيمي كدري سا ايلچون ايشو فال

نابغه ديباني

نابغه ديباني

اي كلوبني بكا خبز صورت يسر بلخكل كه اول خبز سكا خبز و ايتوبن	تايلين سين خيمي واد ايد سكا ايدش هر نكر يوق اول خبز سكا حمت و
اي دشمنيله جذك ايدن ديوق فال ايدن بلخكل كه سي دنتمو كه غالب ايريسر	اسبا اين دورون قصد قتل ايدن اول ايجي كاه هلال ايدوب كاه بدر ايدن
اي شنده و بلا دن اوزي استيان امان سكا اشارت اولا كه جمع اولسه جملة خلق	ايتمك دريليان ايمه ايوكل كي بو فال اي بيجد حمت ايريشوب چكارن مران
اي جيس اولان كيشيدن اوزي استيان سوال بيلكم يقين اكا تجات ايريشوبن	تايلين تجانه اكا واد ميدن بحال اول جيس دن خلاص ايد اير ايدن ايدن
اي بادشا ه بجزنه ميل ايدن بيكيت جون اكا مصاحب اولان اوله مزه مطيع	هر نه كور و نر دياين سورم ايدش دون كون دورش كه خذ يوق ايليان
اي دست عيشقه جيك خرب ايدن جوان سوز رسته ياد سكا مطيع اولسر دمر	بيلكم سكا عنايت ايدوبن او مستعان قلمايه دحي وصلت با ايدن هيج كمان
اي جيس ليك معايشه چون ايليان سوال سوز لستنه بيم عيشتو كه ايلدك سبب	بيلكم سكا اول ايتير ايوكل مدي بو فال انذ ايدن دكل سكا جرح غصه و
كل سعي ايدون ايجاجه ايدن ايلدك استيان مقصود اير اين اكر اين ماري سكا زيلا	دونو كوينا دور سينوب اوله غصه من بيان اير مر مران او موين وقتد كوون
كل سن بو ايشه جيد له اقدام ايلمه سوزخ ايشه سوب اكا اقدام ايليوب	بيلكم سكا ايلدك سكا ايلدك سكا ايلدك هر نكه طوئسك وكر بصره صايع و قير
اي هرايشنده عاقبتندن صورت جوان هر نه مراد كيسه ايريسر اين اكا سن	ايتمك دريليان ايمه ايوكل كي بو فال اي بيجد حمت ايريشوب چكارن مران

بچون

بيان

طرفا

اي كماله حاصل اولادى پي امين
 ليكل كه حق عنايتله حاصل اولست
 كلوب اي حجه اوله دين استي بوختي
 جون حق عيانت اذري و لطف ابري
 اي دشمنيله جنك جدال ايليان اولو
 كل فوجي لاجنكي ترك ايت خصوصي
 اي شيدت و بلادنا اوزي ستميان جناح
 هر كيم كه سكا فصدن بلا اين قهر اوله
 شورا كينسك له سوراكن ايلاري خن اوله
 اكا نو خين نازي جهماعه يوق مجلد
 سلطان اناي منفعت و خير اومان يكت
 هر نكه اومسك اوله اوله كبري نوره
 اي عشق شيدتيله زحمت چكن جوان
 سن صامه سود كو كه بولسن و صول
 اي در لستي عيش چون صورنا سبب
 شوكم بعيشنو كه سبب سندن ابي سن
 اي حاجي خصم بچون ستميان جناح
 نختك سلعيد اولما دي جون صبر قيله تا
 اول فال ايدن كه ايشنه اقدام ايليه
 كل صبر ايله بزكي كون تا كيم اوله نيه

تحصيل علمه جده له مشغول اينا اوزين
 سكا قامو فضائل و دنيا و علم دين
 نايهين كه اند سكا وان ميدن خطر
 بلوق بيل او خيوت سكا بوقدر ضرر
 ليكل له سكا غالب اوليست درم عده
 كر دشمنك ايلر سده دجي اوشمه علو
 ليكل حق اوز كه فرح و بردي طاف
 هر خطله كم اوزك اوله ايشيد باصاف
 اسي اوزك يا جنك جدرن يا خوش اوله
 الا نكر كه سورا دونه كينه علس اوله
 نختك مسلحنا اولدي بوزم طالع
 نخت و سعادت و شرف منصف جديد
 دزد هول ايله اوز نيه طار اولد جهان
 ليكن بلا و نختي فالور سكا همك
 هر نكه اكا خير سبه ابي ادين طلب
 ادين اوزوكه حاصل اولقان جزع و نعت
 ليكل كه اولديك سكا بوقدر فلاح
 حاصل اوله سكا شرف و نعمت صلاح
 كر اولسه فال لستي ايمان ايليه
 حق اوكات و هم دجي انعام ايليه

عمر بن كلثوم

اي فرعه صالحون بايد حالين اينا سوال
 ليكل كه نختك ايلدي سورا درم بولون
 يركينه دن اي كماله كوين صورن صفة
 سكا بشارت اوله كه عهد وفا ايروب
 كلوب سوال ايتك اي يار نازنين
 ليكل كه ابي اهل عيانت دكلدر
 جديله علم او قيمعه ايا قلوبن هوس
 سعي اين سين دوي كوي سبب ايلين
 فوز قوين بكال خيوت صورن بسور
 ليكل او خيوت ضرر بوقدر سكا
 اي جنك اتمكچون اوزي ايليان سوال
 ترك ايلكل سن ابي صبر ايله بورمان
 اي شيدت و بلادنا اوزي ستميان جناح
 ليكل كه سكا اند ضرر بوقدر يقين
 اي اول كني كه دوريشه و چار بولما
 سكا بشارت اوله كه اولادى دوله
 سلطان اناي عيانت و خير ايليان طلب
 ان اوزوكه حاصل اولايه دكلدر
 اي دوست در بيله اوزين ايليان سول
 ليكل كه سكا شوقيله نخت ايله اوله

كم بيله سورا اولادى اولن خن حال
 هر نكه طوشتك اولر بيري ذوالجلال
 نايهين كه عهد وفا ايدي يا غدر
 اوله خاطر وكي منور قبله جو بدن
 نايهين اوله كينه خاينني يا امين
 بلكم او كينه اهل مانت درم اهل دين
 ادين كيم كه اولين خالي برفسن
 شورا ستميه سكا جدال اتمد هيمكس
 نايهين كه اند سكا وازيله ضرر
 باد و ايت سعادت و غير و شرف طوره
 نايهين كه اند سكا بجه اوله حال
 تا كيم اوزك طفر بوله اعدا يه نقيال
 كم سكا طار اوليه حوريله شون نخت
 تا شوق قدر كه سندن قرار ايليه حيات
 ز ناندن خايبه خلاص اوله ايليه
 قورن سونيميله برهفته قائميه
 اول امد و عك اوزك ريشا كنج
 الا مشقت نصب زحمت تعب
 كيم يان بجه حاصل اولور بيلين و صول
 هر نكه مرادك اولسه قاينه اوله بول

عباس بن اخف

ای دوستدار کلوب او زمه ایلان سوال	کم بیله بی سا نوکله اولیسی خوجا
بیکنم شور سینه دوست اولیسی اول سا	هم اولیسی اولیسی وقتو که ملا
ای بلدر زنه کلوب کلوبین صورت حوا	نور بیله سن که سوز میده یوخسه خوجان
بیکنل له آبی نخسه مقار ندر بودم	سوز مقارن اولیسیس داخی بوزمان
سوز کسسه کم صانورین اید و عیله وفا	وعدینه اول وفا ایدیسر دکل ای اتا
اندن سقین که وعدنه وفا ایدیسر دکل	تاشو که دکن سکا عیایت قیده خلا
ای سوز کسسه دن که اولیسی ایلدی سوال	کم بیکنم امین میدنه اول اوجیصال
بیکنل که اول امانته لایق د خلد دن	بیکنم خیانت اهلیدنه اول اسیسه بدخل
سوز کم دوش کوبن دور شور علم ایلدی	تا حاصل به انور که نعمت وادب
بیسون اول اسیسه کم قام مشهور ایدیسر	کر صبر ایدوب جگر سه بودم نعمت نعب
کلی ای جگر دن اوزی ایشیان سوز	بیکنم واز اولیسیس که حجه رحمت و شرف
جون طالع سنانه بی عیله ایلدی بودم	صبر ایلدی دولتی کونده ایدیسر خوجا نور
کلوب ای جنک ایلماکن خبر صورت حوا	تا بیله بن طفر اولیسی دوشمنه عیایت
سکا بشارت اولاکه دشمنه بو کون	جوق غالب ایدیسر سبی بی نکر بی نکان
ای بندت و بلایه دوشن کنی بلور بیل	نکر عیایت ایلدی اوزو که نکر قیل
هر کم که دشمنو که مشهور اولیسی	حق غالب ایدیسر سبی بوللاک حجه بیل
سوز کم نالو و خنبل بی ایلدی اوقات	زندگایک عجب جوقون بولای تجارت
اول کسسه آنکه کچه مسقت جگر و بی	اخر خلاص بیله کران ثابت اخیسه
سلطان ای عیب نعمت او من حوا	بیکنل کسکا حوا ایدیسر او مستحوا
هر او من و غلگ اول که دکن بیکنل کس	نعت نصیله اوله سن سوز و جمان

طویل

ای قال ایدوب بوکون ایدیبی دین سقن	صورت که بوسفره نکا واز میده خطر
بیکنل که اول سقن خطر بوقدر سکا	نیل واز دسره نصیب شرف نعمت و طفر
کلی ای تجارت ایلکین قال ایدوب حوا	بیکنم اول ایلک سکا واز دسره زیان
جون طالع سنانه بی عیله ایلدی	ترک ایلوب تجارت صبر ایلدی بوزمان
ای سننه صا عمالین اوزی ایلان سوال	تا بیله سن که سکا نه کوشه سوز نوال
بیکنل که موصوف سکا خیر بوقدر	کر اسلمان سکا کسب اوله جوملا
ای سننه صانورین ایلکین قال ایدوب امین	بیکنل کدا اول سقن سکا ایلدی بوق
کر سننه صانورین سوزی ایلکین	صکره زیان اولوب سکا زحمت قله همین
ای حجه کید بن دین کسبی بلور بیل	سکا میسر اول اسیسه اوج بویس
جون صورت حوا کونر کادی کافا	بویس صبر قلوب کلی بیل اوج قیل
ای ات فوشقی الحون اوزی فال ایلدی	اوله آبی کجا سه دکله سوزم البته
جون اولک آبی حمییه فوشقی نه فالین	بو خلق سکا کوشه سن داخی بر ایشیان
ای حجه حجه اوله دیوبن صورت امین	بیکنم نه صحت ایزسه کرک اکیس ایلین
جون کم عیایت ایلدی اکیس ایلان	مجموع خسته لکدن اولیسیس دسره امین
ای نعمت اوزون اولیسیس یوب صورت حوا	تا بیله سن که دیر کویکه واز میده خطر
هر دم دعا ایدوب حفاک ایزنه اولیسی	تا کنم بقا و غیر که ایز غمییه صوم
آوا و امالین ای کلوب فال ایلدی	تا بیله سن که ایلدی کم ایلر و ایدیسر دسره
فالک سوز سننه اولدی که اولیسیس کرک	طاع جانور ایز و ایلدی حوا قوشی
ای ضایع اولتین کلوب ایلان طلب	سعی ایلوب حضور لیجوت ایشیان سب
سکا بشارت اوله که یاقین اول سن	کر سننه کرکله اولو که بی سخی بی نعت

یقین

نخاري

كَمْ كُونَ سِنَ نَهْ كُو سَتَرِ سَكَا اَبُو فَاك	جَنَكْ خُصُومَتِ اَمَلِجُونِ اِي اِي سَوَالِ
غَالِبِ اُولُو بَكْرِكْ نُو لَهْ نِ خُصْمَكْ مَعَالِ	يَلِكَلِ كِهْ حَقَّ عِيَايَتَا اِي دُو بِنْدَهْ نِ بُو دَمِ سَكَا
بَلِخَلِ كِهْ اَوْ سَقَرِ سَكَا اَو اَز دَمِ مَخْطَرِ	اِي اُولِكِهْ قَصْدِ اَيْدِكْ اِي مَكَا سَقَسْ
تَا كِي اِي اِي نَمِي دِهْ سَكَا وَمَا لَكِهْ صَرَمِ	كَلِ صَبْرِ نِي اِي حَقِّ سَقَرِ وَا زَمِهْ نِي زِيَا نِ
كِي مِ بِي لَهْ اِي اِي وَا اِنْدَهْ يَا زِيَا نِ	كَلِ اِي نِجَارَتِ اَمَلِجُونِ فَا لِهْ اِي دِي جَوَاتِ
هَر نَكِهْ اُولُو بَصَا اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	سَكَا بِي شَارَتِ اُولَا كِهْ سَعُو لَو اِي اِي اِي اِي اِي
كِي اِي اِي وَا اِنْدَهْ سَكَا بِي لَهْ نِ بَقِي نِ	اِي اِي سَنَهْ صَا اَمَلِجُونِ اَوْ اِي اِي اِي سَوَالِ
لُصْفِ اَيْلِيُو بِنْدَهْ نِ سَكَا اُولِ خَالِيُو مَعِي نِ	يَلِكَلِ كِهْ اِنْدَهْ اَوْ رُو كِهْ جُو قَا اِي وَا زَمِهْ
تَا اِنْدَهْ سَكَا خِي رِي وَا زَمِهْ نِ اِي اِي اِي	اِي اِي سَنَهْ اَمَلِجُونِ اَوْ اِي اِي اِي اِي اِي اِي
هَر نَكِهْ اَمَلِجُونِ صَنَاسِنِ سَكَا لَفِ اِي اِي	جُونِ هَا لِيُو كِ سِيَا نِ سِي عُو دَمِ نِ بُو كُونِ
سَكَا اِي سَتَرِ اُولَا سِي دَكْرِ اَوْ حِجِ بُو بِي ل	اِي اِي حِجَهْ وَا زَمِهْ اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي
بُو بُو لَدِهْ صَبْرِ اِي دُو بِنْدَهْ نِ اِي اِي اِي اِي	كِهْ سُو رُو مَهْ اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي
بُو اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي
بِجُو عِ اَتَلَرِ دُو كُو بِنِ قَالِي سَرِ نَسَا مِ	بِي لَكِهْ سَنَكْ اَتُو لَقَمُو اَتَلَرِ دُنِ اُولُو كُو بِنِ
بُو اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	اِي اِي حِجَهْ نِي حِجَهْ اُولُو دِيُو بِنِ اِي لِيَا نِ سَوَالِ
بُو اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	جُونِ حَقِّ عِيَايَتِ اِي لِيُو بِنِ اَكَا نِي اِي اِي اِي
بِجُو عِ اَتَلَرِ دُو كُو بِنِ قَالِي سَرِ نَسَا مِ	اِي اِي حِجَهْ اَوْ زَمِهْ اُولَا اِي اِي دِيُو بِنِ اِي اِي
بُو اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	طُو لُ حَيَا تِلَهْ اِي اِي حِجَهْ حِي مِ اِي اِي اِي
بُو اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	يَا اَكْرَمِ اَلَا مَ اِي لِ يَا اَشْرَفِ اَلْوَبَا دِ
بِجُو عِ اَتَلَرِ دُو كُو بِنِ قَالِي سَرِ نَسَا مِ	جُونِ فَا لِكْ اِي اِي كَمِ دِي تَرِكْ اِي لَهْ اُو اِي اِي

جبر

كَلِ اِي نِجَارَتِ اَمَلِجُونِ فَا لِهْ اِي دِي جَوَاتِ	سَكَا عِيَايَتِ اَبَا اِي اُولَا حِي مَسْتَعَانِ
هَر نَكِهْ اَمَلِجُونِ صَنَاسِنِ اَوْ كَرَمِ نِ	بِجُو عِ اَبَا اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي
كَلِ اِي اِي سَنَهْ صَا اَمَلِجُونِ فَا لِهْ اِي دِي اِي	هَر نَكِهْ اَمَلِجُونِ صَنَاسِنِ اِي اِي اِي اِي
جُونِ دُو لَنَكِ سِيَا نِ سِي عُو دَمِ نِ بُو كُونِ	بِجُو عِ اَبَا اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي
اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	كِي مِ كُونِ سِنِ كِهْ سَكَا نَهْ كُو سَتَرِ سَكَا
بِي لَكِهْ بُو اِي سَنَهْ اُولُو دِ اِي اِي اِي اِي اِي	بِي سَبْرِ قَبِي لِ زِيَا نِ اِي دُو بِنِ جَمَلِ اِي اِي
اِي اِي حِجَهْ كِي دِهْ نِي دِي اِي اِي اِي اِي اِي	فَا لِكْ نَهْ كُو سَتَرِ سَنَهْ اَوْ تَرِ دِيَا نِ سَكَا
نَهْ دَكُو سَتَرِ اِي دُو بِنِ دُو رَتَرِ نِهْ بُو اِي اِي	اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي
كُو بِنِ اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	بِي لَكِهْ سُو رُو مَهْ دُو سَتَرِ بُو دَمِ سَكَا اِي اِي
بِجُو عِ اَبَا اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	اُولُو اَتَلَرِ اُولُو قَا مُو اِي اِي اِي اِي اِي
اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	بِي لَكِهْ دِي لَهْ كِهْ حِجَهْ اِي اِي اِي اِي اِي
اُولُو حِجَهْ نِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	لُصْفِ اَيْلِيُو بِنِ اَكَا اُولُو حِي دُو اَلْجَلَالِ
اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	بَلِخَلِ كِهْ سَكَا نَخْتِي كُو بِنِ اِي اِي اِي اِي
اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	طُو لُ حَيَا تِلَهْ اُولُو سَرِ نِ حِجَهْ خَالِ
اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	عَا يَتِهْ فَا لِكْ اِي اِي كُو بِنِ سُو رُو اِي اِي
هَر نَهْ مَر اَدِ اِي سَهْ بُو كُونِ حَا صِلِ اُولُو	سَعِي اِي لَهْ اَوْ وَا زَمِهْ اِي اِي اِي اِي اِي
هَر نَكِهْ صَا اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	بِجُو عِ كِي نَهْ حَا صِلِ اُولُو اِي اِي اِي
سَكَا بِي شَارَتِ اُولَا كِهْ اَتَرِ اِي اِي اِي اِي	بُو اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي
بِجُو عِ قُو لِي دِنِ اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	بِي لَكِهْ بَقِي نِ اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي
جُونِ كَمِ اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي	تَا حَقِّ لَقَا اِي اِي اِي اِي اِي اِي اِي

كثير بن عبد الرحمن

اي نسبه صالون امويون فال ابن همام	غائنه تخفي كادي قيل يشبهه همام
هر نه مراد ليسه ميسر اوله نسام	هر نه مراد ليسه ميسر اوله نسام
اي حجه كيد يفي ديان كني بلق بيل	سكا ميسر اوله يدي كل اوچ بوييل
چونك ميسر اولسي دكلد رخره	صبر ليكي بويول كل بيل حج قيل
اي قوشمق الحون اتني بليان يوقاف	ميدان چندن بيلكه سنك اولسي باق
جموع اي سنك اولك كچيس درز	هر بيسي كرا اولو بيسه بونلك بواق
خسته بجه اوله ديوبن صورن علاج	بيلكم علاج هه كرا اولمايه احتياج
شويله صحيح اوله كورن كورن كساره	صاغولن الذي يار لعي وصحنه الوياح
اي عزم اولون اوله بويول اي سوال	بيلكم بوز مده سكا شويي كوستر بوقال
كرا بوجنه لوقن كرفورنلور بيسك	بر بجه بيل عمر سورورن خسته حال
اي كلون اولومه سوال بليان جون	او اولمقد سكا خير يوقدر عسات
كرا سورم بيشله سكا اولمه بكون	كرا اوله بيسك سكا رخت قالو ههيا
اي ضايح اوليني كلون صورن بودم	لوج وچون بيلكه بواو نيشه در قم
اول نسبه كيم كيد و بده اله كرايه دخل	سعي عبت ايدوب صولك اوچي جلم كل دم
نختك ستاه بيه اي كوستر ديي قال اي	يقين ده سكا كلسه كرا اوله چو بليان
چون عاقبت اوله كرايه در اول سنك	بس سن اولو كچون قامو نم جلد و كلنك
اي غايب اولان آدمين دن صورن امين	باقون ده اوله اوله كرايه در بيقين
چونكه قتلوه كلسه كرايه اول سنك	اوزوله عفته جلد ولو قالور بكون ههيا
اي ايزد والومه كرايه دين حبيب	بيلكم دلا كلي بول ايدي اوله حبيب
هر نكم آردوكيسه اوله كرايه بيسر	كراخت ووقلت اوله كرايه بويت و نصيب

اشجع سليمي

اشجع سليمي

اي آردو بويي كلون بليان صلب	ديوبن اولمه كرايه اوله بونم عجب
سكا بشارت اوله لطف البين اوله	جموع اوله كرايه بويي بويي عجب
اي فال ايدي تجار جون قصدايد سفر	كرايه بيلك دن كرايه سكا اوله بويي سفر
بيلكم كرايه سكا خطر بوقدر بيقين	بواو دره آله اي بجه بويت لره ظفر
اي كرايه بليان اوري فال ايدي بودم	بيلكم كه اوله كرايه سكا اوله دره قدم
سن هر بجه كرايه كرايه جفت قوشن	حاصل اوله سكا شرف دخل و داله هم
اي اولوق اوله بليان اوري بليان امين	بيلكم كه اوله سن استم بيلك بوقدر بون
هر كرايه بيلك ايد بيا سن اينا بون	سول كرايه اوله كرايه سكا بويي قله هين
اي بوز جم اوري ديوب بليان سوال	بيلكم بودم ده سكا بيلك تخني كرايه فال
هر نه قدره وارسه بوجك اوله سكا	بس سنك ايله خالقه سن بيلك حال
اي اوله عمرت الما بچون ايلك سوال	تا بيلك سن سكا نه بيان ايد بيسر بوقال
بيلك كه عورتا موقرايكن تخشيه سكا	خامه كه آله عفت مال اوله و جمل
بهراتجون اي كلون فال ايدي بسدر	كرايه بيلك بوقال سكا نه و بيز خابن
بجمل ايتمون صبر بيلك بن اي	جموع اوله كرايه بويي بويي اوله سكا
اي دوستك محبت ميسر اوله اي دين	بوقدر كه دويي كرايه بويي جوقه نصه بون
انك سكا محبت ميسر اوله سكا	كرايه بيلك ايدوب اوله بويي اوله سكا
اي بولون بجه اوله ديوبن صورن همام	سعد اوله ديوبن ايدوب بون همام
بيلكم كه اي خسته مقارنلر بودم	هر نكه حواسن بولسي دكله بيلك نام
كله اي سوال ايدي كرايه تا بيلك بيقين	عهده وفا ايدوب اوله اي اوله بون
بيلكم كه اي بجه وفا ايدوب كل	عهده وفا سنو كلسه ايدوب اوله اهل بون

ابود و بیهدلی

ای غایب اولان آدمندن صورت بیان بکنم او کسبه سوزنده کوا بغول سکا	تا سینه ن که سکا کلسر حایل عیان سن داخی آبی بوند کله صامعیل ای جان
ای آرزویه اوم ای بی دین جوان چون تو لنگ سینه سینه ای بی عرف	سعی ایرون دن کوی ایلین اجنه حاصل د کلمه سکا اوله امدوخل مراد
ای کسچون دکن کبر این دین بس تو کیت دکن کبر مکی صبر ایله بر بیان	بکچر له اوله کزده سکا واز دهر خط تا نفسله و مالکله ابریشبه ضرر
ای آبن المیچون اوزی فاله ای بی کت دنو کون دورو سینه آبن المدی سخی قیل	دکلمه بسک بضحیحوی گل سوزوم بیشت بیلهر نه ای بی طو تار سیک اوله ای بی اوله خید
بر کسینه ای وزیرق اولاین دین امین هر کیم ای بی طو سینه زیان ایلسه ترک	اوله کسندن اوزو که خیر بوقدمه بکنم حاصل سکا ندامت و خزن اولیسه همین
بودم بجه اوله دیو ای فاله ای حکیم سکا بشادیت اوله که بوز جاک اودا نسر	قورقن که بجه ای بی بن کمر انجید عزم نصف و کرم قیلوب سکا اوله صایغ کریم
ای عورت اما بیچون اوزی قصدا یون نکاح سن دخی بر کسینه العول که انو کله	بلک کلمه اوله نکاح ده واز دهر نکاح حاصل اوله سکا نسر و بیعت و صلاح
میرات قصد بیچون ای کلوب ایلان سوال بکچر که قلی الوله کبر ایسه د کل	تا سینه ن که سکر له حاصل اولور بی مال بیل بجه سعی ایروب بولسن بعضی نکاح
ای دوستلق اولامی دین دوستدن بکا اگانه دکلمه سعی ای بر سیک عبت دهر	بلکل که دهر جده بیلی اوله بوقدمه کله بس بیکر له اولدور قویسن آبی بر سکا
ای ایلمدن بجه اوله دیو صون بکت چون کیم ملو بی سوزله اولدی عا کله	بیلکیم بودم نه ایلدنک اولیسه دهر حید هر نه که ای بی طو تار سیک اوله کسندن

ذوالرمه

ای اولکه ددی فرغه صلوب قال ایرون بکچر ای که اهل حیانت دکلمه	تا کیم بیلم او کسینه خای بی یا امین بر اهل فضل و اهل امانت اهل دین
علم اوقومق ایچون ای کلوب ایلیا سوال علم اوقومق ایچون ای کلوب ایلیا سوال	بودن سکا نیجه ایله حاصل مقال تا کیم اوزو که حاصل اوله فضل کمال
کلوب کای حال خیر دن ای دن سوال سنک بودم من طالع بجه نک زحلده	تا سینه ن که شادی می واز آند یا مالان سهند مغارت اولامی دکل بهیج حلال
ای جنک ایلمک لیچون فاله ای دن جوان کل فرغیل له خصه بی غلب ای بی	کم بیکم که اصبی واز آند یه زیان اوله صایغ و حکیم ابرو حی مستان
ای شدت و بلادن اوزی عیانت نکاح هر نیکه زحمتک واریسه اوله ن امین	بکنم عیانت ازی سکا اوله قیدی نکاح ای بیینه مزه جسمو که خندان کر حیانت
ایچو سنی بجه دنک دوشون اولن اسیر اوله جسدن نکاح اولیسه سکا صبر قیل	بکنم بودم نه اوزو که حق اولدی کتیر صبر به حق ای بجه عیبری قیلو سیر
هر کیم که ای دن خدمت سلطان یاد سناه کل سندن جیدله بوسه نشاه خدمت	حاصل اوله کرم اقبال و عز و جاه تا ای هر ای شوکله سکا حق ایله پناه
ای عیله بیقن جلدن آتن ضراف شم بیمه کل که حق سکلون ایلیو بی دهر	کولم عمارت بی خراب ای دن ایش تیاق یا قنده اقباله دورو سیر دهر ایش تیاق
کلای بودم نه حسن معینت ایله طلب بکچر که سن بودم نه قاموس کت دهر	دیر بکچون دوروشونین ایلان سینه بس سن دخی عبت هر کل کلمه کل نق
کولم کدی ای حاجینه ایلان حصه بس سکر ایلیوب دونو کون حق اولون	بیلکیم قامود کل ای ایلی ای حق قبول تا کیم اوحق ویر دخی مقصود که وصل

خاتمه طایفه

بزرگ کسی کلوب بیا صورتی ای بوری بزرگ	تایله سن که عمده وفا ایلی یا غدر
بلکل که اول او ذو که وفا ایله بی کل	بزرگ کسیه دمر که غایت بی دولت و بی قدر
شوک کسی که صورده او خایه بی امین	بلکل او کسی که دگر از اهل دین
هر نه اینا نور بسک اکا خایه ایلسر	زیرا او کسیه اهل امانت دکل یقین
ای علم او قومو انجون فال ای بی بی	بلکل که حق تعالی سکا ایلی نظر
هر نه او قیسک ای حق آسان ای سکا	دخی بویولد ایر میه هیچ اوله خطر
ای بیجه اوله دیو خور دنا بیت سوال	تایله آن شادی واد اکا یا مال
بلکل که آن یوقدر او زو که ملا و هم	بلکل دمر سعادت اقبال و جزو مال
هر قبی بزده جنک و جلال اوله و قبال	سکا کلر که نخرت ایدن حی و ذوال جلال
جون حق عیالی بیله دمر بولس کرک	هر قنده دشمنک و ارسه قدره کجالت
اول کسیه که اولدی سندنک و ایله مبتلا	سعی بود دمر که راحت ایروب کیدن بلا
بیلکم دو کبی سندنک تی محو اولسر دمر	دیو که حون ایرو بدمر اکا حی و ذوالعز
خوش نیجه اوله دیو ای صورت خلیل	بلکل که اکا لطف ایرو بدمر و کلیم
آز هم اوله بلای او قدر نایسر دمر	هیچ کسیه اولادین او زنه مشر دینار
ای اوله نبلدک بکاسلطان دنا سوال	ایش تجا سید دمر دیو ای بی جا صاف
سکا سیر اولسر کدر انوکیه	عز و جلال و رفوت و اقبال و جاه مال
ای خوق دمر بیلد دون کون چکن لیشاق	یاده ایرو ای دیو دوتنه بزون اقبال
بلکل که اول میس اولاسی دکل سکا	بلکم بلا و محنت و کور ای بی و طرف
کلوب ای دیکندنا او زو هه صورتی خبر	تایله سین خایه اوله آنه سکا بشر
هر نه آنه و ایله بسک ایرینا سن	هر نه مراز کیسه بولس اکا طفر

حسان

اول حسنیه یقین نه شفا و بزرگ خدا	ای حسنه دت صورت که بولدی نین
هر نیجه شفا ایو بیز دزدنه دوا	بلکل که قاموعالی کیوب اوله صحیح
بلکل که در لیلک اولسندمز قلیل	کلوب ای محرم او زون اولای دیان خلیل
نظم اهل ایروب نسوی قلمدین علیل	عمر کی یاری قیلدی عی مقدا خوش کج
کعبه بیله نه کوستر سکا ایتمو فال	ای کلوبن او اولما انجون ایدت سوال
سقی دخی زیان اولون جلمک اوله	بلکل که اوله او کسی دکل بولون سدا
اول کیشک اوله که کرا سیر دمر تمام	کلوب ای ضایع اولین انجون فال ای تمام
خون که عیالت ای سکا خایه الا تمام	هر نه دکل کسیه دخی اولسر قبول
حالی عجب نیجه اوله دیو بی صورت باک	ای عجب سن آدم سجون فال ایدت حوات
ای کور نیجه سن دخی صبر ایله بر زمان	بلکل که یقین نه اولسکا کور دکل
ایشکل امیر کیم سکا نه کوستر بوقال	ای غایب اولس آدم سجون ایدت سوال
ای بیجه عجب ایله عزیر و نیجه حال	یاقین کلسر دمر اوله امد و عک کینی
اومد و عمده ایتمی دیوین سوال ایدت	ای آنه و آله کرای دیو فال ایدت
ترک ایدت ای ای قاید سن قیل و قال ایدت	اوله اومد و عک اوله که سیر کور دمر
صورت دین کرمه و ای بیجه خبر	کل بولدی ای تجا سجون قصد ایدت سفر
بل و ایدر آن ای بیجه نیکم طفر	بیلیم دکره سکا خطر بوقدر بوسیل
آنه نصیب بوقدر او زو که بلقو بیل	کلوب ایلی کماله قصد ایلیان بوسیل
کلن دخی بر صی او بیجه ای بیجه بیل	چون کم بولین دای ای اولمه او زو که
بیلیم بودر سوال که بودمدن حق جوب	ای ورتق اولما انجون او زو که ای بیجه
کل ورتق اولما انجم اوله هر ایشک صوب	هر که مویکل او زو که اولسر ک خطا دمر

جَمِيل

بيلكم بود من شويکه دوشيدن ايدن هر برينک کس ايدن اولور بيه براق	آن قوتما انجوت اي کونين سنان سنان هر کي بکيله آن قوشلن کيسر آتوک
کم خسته دن کيدن جي بلا عالت وسقم الا تکرکه لطف ايله اولجي ذوالکرج	اي اولکه کاري کما سوال ايلدي بودم اولخته لقي يفتين دن کيسر دکلدن
کم بيله دن که سکا ده کونين ايسر نوفال خونرد ذلک ايله طوتيسر اولجي ذوالجلال	کونين اوله عمر دن ايدن سوال بيلک ايله لطف ايدوب سکا جوق ايل ايسر نوفال
بولدي سعادتک کونين سعد ايله افتوان چوت عوت ايدوب دهر سکا اولجي مسوان	اي سخي ايدوب آوا اولمه فصد ايدن جوان هر نه قدر که آوا ايدن سين او کسر درد
ديز کيم اولجا لومه کيسر اي سخي حجب صبرا ايله سن عبت دور و نوبت چکيل ايسر	اي اولکه بيه نفي کلوب ايلدي طلب بيلکم اولکيمشک اول که کيسر قامو
اول دونوبن کينه کيسر سکا بلتو بيل بيل ايسر ايسر اتمک اولکس سخي فليخيل	اي فخرتم لومه کيسر اي دين بوييل آخري جون اوله لوله کيسر دهر نيله
کم بيله دن صبح ميديز آني ياسقتم يا قنده بيجه نعمته کيسر سکلیم	اي غايب اولمشن آدم انجون فال ايل حکيم بيلک ايسر اول صبح وسلامت دن بودم
سعيکه حاصل اوله ديونب ايدن اعتقاد يور بيل اولبوله قيلور بسک سخي خويله	اي آرد و کيه ايسر مکلي ايدن سراد بيلک ايله اوله لوله کيسر دکلدن
نوحه سفر چکو بني مقصوده ايسر سکا هم اول سبب اوله خجده ايليمي نور مکه	اي اولکه نيش ايلدي د کيسر کيسر مکه هر نکه فصد ايدن بيه سکا ايسر دهر
سخي ايدوب اين الکه فليخيل ايسر تمام بل آرد و کلک دهي لوله کيسر مکه تمام	کلوب اي اين الکيچين فال ايدن همام بوييل ايدن ايتي اوليسر د کل سکا

ابو تمام طاب

اي طنو حالي کما کلوب ايدن سوال هيچ غصه بيمه ضايح اوله ديونب مالکي	کيسر بيله دن که آن سکا اوله ميله جون طنو لکن اوله نيشه ضايح اوله مال
فصد ايلوب اي جنک خصوصتا يدم دين بيلک ايله غالب اوله ايسر دکلسن آکاسن	خصميه علب اولمق انجون سخي ايلين صبرا ايله عون ايدن خجده سکا جي ذولدين
فالک بوي خبير و يور اوقصد ايلد سفر بس صبرا ايلوب بيلکي کون لوقف ايت	ايور بسک اول سفره سکا ايسر خطر ناشو که داي بواي جقه بکي طوعه فخر
کل اي تجارنت ايمکيچين ايليا سوال هر نکه طوتيسر ايسر او کيسر دهر بوييل	بيلکم بود من غايت اي کاري فال شکر ايت که سکا لطف ايدن دهر اوله اول
کلوب اي سنه صا تمجيدن فال ايدن بيسر نخلک ستر ايسر بيسر فريزه دهر بوييل	فالک ايش که سکا نه رسمه و بصر حمر هر نکه صتا بسن اللجن ايتي ايد بيسر
کلوب اي سنه الميچين اوز فال ايدن بود من هر نکه لاسن ايتي ايد بيسر	هر نکه کور و نور دياين آني سکا بسن زيله که سکا لطف ايدن و بدم اوله اولين
ديونب اي حجه وار سخي ايليا حسک بيلک ايله سکا جي بوييل و وي قيسر	نودم کما سوال ايدوبن استيان حوب اول صايح و حلیم ابد ملهم صواب
اي کلوب آت يار شفق انجون فال ايدن بيلک آنک او قوشد و عک آني چک دکلدن	هر نکه فالک کور و نور دياين ايش بس آت قوتنم حوله بودم اوله اوله خجده
کلوب اي خسته حالين فال ايدن بيسر بيلک اول ياونده سنا بوليسر دهر	ناييله سن که حالي انور نيه ايسر بيسر اولخته لقي هيچ ايميسر دهر آکا صبر
اي عمرم اوزون اولاي ديونب صور ايلين غايتد عمرک اوزون اوليسر دهر سنک	بيلک ايله اولدي اور که حق نکلر کيسر عينش و صفايه چکسرين اولجه بيم

أبو دلف عجلي

أي أهليله جليشوب ايدن لو حقه شرو
 جونيكم دكي فعل مخالف اوله سكا
 قصد ايدن وكسه كم بوندن دهي اي مين
 فالله اي طاهر ايدن بدمزه طغوتيه
 اي قال ايدوب او قاله كلوب ايلين نظر
 بو اي ايجنه خصمه كرك غالب اولين
 اي اوله قال ايلدي قصد ايلوب سفر
 بلخل اول سفرن سكا خير وار عظيم
 كلوب تجارت ايلكيون ايليان سوال
 بلخل كه اول ايشونك سكا بوقدره زيب
 كلوب اي نسته صا توپ المند فالدين جوا
 جوب نسته صا توپ المند بوقدره كافاج
 اي قال ايليان صا توپ المند الجون متاع
 هره قدره اوب متاين افي ايدن
 اي قصد ايدن كه حجه واروب بولين تو
 بو بيلد حج مينر اولين دهر سكا
 كلوب اي ات قوشموق الجون فالدين بوق
 كرسن سورن ايشمويوب اوكي قوشا كرس
 اي قال ايدوب ايرجي دين خسته شفا
 بلخل كه اول شفا بولوب ولسه كرك عجلي

طرفة بن عبد

اي دزلكم ايو اولاجي ديوفال ايدن
 بلخل كه ايو اولسه كرك دزلكه نك
 اي سعي ايدوب دوخي كوفي حاجت ايدن
 بومده حاجتك دهي حاصل اوله دكل
 بيلاش اشلمله اي قدام ايليان
 بلخل كه اول ايشوي تمام اولين كل
 اي هره ايشونك عا قيتندن صورن جوان
 هره بر ايشونك بيل كه خير وار دهر سكا
 اي بوطو عورتم حجه سي اولدين ان
 اندن بر اوغلن اوله كه يوزدي كوزنك
 اي قوز قوزين فرغ خير ندين ايدن سوال
 بلخل كه اول خبرن سكا خصمه بوقدره
 كل اي فال طوبوي ايليان سوال
 شول بر كه برو كي قيون انه ورين
 اي عورتين بوشموق الجون فالدين نيك
 نامو سكي كركسه اي سكا بوشمه اي
 كلوب اي طوطو نموجيون ايليان سوال
 ترك ايله رهق قوخي صبرا ايله بر من
 جنك خصومت الجون اي فال ايليا حكيم
 كرسنك ايدن سه صله بيشمان اوله دز

طرفة بن عبد

كسبیدن ربيعہ

ای قرعہ بر قویون فال ایلخان امین	کم یازدن سکا نه او را بی بیله بن
بویون و وصلته اولو بولمین طفر	شوریلکه دونو کون اولو کیمه نیش ای
ای در لک و معیشتون ایلخان سوال	تا بیله بن ابو کلسر حی سکا جو فال
بلکل که در لکوی سکا عالی اولیستر	هم حاصل اولیستر سکا نیجه منال و مال
ای حاجتیه ازمک ایچون استیان نجاح	یوز سور یوب دغالر ایبن حقه صباغ
یلکم یقین حاجتو که بولمین طفر	هم حاصل اوله عدو شرف نعت و صلاح
قصدا ایلخان ای بیسته اقدام اتمکه	فلا ایلخان ضمیر بی اغلام اتمکه
هز که ایشک اولو رسته اقدام ایتره	عون ایلویوندهر آبی اتمام اتمکه
ای هز ایشند عاقبتین سوال ایدن	هز که کو ریبور و بیابن آبی سکا بن
ترک ایله شمردی ایشکی صبر ایله بوزمان	صبر و کیمه طفر بولم سن اوله اکاسن
ای فال ایبت که عور یوز طوغر به ان	دکلر سکا سوز و حی سکا بودنر خبر
سکا ایشادت اوله بر اوغل موغر کم	یوز یید قریشو طوغر یید مات اوله قمر
ای قور قوا ایشند و بی فال ایلخان جوان	کر حکمیدر آبی بیله بن یوحسه بایلان
یلکم اوغر قو واقع اولیستر یقین اوتن	سچی ایلکم ایشتمیه اندک سکا زیان
یقین قویون دخی بزین اتیفال	ایتمک ایو اولای دیو یونن ایدن سوال
بلکل که اند سکا خیر اولیستر دکل	بل حاصل اوله سکا نیجه عتده و ملال
ای فال ایلخان که ویر اهلنه طلاق	ترک ایلویون اهلین حاصل ایدر افتراق
یلسون که آبی بونم من خیر واد اسکا	اولا که دخی بیکر کینه دوسته اتیفال
کلوب ای فال ایدو با و زومه صور خیر	تا بیله بن که طنون واد حی سکا خطر
سن اولو طون که اولیا کم یقین اوله سکا	کر یقین اولو دیسک اوله رزق که ضرر

متنبی

متنبی

ای قصدا یقین که ایشو که اقدام ایدن	فال ایدون صمیل کجا علام ایسن
کل فر قحیل هر نه اولو رسته کلکل	سچی ایلکل که هر ایشی اتمام ایدن
ای هز ایشند عاقبتین صور لیستر	کم بیله بن خیر حی اولیستر سکا به شتر
شاد اوله هر ایشک سکا واز دمنر خیر	قر قساکه هج ایشو که سکا یوقدره
کلوب ای فال طونن استیان اوغل	حق سکا بر اوغل ویر کم اوله یوزی
هز کم که کور سه طاعتی اوله اکادام	هز کم که ابر سه صحبینه اوله اکاقول
ای اوله کای تور قویله فال ایلکای بونم	کم بیله کم فرعدن اکا واز میدر کم
بلکل که اول فرعدن ای یوقدره سکا	کل سن کلمه و همیله بیهره بیزیم
ای اوله فال ایلدی کم اتیفال ایدن	کند و یقین قویون دخی ابقو بیکر
یکرک او در سکا دخی بزین ووا سن	نخت و سعادت ایل سن اول ادره
ای عورتین نوشمی ایچون فال ایدن جوان	بلکل که اند سکا خیر یوقدره عیان
یسن عورتک بو شماعه قصدا ایلد بونم	تا کم سکا و مال که ایشتمیه زیان
ای فال ایدو بل کلوب بکا بونم صور خیر	تا بیله بن طنون سکا واز میدر خطر
بلکل که اند سکا خصر یوقدره یقین	بل خصمه غالب اولوه واز دمنر سکا طفر
ای قصدا ایدن که خصمیه ایدن خصمی	صور نه که نیجه اوله اول ایشن ختمی
یلکم بونم سنک ایشک مستقیم دهرا	یکرک ولی بودنر که قویا سن خلومی
ای فال ایدو بکا کلوب صور خیر	کم بیله بن بونم ن ایو اولای سقر
صبر ایلویون بونم سن سفر اتمکوی قو	تا حاصل اوله عدو شرف نعت و طقس
ای کلونن بخار تیچون فال ایدن جوان	بلکل که اول بخار نک ایشه لکر دیوان
کل ترک ایله آبی و صبر ایله کل که تا	نختن سدا ر سینه سعادت ایل عیان

ÖZGEÇMİŞ			
Adı, Soyadı	Umut		Kadiroğulları
Doğum Yeri ve Yılı	Osmangazi		20.07.1989
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce		
ve Düzeyi	Orta		
Eğitim Durumu	Başlama - Bitirme Yılı	Kurum Adı	
Lise	2003	2007	Hürriyet Anadolu Lisesi
Lisans	2007	2011	Sakarya Üniversitesi
Yüksek Lisans	2011	2016	Uludağ Üniversitesi
Doktora			
Çalıştığı Kurum (lar)	Başlama - Ayrılma Yılı	Çalışılan Kurumun Adı	
1.	2011	2012	Çözüm Dergisi Dershaneleri
2.	2012	2014	Atölye Butik Dershanesi
3.	2014	-	Özel Bursa Birey Anadolu ve Fen Lisesi
Üye Olduğu Bilimsel ve Mesleki Kuruluşlar			
Katıldığı Proje ve Toplantılar			
Yayımlar:			
Diğer:			
İletişim (e-posta):	u.kadirogullari@gmail.com		
		Tarih İmza Adı Soyadı	